

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

71'inci Birleşim 19 Mart 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	328
II.- GELEN KÂĞITLAR	332
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	333,342,355,371
<i>A) HÜKÜMETİN GÜNDEM DIŞI AÇIKLAMALARI</i>	<i>333:341,342:352,355:365</i>

1.- Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, koronavirüs salgını riski, mevcut durum ve alınan tedbirlere ilişkin gündem dışı açıklaması ve İYİ PARTİ Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, MHP Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, HDP Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki, CHP Grubu adına Ankara Milletvekili Tekin Bingöl, AK PARTİ Grubu adına Erzurum Milletvekili Recep Akdağ, Ankara Milletvekili Mustafa Destici, İstanbul Milletvekili Erkan Baş, Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal'ın aynı konuda konuşmaları 333:341,342:352,355:365

B) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

371:374

1.- Konya Milletvekili Abdullah Ağralı'nın, coronavirüs salgınına ve alınan tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşması

371:372

2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, coronavirüs salgınına ilişkin gündem dışı konuşması

373:374

IV.- AÇIKLAMALAR**341,353,365,374,397,413,
416**

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

341

2.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve her konuşmacıdan sonra Grup Başkan Vekilleri olarak tartışma alışkanlığının yüce Meclisin çalışma geleneklerine ters düşeceğine ilişkin açıklaması

341

3.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Hükümetin ve Sağlık Bakanının çalışmaları konusunda istişareye dönük değerlendirmeler yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

353

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve muhalefet olarak üzerlerine düşeni fazlasıyla yaptıklarına ilişkin açıklaması

353:354

5.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, ana muhalefet partisi dâhil bütün siyasi parti gruplarının yol açıcı istişare niteliğindeki değerlendirmelerine sonuna kadar sahip çıktıklarına ilişkin açıklaması

355

6.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, umreden gelen yurttaşların karantinaya alınması sırasında yardımcı olan polisler on dört gün kuralının uygulanmadığına, Cumhurbaşkanı'nın Brüksel ziyaretine eşlik eden Bakan ve gazetecilerin virüsü yayma potansiyelinin olup olmadığını öğrenmek istediklerine ilişkin açıklaması

365:366

7.- Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, görüşlerini paylaşan milletvekillerine teşekkür ettiğine, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması ile İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun İYİ PARTİ Grubu adına ve Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, sağlık üzerinden politika yapılmasının hiçbir siyasetçiye şifa olmayacağına, malzeme sorununu çözme noktasında gereğinin yapılacağına, mücadelenin seferberlik hâlinde sağlık ordusuyla gerçekleştirilebileceğine ve bugünlerin hep birlikte aşılabacağına ilişkin açıklaması

366:370

8.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, en köklü markalardan biri olan Eyüp Sabri Tuncer'in coronavirüs etkisiyle artan kolonya taleplerini karşılamak için üretimini artırırken fiyat artışı yapmamasının örnek olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

374

- 9.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı 19 maddelik ekonomik paketin vatandaşın beklentilerinden uzak olduğuna ve vatandaşların sorunlarını çözecek kanunların çıkartılması gerektiğine ilişkin açıklaması 375
- 10.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Cumhuriyet Halk Partisinin altı okundan birisi olan devletçilik ilkesinde amaçlananın kâr amacı güdülmenden kamunun sağlığı ve güvenliği gözetilerek stratejik ürünlerin ülkeye yetecek kadar üretilebilmesi olduğuna ilişkin açıklaması 375
- 11.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, coronavirüsle mücadelede en ön safta yer alan sağlık çalışanlarına millet adına teşekkür ettiğine, virüs krizinin en az zararlı atlatılabilmenin salt idari düzenlemelerle mümkün olmadığına, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de oluşabilecek yasal boşluklarla ilgili düzenlemeleri yapması gerektiğine ilişkin açıklaması 375:376
- 12.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 31 Martta millî iradeye kafa tutan ve İstanbul seçimlerinin yenilenmesini sağlayan saray yargısının şimdi de İçişleri Bakanlığının yardımıyla Cumhuriyet Halk Partisinin seçilmiş belediye başkanlarını hukuksuz şekilde görevden alma yolunu izlediğine ilişkin açıklaması 376
- 13.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, coronavirüs salgını sebebiyle yeni askere alımların bir dönem için durdurulması ve yüksek risk altındaki sağlıkçıların çalışma koşullarıyla ilgili önlemlerin artırılması gerektiğine ilişkin açıklaması 376
- 14.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması 376:377
- 15.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Bahar Kalkanı Harekâtı'nda şehit olan hemşehrisi Piyade Uzman Onbaşı Oğuzhan Taş'a Allah'tan rahmet dilediğine, 21 Mart Miraç Gecesi'ni ve Dünya Nevruz Günü'nü kutladığına, 17 Mart İbni Haldun'un 614'üncü ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması 377
- 16.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı önlem paketine ve alınması gereken tedbirlere ilişkin açıklaması 377
- 17.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, AKP Genel Başkanının açıkladığı önlem paketinin kaygıları daha da artırdığına, çalışanlara ücretli izin verilmesinin yanı sıra sağlık hizmetlerinin de ücretsiz olması gerektiğine ilişkin açıklaması 377:378
- 18.- Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 378
- 19.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, ortaya çıktığı günden bu yana küresel sorun hâline gelen coronavirüs salgınının ülkede yayılmasını asgari seviyeye indirebilmek için tedbirlerin alınmasına devam edildiğine ilişkin açıklaması 378

- 20.- Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş'ın, fedakârca çalışan tüm sağlık personeline şükranlarını sunduğuna, Sağlık Bakanlığının yeterince şeffaf olmadığına, Çin'de ve başka ülkelerde virüsün yayıldığı belli olduktan sonra 20 bin kişinin umreye gidişine kimin izin verdiğini ve İran sınırından kaçak giren 2 milyon kişiyle virüsün taşınması ihtimalinin hesaba katılıp katılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 379
- 21.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması 379
- 22.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması 379:380
- 23.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Coronavirüsle Mücadele Eş Güdüm Toplantısı sonrası açıkladığı pakette öğrenci ve ihtiyaç kredilerine, çiftçi borçlarına ilişkin hiçbir düzenlemenin olmadığına, 21 Mart Miraç Kandili'ni ve Nevruz Bayramı'nı kutladığına ve Deniz Bölükbaşı'nın ölümünün 2'nci yıl dönümünde manevi huzurunda saygıyla eğildiğine ilişkin açıklaması 380:381
- 24.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, 21 Mart Deniz Bölükbaşı'nı ölümünün 2'nci yıl dönümünde rahmetle andıklarına, Sağlık Bakanına Meclisi bilgilendirmek amacıyla yaptığı açıklamalarından dolayı teşekkür ettiklerine, atama bekleyen sağlıkçıların atamalarının gerçekleştirilmesi, sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesi yasa teklifinin yasalaşması, sağlık çalışanlarının performans ödemelerinin tavan rakamlar üzerinden yapılması ve virüs salgını süreci içerisinde kişisel koruyucu malzemelerinin temin edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 381
- 25.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, dünyanın zor günlerden geçtiğine, salgınlara karşı yeterli hazırlığın yapıp yapılmadığının anbean takipçisi olacaklarına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Coronavirüsle Mücadele Eş Güdüm Toplantısı sonrası yaptığı açıklamalarda hüsrana yaşandığına, HDP milletvekillerinin ve belediye başkanlarının kimliği belirsiz araçlarla takip edildiğine, 21 Mart Nevroz Bayramı'nı coronavirüs nedeniyle kitlesel olarak kutlamayacaklarına ilişkin açıklaması 382
- 26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İdlib'de ve Bahar Kalkanı Harekâtı'nda şehit olan askerlere ve Deniz Bölükbaşı'na ölümünün 2'nci yıl dönümünde Allah'tan rahmet dilediklerine, siyasetin içinden bakarak ama siyasi birliktelikle, yapıcı katkılarla coronavirüs sorununun üstesinden gelinmesi gerektiğine, Sağlık Bakanının "Bilim Kurulunda da doktorlar var, Türk Tabipleri Birliği kendisini burada hissetsin." ifadesinin doğru bir yaklaşım olmadığına, Doktor Güle Çınar'ın sağlık çalışanlarını bilgilendirdiği sırada çekilen videodaki sözlerinden dolayı Ankara Üniversitesi tarafından yazılı olarak özür dilemeye zorlanmasının üzüntü verici olduğuna, gerçekleştirilen Coronavirüsle Mücadele Eş Güdüm Toplantısı sonrasında yapılan açıklamayla beklentilerin boşa çıktığına ilişkin açıklaması 383:385

- 27.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Sağlık Bakanının coronavirüs hakkında Genel Kurulu bilgilendirmesinin ardından görüşlerini ifade eden siyasi parti gruplarına, grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerine ve milletvekillerine ayrı ayrı teşekkür ettiğine, ülke için, milletin geleceği için fedakârane çalışmalar yapan sağlık çalışanlarının özlük hakları, çalışma koşulları ve ücretleriyle ilgili iyileştirme gayreti içinde olunması gerektiğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı Ekonomik İstikrar Kalkanı paketine, Sağlık Bakanının almış olduğu tedbirler ile Bilim Kurulunun yapmış olduğu çalışmalar neticesinde virüs salgını sürecinin atlatılacağına, 21 Mart Nevruz Bayramı'na ilişkin açıklaması 385:386
- 28.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, sınır kapılarında meşakkatli görevleri ifa eden emniyet güçlerine, gümrük memurlarına, Sahil Güvenlik güçlerine ve Jandarmaya şükranlarını sunduklarına ve ihtiyaçlarının takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması 386
- 29.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, çiftçilerin ve tarım alanlarının korunması için politikalar geliştirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 387
- 30.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun görüşülmekte olan 197 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 397
- 31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 397:398
- 32.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, uygulanmış olan anayasal modellere bakıldığında kuvvetler ayrılığının Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde çok daha iyi noktada olduğuna ilişkin açıklaması 398
- 33.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 38 bin eczacının 27 bin eczaneye, altmış dört yıllık örgütlenmesiyle, 54 eczacı odasıyla cansiparane sağlık hizmeti verdiğine, sağlık çalışanlarına yönelik şiddetten en çok etkilenen taraf olduğuna, kendi sağlıklarını hiçe sayarak hizmet veren eczacıların vatandaşlardan anlayış, Sağlık Bakanından ve kural koyuculardan haklarının teslim edilmesini beklediğine ilişkin açıklaması 413
- 34.- Dışişleri Komisyonu Başkan Vekili Ahmet Yıldız'ın, sermaye artırımının onaylanacağı toplantının 25-29 Mayıs tarihlerinde olması nedeniyle 197 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin gündeme alındığına, Türkiye-Suriye ilişkilerine katkılarından dolayı merhum Orgeneral Aytaç Yalman'a Allah'tan rahmet dilediklerine ilişkin açıklaması 416:417
- 35.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, coronavirüs pandemisi nedeniyle Sağlık Bakanlığının belirlediği dezavantajlı gruplara 16 Mart tarihinden itibaren on iki gün idari izin verilmesinin doğru bir karar olduğuna ancak çocuklu ailelerin çalışan ebeveynlerinden birine sadece kamuda değil özel sektörde de resmî izin verilmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması 417

**V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER**

387,398,414,418

A) KANUN TEKLİFLERİ

387:397,398:413,414:416,

- 1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2633) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 196) 418 387
- 2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve 1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 197) 387:397,398:413,414:416,
- 3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 139) 418 418

VI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

419

- 1.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak ilinde bazı HDP yöneticilerinin gözaltına alınmasına ve kötü muamele iddialarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26073) 419:421
- 2.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Türkiye'deki farklı dillerin korunmasına yönelik yapılan çalışmalara ve ana dilde eğitime ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26074) 422:424
- 3.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in ana dilde eğitim ve kamu hizmeti talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26075) 425:426
- 4.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, ana dilde eğitim ve kamu hizmeti talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26076) 427:429
- 5.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, 16 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de yapılan bir hentbol müsabakasında yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26077) 430:432
- 6.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Vize Serbestisi Yol Haritası kapsamındaki kriterlerin tamamlanma süreci ve Avrupa Birliği Eşgüdüm Kurulu'nun kurulmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26078) 433:434
- 7.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Türkiye tarafından Suriye Milli Ordusu üyelerine maaş ödenip ödenmediğine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26079) 435:436
- 8.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, son iki ay içinde Denizli'ye gelen İranlılara ve koronavirüse karşı alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26080) 437:438

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kızılay'da bazı yöneticilerin maaşlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26081)	439:440
10.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2002 yılından itibaren yıllar itibarıyla farklı gelir gruplarının milli gelirden aldıkları paylara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26084)	441:443
11.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, ekonomik nedenlerle gerçekleşen intihar vakalarına ve intihar girişimlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26086)	444:446

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümü vesilesiyle Türkler ile Kürtlerin kardeş halklar olarak Çanakkale ruhuna sadık kalmakla mükellef olduklarını dünyaya seslenmek istediğine ilişkin açıklamada bulundu.

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, 14 Mart Tıp Bayramı, sağlık çalışanlarının sorunları ve coronavirus salgınına,

Hakkâri Milletvekili Sait Dede, sağlık emekçilerinin sorunları ve coronavirus salgınına,

Ordu Milletvekili Şenel Yediyıldız, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne ve coronavirus salgınına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz,

Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ,

Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş,

Niğde Milletvekili Selim Gültekin,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil,

18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne;

Hatay Milletvekili Serkan Topal, coronavirusle ilgili alınan önlemler kapsamında okulların tatil edildiğine, on-line eğitim yapılacağı için öğrencilerin internete yoğun ihtiyaç duyacağına, virüs önlemleri devam ettiği sürece internetten alınan vergilerin kaldırılması ve tüm erişim ücretlerinin yüzde 50 oranında indirilmesini millet adına talep ettiğine,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne, tamamlandığında dünyanın en uzun asma köprüsü unvanını alacak olan 1915 Çanakkale Köprüsü'ne,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na,

İzmir Milletvekili Murat Çepni, adil yargılanma talebiyle ölüm oruncunda olan Mustafa Koçak'ın talebinin karşılanması gerektiğine,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun sağlığı koruma yasası olduğuna ve bulaşıcı hastalıklarla mücadeleyi düzenlediğine, alınan önlemlere uymamanın bireysel hak olarak görülemeyeceğine, Sağlık Bakanlığının aldığı kararlara uyulduğu takdirde salgının önlenebileceğine,

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, corona virüsünün aklın, bilimin ve duanın gücüyle yenileceğinden hiç kimsenin şüphesi olmaması gerektiğine, Sağlık Bakanlığının tavsiyelerine riayet etmenin insan ve toplum sağlığı açısından mecburiyet olduğuna,

Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu, vatandaşların ekonomik kaygılarının giderilebilmesi için Ekonomik ve Sosyal Konseyin bir an önce toplanmasının, tüm kesimleri ekonomik çalkantıdan korumak için aile sigortasının, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanma şartlarının yeniden düzenlenmesinin, zora düşecek küçük esnaf ve KOBİ'lere yönelik vergi ve sigorta primlerinin ertelenmesinin, sicil affı çıkarılmasının düşünülüp düşünülmediğini öğrenmek istediğine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne, Çanakkale ruhuyla ülkeyi muasır medeniyetler seviyesine çıkarma ve milletin birlik, bütünlüğünü sağlama hedefinin İYİ PARTİ'nin ülküsü olduğuna, coronavirus salgınıyla ilgili sürecin sağlıklı yürütülebilmesi için görev ve sorumluluklarını ciddiyetle yerine getirdiklerine, İYİ PARTİ Genel Başkanı Meral Akşener'in tavsiyeleriyle izleme komitesi oluşturulduğuna, tetkik kitlerinin yeterli sayıda bulunmadığına ve tetkiklerden sonuçları alma hızının da yeterli olmadığına, Sağlık Bakanlığının süreç yönetimini kıymetli bulduklarına, devletin zirvesinin Çankaya Köşkü'nde toplantı hâlinde olmasını anlamlı bir tevafuk olarak değerlendirdiklerine ve devletin, milletin karşı karşıya bulunduğu tehditlerle ilgili kararların geçmişte olduğu gibi Çankaya Köşkü'nde alınmaya devam etmesini dilediklerine, coronavirus salgınının farklı boyutlarıyla ele alınabilmesi için Hazine ve Maliye Bakanı, İçişleri Bakanı, Dışişleri Bakanı ve Cumhurbaşkanı Yardımcısının bizzat gelerek Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi vermesi gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne, coronavirus önlemlerinin üst seviyede ve büyük bir hassasiyetle uygulanmaya çalışıldığına, sorunun küresel mücadelenin ulusal olduğuna, Fransa'nın Paris kentinden İstanbul Havalanı'na gelen ve karantinaya alınmak üzere otobüse bindirilen bir yolcunun kolluk kuvvetlerince otobüsten indirilerek özel bir arabaya bindirilmesine ilişkin sosyal medyaya yansıyan görüntülere, devletin almış olduğu tedbirlere karşı vatandaşların dikkatini ve bağlılığını zedeleyecek nitelikte hadiselerin yaşanmaması gerektiğine, hukuka aykırı faaliyette bulunanlara ilişkin cumhuriyet savcılıkları tarafından soruşturma başlatılmasını da memnuniyetle karşıladıklarına, karantina tedbirlerinde yaşanabilecek sapmaların bedelinin herkes için ağır olabileceğine,

Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümünde bu topraklara, bu coğrafyaya barış gelmesini canıgönülden dilediklerine, uzunca bir süre daha coronavirusle yaşanmaya çalışılacağına, Sağlık Bakanlığının süreci kötü yönettiğini düşünmediklerine ve sağlık emekçilerinin canla başla çalıştığına ama Türkiye'nin böyle bir salgınla mücadeleye hazır olmadığına, kişiler arasındaki mesafeyi korumanın coronavirusle mücadele açısından son derece önemli olmasına karşı ülkelerin yakınlaşması, dayanışma içerisinde olması gerektiğine, pandemi ilan edilen salgınla ilgili bir Meclis araştırması komisyonu kurulamadığına, Türkiye Büyük Millet Meclisinin şeklen çalıştığına, ortak akla ihtiyaç olduğuna çünkü bu ortak aklın aynı zamanda herkesi mücadelenin parçası hâline getireceğine, Hükümetin yatırımın merkezine insan sağlığı ve eğitimi koyması hâlinde tedirginliğin bu kadar yaşanmayacağı, kamusal kaynaklarla ihtiyaçların karşılanabileceğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne, kamu yönetiminin kronik hastalığı olanlarla ilgili tedbir almasını doğru bulduklarına fakat TBMM'de ve bazı kurumlarda kronik hastalığı bulunan personelin rapor almaya zorlanmalarını üzüntüyle karşıladıklarına, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın konuyu Başkanlık Divanı olarak takip ederek açıklama yapmasını belediklerine, coronavirus nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşa Allah'tan rahmet dilediğine, virüs salgınında en büyük risk grubunu oluşturanların sağlık çalışanları olduğuna, sağlıkçıların ortak talebi olan sağlık çalışanlarına yönelik

şiddetin önlenmesi yasa teklifinin Meclisten geçirilmesi gerektiğine, Fransa'nın Paris kentinden İstanbul Havalanı'na gelen ve karantinaya alınmak üzere otobüse bindirilen bir yolcunun kolluk kuvvetlerince otobüsten indirilerek özel bir arabaya bindirilmesine ilişkin sosyal medyaya yansıyan görüntülerin buz dağının görünen yüzü olduğuna, bu tip uygulamaların olmaması ve özellikle güvenlik güçlerinin buna alet edilmemesi için gerekli tedbirlerin alınması konusunda İçişleri Bakanını uyardıklarına, Çankaya Köşkü'nde gerçekleştirilecek olan toplantıda gerekli tedbirlerin alındığını ümit ettiğine, kategorik ayrışmayı reddettiklerine, kutuplaşmaların aşılması gerektiğine aksi taktirde 83 milyonun korunulamayacağına, Türk Tabipleri Birliğinin "Bu krizi birlikte yönetelim." teklifinin geri çevrilmesinin büyük mesuliyetler yaratacağına,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan,18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne, tarihte nasıl birlik ve beraberlikle başarıya ulaşıldıysa devletin mücadelesi, milletin dikkati ve alınan kararlara uyulmasıyla coronavirus salgınının da en kısa sürede ortadan kalkacağına, AK PARTİ hükümetleri döneminde gerçekleştirilen şehir hastaneleri ve sağlık altyapısıyla coronavirus vakasının görülmesinden çok daha önce mücadelenin başlatıldığına ve en az vaka sayısıyla karşılaşılan ülkeler arasında ilk 10'un içerisinde yer aldığına, başta İtalya olmak üzere Avrupa'nın karşı karşıya kaldığı sorunun altyapı eksikliği olduğuna, Bilim Kurulunun direktiflerine harfiyen riayet edilmesi gerektiğine, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin Anayasa değişikliğiyle gerçekleştirildiğine ve milletin karar verdiği bu anayasal düzene milletvekillerinin bağlılık yemini ettiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan, TBMM Genel Sekreterinden edinilen bilgiye göre coronavirus pandemisi nedeniyle Sağlık Bakanlığının belirlediği dezavantajlı gruplara dâhil olanlara 16 -27 Mart 2020 tarihleri arasında idari izin verildiğine ve bu grupların dışında olup da izin talebinde bulunanlara da kolaylık sağlandığına ilişkin açıklamada bulundu.

İYİ PARTİ Grubunun, 18/3/2020 tarihinde Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, vatandaşların fırsatçı bir grup ticari lobi tarafından hakkaniyetsiz uygulamalara maruz bırakılmasının önlenmesi, salgın sürecinde ihtiyaç duyulan başta gıda ve sağlık ürünleri olmak üzere tüm mal ve ürünlerin toplumun her kesimi tarafından ulaşılabilir hâle getirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin,

HDP Grubunun, 16/3/2020 tarihinde Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki ve arkadaşları tarafından, coronavirus salgınının cezaevlerinde yaratacağı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (5863 sıra no.lu),

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündemi'nin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, ülkedeki salgın hastalık risklerinin ve sebeplerinin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/2618) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Mart 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

AK PARTİ Grubunun, Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 197, 139 ve 174 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 2'nci, 3'üncü ve 4'üncü sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun, 19 Mart 2020 Perşembe günü birleşiminde 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2633) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 196) görüşmelerine devam edilerek 21'inci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasına alınan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve 1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 197) görüşmeleri komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

3'üncü sırasına alınan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 139) görüşmeleri komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 19 Mart 2020 Perşembe günü birleşiminde İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca yürütme tarafından yapılacak gündem dışı konuşmayı takip eden konuşmalarda siyasi parti gruplarına on beşer dakika süreyle söz verilmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, 19 Mart 2020 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 19.24'te son verildi.

Nimetullah ERDOĞMUŞ

Başkan Vekili

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 112

19 Mart 2020 Perşembe**Milletvekili Teklifleri**

1.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 2803 Sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2722) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.03.2020)

2.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın; Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2723) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.03.2020)

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın; Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi (2/2724) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.03.2020)

4.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin; İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2725) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.03.2020)

5.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile İş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2726) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.03.2020)

6.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın; On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2727) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2020)

7.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın; Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2728) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2020)

8.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın; Büyükşehir Belediyesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2729) (Plan ve Bütçe; Tarım, Orman ve Köyişleri ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2020)

9.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın; Turizmi Teşvik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2730) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2020)

10.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın; Toplu Konut Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2731) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2020)

11.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2732) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2020)

12.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın; 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2733) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2020)

13.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın; 2429 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2734) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.03.2020)

19 Mart 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeyşa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 71'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, sağlık tedbirleri kapsamında oturma mesafesine dikkat etmenizi istirham ediyorum.

Sayın milletvekilleri, yürütmenin, coronavirüs salgını riski, mevcut durum ve alınan tedbirler konusunda İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince gündem dışı söz istemi vardır. Bu istemi yerine getireceğim. Daha sonra, istemleri hâlinde, siyasi parti gruplarına ve grubu bulunmayan milletvekillere 1'ine söz vereceğim. Konuşma süreleri yürütme için yirmi dakika, çünkü birleşimde kabul edilen Danışma Kurulu önerisi uyarınca siyasi parti grupları için on beş dakika, grubu bulunmayan 1 milletvekili içinse beş dakikadır.

Şimdi, yürütme adına konuşmalarını yapmak üzere Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca'yı Genel Kurula davet ediyorum.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) HÜKÜMETİN GÜNDEM DIŞI AÇIKLAMALARI

1.- Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, coronavirüs salgını riski, mevcut durum ve alınan tedbirlere ilişkin gündem dışı açıklaması ve İYİ PARTİ Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, MHP Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, HDP Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki, CHP Grubu adına Ankara Milletvekili Tekin Bingöl, AK PARTİ Grubu adına Erzurum Milletvekili Recep Akdağ, Ankara Milletvekili Mustafa Destici, İstanbul Milletvekili Erkan Baş, Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal'ın aynı konuda konuşmaları

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce milletimizin temsilcileri olan sizlere saygılarımı arz ediyorum.

Hangi sebeple huzurlarınızda olduğum hiçbir soruya cevap bırakmayacak kadar açıktır. Millî iradenin tam bir kesinlikle kendini ortaya koyması gereken günlerdeyiz. Bu günler, düşünüş ve anlayışlardaki farklılıkların tehdit karşısında kesinlikle çok geri plana çekildiği günlerdir. Türkiye, ortak iradenin tüm kuvvetiyle yüce Mecliste ve hayat sahnesinde ortaya konmasını beklemektedir. Karşı karşıya olduğumuz tehdit şartlarında bütün enerji bu tehdidin kendisine yönelmelidir. Verilen her mücadele riskten bir şey eksiltmelidir, söylenen her söz başarıya doğru atılmış bir adım gibi olmalıdır. Yarışım ve üstünlüğün tek konusu çözüme katkıdır. Düşünülmemiş şeyleri düşünmeye, hesaplanmamış şeyleri bulup ortaya çıkarmaya ihtiyacımız var. Milletimiz seçkin zekâlarından, stratejik akla sahip temsilcilerinden yapıcı, yaratıcı katkılar bekliyor.

Yüce Meclis, tarihi boyunca kritik önemde pek çok olayla karşı karşıya kaldı, hiçbir zaman bu tasvir ettiğim kararlılık dışında olmadı; sahada sorunla mücadele eden profesyonellerime gerekli tüm desteği sağladı. Meclisin iradesi, psikolojisi, yapıcı tutumu toplumun direnme ve başarıma kararlılığının

kat kat artması demektir. Bugün burada bütün konuşmalardan sonra kurulacak özet cümlesi umut verici, enerji dolu bir cümle olacaktır. Sizler çekirdekten yetişmiş siyasetçiler olarak toplum psikolojisini çok iyi bilen kimselersiniz. Bireyleri doğrudan tehdit eden bir risk ortamında mücadelenin ilk şartı başarı, motivasyondur. Her bir arkadaşımı kendi ortamında bu ilkenin lideri olarak görüyorum.

Şimdi sizlere yeni coronavirus yani Covid-19 olayının kısa bir tarihçesini hatırlatmak istiyorum. Bu, olayların ülkemizdeki gelişimini daha iyi değerlendirmemizi sağlayacaktır. 31 Aralık 2019'da Dünya Sağlık Örgütü Çin Ülke Ofisi Çin'in Wuhan şehrinde sebebi bilinmeyen zatürre hastalarını bildirmişti. 7 Ocak 2020'de, etken, daha önce insanlarda tespit edilmemiş yeni bir "coronavirus" olarak tanımlandı. Daha sonra bu yeni hastalığın adı "Covid-19" olarak kabul edildi. Hastalarda ateş, solunum zorluğu ve radyolojik olarak her iki akciğerde zatürreyle uyumlu bulgular tespit edildi. Ölümler genellikle ileri yaşlarda veya hipertansiyon, diyabet, kalp damar hastalığı, kanser, kronik akciğer hastalıkları başta olmak üzere eşlik eden sistemik hastalığı olan bireylerde gerçekleşti. İlerleyen günlerde vaka bildiren ülkelerin sayısı giderek arttı. Şubat ayı sonlarında yerli bulaşın yaşandığı ülkeler ortaya çıkmaya başladı. Mart 2020 başı itibarıyla Çin'de salgının hızı yavaşlarken İran, Güney Kore ve İtalya'da Covid-19 vakaları ve buna bağlı ölümler hızla arttı. Salgının merkezi Avrupa'ya kaydı.

Dünya Sağlık Örgütü 11 Mart 2020 tarihinde pandemi yani tüm dünyayı etkileyen ve can kaybına yol açan salgın ilan etmiştir. Hastalık esas olarak damlacık yoluyla bulaşmaktadır. Ayrıca, hasta bireylerin öksürme, hapşırma yoluyla ortaya saçtıkları damlacıklara diğer kişilerin elleriyle temas etmesi sonrasında ellerini ağız, burun ve göz mukozasına götürmesiyle bulaşmaktadır. Kuluçka süresinin asgari iki, azami on dört gün, ortalama beş altı gün olduğu gözlenmiştir. Virüsün bulaştırıcılık süresi kesin olarak bilinmemektedir. Semptomatik dönemden bir iki gün önce başlayıp semptomların kaybolmasıyla sona erdiği düşünülmektedir. Enfeksiyonun yaygın belirtileri ateş, öksürük ve solunum sıkıntısıdır; daha ciddi vakalarda zatürre, ağır akut solunum yolu enfeksiyonu, böbrek yetmezliği ve hatta ölüm gerçekleşebilmektedir. Ölüm hızı SARS salgınında yüzde 11, MERS salgınında yüzde 35'le 50 arası iken, Dünya Sağlık Örgütü'nün Çin Halk Cumhuriyeti'ne ait Covid-19 raporuna göre ölüm hızı yüzde 3,8 olarak bildirilmiştir. Covid-19 olası vaka tanımına uyan hastalarda solunum yolu numuneleri referans laboratuvarında çalışılmakta ve 16 ilde hizmet veren laboratuvarlarda değerlendirilmektedir. Laboratuvar sayımız kısa zaman içinde 25 ilde toplam 36'ya çıkacaktır. Bugün itibarıyla 2 vakif üniversitesinin devreye girmesiyle 18 merkezde çalışmaya başladığını söylemek istiyorum.

Virüsün dünyaya açıklandığı 10 Ocak tarihinden itibaren ülkemiz hızlı ve aktif davranmıştır, olayların önünde olmuştur. Daha önce yaşanan ve yine aynı gruptan virüslerin yol açtığı SARS ve MERS hastalıklarının yayılma hızının ve etkilerinin bilgisine sahip bir sağlık sistemine sahip ülke olarak hızlı hareket etmenin hayati değerinde olduğuna biliyorduk. Riskten koruyucu tedbirleri erkenden aldık. Sürecin ilk gününden itibaren Sayın Cumhurbaşkanımızın hassasiyeti ve yakından takip etmelerinin ve Bilim Kurulunun ve Bakanlığımızın önerilerinin hızla, daha ötesinde önünde kararlar alarak devreye girmiş olmasının bu başarıda büyük ve en önemli pay olduğunu söylemek istiyorum.

İşe coronavirus Bilim Kurulunu oluşturarak başladık. Çoğu tedbirimiz DSÖ'nün gereklilik ilanından önce uygulamaya konmuştur. Tüm dünyadan gelen verileri analiz ettik. Avrupa ve Amerika daha olayın farkına varmamışken ülkemizde hastalık hakkında ilk rehber hazırlıkları başladı ve Bilim Kurulu bu rehberi hızla yayınlamış oldu. Hastalığın Çin'den dünyaya yayıldığı anlaşıldığı anda oradan gelen uçuşlara tedbir konuldu. Salgının ülkemize gelmesi hâlinde alınacak tedbirlere dair algoritmalar geliştirilmeye başlandı. 31 Ocakta Dünya Sağlık Örgütü "kamu sağlığı acil durumu" ilan ettiğinde durumun vahametini önceden kavramış olarak salgına yönelik hazırlıklarımızı tamamlamaya başladık. Virüsün görüldüğü ülkelere uçuşlara yasak koyduk. Sınır komşularımızın virüsle mücadelesinin

zafiyet içinde olduğunu göremek kara sınır kapılarımızı kapattık. Gelen vatandaşlarımızı, sağlık kontrolü ve on dört günlük izolasyon tedbirleriyle ülkemize kabul ettik. Bu arada uçuş yasağı ve sınır kapatması uyguladığımız ülkelerdeki vatandaşlarımızı tahliye etmeye operasyonlara başladık. İlk operasyonumuz, hatırlayacağınız gibi, salgının kaynağı Wuhan şehrindeki vatandaşlarımıza yönelikti.

Bildiğiniz gibi olay 11 Martta “pandemi” olarak tanımlandı. Bizim mücadelemizin mantığı baştan beri böyleydi. Atılacak adımlar kamu kurumlarımıza bildirilmişti. Virüsün hızla yayıldığı ülkelerin yaptığı hatalardan sonuç çıkardık, başarılı örnekleri model aldık. İran, Kum ve Meşhed şehrinde odaklanan vakaları izole etmeyerek virüsün tüm ülkeye yayılmasına sebep oldu. İtalya, Çin’den gelenlerin ülke içinde serbest dolaşmasına izin vererek salgının tüm Avrupa’ya yayılmasına sebep oldu. Ben buradan artık bütün Avrupa ülkelerinde yaygın olarak görüldüğünü ve bu Avrupa ülkelerinde görüldükten sonra da ilk iki üç haftada çok ciddi bir çıkışla kendisini gösterdiğini grafiklerle de göstermek istiyorum.

Vermek istediğim başka bazı bilgiler var: Tüm uluslararası uçuşları risk göremek hava meydanlarında termal kamera uygulamasıyla 4 milyon 603 bin yolcumuzu kontrolden geçirdik. Deniz girişi noktalarındaysa termal taramadan geçirilen yolcu sayısı 15.200 olmuştur. Kara hudut kapılarımızda termal kamera kontrolünden geçirilen 189 bin yolcudan 1.103’ü kurduğumuz sahra hastanelerinde gözetim altına alınmış, 189 kişi hastaneye sevk edilmiştir. Umreden dönen vatandaşlarımız önce sağlık muayenesiyle evlerinde izolasyona alınmış, son dönemde gelen sayının yüksekliği ve özellikle umreden gelen 1 vakada pozitif görülmesi üzerine, gece umreden gelecek olan vatandaşlarımızın artık evlerinde değil, boş olan öğrenci yurtlarımızda tekli odalarda izole edilmelerine -vaka görüldükten sonra- hızla karar verdik. Uçuş yasağının neredeyse tüm Avrupa’yı kapsamaması sebebiyle buralarda çeşitli sebeplerle bulunan vatandaşlarımızı da ülkemize getiriyor; yine, yurtlarda izole ederek on dört günlük süreyi gözlem altında geçirmelerini sağlıyoruz. Hâlen toplamda 20 ülkeye uçuş yasağı uyguluyoruz.

Tüm dünyada ülkelerin en hayati gündem maddesi hâline gelen Covid-19 hastalığı ve benzeri pandemilerle mücadelede Dünya Sağlık Örgütü’nün ısrarla dikkat çektiği, âdeta güvence olarak gördüğü iki nokta var. Mücadelede güvence değeri taşıyan bu iki unsur, kapsamlı bir sağlık sistemi ve bunun beraberinde getirdiği güçlü bir liderliktir. Devletimizin bu iki hayati güce sahip olduğuna milletimizin inancı tamdır.

MURAT EMİR (Ankara) – Nerede var bu Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Vatandaşımızın bu sağduyusunu zayıflatmayı, paniğe yol açmayı hedefleyen bazı kişiler olduğunu da maalesef gözlüyoruz. Uydurma haberler, sosyal medyadaki bazı mesnetsiz iddialar tümüyle ahlak sınırları dışındadır. Bunlarla mücadelede bize lütfen yardımcı olun. Millet, temsilcilerine güvenecektir.

Şimdi de hastanelerimizin durumuna, sağlık altyapımıza değinmek istiyorum. Hastalığın ülkemizde yayılarak bir salgın hâlini alması durumunda kamu ve özel sektörün birlikte hizmet vereceği 13.211’i ileri düzeyde olmak üzere toplam 25.466 erişkin yoğun bakım kapasitemiz söz konusu. Son zamanlarda art arda açtığımız şehir hastanelerine rağmen yatak sayımız Avrupa ve OECD ortalamaların altındadır, 10 bin kişiye 28 yatak düşmektedir; OECD ortalaması 40’tır. Yoğun bakım yatak sayısında ise şanslı durumdayız. Erişkin ve çocuk yoğun bakımlar dâhil 100 bin kişiye Almanya’da 29, İtalya’da 13, Fransa’da 12 yoğun bakım yatağı bulunuyorken ülkemizde bu sayı 40’tır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hastanelerimizde toplam 99.797 hasta odamız tek kişilik olup gerektiğinde izolasyon ya da yoğun bakım yatağı olarak kullanılmaya uygundur. Şehir hastanelerimiz bu konuda önemli bir katkı sağlamıştır. Fiziki ve teknolojik altyapı açısından olası kötü senaryolara karşı hazırız.

Vatandaşlarımızın hastalıkla ilgili tereddütlerini gidermek ve şikâyet ortaya çıkması durumunda onları yönlendirmek ve gerektiğinde bazı hizmetleri de vermek üzere 184 SABİM Korona Danışma Hattı'nı devreye soktuk. 184 SABİM aynı zamanda sesli yayın sistemine de sahip. 500 çağrı personeli ve 100 sağlık personelimiz burada görev yapmaktadır. Buradaki algoritmanın da Bilim Kurulumuz tarafından geliştirilen bir algoritma olduğunu da ifade etmek istiyorum.

Hastalığın teşhisinde güvenilir ve hızlı sonuç vermek adına kendi tanı kitimizi geliştirdik. Amerika'dan 500 bin tanı kiti siparişi aldık ve verdik. Laboratuvarımızda kırk gündür kullanılan yerli tanı kiti kısa süre içinde rağbet görerek başka ülkelere de bu şekilde satılmış oldu.

7'si İstanbul'da olmak üzere farklı illerimizde bugün itibarıyla 18 laboratuvarımızda tanı koymak üzere analiz yapıldığını söylemişim. Yakında neredeyse bütün büyük şehirlerde test yapılabilir olacağız. Ayrıca, özellikle önümüzdeki bir iki gün içerisinde -yarın sabah itibarıyla olma ihtimalini yüksek gördüğümüz- hızlı tanı kiti devreye girmiş olacak. Çin'de geliştirilen, antijen üzerinden hızlı sonuç verebilen tarama amaçlı olan bu tanı kitini bütün illerimize vererek pozitif çıktığında referans laboratuvarımızda doğrulamak ve bütün ülkeye yaymak üzere bir planlama yaptığımızı, sabah itibarıyla bugün kargoya verilip yarın da geleceğini buradan müjdelemek istiyorum.

Bugüne kadar, şu an itibarıyla 10 bini geçen test yaptık fakat önümüzdeki günlerde bu test sayımızın çok artacağını düşünüyoruz çünkü özellikle görülen vakaları tarama durumunda oluyoruz. "Filyasyon" dediğimiz bulaşıcılığını araştırmak, tetkik etmek üzere yaygın saha araştırmaları yapıyoruz. O nedenle, önümüzdeki günlerde bu taramaların çok yoğunlaşacağını özellikle ifade etmek istiyorum; hedefte de günlük en az 10-15 bin yapılabilir hâle gelmek istiyoruz.

Başka bir örnek vereyim: 1 Mart itibarıyla, özellikle yurt dışından bugüne kadar gelen kişi sayısının 372 bin kişi olduğunu gördük. Bu 372 bin kişinin adres ve telefon bilgilerine ulaşarak her birine mesaj gönderdik ve ayrıca, her birini aile hekimlerine düşürerek aile hekimleri üzerinden de takiplerini yapıyoruz. Sadece bir günde 132 bin aile hekimimiz üzerinden tarama yapıldığını özellikle söylemek istiyorum. Buradan, bu katkılarından dolayı, başta aile hekimlerimiz olmak üzere tüm çalışanlarımıza teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Başta hastaların takip edileceği referans hastaneler belirlenmiş olsa da salgının seyrine bakarak, dinamik bir yapı içinde olduğumuz için, artık stratejimizi Bilim Kurulunun da önerisi doğrultusunda sürekli değiştiriyoruz ve şimdi, artık her hastanenin hasta kabul edebileceği şekilde yeni bir planlama yaptık.

İçinde olduğumuz şartlarda çok yoğun bir şekilde ve risk altında çalışan sağlık personelinin çalışma düzenlerinde bazı değişiklikler yaptık; personelimizi riskten koruyacak tedbirler almaya başladık. Üniversite hastanelerimiz dâhil tüm kamu hastanelerimize koruyucu malzeme dağıtıyoruz. 6 üniversitemizin her birine kendilerinin talebi olmadığı hâlde iki gün önce gece yarısı 50 bin maske gönderdik. Bu süreçte görevi riskleri göğüsleyerek hastalarla doğrudan temas etmeyi gerektiren kişiler sağlık personelidir. Toplumun tüm kesimlerinde riske açık gruplar izin kullanabilirken, sağlık personelimiz daha yoğun çalışmak zorunda, izinleri ise iptal ettik. Sağlık personelimizin hem iş yükü hem de maruz kaldığı risk artmış durumda. Bu mücadelede büyük fedakârlık gösteren sağlık personelimizin önemini toplumumuzun hiç kuşku duyulmayacak şekilde fark etmesini sağlayacağımızı umuyorum. Bu, ortak sorumluluğumuzdur, mücadelenin başarıya ulaşması için neredeyse şarttır. Sağlık çalışanlarımıza, her biri bir asker gibi özverili ve fedakâr çalışan sağlık ordumuza kolaylıklar ve güvenceler sağlanmalıdır, sadece fedakârlık duygularına yönelik bir motivasyon yetersizdir. Başta doktorlar olmak üzere tüm sağlık personelimizin böyle durumlarda verdikleri mücadeleye karşılık hak

ettiği itibarın milletimizin nezdinde yerini biliyorum. Yüce Meclisimize bu konuda bazı önerilerim olacak, hassasiyetin yüksek olacağına inanıyorum.

Yüce Meclisimizin saygıdeğer mensupları, “Pandemi öncesi yeterli tedbirler alınmıyor veya gereksiz yasaklar getiriliyor.” diye eleştiriler gelir. Bana kalırsa Türkiye en rasyonel olan orta yolu bulmuş ve en önde tedbirleri almış durumda. Pandemilerin bir toplumu çökertme şekli sadece sağlık üzerinden olmaz, pandemiye karşı alınan irrasyonel tedbirler toplumu ekonomi yoluyla da çökertebilir. Bu sebeple, dün Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptığı açıklamalar olayın bütünlükle ele alındığının çok bariz bir kanıtıdır. Elbette kritik günlerden geçiyoruz, kritik günler olağan tedbirlerle atlatılamaz fakat hayat bir rasyonalite işidir, bir yönüyle ödevler toplamıdır; mutluluk ve sağlık, kanımca sorumlulukla doğrudan ilişkilidir.

Coronavirüsle mücadelemize tam destek veren Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımıza, siyasi parti Genel Başkanlarına, partilerimizin Grup Başkan Vekillerine ve milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum. Mümkün olduğunca teması azaltmaya yönelik politikamıza, özellikle mart sonuna kadar ziyaretçi kabul etmeme kararı için Meclis Başkanımıza, grup toplantılarını iptal eden grubu bulunan siyasi partilerimizin Sayın Genel Başkanlarına hassaten şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca il, ilçe ve genel kongrelerini erteleme kararlarını da çok değerli bulduğumu ifade etmeliyim. Toplamı bilgilendirme noktasında kanaat önderlerinin söylemleri ve eylemleri büyük önem arz ediyor. Bu çerçevede, değerli milletvekillerimizi de önemli kanaat önderleri olarak görüyoruz. Hem Meclisteki hem de kendi seçim çevrelerindeki uyarıcı nitelikteki ifadelerini ve davranışlarını son derece önemsiyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bu tarz davranışların coronavirüsle mücadelemizde bizlere ve fedakâr sağlık çalışanlarına büyük bir moral olduğunu da özellikle ifade etmek istiyorum.

Ben şahsen milletimize duyduğum sorumluluk yanında, sağlık personelimize karşı da büyük bir sorumluluk duyuyorum. Bugüne kadarki başarımız stratejik bir başarı olduğu kadar operasyonel bir başarıdır. Bu başarının çok daha fazlasına ihtiyacımız var.

Coronavirüse karşı verdiğimiz ulusal mücadeleyi size kısaca özetlemeye çalıştım. Bu mücadeledeki kahramanlarımıza huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum. Sizden onlar için bir alkış istiyorum. (Alkışlar) Ama sadece alkış değeril.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, söz talebinde bulunan siyasi parti grubu temsilcilerine söz vereceğim.

Söz sırası İYİ PARTİ Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Dervişoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygı, sevgi ve sağlık temennisıyla selamlıyorum.

Ayrıca, Sayın Sağlık Bakanımın, Sağlık Bakanlığı bürokratlarıyla birlikte, Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek üzere aramızda bulunmasından duyduğum memnuniyeti ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Bilindiği gibi, coronavirüsün Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkmasından bu yana 156 ülkede 200 binden fazla kişi enfekte oldu; binlerce kişi, solunum yetmezliği başta olmak üzere, coronavirüsün yol açtığı çeşitli sağlık sorunları sebebiyle hayatını kaybetti.

Sizlerin de hatırlayacağı gibi, İYİ PARTİ olarak, Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve diğer ülkelere yayılan bu hastalığın bir pandemi olacağını ve Türkiye’nin acil tedbirler alması gerektiğini 30 Ocak 2020 tarihinde verdiğimiz grup önerimizde ifade etmiştik.

Küreselleşmeyle birlikte ulaşım teknolojilerinin ve yoğunluğun böylesine arttığı bir dönemde hiçbir ülke insandan insana hava yoluyla bulaşabilen bir virüs riskinden uzak kalamazdı. Ülkece karşı karşıya bulunduğumuz bu salgın riskini partimiz aylar önce görmüş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşımak için gerekli teşebbüslerde bulunmuştu. Ne yazık ki olası bir kriz görmezden gelinmiş ve bu doğrultudaki önergemiz partizan bir anlayışla reddedilmişti.

Bugün geldiğimiz noktada, ocak ayında uyardığımız gibi, Asya’da başlayan bu salgın tüm dünyayla birlikte ülkemizde de olağan dışı koşulların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu dakikadan itibaren, Sağlık Bakanımızın iyi niyetli gayretleri olmuş fakat bu gayretler yetersiz kalmıştır. Keşke verdiğimiz önerge zamanında dikkate alınmış olsaydı ve siyasi saiklerle hareket edilmeseydi de bugün böyle bir tabloyla karşılaşmamış olsaydık.

Kıymetli milletvekilleri, birçok ülkede salgından kaynaklanan felaketselere tanık olduk. Ülkemiz, salgının neredeyse en son ulaştığı ülkelerden biri. Maalesef, bu durumu avantaja dönüştüremediğimizi de ifade etmek isterim. Sürecin başında verdiğimiz araştırma önergesi AK PARTİ’nin kadercı yaklaşımıyla reddedilmiş olsaydı, bugün, Sağlık Bakanının gösterdiği özveri yetersiz kalmayacaktı yani siyasetten ve Meclisten destek bulacaktı. İktidar partisinin takınmış olduğu bu tavır ne yazık ki vatandaşımıza da sirayet etmiş, bazı vatandaşlarımız “Bana bir şey olmaz.” anlayışıyla salgının ciddiyetini kavrayamamıştır.

Örneğin, İran’da salgın maskelendi, kamuoyundan gizlendi ancak ocak ayında vakaların olduğuna dair bilgiler yayıldı. Buna karşın, Türkiye olarak biz ne yaptık? Sınırlarımızı kapatmak için neden şubat ayının sonuna kadar bekledik? Virüs Avrupa’ya yayıldığında uçak seferlerini iptal etmek için neyi bekledik? Eğitim öğretime ara verilmemesinden doğacak risklerin, camilerimizde oluşan kalabalıktan doğacak tehlikelerin farkına varılması neden bu kadar çok zaman almıştır? Salgının ülkemize yayılmayacağını garanti neydi? Tedbir almak için ne beklendi, hâlen bilmiyor ve kestiremiyoruz.

Değerli milletvekilleri, içinde bulunduğumuz bu sağlık krizi sona erdiğinde gündeme getirilmesi gereken bir başka öncelikli konu da şehir hastanelerinin durumudur. Sorulacak soru şudur: Şehir hastaneleri koronavirüs gibi salgın hastalıklar için uygun bir model midir? Bugün, İtalya’ya baktığımızda, koronavirüsle savaşan hastanelerin diğer hastalıkları tedavi eden hastanelerden ayrıldığını görüyoruz. Yani, enfekte kişiler diğer sağlık sorunu olan hastalarla farklı ortamlarda tedavi ediliyorlar, bu da gösteriyor ki şehir hastanelerimizde olduğu gibi sağlık kurumlarının tek merkezde toplanması, bilhassa salgın durumlarında tedavilerin de aksamasına neden olmaktadır. Yani, bugün gelinen noktada, Sayın Cumhurbaşkanının “rüyam, hayalim” dediği şehir hastaneleri, koronavirüsle mücadelede önümüzde büyük bir engel olarak durmaktadır. Bilinmelidir ki bu sorularımızı zamanı geldiğinde soracağız ve tekrar edeceğiz, cevaplarını mutlaka tartışacağız ve gerekli tedbirlerin önceden alınmasının takipçisi olacağız.

Bugün burada konuştuğumuz mesele ise milletimizin önümüzdeki süreçte duyacağı acil ihtiyaçlar ve bu ihtiyaçlar çerçevesinde alınacak tedbirlerdir. Bu tedbirlerin en başında taşıyıcı kayıt sisteminin oluşturulması gelmektedir. Bundan sonraki süreçte, virüs, yayılma eğilimini artırdığında, devletin elinde bir bağlantı haritasının olması son derece önemlidir.

İleride çokça ihtiyaç duyacağımız yoğun bakım yataklarımızın son derece sınırlı sayıda olduğu bilinmektedir. Türkiye’de, son verilere göre yetişkin yoğun bakım hasta yatağı sayısının 24 bin civarında olduğu hesaplanmaktadır. Saygıdeğer milletvekilleri, bu sayı, karşı karşıya kaldığımız pandemi tehdidi için yeterli değildir. Salgın felaketinden en az kayıpla çıkabilmek için yoğun bakım ünitelerimizin sayısını hızla artırmak mecburiyetindeyiz.

Yine, pandeminin yaşandığı dönemde yoğun numune akışı nedeniyle laboratuvarlarımızın sayı ve kapasitelerinin de yetersiz kaldığı ortaya çıkmıştır. Ortaya konulan birçok veri, test kiti sayımızın da yetersiz olduğunu gözler önüne sermektedir. İYİ PARTİ olarak laboratuvar sayımızın, yatak kapasitemizin ve test kiti sayımızın artırılması için gerekenlerin ivedi bir şekilde yapılmasına yardımda bulunacağımızı, katkı sağlayacağımızı ifade etmek istiyorum.

Güney Kore'nin bugüne kadar 280 binden fazla tetkik yaptığını dair veriler dünya kamuoyunun bilgisine sunulmuştur. Değerli milletvekilleri, bizim ise yaptığımız testlerin sayısı 8 bin civarında kalmıştır. Bu rakam, dünya geneline bakıldığında çok az sayıda test yaptığımıza da işaret etmektedir. Kamuoyunda ve ülkemizde yeterince test yapılmadığına ve yapılan testlerin sonuçlarıyla ilgili şeffaf ve gerçekçi bilgilendirmeler olmadığına dair de ciddi endişeler vardır. Vatandaşlarımızın paniğe sevk edilmemesi ve sosyal medyada yapılan spekülasyonlara fırsat verilmemesi için de hızlı, şeffaf ve sık bilgilendirmelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Corona virüsünün yayılmasının engellenmesini ancak sosyal bir izolasyonla gerçekleştirmek mümkündür. Devlet mekanizmamızın, sosyal izolasyonun tesisi için toplulukların bir araya geldiği yerleri kapatma kararı halk sağlığı açısından doğru bir karardır. Ancak bilinmelidir ki bu salgının sebep olduğu sorunları yalnızca sağlık problemleri olarak görmek de doğru değildir.

Dün Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklanan destek paketinin kime ne faydası olduğu anlaşılamamıştır. Zira, kapatılan dükkânların ya da işleri azalmış, zarar eden işletmelerin personel ve kira giderlerine destek olmak dururken vergi ödemelerinin ertelenmesi ne derece yeterli olacaktır anlayabilmek mümkün değildir. Çalışmaya devam eden işletmelerin ciroları düştü ve likidite sorunu yaşamaya başladılar, acilen kira ve personel giderleri için destek verilmezse işsizliğin önünün alınamayacağı anlaşılmaktadır.

Ayrıca, durgunluğun başladığı şubat ve mart dönemlerinin vergilerinin de ertelenmesi gerekmektedir. Vatandaşlarımıza kısaca “Biz size destek veremiyoruz ama bankalardan kredi çekmenize yardımcı olacağız.” denilmektedir. BDDK verilerine göre 2019 sonu itibarıyla toplamda 150 milyar liralık kredi zaten taktiptedir. Yani koronavirüs felaketinden önce de vatandaşlar aldıkları kredileri geri ödeyemezken onların yeniden bankalara yönlendirilmelerinin mantıklı bir izahı yoktur. Kredi borçlarının altında ezilen vatandaşlarımızın yükünü azaltmak varken sırtlarına yeni kredilerden kaynaklı yüklerin bindirilmesi anlamlı ve yerinde değildir.

Öte yandan, 500 bin Türk lirasının altındaki konutlar için kredilendirilebilir tutarın yüzde 80'den yüzde 90'a çıkarılması, işten çıkarılan hangi işçinin derdine deva olacaktır, ödemelerini dahi yapamayan hangi işverenin derdine derman olacaktır? Vatandaş bir kez olsun sizden kendi sorunlarına yönelik çözümler beklemekteydi fakat siz yine, inşaat sektörüne nasıl katkı sağlayacağımızın ve nasıl para kazandıracacağımızın derdine düştünüz. İşletmeler kâr edemiyor, çalışanlar işlerini kaybediyor; siz, bu insanlara “Ev almanız için size kolaylık sağladık.” diyorsunuz.

Birçok ülke bu virüse karşı ekonomik tedbir paketini açıkladı. Keşke biraz inceleyseydiniz, hepsi, temelinde, tüm çalışan işletmeler hakkında herhangi bir kayba uğrayıp uğramayacaklarını araştırmışlar ve bu zararların ortadan kaldırılmasına yönelik tedbirler geliştirmişlerdir.

Avrupa ülkelerinin açıkladığı paketlerin büyüklüğü gayrisafi yurt içi hasıllarının yüzde 10'undan fazla iken bizim açıkladığımız paket gayrisafi yurt içi hasıllarımızın yüzde 2'si kadardır. Bu 100 milyar liranın çoğunluğu da gelecekteki gelirlerden vazgeçme yöntemiyle vatandaşa veriliyor. Hibe yok ve benzeri destekler yok çünkü kasamız boş, yedek akçe yok, hepsini kullanıp har vurup harman savurdunuz; Türkiye Cumhuriyeti devletinin cebi delik, cepkeni delik bir hâle düşmesine sebep oldunuz. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Vatandaş işsizlikle, fakirlikle nasıl mücadele edeceğini düşünürken yap-işlet-devret şirketleri arklarına yaslanıp garanti ücretlerini saymaktadırlar. Yap-işlet-devret modeliyle yaptırdığı köprü, otoyol ve havalimanları için ücret garantisi verebilen hükümet, böylesine zorlu bir süreçte vatandaşına ücret ya da kazanç garantisi verememektedir. Az önce de belirttiğim gibi elde avuçta ne varsa harcadığımız için, bugün, gerçek bir destek paketi yerine ancak kolaylaştırılmış bir kredi paketi sunuyorsunuz. Sizleri uyarıyoruz, vatandaşın yeni kredilere değil, iş güvencesine ve gelire ihtiyacı var. Bir an önce bunların sağlanabileceği yeni ekonomik tedbirleri almanız gerekmektedir çünkü bu pakette esnafın endişelerini ortadan kaldıracak bir tedbir yok, çalışanın işsizlik korkusuna engel olabilecek bir çözüm yok, işvereni iflastan kurtaracak bir tedbir de yok. Hâlbuki, ekonominin bugünkü durumunda asıl ezilen bu kesimlerdir çünkü enflasyon yeniden çift hanelerde dolaşüyor, işsizlik her ay yeni rekorlar kırıyor, dış borç aldı başını gidiyor, hazine inşaat projelerine aktarılıyor. Ekonomi yönetiminin her alanında israf ve yolsuzluk var. Özetle, bugün, Türk ekonomisini batıran corona virüsü değil, yolsuzluk ve israf virüsüdür. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Bu virüsü de bu ülkeye kendi iktidarında sizler bulaştırdınız. Önümüzdeki sürecin patronu -her ne kadar Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetiliyor olsak bile- Sağlık Bakanı ve Sağlık Bakanlığıdır. İYİ PARTİ olarak bu süreçte tüm bakanlıkların iş birliği ve koordinasyonla devlet politikasını yürütmesini temenni ediyoruz. Bu süreçte, devlet politikamız, insanların evde kalmasını sağlayacak ekonomik şartların oluşturulması üzerine şekillendirilmelidir. Küresel salgın sürecinde bozulan tüm ekonomik düzenimizin rehabilitasyonunun yapılması, ekonomik paketlerle tüm toplumsal kesimlerin desteklenmesi ve borçlarının ertelenmesi gibi her nevi iktisadi tedbirin alınması da devletimizin sorumluluğundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Müsaadenizle Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, devlet politikası ciddiye gerektirir.

Zamanım yetmediği için konuşmamın bir bölümünü atlayarak sözlerime devam edeceğim.

İYİ PARTİ olarak Sağlık Bakanlığımızca atılan her doğru adımın arkasında olacağımızı, Sayın Fahrettin Koca'nın felaketin önüne set oluşturacak her türlü uygulamasını yankı odaları oluşturarak vatandaşa duyurmakta yardımcı olacağımızı, gördüğümüz yanlışları ise salt muhalefet anlayışıyla değil, 83 milyon vatandaşımızın sağlığı için ortaya koyacağımızı buradan kamuoyuna deklare ediyorum.

Tüm dünya koronavirüse karşı bir savaşın içine girdi; maalesef, artık biz de bu savaşın içindeyiz. Milletçe vereceğimiz bu mücadeleyle savaşı kazanacağımıza yürekten inanıyoruz. Ancak hiçbir savaş panikle ve korkuyla kazanılamaz. Bir yandan tedbir ve önlemleri en üst düzeyde tutacağız ama bir yandan da metanet ve sabırla bu süreci anlatıp atlatacağız.

Bu vesilelerle, vatandaşlarımızı uyarıları dikkate almaya, başta siz değerli milletvekillerimiz olmak üzere tüm siyasilerimizi ve bürokratlarımızı tedbir amaçlı yapılacak uygulamalarda örnek teşkil etmeye ve öncü olmaya davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, yerimden bir dakika söz isteyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün çok önemli bir konuyu tartışıyoruz, dünyanın tartıştığı bir konuyu değerlendiriyoruz. Yürütme adına Sayın Bakanımız kapsamlı bir bilgi verdiler. Tüm partilerimiz de bu konuyla ilgili değerlendirmelerini yapıyorlar ki yürütme ortaya konulan somut teklifleri değerlendirsin, ekstra bir öneri varsa bunları değerlendirsin diye. Fakat sayın konuşmacının her gün söylediği yani bu konu gündemde yokken de söylediği fakat milletin asla itibar etmediği toptancı, genelleyici bir ithamı da içeren ifadelerini şık bulmadığımı ifade etmek isterim Sayın Başkan. Toptancı bir söylemle “Yolsuzluk yapıldı, şöyle oldu, böyle oldu.” tarzı iddiaların hem kamuoyu nezdinde hem bizim nezdimizde hiçbir itibarı olmadığını, somut delil, bilgi, belge varsa bunların da mahkemeler tarafından, savcı tarafından değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Kamuoyu anlıyor zaten!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, müsaadenizle söz istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sataşmadım Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yok, sataşmadınız tabii ki, niye sataşasınız ki?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Siz sataşırırsınız, biz sataşmayız zaten, hep öyle.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben kimseye sataşmam, öyle bir alışkanlığım yok ama durup dururken de bir savunma mekanizması geliştirmeye kalkışmam.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurun.

2.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve her konuşmacıdan sonra Grup Başkan Vekilleri olarak tartışma alışkanlığının yüce Meclisin çalışma geleneklerine ters düşeceğine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Şimdi, bir genelleme yapmak zorundayız çünkü spesifik bir konu konuşuyoruz ama bunu bir toptancı bakış açısıyla ele almak durumundayız. İştin siyaseten yararlanmaya kalkışmak gibi bir kaygım olsaydı bambaşka bir konuşma formatıyla yüce Meclisin huzuruna çıkardım. Yani her şeye oturduğumuz yerden cevap vermek gibi bir mecburiyetimiz yok. Ben konuşmamı yaptıktan sonra sizin parti grubunuzun da sözcüsü çıkar, söylenmesi gerekenleri söyler, ondan sonra da bir müzakere gerekiyorsa bunu karşılıklı yaparız. Her konuşmadan sonra eğer Grup Başkan Vekilleri olarak tartışma alışkanlığını sürdürürsek, bu, yüce Meclisin çalışma geleneklerine de ters düşer. Bu hususa önem ve özen gösterilmesini yüce Meclisin takdirine sunuyorum efendim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ayakta konuşayım isterseniz, oturarak olmazsa Sayın Başkan; ifade ettiğim net.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Her lafa cevap vermeniz gereksiz diyorum efendim, kürsü orada, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Toptancı üslup yanlış, “Yolsuzluk yapıyorsunuz.” denilmez yani onu demeye çalışıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bence de bu malumun ilamına gerek yok.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, konunun önemine binaen, Sayın Bakanın hatipten, hatiplerimizden azami derecede müstefiz olması için selamlamayı oturum bitince yaparsanız daha faydalı olur gibi bir açıklamayı da ben yapmak istedim.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**A) HÜKÜMETİN GÜNDEM DIŞI AÇIKLAMALARI (Devam)**

1.- Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, coronavirus salgını riski, mevcut durum ve alınan tedbirlere ilişkin gündem dışı açıklaması ve İYİ PARTİ Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, MHP Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, HDP Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki, CHP Grubu adına Ankara Milletvekili Tekin Bingöl, AK PARTİ Grubu adına Erzurum Milletvekili Recep Akdağ, Ankara Milletvekili Mustafa Destici, İstanbul Milletvekili Erkan Baş, Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal'ın aynı konuda konuşmaları (Devam)

BAŞKAN – Şimdi de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan.

Buyurunuz Sayın Aycan. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Evet, bir pandemi yaşıyoruz, yeni coronavirus pandemisi yaşıyoruz. Pandemi, bir hastalığın birkaç kitada görülmesi hadisesidir ve pandemiyi açıklamak Dünya Sağlık Örgütünün işidir ve Dünya Sağlık Örgütü açıklama yaparak bir pandemi yaşadığımızı belirtmiştir. Evet, bir pandemi yaşıyoruz, coronavirus pandemisi yaşıyoruz. Bu, dünyada yaklaşık 150 ülkeyi etkilemiştir ve ülkemizi de etkilemiştir.

Bir salgın durumudur bu. Salgın ise bir hastalığın beklenenden istatistiksel olarak fazla görülmesidir. Hiç görülmeyen bir hastalık görülür hâle geldiği için istatistiksel olarak da sayısı artmış ve bir salgın hâli oluşmuştur. Bu, bir bulaşıcı hastalıktır ve bir bulaşıcı hastalık, kaynaktan mikroorganizmanın kendisinin veya toksinlerinin sağlam insana geçmesiyle oluşan toplumsal bir sorundur yani bulaşıcı hastalık bireysel bir hastalık değildir. Onun için, bireysel hak ve hukuk açısından bakılamaz. Bu, bir toplumsal sorundur. Buna, zamanında Anayasa Mahkemesi de yanlış yorum yaptı, kişiler de Şu an yanlış yorum yapıyor. Mesela, “Ben alınan tedbirlere uymuyorum.” diyor; bu doğru bir durum değildir. Bulaşıcı hastalık toplumsal bir sorundur ve bir bulaşıcı hastalık oluştuğunda ne yapılacağı, nasıl davranılacağı zaten kanunlarımızda vardır.

1930 yılında çıkarılan Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nda bir bulaşıcı hastalıkla nasıl mücadele edileceği belirtilmiştir. Örneğin, kanserinizi varsa “Ben tedavi olmuyorum.” diyebilirsiniz, gitmezsiniz sağlık kuruluşuna ve tedavi almazsınız ama bir bulaşıcı hastalığınız varsa “Ben tedavi olmuyorum.” diyemezsiniz ya da “Gözlem altına alınmayı kabul etmiyorum.” diyemezsiniz. Bu, yasalara karşı suçtur ve bununla ilgili her türlü tedbiri almak Sağlık Bakanlığının yetkisindedir. Umumi Hıfzıssıhha Kanunu der ki: “Bir bulaşıcı hastalık salgını çıktığında Sağlık Bakanlığı her türlü tedbiri alır ve tüm idari birimler de bu kararlara uyar, uymayanlar yasaya karşı gelmiş olur ve suç işlemiş olur.” Bunu özellikle belirtmek istiyorum: Karantina uygulaması, gözlem uygulaması kişi ayırmaksızın herkese uygulanması gereken ve Şu an gerekli bir durumdur. Burada, kişi ayırımı yapmamak lazım. Bunu ayırmak suç işlemektir, toplum sağlığını riske atmaktır.

Şimdi, bir bulaşıcı hastalık vakası yaşıyoruz, evet, ülkemize de geldi. Gelmeseydi iyi olurdu ama geldi, geleceği de beklenen bir durumdur çünkü solunum yoluyla bulaşan hastalıklar çok hızlı bir yayılma gösterir. Pandemi riski her zaman vardı ve Şu anda da oldu. Şimdi, burada spekülasyon yapmayı da çok doğru bulmuyorum. “Gelirken önlem almadınız.” demek biraz vicdansızca bir yaklaşım. Ne yapabiliydik? Zaten girişleri yasaklamak, engellemek, kısıtlamak gibi önlemler alındı. Kaynak Çin'de, Çin'den çıktı. Şimdi, buradan bir vakanın girişini önlemek gerekiyordu, tedbirleri de bu doğrultuda almak gerekiyordu. Sağlık Bakanlığı bunu kendi kafasına göre yapamaz, keyfi olarak kapatamaz

kapıları. Bununla ilgili uluslararası sözleşmeler vardır, Dünya Sağlık Örgütünün belirlediği kurallar vardır. Dünya Sağlık Örgütü bir pandemi açıklaması yapmadan, bir ülkede salgın olduğunu belirtmeden o ülkeye giriş çıkışı engelleyemezsiniz ya da kendi vatandaşlarınızı, yurt dışındaki vatandaşlarınızı “Almıyorum.” demeye hakkınız yoktur, bunun da hukuki boyutları vardır. Onun için, yurt dışından gelen kendi vatandaşlarınızı almak zorundaydık.

Ne yapabiliriz? Yapılacak şey şuydu: Her geleni gözlem altına almak, en uzun kuluçka süresince yani on dört gün boyunca gözlem altına alma işlemini yapmak gerekiyordu; Sağlık Bakanlığı bunu yaptı. Eğer bunu atlamış bir kişi varsa, bunu ihmal etmişse bu, Sağlık Bakanlığının yanlışı değil, kişilerin yanlışıdır. Şimdi, bu işleme, gözlem altına alma işlemine itiraz etmek -biraz evvel de söylediğim gibihak değildir. Bu, sadece kendisi için değil, toplum açısından da bir zorunluluktur ve buna uymayan da suç işlemiş olur, yasalara aykırı davranmış olur, bunun da gereği yapılmalıdır.

Ne yapılabilir? Bir salgın çıkmadan önce, sağlam insanları korumak adına yapılabilecek en önemli şey, bulaşıcı hastalıklar için, hava yoluyla bulaşan hastalıklar için en önemli işlem aşısıdır. Aşı, genellikle yüzde 100'e yakın koruyan bir uygulamadır. Fakat şu an aşı geliştirilemedi, yeni bir etken, yeni bir tür olduğu için şu an için aşısı yok. Çalışmaları da takip ettiğimizde aşı çalışmalarının aksadığı görülüyor. Antijeni yani esas reaksiyon oluşturan yeri saptamakta, ayırmakta bilimsel olarak hâlâ başarılı olmadığımız gözüküyor. Antikor verilebilir, tıbbi adı “hiper immünglobulin” olan, türe özgü antikor verilebilirdi, o da yok elimizde yani antikor olmadığı için ve elimizde aşı olmadığı için sağlam kişilere yapacak çok etkili bir koruma yönteminiz yok.

Aşı çok önemli bir konu, bu vesileyle aşı üzerinde birkaç kelime etmek istiyorum: Aşı üretmemiz lazım. Aşı gelişmelerini endişeyle izliyorum; ülkelerin bir taraftan aşı üretmeye çalışırken buna tekeli bir yaklaşımla yaklaştıklarını ve aşı üretme konusunda birlik olma yerine, ticari kaygılarla ya da bunu stratejik bir ürün olarak görmeye çalıştıklarını da gözlemek lazım. Amerika Birleşik Devletleri'nin, Almanya'daki aşı üretimini kendi ülkesine çekmek için para teklif etmesi, gayriahlaki bir davranıştır. Bu dönemde ülkelerin birbiriyle iş birliği yapması gerekirken gelecekle ilgili ticari planların içerisine girmiş olmaları veya stratejik planların içerisine girmiş olmaları durumun vahametini göstermektedir. Aşı stratejik bir üründür, kendi aşı çalışmalarımızı yapmamız lazım. Bilimsel olarak aşı üretebilecek kapasitedeyiz, yeter ki imkân tanınsın. Türkiye'deki, ülkemizdeki tıp adamları, mikrobiyologlar aşı üretecek kapasitededir ama buna uygun altyapı ve kaynak oluşturmanın bir kez daha gerekliliğini vurguluyorum: Ne yapıp edip bizim aşı üretmemiz lazım. Bu salgın gelip geçecektir inşallah ama yarın başka salgınlar çıkacaktır, çıkması da doğaldır. Onun için, böyle durumlara hazırlıklı olmak adına aşımızı üretmemiz lazım.

Bu vesileyle, bu enfeksiyona eklenen enfeksiyonlar “sekonder enfeksiyon” dediğimiz enfeksiyonlardır; pnömonidir, kronik bronşittir, var olan altyapıdır, zemindir. Şimdi, onun için diğer aşılarımızı en azından bu dönemde yaptıralım. Gelişmiş olan aşı reddi çok tehlikeli bir durumdur. Bu vesileyle, aileleri uyarıyorum, yaşlılarımızı uyarıyorum: Pnömokok aşısı, hemofilus influenza aşısı, kızamık aşısı gibi aşılar solunum yoluna eklenecek enfeksiyonları önlemek açısından önemlidir. Aşı reddi gibi bir yanlısın içerisindeyiz. Bu vesileyle aileleri uyarıyorum; çocuklarımıza ve risk gruplarına, yaşlılarımıza aşılarını yaptıralım.

Onun dışında, evet, enfeksiyon etkeni dışarıdan geldi. Burada yapılacak en önemli şey, hasta olan kişileri ayırmak ve tedavi etmektir. Bunun için Sağlık Bakanlığımız gerekli hastaneleri hazırladığını belirtiyor ve bu hastanelerde bu kişileri tedavi ediyoruz. Tedavi edici hekimlikte hiçbir sorunumuz yok. Türk hekimlerine güvenin, Atatürk de güvenmiş. Güvenilecek hekimlerdir Türk hekimleri, bilimsel olarak da bu kapasitededirler ve donanımları da buna uygundur.

Burada, diğer kısım, temas hâlinde olan kişilerin gözlem altına alınmasıdır. Bu, kendi sağlığımız açısından da çok önemlidir. Okul kapatmak bu tür durumlarda verilen bir karardır ama okul kapatmanın etkili olması için çocukların dışarı çıkmaması gerekir. Okulu kapatmışsanız ve bu insanlar dışarıda dolaşıyorsa okul kapatmanın da hiçbir anlamı yoktur. Onun için, herkes bu tedbirlere uymak durumundadır. Sosyal izolasyonu mutlaka gerçekleştirmemiz gerekir. O zaman Sağlık Bakanlığının aldığı kararlar bir işe yarar; ödediğimiz bedelin bir anlamı, bir sonucu o zaman gerçekleşir. Bunun için, herkesi bir kez daha bu kararlara uymaya davet ediyorum.

Burada spekülasyon yapmanın hiçbir yararı yoktur. Eğer bir eksiklik görüyorsanız Sağlık Bakanlığının hatları var, ararsınız, bildirirsiniz ama sosyal medya üzerinden ön yargılar oluşturmanın, dedikodu yaymanın ve sağlık teşkilatını eksik görmenin, Sağlık Bakanlığını suçlamanın hiçbir yararı yoktur. Bu, çok tehlikeli bir şeydir. Panik yapmamak lazım. Evet, tedbir alalım, önlem alalım, uyanık olalım ama panik yapmanın da hiçbir anlamı yoktur. Dedikodu yapacağınızda kendi davranışlarınıza dikkat edin. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bakın, mesela, iş yapacaksanız, doğru düzgün bir şey yapacaksanız, sigarayı bırakın; akciğer hastalıklarını önlemek istiyorsanız sigarayı bırakın. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Günde 300 kişi, Türkiye’de yılda 110 bin kişi sigarayla ilişkili hastalıklardan ölüyor. Corona virüsüyle ölen kişi sayısı 2 ama her gün 300 kişi sigaradan ölüyor. Sağlığınıza çok önem veriyorsanız sigarayı bugünden itibaren bırakın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şu an diğer mevsimsel grip, influenzayla Türkiye’de ölen sayılarını bilmiyoruz ama Türkiye’de günde 2.250 kişi ölür, Türkiye’de yıllık ölüm sayısı 850 bindir. Tabii ki hiç kimse ölmesin ama bu da hayatın bir parçasıdır. Önce önlem almamız lazım, tedbir almamız lazım, yaygara yapmanın bir alemi yok, bir faydası yok. Bu sırada, Sayın Bakana, Sağlık Bakanlığı teşkilatına ve tüm sağlık teşkilatına yaptıkları ve yapacakları için teşekkür ediyoruz. Hükûmetimizin aldığı kararları da destekliyoruz, elbette eksikleri olabilir, zaman içerisinde bunlara da gerekli tedbirleri alacağına inanıyoruz. Ama Sağlık Bakanlığı açısından birkaç cümle daha söylemek istiyorum. Sağlık Bakanlığı teşkilatımıza güvenin, orada belki çok görünürde olmayan ama dünyayı takip eden, bu işi takip eden ekipler vardır. Belki hiç adını duymadığınız, Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü diye bir genel müdürlük vardır ve Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü yurt dışından ülkemize giren bulaşıcı hastalıkları önlemek için vardır. Her gireni gözler, her gireni izler ama bunu yaparken de Dünya Sağlık Örgütünün bilgileri doğrultusunda yapar. Sağlık Bakanlığında Bulaşıcı Hastalıklar Daire Başkanlığı vardır ve Bulaşıcı Hastalıklar Daire Başkanlığı filyasyon yapar yani kaynak arar, enfeksiyonları izler, enfeksiyon eğrilerini oluşturur. Onun için Sağlık Bakanlığına, Sayın Bakana ve tüm sağlıkçılara güvenmek zorundasınız. Bu insanlar kötü insanlar değil, onlara haksızlık da yaptılar toplum olarak. Bu milletin başta hekimlerle diğer sağlık çalışanlarını karşı karşıya getirmek gibi bir yanlışın içerisinde sürüklenmemesi gerekir. Hekimler kötü insanlar değil, iyi insanlardır, fedakâr insanlardır. Hiç yaşadınız mı bilmiyorum, çocuğunuzun başında sabaha kadar uykusuz kaldınız mı? Bir gün uykusuz kalsanız, kendi çocuğunuzda bile tahammül edemezsiniz, “Uykusuz kaldık.” diye sürekli şikâyet edersiniz ama bir sağlıkçı yeri gelir, sabaha kadar bir çocuğun başında, bir pnömonili, influenzalı çocuğun başında veya yaşlının başında sabaha kadar nöbet tutar. Ondan hastalık bulaşacağını bile bile onun akciğerlerini temizler, onu entübe eder, onu aspire eder yani içini temizler. Onun için sağlık personeli aslında görünmez kahramanlardır, her zaman böyle çalışırlar, her zaman böyledirler. Bu yüzden tüm sağlık personeline teşekkür ediyoruz. (MHP, AK PARTİ ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin efendim.

SEFER AYCAN (Devamla) – Sağlık personeli, yaklaşık, üniversitede çalışanlarla birlikte 1 milyon kişidir ama 620 bin de dışarıda sağlık personeli var. Sayın Bakan, ne kadar personel ihtiyacınız varsa 620 bin sağlık personeli atama bekliyor, her an göreve hazır ve sizin verdiğiniz ilanla ya da kadroyla görev bekliyorlar. Bu sağlık personeli bugün için tüm olumsuzluklara ve kötü şartlara rağmen atama bekliyor, istediğiniz an tüm sağlık personeli de göreve hazırdır.

Onun dışında, sağlık personeli kendi olumsuzluklarını pek düşünmez. Kendine çok bakmaz ama bu insanlara da bakmamız lazım. Maskelerini, ihtiyaçlarını, eldivenlerini, tıbbi donanım ve teçhizatlarını tamamlamamız gerekir. Kendilerini bile düşünmezler, biz bunu yaşadık ama bunlara bu konuda da yardımcı olmak lazım çünkü onların yaşaması lazım ki vatandaş yaşasın, millet yaşasın. Bu anlamda da her türlü desteğin sağlık teşkilatına verilmesini bekliyoruz, bunu Hükümetimizden de bekliyoruz. Sağlık teşkilatı zaten görevini yapmaktadır, herhangi ekstra bir şey de beklememektedir yani para derdiyle falan da uğraşmaz. Hekimleri paracı gibi görmek son derece yanlıştır. Onlar her olumsuzlukta da işini yapmaya hazırdır. Takdir etmeye de çok gerek yok ama yeter ki haksızlık yapmayalım, onlara kötü davranmayalım, onlar görevini yapmak için devam ediyorlar.

Şimdi, tabii, birtakım talepler geliyor ama ben bu döner sermayedeki haksızlıkları, ödemelerin yapılmaması gibi konuları da çok önemsemiyorum. Hekimler, ne olursa olsun görevini yapacaktır, yapmaya da devam edecektir. İnşallah, bu salgını da hep birlikte atlatacağız, birlikte yeneceğiz. Yeter ki moralimizi bozmayalım, mücadelemizi bozmayalım diyorum, hepimize sağlıklı, hayırlı günler diliyorum.

Teşekkür ederim. Sağ olun, var olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, size de hoş geldiniz diyorum ve kolaylıklar diliyorum.

Evet, Sayın Bakan gece yarısı da olsa her gün kameraların karşısına geçiyor, “tweet” atıyor, Bakanlığın elindeki verileri açıklıyor, gece gündüz demeden çalışıyor ve bu gözlerinden okunuyor, buna kuşku yok. Sağlık emekçileri de gece gündüz çalışıyor, onların hakkını ne desek ödeyemeyiz. Tek dileğim, en azından onları kırmadan, dökmeden, çalışma motivasyonlarını düşürmeden çalışmalarını sağlayacak bir ortam hazırlamak. Bunu niye konuşmamın başında söylüyorum? Dün Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinde yaşananlar hepimizi derinden üzdü. Bir hekimin, çalışma arkadaşlarını bilgilendirdiği bir açıklama nedeniyle özür dilemek zorunda bırakıldığını gördük ve özür içeren bu dilekçesini de üniversite yönetimi utanmadan kamuoyuyla, milyonlarla paylaştı. Bakanlık, sağlık kurumlarının yöneticileri eğer akademisyenlerin düşüncelerini özgürce açıklayacakları bir ortam yaratmazsa, düşüncelerini sadece çalışma arkadaşlarıyla paylaşanı bu biçimde rencide edecekse gerçekten işimiz zor diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Eş Genel Başkanlarımız Sayın Pervin Buldan ve Sayın Mithat Sancar, bugünleri ancak dayanışmayla aşabileceğimizi dile getirdi; Genel Merkezimizde oluşturduğumuz Kriz Koordinasyon Merkezimizin belirlediği, coronavirus salgınına ilişkin alınması gereken önlemler paketini açıkladı. Bu paketin içerisinde, şehir hastanelerine, belediye tesislerine, kamu kurumlarına karantinaya, özette sağlığa ilişkin öneriler vardı. Eş Genel Başkanlarımızın açıkladığı bu paketin içerisinde, yaşlı, hasta, çocuklu mahpusların durumu başta olmak üzere cezaevlerine ve cezaevlerinin koşullarına ilişkin öneriler vardı. İşten çıkarılmaların yasaklanması, kira ödemelerinin durdurulması, kredi ödemelerinin ertelenmesi başta olmak üzere ekonomiye ve sosyal alana ilişkin öneriler vardı. Ve son olarak, coronavirus başta olmak üzere salgın hastalıklara karşı yapılması gerekenler, yasal düzenlemeler, ortak akılla neler yapmamız gerektiği vardı.

Üç gündür Türkiye Büyük Millet Meclisinde de Hükümetin coronavirüsle yürüttüğü mücadeleye ilişkin değerlendirmede bulunuyoruz; doğru yaklaşımlarını destekliyoruz, yanlış ve eksik olanları da ifade ediyoruz. En büyük eleştirimiz şu: Bir kişi ve onun çevresindeki bir parti temsilcileri, muhalefete yokmuş gibi davranıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi âdeta şeklen çalışıyor. Muhalefet partileri olarak dün de, önceki gün de araştırma komisyonu kurulması yönünde önergeler sunduk, bu önerilerimizin tamamı reddedildi. “Her partiden eşit üyenin katılacağı araştırma komisyonunun kurulması önergesini Adalet ve Kalkınma Partisi olarak siz verin, bu önergeyi bizler destekleyelim.” dedik ama bunu da reddettiniz, bu önerimize de kulak tıkadınız.

Meclisin bir ihtisas komisyonu var; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ancak bu Komisyon, coronavirüs gündemiyle toplanmadı, sorumluluk üstlenmedi, Mecliste grubu bulunsun bulunmasın siyasi partileri dinlemedi, demokratik kitle örgütlerini dinlemedi, sendikaları ve odaları dinlemedi, tıpkı Hükümetiniz gibi.

Coronavirüs nedeniyle alınan önlemlerin, alınması gereken önlemlerin ekonomik ve sosyal sonuçları var diyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonu bu amaçla toplansın diye milletvekili arkadaşlarımız Komisyon Başkanlığına dilekçe verdi ancak Plan ve Bütçe Komisyonu da bu amaçla toplanmadı. D Tipi, E Tipi, F Tipi, yarı açık, kadın, çocuk... Onlarca tip cezaevi var ve bu cezaevinde 250 binin üzerinde mahpus var, bunların aileleri var. Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu toplansın diye... Herkes bu konuda alınması gereken önlemler olduğunu düşünüyor. Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu toplansın diye dilekçe verdik, Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu da toplanmadı. Dolayısıyla “Türkiye Büyük Millet Meclisi şeklen çalışıyor.” derken kastettiğimiz şey bu. Coronavirüs salgınıyla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinin herhangi bir sorumluluğu yok, herhangi bir şey yapması gerekmediği anlaşılıyor.

Bir ortak akla ihtiyacımız var. Dün de söyledim, Türkiye “1”den büyüktür. Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisinden çok çok daha büyüktür. Bir ortak akıl aynı zamanda herkesi bu mücadelenin parçası hâline getirecektir. Ancak, Hükümet bir ortak akılla mücadele etmek konusunda çekingen davranıyor. Sağlık Bakanlığının sağlık iş kolunda örgütlü sendikalar, odalar ve meslek örgütleriyle görüşmediği, bu konuda iş birliği yapmadığı yönünde duyularımız var. Umarım, bu duyum gerçek değildir.

Sayın Bakan, her gece vaka sayısını açıklıyorsunuz ama yaptığınız test sayılarını açıklamıyorsunuz. İlk kez bugün burada test sayısını duyduk. Birkaç şehirde, birkaç noktada değil; her mahallede ve mümkünse her evde bu testlerin yapılmasına olanak sağlayacak adımlar atmalıyız. Çünkü, test yapılması, içinde bulunduğumuz salgının tam olarak ne olduğunu gösterecek şey. Nitekim Coronavirüsle mücadele konusunda en başarılı olan ülkeler, Güney Kore, Singapur ve Hong Kong gibi ülkeler etkin iletişim ve gece gündüz tarama yaparak bunu engelleyebildiler ama Bilim Kurulu üyesi bir arkadaşımızın da söylediği gibi “Biz Hong Kong, Singapur ve Güney Kore olmayı çoktan geçtik, umalım İtalya olmayalım.” Bakanlık, her gün yaptığı test sayısını ve elindeki kit sayısını mutlaka açıklamalıdır. Sayın Bakan, dün hasta sayısının 198 olduğunu açıkladınız. Bu hastalar hangi kentlerde yaşıyor, Hükümet bunu neden açıklamıyor? Oysa her ülke vaka sayısını açıklıyor ve hükümetler sınırları kapatma, uçları durdurma gibi önlemleri ve diğer kararları buna göre alıyorlar. Kentlerimiz için de bu tür önlemler alınması gerekmez mi? Biraz önce siz söylediniz, İran’ın Kum kenti eğer karantina altına alınabilseydi, belki vaka sayısı İran’da bu kadar yaygınlaşmayacaktı. İran’ı Kum kentine karantina uygulamadı diye suçlarken neden kendi ülkemizde hangi kentte, ne kadar vaka var açıklamıyorsunuz?

Sayın Bakan, OHAL kanun hükmünde kararnameleriyle ihraç edilmiş veya ataması yapılmayan sağlık emekçileri var. Uzmanlığı, doktora tezi coronavirüs olan bir akademisyenin de OHAL kanun hükmünde kararnameleriyle ihraç edildiğini hepimiz öğrendik. Doğru mu, değil mi bilmiyorum ama sosyal medyada bu arkadaşımızın adı, soyadı ve bilgileri var. OHAL ilanından sonra hakkında takipsizlik kararı verilmiş veya beraat kararı verilmiş sağlık emekçilerini neden göreve almıyorsunuz?

Salgın katlanarak büyürken sağlık eğitimi almış sağlık emekçilerine çok daha fazla ihtiyaç olacağını bilmiyor musunuz? Lütfen gecikmeden hakkında beraat kararı olan, takipsizlik kararı verilmiş olan ve ataması yapılmamış eğitim almış sağlık emekçilerini bir an önce işe alın, böylece koronavirüsle daha iyi bir mücadele yürütebilirsiniz.

Çocuk sahibi olan çalışan anne ve babalara dönüşümlü olarak, ücretli çocuk izni verilmesi gerektiğini savunuyoruz. Bu, sadece kamuda değil, özel sektörde çalışanlar için de mutlaka uygulanmalıdır.

Şehir hastaneleri derhâl kamulaştırılmalıdır. Şehir hastaneleri kurulduğu için kapatılan hastaneler derhâl karantina hastanesine dönüştürülmeli, karantinadaki hastalarla diğer hastaların birbirini etkilemesi engellenmelidir. Şehir hastaneleri açarak diğer hastaneleri kapattınız. Allah'tan bu hastaneleri henüz yıkmamıştınız. Nitekim, Zekai Tahir Burak Hastanesini bu amaçla kullandınız. Ankara'da sadece Numune Hastanesi var, Yüksek İhtisas Hastanesi var, Sami Ulus Çocuk Hastalıkları Hastanesi var; bu hastaneleri karantina hastanesi olarak organize edebilirsiniz. Bu, şehir hastanesi politikasının iflas ettiğini gösteren çok önemli bir göstergedir diye düşünüyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Tam tersini düşünüyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Hiç kuşku yok, özel sağlık kurum ve kuruluşları da bu konuda gerekli sorumluluğu üstlenmelidir. Sağlık Bakanlığı, sağlık emekçilerinin sağlığını koruyacak önlemleri almalıdır. Elbette, Sağlık Bakanlığı bir dizi önlem alıyor, hiçbir önlem almıyor demiyoruz fakat gördüğümüz kadarıyla hastanelerde sağlık personeline yeterince malzeme dağıtılmıyor; maske konusunda sıkıntılar var, önlükler konusunda sıkıntılar var, eldivenler konusunda sıkıntılar var ve bunu gözlemliyoruz.

Elbette, sağlık personelleri ücret için fazladan çalışmıyorlar ama fazladan çalışan, gece gündüz demeden çalışan sağlık emekçilerini teşvik etmek için mutlaka ek ücret ödemesi yapılmalıdır, en azından sağlık personeline böyle bir katkı sunabiliriz.

Karantina işlemlerinin sağlıklı yürütülebilmesi için mutlaka karantina merkezleri kurulmalıdır. Öğrenci yurtları akla gelen ilk yerdi, bunun yanlış olduğunu düşünmüyoruz. Sadece buradaki eksiklik, yurtların buna hazırlanmamasıydı. Yarın öbür gün karantina sayısı artabilir. Bunun için özellikle Ege'deki, Akdeniz'deki otellerin, kullanılmayan büyük kentlerdeki boş binaların da karantina merkezi olarak kullanılması için adımlar atılmalıdır. Gerekirse, prefabrik karantina merkezleri kurulmalıdır.

Siyasetin merkezine, ülke siyasetinin merkezine yerleştirilen ve büyük acılara yol açan silahlanma politikalarından, büyük inşaat ihaleleri işlerinden derhâl vazgeçilmelidir. Neden? Çünkü buradan ayrılacak kaynaklarla halkımızı, halklarımızı, yurttaşlarımızı sağlıklı bir şekilde yaşatabiliriz, onların sağlığını garanti altına alabiliriz. Herkesin iş güvencesi devletin güvencesi altında, özel sektördeki çalışanlara en az üç ay maaş güvencesi verilmelidir. Bu bir yasal zorunluluktur, bu bir lütuf olmayacaktır. İşsizlik Fonu da bu amaçla kullanılabilir. Özellikle evsiz vatandaşlar kapsamlı bir sağlık taramasından geçirilmeli; yurt, bakımevi, misafırhane ve boş evlere evsiz, sokakta yaşayan vatandaşlar yerleştirilmelidir.

Türkçe dışında, Kürtçe başta olmak üzere diğer dillerde de çok dilli kamu spotları hazırlanmalı, bu kamu spotları televizyonlardan, radyolardan kesintisiz bir şekilde yayınlanmalıdır.

Hasta ve yaşlı mahpuslar açısından duruşma günü veya tutuk inceleme günü beklenmeden derhâl inceleme ve tahliye kararları verilmelidir. Yalnız, İran'ın bu süre içerisinde 85 bin tane mahkûmu tahliye ettiğini unutmayalım. Tutukluluk, adli kontrol önlemlerinden yalnızca bir tanesi. Mevzuatımızda tutukluluk dışında da adli kontrol önlemleri var, yurt dışına çıkış yasağı gibi, belirli günlerde belirli aralıklarla karakollara imza verilmesi gibi, evden çıkmama gibi, elektronik kelepçe gibi. Dolayısıyla

akla gelecek tek adli kontrol tutuklama değil. Mahkemelerin bu konuda derhâl -Adalet Bakanlığının da bu konuda girişimleriyle- bir yol alması ve tutuklu olanların, elbette ki tamamı olmayacak ama tutuklu olanların olabildiğince tahliye edilmesi için girişimlerde bulunulmalı. Ayrıca çocuklu olanlar, yaşlılar ve hastaların hükümlü olsalar da cezalarının infazı ertelenmeli ve bu kişiler de tahliye edilmelidir. Biz yakın bir zamanda -çokça söylendi ama- Sivas katliamı sanığının da yaşlılıktan tahliye edildiğini gördük. Dolayısıyla bunun örnekleri var. Daha fazla sağlıklarını tehlikeye atmadan... Ne kadar doğru bilmiyoruz, Sağlık Bakanı elbette bizi bilgilendirir çünkü 2 cezaevinde coronavirus testinin pozitif çıktığı söyleniyor, karantina uygulaması başlatıldığı söyleniyor. Umarız bu bilgi de doğru değildir ama cezaevleri Hükümetten bu konuda bir adım atılmasını bekliyor.

Mülteci, sığınmacı, koruma altındakilerin kaldığı kamplarda tam teşekküllü sağlık hizmeti verilmeli ve mutlaka koşulları iyileştirilmelidir. Kamplarda kalan herkese coronavirus testi yapılmalıdır. Yine kayıt altında olmayan göçmenlere de kesintisiz sağlık hizmeti verilebilmelidir.

Sayın milletvekilleri, konuşmamın son bölümünde, dün Cumhurbaşkanı hem toplantıdan önce hem de toplantıdan sonra bir dizi açıklamada bulundu, bununla ilgili de partimizin görüşlerini sizlerle paylaşmak isterim. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı hem Koronavirüsle Mücadele Eşgüdüm Toplantısı'ndan önce hem de sonra açıklamalarda bulundu ve bir paket açıkladı. Bu pakette pek çok şeyin olmadığı görüldü. Örneğin, bu pakette şimdye kadar kaç test yapıldığı bilgisi yoktu. Virüsün yayılmasının nasıl engelleneceğine dair "Sokağa çıkmayın, temastan kaçınm, ellerinizi sabunla yıkayın." dışında yeterli bilgi yoktu. Ücretli izin hakkı olmadığı için işe gitmek zorunda kalanlara dair bilgi yoktu. 7,5 milyon işsiz bu salgınla nasıl mücadele edeceği ve bu mücadelenin nasıl destekleneceğine dair bilgi yoktu. Cezaevine yönelik alınacak önlemlere dair tek bir bilgi yoktu. Peki, pakette neler vardı? 100 milyarlık paket, vergi indirimi ve Hisarcıklıoğlu'na neşe vardı. Küresel bir salgını bile siyasi fırsata dönüştürme gayreti vardı. İşçi sınıfına sabır, dua, bolca kolonya, sermayeye KDV indirimi, borç erteleme, faiz indirimi, stok finansmanı desteği ve 100 milyarlık paket vardı. Sayın Cumhurbaşkanı kendisine biraz daha fazla olmak üzere, konuklarla 1-2 metre mesafeli oturma düzeni kurdu; Mecliste de biz bunu uyguluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Son cümlelerimi söyleyeceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Peki Ankara'da, örneğin, Tuzluca'yır'da, Mamak'ta, Batıkent'te, Sincan'da, Etimesgut'ta oturan ve Kızılay'a gelip çalışmak zorunda olan bir yurттаşı düşünün. Evden çıkacak, toplu taşıma araçlarına, metro veya otobüse binecek. Örneğin, vergi dairesinde, belediyede çalışıyor olabilir, akşama kadar yüzlerce binlerce kişiyle temas edecek. Daha sonra, işi bitince tekrar toplu taşıma araçlarına binecek, otobüse ve metroya binecek ve eve girer girmez doğru banyoya gidecek, elini sabunla yıkayacak. Hop, coronavirusle mücadele etik. Bu mudur yani? Vatandaş önerdiğimiz şey sadece bu mu?

Bakın, çünkü pakette 21 tane başlık vardı ve bunlardan sadece 4 tanesi halk sağlığıyla ilgiliydi ve Cumhurbaşkanı, konuşmasının başından sonuna, tek bir kez "halk sağlığı" lafını kullanmadı. Sayın Cumhurbaşkanının dünkü mesajı netti: "Siz salgına karşı kendinizi koruyun, biz size düşük faizli kredi verelim." Biz buna karşı şunu söylüyoruz: "Birlikteyiz, çaresiz değiliz, hep birlikte aşacağız."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Tekin Bingöl.

Buyurun Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakana hoş geldiniz diyor, verdiği bilgiler için teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, yerküre çok ciddi bir sorunla karşı karşıya, dünyada hemen hemen hiçbir ülke yok ki bu salgından nasibini almamış olsun; önemli bir sorun, bir büyük pandemi. Bunu aşmanın yolu, bir toplumsal dayanışmanın, birlikte hareket etmenin yolundan geçiyor. Sağlamamız gereken bu ama bir şeyin de altını çizmek istiyorum ki artık bu pandemi sonrası, dünyada her şey eskisi gibi olmayacak. Bugün dünya, ırkçıların cirit attığı, şiddetin, savaşın kol gezdiği, vahşi kapitalizmin emekçi halk yığınlarını olabildiğince sömürdüğü, insan hakları ihlallerinin tümüyle yok sayıldığı bir dünya. Bu pandemi, sonrasında, umarım ki paylaşmanın, dünya genelinde dayanışmanın, kardeşlik duygusunun, özgürlük ve insan haklarının hâkim olduğu yeni bir dünyaya, yeni bir döneme yol açar.

Değerli arkadaşlarım, bu sorun çözülürken katılımcılık çok önemli, katılımcılığı sağlamak için de en temel unsur şeffaflık. Şeffaflık, toplumun yaygın bir şekilde bu konuyla ilgili bilgilendirilmesini sağladığı gibi kurumları da güvene taşır ve kurumların güvenini pekiştirir. Bu, çok önemli. O açıdan bu sorunun her aşamasında büyük bir açıklıkla, şeffaflığa dikkat edilerek kamuoyunun bilgilendirilmesi gerekiyor. Başlangıçta bu tümüyle yapıldı mı? Yapıldı dersem, vallahi doğruyu söylemiş olmam.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ya, CHP heyeti ziyaret etti ya Sayın Bakanı. Niye...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) - Ama biz şunu yaptık: Sorumlu muhalefet olmamızın gereği, başından sonuna kadar, son derece duyarlı, hassas davranarak, bu sorunun hepimizin sorunu olduğu bilinciyle bir anlayış sürdürdük. Önerilerimiz, uyarılarımız ve dikkat çekmek istediğimiz konular tümüyle konuşmalarımıza hâkimdi Genel Başkanımızdan en mütevazı üyemize kadar. Peki, ne oldu? Az önce bahsettiğim gibi, başlangıçta bu bilgi paylaşımı ciddi bir şekilde sağlanmadı, örneğin testlerin günlük sayısı açıklanmadı; nihayet bugün 10 bin rakamından bahsediliyor. Acaba bundan sonraki süreçte yeterli kit ve hızlı test var mıdır, miktarı nedir? Bunu bilmemiz lazım.

Başka önemli bir şey: Yine Sayın Bakan burada bahsetti, bugünden itibaren 18 merkezde bu testlerin yapılacağını ifade etti ama bu yeterli değil. Artık öyle bir pandemiyle karşı karşıyayız ki bu testlerin 81 ilde, bütün devlet hastanelerinde ve üniversite hastanelerinde yapılma zorunluluğu var. Yeterince kit var mı? Bu rakamların da açıklanması lazım.

Bakın, değerli arkadaşlar, başlangıçta, ilk günler korku ve panik yaratılmasın diye elbette hassas davranıldı ama bu eşik aşıldı; artık doğru ve yaygın bilgilendirme halkın bilgilenebilmesiyle birlikte tedbir alınmasını beraberinde getirecektir, o nedenle şeffaflık çok önemli.

Başka bir husus: Az önce Sayın Bakan burada kahramanları alkışlattı, biz de o kahramanları yürekte alkışladık ama o kahramanların yani sağlık çalışanlarının kahramanlıkları bugüne özgü değil, 1915'te Çanakkale'de tıbbiyeli öğrenciler o kahramanlığı gösterdiler. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Emperyalizme karşı ulusal kurtuluş mücadelesi verilirken o tıbbiyeliler o kahramanlığı gösterdiler.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Ya ne alaka!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ve hayatın her alanında, herhangi bir şiddet söz konusu olduğunda, bir tabii afet olduğunda mutlaka, en başta o kahramanlar görevlerini ifa etmekle sorumlu hissediyorlar. Peki, değerli milletvekilleri, alkışladığımız, övgü dolu sözlerle karşıladığımız bu kahramanlara sadece bunları mı yapmalıyız? Günlerdir Parlamentoda coronavirüs konuşuluyor, övgüler diziyoruz ama neylersiniz ki torba yasa konuşuyoruz, uluslararası anlaşmalar konuşuyoruz. Sayın Bakan, gelin, şu övgü dizdiğiniz, alkış istediğiniz kahramanların sağlıkta şiddet yasasını bu Parlamente'ye getirerek

çıkaralım. (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Bakan, gelin, zor koşullarda çalışan sağlık çalışanlarının en azından daha iyi koşullarda çalışma imkânlarını birlikte sağlayalım. Çocukları evde, yirmi dört saat esasına göre çalışıyorlar; çocukları özel kreşlerde, onların gözleri arkada kalmadan huzur içinde çalışmalarını sağlamalıyız. Özel, hastanelere yakın konaklama imkânları sağlamalıyız, özel ulaşım imkânları sağlamalıyız ki o bahsettiğiniz kahramanların sorunları bir nebze çözülsün ve rahat bir şekilde, stresten uzak, moral ve motivasyonlarını yüksek tutarak çalışmaları sağlansın, yapılması gereken bu. Kahramanları alkışlayalım ama haklarını da teslim edelim, bu Parlamentonun yapması gereken bu. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, katılımdan bahsediyoruz. Toplumsal dayanışma çok çok önemli, hepimiz vurgu yapıyoruz ama neylersiniz ki bu çalışmanın içinde önemli kuruluşlar yok, Türk Tabipleri Birliği yok; on binlerce üyesi var, 65'e yakın şubesi var ve bunların uluslararası meslek kuruluşlarıyla çok yakın diyalogları var. Bilgi alışverişi çok yüksek düzeyde, üstüne üstlük Türkiye'nin her tarafından çok rahat bir şekilde bilgi akışı sağlanıyor. Ee, uzmanlık dernekleri var. Mesela, Aydın Tabip Odasının hazırladığı çok güzel bir rapor var; Aydın'ın özel koşullarının, hastane koşullarının, sağlık çalışanlarının şu anda içinde bulunduğu koşulları enine boyuna irdelemiş. Peki, ne olur bu meslek odaları, sendikalar, sivil toplum örgütleri, uzmanlık dernekleri sürece katılsa; bu bilim kurullarına bu kuruluşlardan birer kişi katılsa? Bu bir zenginlik, bu bir toplumsal dayanışma, bu bir katılımcılık. Bu, önemli ölçüde, gerçekten, bu sorunun şeffaf bir anlayışla çözülmesini sağlayacaktır.

Biz, az önce bahsettiğim gibi, sorumluluğumuzun gereği yapmamız gereken her şeyi yapıyoruz. Dün, Sayın Genel Başkanımız çok ciddi, çok önemli konularda açıklamalar yaptı. Bugün, Grup Başkan Vekilimiz 45 maddeyi içeren öneriler paketimizi Sayın Bakana verdi. Başka şeyler de yaptık. Belki sizin için çok önemli olmayabilir. Cumhuriyet Halk Partisinin kayıtlı üyelerinin tümünü taradık. Sağlık mensubu bütün arkadaşlarımızı, iletişim adreslerini, uzmanlıklarını tespit ettik, hazır bekliyor. İhtiyaç duyduğunda, gönüllülük esasına göre o arkadaşlarımızın hepsi o kahramanlar gibi göreve hazır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bu sorumluluğun gereğini yerine getiriyoruz.

Bir başka şey, şimdi, çokça bahsediliyor ama gereği yapılmıyor: Dün bir paket açıklandı, bizi mutlu eden bazı hususlar vardı. Mesela, 700 bine varan öğretmen arkadaşımızdan 20 bininin atanmasının yapılıyor olması. Müthiş bir şey, çok sevindik. Yeter mi? Vallahi yetmez. Ancak 600 binin üzerinde tayin bekleyen sağlık personeli var. Bu insanlara 2019 yılında söz verildi, Sayın Bakan burada; "29 bin personeli 2019 yılı içinde alacağız." dendi. Ne oldu? Ne oldu? Sümen altında kalıyor, dile getirilmiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Ama işte, bugün, gün bugün. Sağlık çalışanlarına en çok ihtiyacımızın olduğu günlerde bunların bir kısmının ataması yapılamaz mı? Bakın, atamaları yapılmış ama güvenlik soruşturması nedeniyle göreve başlatılmayan sağlık çalışanları var, bunlar niçin başlatılmıyor? Belki, değerli arkadaşlar, gün gelecek -umarım o günleri görmeyiz- emekli sağlık personellerini dahi ihtiyaç hasıl olduğunda göreve çağıracağız. Ya, dinamik, genç, pırıl pırıl sağlık personelleri var, niçin bunların atamasını yapmıyoruz? 30 bin, 40 bin, 50 bin, her neyse; yapalım bunların atamalarını. Bunlar, heyecanlı genç kardeşlerimiz, eğitim almış kardeşlerimiz ama yok... Sadece, sözde birtakım konularla geçiştirilmeye çalışılıyor.

O kadar çok konuşulacak konu var ki, cezaevleri... Cezaevleri, burada müthiş bir sorun. Bu sorunu aşmanın yolu sadece görüşleri, ziyaretleri yasaklamakla olmaz, bazı davaların ertelenmesiyle olmaz. Bakın, Grup Yorum'un üyeleri açlık grevinde ve ölüme terk edilmişler. Ya, bu insanlar kaçmıyor, bunların en azından o düşen dirençlerine karşılık serbest bırakılması lazım.

Basın emekçileri var... Hepsisi, bu ülkenin katıksız yurtseverleri ama hepsi tutuklu. Ya, bırakın bunları, bu insanlar çıksın, davaları devam etsin, ne olur? Kaçmazlar, adresleri belli. İnanın, onlar yurtseverlik kimliğiyle hiçbir yere gitmezler, çağrıldığında yine koşu koşu giderler, davalarına girerler.

Şimdi, bakın, dün paket açıklandı, sevindiğimiz başka şeyler de oldu. Mesela, emekli maaşları 1.500 liraya çıkarıldı. Sayın Genel Başkanımızın ve bizim dilimizde tüy bitti. Her fırsatta dedik ki: Ya, bin liranın altında emekli maaşı alan vatandaşlarımız var; 800 lira, 900 lira emekli maaşı alanlar var. “Hayır, zinhar böyle bir şey yok.” dediler ama hayat bizi yine haklı çıkardı. Dün, 1.500 liranın altında emekli maaşı olanların olduğu teyit edildi ve maaşları bugün -maalesef bugün- 1.500 liraya çıkarıldı; tıpkı, iki bayramda emeklilere birer maaş ikramiye verilsin diye, ısrarlı takibimiz sonucunda verildiği gibi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ağabey, yapma ya!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – 1.500 lira yeter mi? Vallaha yetmez. 2.257 lira açlık sınırının olduğu bir ülkede, 7.253 lira yoksulluk sınırının olduğu bir ülkede 1.500 liranın yetmesi mümkün mü? Ama hiç olmazsa emekli maaşları 1.500 liranın altında olmaktan çıktı; bu da bir ölçüde bizim ne kadar haklı, ne kadar doğru tespitler yaptığımızın, ne kadar gerçekçi işler yaptığımızın bir başka kanıtı.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Teşekkür ettik.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, bir başka konu: Şimdi, AVM’ler ve marketler boşaltıldı, reyonlarda malzeme yok, günlerdir kamuoyunu meşgul ediyor. O marketler üst gelir gruplarının yaşadığı bölgelerdeki marketler. Bin lira, 1.500 lira, 2.200 lira asgari ücret alan vatandaşlarımız var. 22,5 milyon asgari ücretli var; 12,5 milyon emekli, dul ve yetim var. Ya, bunlar o reyonların önüne yaklaşabilirler mi? Peki, ne olacak? “En az üç hafta evde kalacaksınız.” Eyvallah, kalsınlar. Alacakları bin lirayla, 1.500 lirayla üç hafta boyunca ne alacaklar? 3-5 paket makarna, 3-5 kilo bulgur, birkaç kilo soğan, patates. E, sonra? Bitti. Ne olacak üç haftadan sonra da uzarsa? O insanlar evlerinde kaderlerine hapsedilecekler. Yeni bir vaka çıkacak, evlerinde uzun süre kalmak zorunda kalanların açlıkla karşı karşıya kaldıkları -umarım olmaz- ölümle sonuçlanan vakalarla karşılaşacağız. Bunların sorunlarının çözülmesi lazım. Bunların sorunları çözülmeden bu meseleyi sonuna kadar bitirmek asla söz konusu olamaz çünkü yüzümüzü emekçilere, yoksula, garibana döndürmek zorundayız; aksi takdirde, sadece palyatif, böyle, günü kurtaran açıklamalarla hiçbir sorun çözülmez.

Trump diyor ki: “Ben her eve bin dolar vereceğim.” Macron artırıyor “Ben her eve bin euro vereceğim.” diyor. Biz de 900 liralık emekli maaşını 1.500 liraya çıkardık diye bunu övgüyle kamuoyuyla paylaşıyoruz. Mesele bu değil.

Sayın Bakanım, biz şeffaflıktan yana olduğumuzu her fırsatta söyledik. Bakın, şüpheli vakalar niçin açıklanmıyor?

Başka bir şey, dünden itibaren kamuoyunu meşgul eden bir olay var: Kara Kuvvetleri eski Komutanı Aytaç Yalman’ın ölümü. Bunun coronavirüsle olduğu söyleniyor. Sayın Bakanın bütün bunları açıklaması gerekiyor, kamuoyunun bilgilendirilmesi gerekiyor. Bu müphem, bu şüpheli durumların ortadan kaldırılması lazım. Ne kadar laf atarsanız atın, bir kulağımdan girer, bir kulağımdan çıkar. Ben gerçeklerden bahsediyorum, ben doğrulardan bahsediyorum. Doğrular acıdır, sizi rahatsız ediyor olabilir. Hiç merak etmeyin, halkımız bunların hepsinin farkında.(CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, bir başka husus hastaneler. Acaba, olası büyük bir salgınla karşılaştığımızda yeterli solunum destek cihazı var mı?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Var, var.

MURAT EMİR (Ankara) – Nereden biliyorsunuz?

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Olmadığını nereden biliyorsunuz?

TEKİN BİNGÖL (Devamla) –Yeterli tıbbi cihazlar var mı? Yeterli alet edevat var mı? Yeterli hijyen malzemeleri var mı?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Bakan söyledi ya.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Şimdi, yine burada bir şeyden bahsediliyor, çünkü pakette şöyle bir açıklama yapıldı.

BAŞKAN – Sayın Bingöl, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, lütfen...

Buyursunlar Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Dünkü paket açıklanırken bir şey daha yapıldı, denildi ki: “65 yaş üzerindeki her vatandaşımıza kolonya ile maske dağıtacağız.” Eyvallah...

Değerli milletvekilleri, bu ülkenin çok güzel gelenekleri vardır. Hangi eve giderseniz gidin, hangi işyerine giderseniz gidin, size ilk kolonya ikram ederler. Marketlerde de, bakkallarda da, eczanelerde de ilk önce kolonya bitti. Bu bir gelenek. Şimdi, değerli milletvekilleri, 25-30 cc'lik kolonyayla, bir iki maskeyle bu iş çözülmez. Yapacağınız iş yeterli sayıda solunum destek cihazı almak, yeterli sayıda yoğun bakım ünitesi açmak, tedbir olsun diye önemli ölçüde, normal yatak servislerini yeterli sayıda yoğun bakıma dönüştürmek. Böyle tedbirler almak lazım. Bu tedbirleri almadan, havadan sudan konuşarak, laf atarak sorunu çözemezsiniz. Kulak verin, bizi dinleyin. Biz hep gerçekleri sizinle paylaştık, kulak kabartmadınız, Türkiye'nin başını belaya soktunuz, bu hâle getirdiniz. Umut ediyorum ki bu sorun birlikte çözeceğimiz bir sorun olacaktır.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sayın Bakan açıkladı, dinlememişsin!

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Ama Sayın Bakanın burada bahsettikleri, vallahi daha önce açıkladığı konuların çok ötesinde değil. Her gün Sayın Bakanı büyük bir merakla, heyecanla gece on ikiden sonra dinliyoruz, neler kavrayabiliriz diye takip ediyoruz. Keşke bu bahsettiğim sorunların cevaplarını biraz daha detaylı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür mahiyetinde son sözünüzü söyleyin.

Buyurun.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Peki, son söz: Bu sorun hurafelerle, farklı anlayışlarla, şarlatanların önerdikleriyle çözülmez. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bu sorun toplumsal dayanışmayla, aklın ve bilimin önderliğinde çözülür. Gelin; bilimi, bilimselliği ilke edin, bu sorun çözülsün.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan....

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Hükümetin ve Sağlık Bakanının çalışmaları konusunda istişareye dönük değerlendirmeler yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün kürsüye çıkan her hatibin de ifade ettiği gibi 31 Aralıkta Dünya Sağlık Örgütünün ilan etmiş olduğu bir pandemiyi konuşuyoruz. Ülkemizde ilk andan itibaren alınan önlemler ve atılan adımları, milletimizle beraber dayanışma içerisinde yaptığımız çalışmaları paylaşmak ve gelecekle ilgili yapılacak çalışmalar konusunda millî iradenin tecelligâhı olan burada istişarelerde bulunuyoruz.

Sayın Bakanımızın bilgilendirmesini dinledik ancak böyle bir meselede milletimizin de bizden beklediği ve başarıya gidecek mücadelenin de yegâne istikameti olan suhuletle ve istişare ederek yolumuza devam etmemiz lazım. Böylesi bir meselede, 22 Ocakta, daha henüz işin en başında, Wuhan'da meydana gelen olayla başlayan kapıları kapatmayı aşama aşama gerçekleştiren ve en başından itibaren de istişareyi ve bilimsel metodu kendisine şiar edinmiş ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) -çoğulculukla ve katılımcılıkla yapmış olduğu çalışmaları bütün siyasi parti grupları nezdinde teveccüh gören Sayın Bakanımızın, başta Cumhurbaşkanımızın ve Hükümetimizin çalışmalarını itibarsızlaştırmaya dönük değil, istişareye dönük değerlendirmeler yapmamız gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve muhalefet olarak üzerlerine düşeni fazlasıyla yaptıklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sözcümüz bir ithamla karşı karşıya. Asla ve asla...

Bir müsaade eder misin Başkan? Başkan, bir müsaade edersen, bir müsaade edersen...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hayır, Sayın Milletvekiliniz bana şey yaptı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir müsaade et ya, gözünü seveyim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Sayın Milletvekiliniz kürsüde de yaptı, şimdi de yapıyor aynı. Önce sahip çıkacaksınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Arkadaş...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Bakar mısın lütfen? Lütfen ama Sayın Milletvekilinize bakar mısınız?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) –Hadi önüne dön, bir şey yok, bir şey yok.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hayır...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, önemli bir gündemimiz var. Hafta başından beri meseleyi ne kadar dikkatle götürdüğümüzün en canlı tanığı sizsiniz. Sayın Hatibimiz Sayın Bakanın, sağlık ordusunun, sağlık çalışanlarının ve emekçilerinin haklarını elbette teslim etti. Ama konuşmanın bir tarafında, siyasi bir parti, bir muhalefet partisi olma sorumluluğuyla her kelimesini dikkatle seçerek gördüğü bazı eksiklikleri dile getirmesinden daha normal bir şey yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bugün, içinde bulunduğumuz bu nazik durum iktidar partisi milletvekillerini olmaları gerektiğinden çok daha hassas, çok daha alıngan ve belli konularda çok daha cüretkâr yapmış. Biz, sizin suyunuza göre, makbul bir muhalefet partisi olmak durumunda değiliz. (CHP sıralarından alkışlar) Biz halktan aldığımız yetkiye göre doğru bildiğimizi doğru yerde söyleyeceğiz. Takdir edilecekse takdir de ederiz, eleştirilecekse eleştiririz, kınanacaksa kınarız. Çok rica ediyorum, dün de bunu ifade ettim, burada şuna dikkat edelim: Tekin Bingöl’e saldırı, Türk Tabipleri Birliğini, mensubu olduğu meslek örgütünü andığı andan itibaren başladı. Efendim, diyor ki oradan: “Bilmem nereye imza atmış.” Ya, ona bakarsanız, kategorik bir karşıtlık inşa edeceksek siz geçmişte nelere imza attınız. Biz bu süreçte partinizin seçilmiş Genel Başkanının atadığı bir bakana bir kredi açıyoruz, katkı sağlıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Lütfen, bitireyim mi?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ve bu meselede bir fay hattı yaratıp da bir ayrışma, bir uzaklaşma, bir kutuplaşmadan dolayı, bu konuda toplumsal bir zafiyet ortaya çıkmasını diye çırpınıyoruz. Bir tarafta, Türkiye’nin en kadim, en köklü meslek örgütü elini uzatmış “Bu krizi birlikte yönetelim.” diyor, o el havada bırakılıyor. Çünkü ne yapmış? Size göre yanlış bir imza atmış geçmişte. Onlara devam ederseniz bu ülkenin emekçiden yana, halktan yana, yoksuldan yana en kötü kararlarına imza attığımız hâlde, Gar katliamından tutunda da içimizde dünya kadar yaraya tuz basıp şimdi susmuşken, en kategorik karşı çıkacağımız siyasete şu hassas günlerin hürmetine sesimizi belli bir tonun altında tutuyorken, Türk Tabipleri Birliği nefreti üzerinden tabibimize ve hatibimize yapılan saldırıyı kınıyoruz, kabul etmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECEP ŞEKER (Karaman) – Ne alakası var!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ne alaka, ne alaka...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – İzninizle hatibe...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, tamamlayamadım ki.

BAŞKAN – Peki, tamamlayınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buradan bir kez daha söyleyelim: Taç giyen baş akıllanacak. Muhalefet konuşur ama Edebalı’nın verdiği öğüt muhalefete değil, iktidardır. Bugün, her şeyi duyma değil, yapılan katkıyı duyma, eleştiriye tahammüllü olma günündesiniz. Bugün, bu meselenin gelişinden buraya kadarki tavrımız size hak etmediğiniz bir cesareti, hak etmediğiniz bir kibri yüklemesin. Memleketi sevdiğimizizden, konunun hassasiyetine duyduğumuz saygıdan dolayıdır. Asla ve asla Cumhuriyet Halk Partilerine, hatiplerimize, temsil ettiğimiz camiaya karşı tutduğunuz tutumu, bu sözleri kullanmayın, bundan sonraki süreçte meseleyi germeyin. Size burada iktidar sorumluluğu düşer. Biz muhalefet olarak üstümüze düşeni fazlasıyla yapıyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Belli belli...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkan, sanırım konu vuzuha kavuşmuştur, bir cümleyle lütfen...

5.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, ana muhalefet partisi dâhil bütün siyasi parti gruplarının yol açıcı istişare niteliğindeki değerlendirmelerine sonuna kadar sahip çıktıklarına ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, tabii, kimsenin kimseye had bildirme gibi ne bir hakkı var ne de had bildirilme gibi bir şeye tahammüle mecburiyetimiz var. Bu noktada Anayasal görevimizi burada icra ediyoruz ve tabii ki siyasi partilerin eleştirileri olacaktır, zorlayıcı eleştirileri de olacaktır ancak hiç kimsenin AK PARTİ Grubuna “milletin emanetini yere düşürdüğü” benzetmesini yapma yetkisi yoktur.

Bakınız, şu anda, fakirin fukaranın, garip gurebanın, milletin emanetini başımıza taç ettiğimiz için bu millet bize yetki vermiş ve biz de bu millete hizmetkâr olma mücadelesini yerine getiriyoruz. Bu anlamda, ana muhalefet partisi dâhil diğer bütün siyasi parti gruplarının yol açıcı, istişare niteliğindeki bütün değerlendirmelerine elbette, burada, sonuna kadar sahip çıkıyoruz; Sayın Bakanımız da bunları not alıyor. Bu anlamda, konumuzun tabipler odası olmadığını biliyoruz; konumuz, ülkemizin ve dünyanın mücadele ettiği koronavirüs vakasıyla mücadeledir.

Bu konuda bütün Genel Kurula, bütün siyasi parti gruplarına yeniden teşekkür ediyorum, sağ olun.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) HÜKÜMETİN GÜNDEM DIŞI AÇIKLAMALARI (Devam)

1.- *Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, koronavirüs salgını riski, mevcut durum ve alınan tedbirlere ilişkin gündem dışı açıklaması ve İYİ PARTİ Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, MHP Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, HDP Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki, CHP Grubu adına Ankara Milletvekili Tekin Bingöl, AK PARTİ Grubu adına Erzurum Milletvekili Recep Akdağ, Ankara Milletvekili Mustafa Destici, İstanbul Milletvekili Erkan Baş, Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal'ın aynı konuda konuşmaları (Devam)*

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Recep Akdağ.

Buyursunlar Sayın Akdağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubumuz adına, bütün dünyayı kasıp kavuran koronavirüs salgınıyla ilgili olarak Sayın Bakanımızın yaptığı bilgilendirme ve gruplarımızın yaptığı katkıları da dikkate alarak açıklamalarda bulunmak üzere huzurunuzdayım.

Hepimizin bildiği gibi bulaşıcı hastalıklar, bulaşıcı hastalık salgınları, insanlık tarihi boyunca, bazen savaşlardan bile daha çok sayıda insanın ölümüne sebep olmuştur. Biz, ülke olarak, millet olarak sıkıntıların üstesinden birlikte gelme hasleti olan, özellikleri olan bir milletiz. İşte, daha bir gün önce 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümünü birlikte kutladık. Bu, Çanakkale Zaferi'nde de böyle olmuştur, Kurtuluş Savaşı'nda da böyle olmuştur ve bunun en yakın örneği de 15 Temmuzda yaşandı; hep birlikte, bu çatının altındaki değerli milletvekilleri, bütün milletimiz, büyük bir sıkıntıyı bertaraf etmek için gerçekten müthiş bir basiret, bir feraset gösterdi. Ben inanıyorum ki bu koronavirüs salgını konusunda da milletimiz hep birlikte bu basireti gösterecektir. Bizler de muhalefetiyle iktidarıyla bu yüce çatı altındaki milletvekilleri olarak elbette sürece katkı vereceğiz, yapılan her türlü hizmete, planlamaya katkı vereceğiz.

Gruplar adına yapılan konuşmalardan ben kendi adıma çok istifade ettim. Biliyorum ki başından beri olumlu yaklaşımıyla bu meseleyi yöneten Sayın Sağlık Bakanımız ve ekibi de -onlara da hoş geldiniz diyorum- bunlardan istifade edecekler. Gerçekten, başından beri ortak aklı ortaya koyma konusunda milletvekillerimizin ve gruplarımızın tutumu da takdire şayandır. Görüş farklılıklarının olmasını çok tabii karşılamak lazım. Bakınız, farklı ülkelerde hem de gelişmiş ülkelerde yani bilimin

çok geliştiği ülkelerde bile farklı yaklaşımlarla karşılaşılabiliyoruz. Dahası, kurulmuş olan Bilim Kurulunun içinde de -ben de bu bilim kurullarıyla geçmişte salgınlarda çalıştım- görüş farklılıkları olur bazen. İki bilim insanı yan yana oturur, birisi aynı alanda başka bir şeyi önerir, birisi başka bir şeyi önerir. Görüş farklılıklarının olması çok tabiidir. Önemli olan, meseleye samimiyetle yaklaşıyor mu; önemli olan, meseleye karşı gösterilen liderlik ne durumdadır? Allah'a binlerce şükürler olsun, Cumhurbaşkanımızın krizler karşısında -ama hangi kriz olursa olsun- her zaman gösterdiği yüksek dirayeti biz bu salgında da görüyoruz. Koordinasyon sağlandı; bakanlıkların, kurumların, kuruluşların, Sağlık Bakanlığımızın biraz da tabiatıyla bu meseleye başat müdahalesiyle beraber planlamalar yapıldı ve bugüne kadar gerçekten oldukça iyi gitti.

Aslında son kırk yılda bütün dünyada virüs kaynaklı salgınlara arttığını görüyoruz enteresan bir biçimde. Yani diğer mikroorganizmalara, bakterilere karşı başarılı olduk dünyaca ama virüsler, bu küçük canlılar, ilim dünyasınca canlı olup olmadığı bile bazen tartışılan bu varlıklara karşı bazen bütün dünya, bütün insanlık çaresiz kalabiliyor. İşte, çaresiz kalmayalım diye hep birlikte gayret ediyoruz.

Hatırlayınız, geçmişte ülkemizde de kuş gribi, SARS... Önce, SARS'ın ülkemize girmesini engelleyebilmiştik. Kuş gribine karşı oldukça hazırlıklıydık ve nitekim Dünya Sağlık Örgütü o zaman hazırladığımız, Türkiye Cumhuriyeti olarak hazırladığımız, Pandemi Hazırlık Planı'nı bütün dünyaya örnek göstermişti. Daha sonra, hatırlayacaksınız, H1N1 salgınına yaşadık, orada da dünya ortalamasının daha altında kayıplarla bu salgını atlatabildik. Çünkü gerçekten iyi hazırlanmıştık. Çünkü Türkiye'nin sağlık sistemi, bu tip salgınlara karşılık verme hususunda dünyanın birçok ülkesine kıyasla iyi bir noktaya getirilmişti, bugün de Allah'a şükürler olsun ki iyi bir noktadayız.

Ve nitekim, Sağlık Bakanlığımız Ulusal Pandemi Planı'mızı belli aralıklarla, belli periyotlarla yenilemektedir. Bu salgından hemen önce, 2019 yılında da Sağlık Bakanlığımız pandemi planını yenilediği için, Bakanlığımız ve Sayın Bakanımız bu meseleye hazır olduğu için, bütün kuruluşlar bu meseleye hazır olduğu için birçok adımı, diğer ülkelerin atmadığı adımları biz, erkenden atma imkânını bulduk.

Türkiye'de çok iyi işleyen bir Erken Uyarı ve Cevap Sistemi'miz var. Bu tip salgınlara -"epidemioloji" diyoruz tıpta- epidemiyolojik anlamda cevap verecek şekilde yetkin eğitim almış bir sağlık personeli kadromuz var ve şükürler olsun ki böyle.

Ve iktidarımız döneminde, 2002'den bu yana kadar, on yedi-on sekiz yıl içerisinde geliştirdiğimiz ve yenilediğimiz sağlık altyapımız, operasyonel gücümüz, bilimsel yaklaşımımız, başından beri Sayın Bakanımızın da mükemmel örneklerini gösterdiği şeffaflık geleneğimiz, dünyayı kasıp kavuran Covid-19 pandemisinde bizim büyük avantajlarımız olmuştur. İşte, yanı başımızda İran'ı gördük, yanı başımızda İtalya'yı gördük, üzüldük de gerçekten oralarda meydana gelen hadiselerle, biraz hazırlıksız yakalandıklarımızı hep beraber fark ettik. Şimdi, bu sağlık altyapısından bahsedilirken şehir hastanelerinden de bahsetti bazı arkadaşlarımız.

Değerli arkadaşlar, şehir hastanelerinin altyapı itibarıyla, bir pandemiye hazırlık itibarıyla, özellikle, yoğun bakım yatağı kapasitesi itibarıyla da ülkemize çok büyük katkıları vardır. Siz, bir şehir hastanesini bir pandemide kullanabilirsiniz, kullanmayabilirsiniz, bir blokunu kullanırsınız ama toplu olarak, bu hastanelerin ülkemizdeki yoğun bakım kapasitesini, ülkemizde hasta bakım kapasitesini arttırdığını hepimiz biliyoruz. Şimdi, Sağlık Bakanlığımız -biraz önce Değerli Bakanımız da ifade ettiler- bu anlamda, önce belli hastaneleri belirlemişlerdi. Şimdi, müdahale edebilecek her hastanede bu imkânlar oluşturuluyor: Üniversite hastanelerinde, kamu hastanelerinde, Sağlık Bakanlığı hastanelerinde ve özel hastanelerde. Türkiye'nin oldukça gelişmiş bir özel hastane altyapısı var. Tabii

ki böyle bir durumda onlar da ellerini taşın altına koyacaklar. Vaka sayılarının artmaması hepimizin en büyük temennisidir; artabilir, hep beraber gayret ediyoruz, bu hususta herkes elinden geleni yapıyor ama vaka sayılarının artmasına karşı değerli arkadaşlar, gerçekten, altyapımız iyidir. Biraz sonra size bazı grafiklerle bunları göstereceğim.

Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları ve yönetiminde Sağlık Bakanlığımız gecikmeksizin bir Bilim Kurulu oluşturmuştur, bütün önlemleri proaktif biçimde ortaya koymuştur. Zamanında alınan kararlar bütün kurumların katkı ve uygulamalarıyla da hayata geçirilmiştir. Ben bunların detaylarına girmeyeceğim. Dün, Sayın Cumhurbaşkanımız detaylarıyla anlattı; bugün, Sayın Bakanımız da detayların bir kısmını verdi. Bazen, sorular soruluyor: “Şu konuyu Sayın Bakan niye açıklamadı?” Değerli arkadaşlar, yani her detay açıklanmayabilir ama biz, şeffaflığın olması gereken seviyede olduğunu başından beri görüyoruz. Bunda hiç kimsenin bir kuşkusu olmadığına da ben eminim.

Bazı ülkelerde birbirine zıt biçimde görülün; bir kısmında toplumsal duyarsızlık, bir kısmında, böyle, panik uç noktalarına da Türkiye’de savrulmadık. Orta yolu takip ettik, şeffaf davrandık ve toplumsal güveni de ayakta tuttuk. Alınan tedbirlerle hastalığın ülkemize girişi geciktirildi, şimdi yurt içinde yayılmayı önlemeye çalışıyoruz. Bu noktada, Türkiye’yi, biraz önce de ifade ettiğim gibi, aynı problemi yaşamış olan ülkelerle kıyasladığımızda farkı görebiliriz. Değerli arkadaşlar, İtalya’nın gayrisafi yurt içi hasılası kişi başına Türkiye’nin 3 katı; sağlık sistemine ayırdıkları, ayırabildikleri para Türkiye’nin birkaç katı ama olanları hepimiz görüyoruz.

Peki, Türkiye’de önümüzdeki günlerde karşılaşılabileceğimiz hasta yüküne ne kadar hazırız, Türkiye’yi farklı kılan nedir? Bulaşmayı önlemek için, vaka sayıları artmasın diye gayret gösteriyoruz, göstereceğiz ama hastalanan vatandaşlarımızı en uygun biçimde tedavi etmek zorundayız.

Şimdi, müsaadenizle, sizlere bazı grafikler göstereceğim. Değerli arkadaşlarım, bu ilk grafik, Türkiye’deki hasta yataklarının niteliklilik vasfını gösteriyor. Türkiye’de -Sağlık Bakanlığında- hasta yataklarının yüzde 74’ü içinde banyosu ve tuvaleti olan odalardadır bugün. Biraz önce Sayın Sağlık Bakanımız da ifade ettiler, 99 bin odamız var yani 1 hastayı tek başına bir odaya yatırabileceğimiz, izole edebileceğimiz; her hasta yoğun bakım gerektirmez. Peki, bu sayı, bu oran acaba AK PARTİ iktidarından önce, Sağlıkta Dönüşüm Programı’ndan önce neydi? Maalesef, sadece yüzde 6,4’tü.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Otuz yıl önce...

RECEP AKDAĞ (Devamla) – Yüzde 6,4’tü.

Otuz yıl önce değil, on yedi yıl önce değerli milletvekilim “Otuz yıl önce.” dediniz.

Ama fark etmez, on yedi yıl önce de Türkiye’nin hastaneleri vardı; yani odasında tuvaleti olan oda yüzde 6,4 iken yüzde 93,6 oda koşu sistemiydi; işte, tuvalete, banyoya da... Hepimiz yaşadık bunları; sizin yaşınız da herhâlde bana yakındır. Türkiye, böyle bir krizle böyle bir durumda karşılaşıyorsa altında kalır, ezilirdik. Hastaları nasıl izole edeceksiniz? Ama bakın, şükürler olsun ki bugün geldiğimiz nokta budur. İşte, şehir hastaneleriyle, diğer hastanelerle -Allah’ın izniyle- Bakanlığımız, Hükûmetimiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğiyle bunu yüzde 100’e çıkaracaktır yakın bir zamanda. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Haklı olarak milletvekillerimizden, sayın hatiplerden de “Acaba yoğun bakım yataklarımız ne durumdadır?” şeklinde sorular geldi; bunlar çok haklı sorular, takdirle de karşılıyorum. Değerli arkadaşlarım, Türkiye’de 40 bin civarında yoğun bakım yatağı var. Bunların içindeki 25 binin üstündeki yatak erişkin yatağıdır. Peki, yine de böyle bir krizi karşılamakta zorluk çekebiliriz; doğru. Özellikle, büyükşehirlerimizde yatak doluluk oranları yoğun bakımlarda yüksek ama birçok diğer şehirde yatak doluluk oranlarının düşük olduğunu biliyoruz ve şimdi, süreci çok iyi yöneten Sağlık Bakanlığımız, Değerli Bakanımız -kendisiyle ben bir gün önce görüştüm- yeni bir planlamayla, yoğun

bakım yataklarında solunum cihazı eksik olan yerlere solunum cihazlarının çok aktif kullanılmadığı hastanelerden belki birtakım ilaveler yapmak suretiyle ya da o hastaneleri de sisteme sokmak suretiyle bu meselenin planlamasını yapıyor.

Peki, 25 binin üstünde yoğun bakım yatağımız var da acaba bunların Avrupa'yla kıyaslanırsa durumu nedir ya da dünyayla kıyaslanırsa durumu nedir? Değerli arkadaşlarım, bakınız, burada farklı ülkelerle kıyaslamalar var. Kırmızıyla gösterilenler Türkiye'dir. Şu, en yüksek olan, bütün yoğun bakım yataklarını gösteriyor yani yeni doğan yoğun bakım yatakları da var içinde. Onun için ben, kıyaslamayı biraz daha doğru yapabilmek açısından, erişkin yoğun bakım yataklarının oranını da çıkararak bu grafiği sizlere hazırladım. Her 100 bin kişiye 30 erişkin yoğun bakım yatağı düşüyor. Amerika Birleşik Devletleri'yle aşağı yukarı aynıyız, diğer bütün Avrupa ülkelerinden sayımız daha fazla ve değerli arkadaşlarım, 1 yoğun bakım yatağı demek, sadece 1 odaya yatak koymak, başına 1 solunum cihazı koymak demek değildir; onun personelini de yetiştiriyorsunuz, onun organizasyonunu yapıyorsunuz. Türkiye, geçtiğimiz on yedi yılda, AK PARTİ iktidarıyla bütün bunları karşılamış olan, başarmış olan bir ülke olduğu içindir ki Allah'ın izniyle biz bu pandemiyi de layık olduğu biçimde göğüsleyebiliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Peki, acaba solunum cihazı sayımız nedir? Değerli arkadaşlarım, Türkiye'de bütün sektörlerde 25 bin solunum cihazımız var. Bunların 17-18 binini erişkin hastalara kullanabilecek durumdayız. Ancak sağlık sisteminiz ne kadar güçlü olursa olsun -değerli milletvekillerimizin uyarıları, muhalefetten arkadaşlarımın da uyarıları son derece haklıdır- hangi sistem olursa olsun, bu kadar ağır bir yükün karşısında zorlanır. Şimdi, o zaman, bizim hepimizin yapması gereken nedir? Bu yükün artmaması için gayret etmeye devam edeceğiz, bugüne kadar yaptığımız gibi.

Bir taraftan da halk sağlığı ile ekonomi arasındaki dengeyi sağlamak zorundayız. Ekonomiyle ilgili konuşmalar da yapıldı. Sayın Cumhurbaşkanımızın dün ekonomi konusunda ortaya koyduğu tedbirler aslında bütün paydaşlarla beraber alınmış tedbirlerdir. Hatırlayalım, orada sadece işverenler yoktu, orada işçi temsilcileri de vardı, orada farklı sektörlerden insanlar da vardı ve ben inanıyorum ki süreç içerisinde gerekirse Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla ilgili bakanlıklarımız, kurullarımız yeni tedbirleri de ortaya koyacaktır. Elbette imkânları da dikkate almak zorundayız yani Türkiye'nin bu hususta ekonomik tedbirlerini Türkiye'nin şartlarında değerlendireceğiz, Amerika'nın şartlarında ya da Almanya'nın şartlarında değerlendirirsek yanlış bir iş yapmış oluruz. Bir multisektörel yaklaşım gerekiyor, bütün sektörlerin ortak hareketi gerekiyor ve bu hususta Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği gerçekten hepimize de umut vermeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECEP AKDAĞ (Devamla) – Müsaade eder misiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, biraz önce de ifade ettim, farklı görüşler olacak; önemli olan, ortak aklı ortaya koymaktır. Bizim çok basit tedbirlerle ilgili olarak da halkı uyarmaya hep beraber devam etmemiz lazım. Burada, bu çatının altında halkımızın örnek aldığı milletvekillerimiz var, bizler varız; çok kafa karıştırmadan, el yıkamanın önemini her fırsatta anlatmaya devam etmeliyiz. El yıkamak, düzgün el yıkamak -vaktim olmadığı için detaylarına giremiyorum- sosyal mesafeleri korumak ve evde kalmak... Bakın, birçok şey konuşuluyor televizyonlarda, sosyal medyada ama bu üçü çok önemli: Ellerimizi yıkayalım, işimiz el veriyorsa evimizde oturalım ve sosyal mesafeleri koruyalım. Gençlerde hafif seyredebilir; evet, hafif seyrediyor, biliyoruz ama biz yaşlılarımıza çok kıymet veren bir milletiz, onlar bizim göz bebeğimiz, canımız, ciğerimiz yani Allah korusun, birimiz evimizdeki bir yaşlımıza bu hastalığı taşırsak ve onun hayatına mal olursa hepimiz çok üzülürüz, bunu da çok iyi biliyoruz.

Ve tabii sağlık çalışanları... Sağlık çalışanlarının kadrini, kıymetini her zaman bilmeliyiz, böyle günlerde daha da iyi anlıyoruz. Onlar fedakârca gayret ediyorlar ve risk grubundalar. Ben, yıllarca, Sağlık Bakanları olarak onlarla çalıştım; kendileriyle iftihar ediyorum. Nerede dara düştiysek, nerede sıkıntıya girdiysek sağlık çalışanları her zaman birinci derecede sahipleri olarak meseleleri sahiplendiler. Rabb'im onların hepsinden razı olsun.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sosyal medyadaki şarlatanlığa karşı hep birlikte karşı durduğumuzu da görüyorum. Bundan dolayı da çok memnun olduğumu ifade etmek isterim. Bakanlığımıza kulak vereceğiz, uzmanlara kulak vereceğiz, gereksiz panik yapmayacağız; yıllar önce kurduğumuz 184 numaralı SABİM hattını Bakanlığımız çok doğru bir kararla coronavirüs danışma hattına çevirdi, ihtiyacımız varsa 184 numaralı telefonu arayarak buradan destek alacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECEP AKDAĞ (Devamla) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Selamlamak için...

RECEP AKDAĞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, konuşmamın sonunda, tekrar, bu meselede yüksek liderliğiyle milletimize güven veren Sayın Cumhurbaşkanımıza, başta Sayın Sağlık Bakanımıza ve ekibi olmak üzere bakanlarımıza, kurullarımıza ve hassaten burada grupları bulunan partilere, parti yöneticilerine, milletvekillerine, hepimize çok teşekkür ediyorum, bütün paydaşlara çok teşekkür ediyorum ve konuşmamı da önemli bir mesajla bitiriyorum. Sağlık çalışanlarının mükemmel bir mesajı var. Onlar bize şu mesajı veriyorlar: “Biz sizin için burada kalıyoruz, sen de bizim için lütfen evinde kal.”

Hepinize çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Grubu bulunmayan sayın milletvekillerinin beşer dakikalık bir söz hakkı var.

İlk konuşmacımız Ankara Milletvekili Mustafa Destici.

Buyurun Sayın Destici. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Sayın Divan, saygıdeğer milletvekilleri, necip milletim; öncelikle sizleri saygıyla ve hürmetle selamlıyorum.

Önemli bir süreçten geçiyoruz. Hastalık gelmeden sağlığın, sıhhatin kıymetinin ne kadar önemli olduğunu bir kere daha müşahede ediyoruz, şahitlik ediyoruz.

Bu coronavirüs hastalığı sonucu hayatını kaybeden 2 vatandaşımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Şu anda tedavileri süren vatandaşlarımıza da Yüce Rabb'imden sağlık ve acil şifalar niyaz ediyorum.

Tabii, aralık ayı sonunda Çin'de başlayıp ve bugün itibarıyla neredeyse bütün dünyaya yayılan bu salgın karşısında devletimizin diğer devletlerle mukayese edildiğinde daha ciddi hazırlıklar yaptığını memnuniyetimizi ifade etmek istiyorum. Aynı şekilde, milletimiz de büyük bir duyarlılık gösterdi. Tabii, milletimizin duyarlılık göstermesi yüzde 99,9'da kalırsa başarısız olur. Burada, bizim, yüzde 100 başarıyı millette ve devlette ortaklaşa sağlamamız gerekiyor. Bunun için de Sağlık Bakanlığımız başta olmak üzere bütün ilgili kurum ve kuruluşlarımızın tavsiyelerine öncelikle uyma mükellefiyetimiz, mesuliyetimiz ve sorumluluğumuz var. Bu bir keyfiyet değildir, bu bir mesuliyettir, bu bir zorunluluktur. Tabii, burada, Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca başta olmak üzere, Bilim Kurulumuzun değerli üyelerine, tüm Sağlık Bakanlığı personelimize, özellikle hekimlerimize ve sağlık çalışanlarımıza hassaten teşekkür etmek istiyorum.

Nihayetinde bu virüs ülkemize gelecekti ama bu virüsün hem ülkemize geç gelmesi noktasında hem geldikten sonraki hem teşhis hem tedavi hizmetlerindeki titizlikten dolayı, bugün itibarıyla “az” diyebileceğimiz hem kayıp hem de hastalık yaşıyoruz. Ama, tabii, bu iş burada bitmiyor çünkü bu bir salgın ve bundan sonraki önlemlerin ve sürecin daha önemli olduğunu biliyoruz. Tabii, burada şunu da

gördük: İlaç ve aşının ne kadar stratejik ve güvenlik meselesi olduğuna şahitlik ediyoruz. Aynen yerli savunma sanayisinde attığımız adımlar gibi, bu konuda da adımların atıldığını ve bu atılan adımlardan da, inşallah, kısa sürede netice alacağımızı ümit ediyorum.

Tabii, tedbirler ve tavsiyelerin başında hijyen kurallarına uymak... Hepimiz bunu öncelikle kendi ailemize ve bulunduğumuz sorumluluk makamı itibarıyla da hem camiamıza hem de bütün milletimize her an itibarıyla tavsiye ediyoruz ve tavsiye etmeye devam edeceğiz.

Tabii, benim sokakta halktan aldığım birtakım izlenimler var. Onlardan bir tanesi, kısmi de olsa bir sokağa çıkma yasağı beklentisi var. Özellikle salgının yayılmaması konusunda bunu önemli gören bir kitlemiz var ve böyle bir beklenti var. İkincisi, evde kalacağız ama kamuda çalışanlar var, özel sektörde çalışanlar var. Bunlar için, en azından, mesailerin yeniden düzenlenmesi, çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesi ve mümkünse dönüşümlü çalışmalarına imkân verilmesi... Bu şekilde de -aynı dairede 10 kişi oturuyorsa, 5 kişi otursun- mesafeyi korumuş olacaklardır diye düşünüyoruz.

Dün bir markete gittim, on beş gün önce gittiğimde tavır, hâl, satış yöntemi nasılsa aynısını gördüm. Dükkânların, marketlerin özellikle insanların çok gittiği yerlerin daha dikkatli denetlenmesi ve keyfiliğe asla ve kata müsaade edilmemesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – “Bana bir şey olmaz” anlayışına hiç kimse düşmemelidir. Sosyal medyada art niyetli, provokatif paylaşımlara asla prim verilmemelidir. Yine, televizyon programlarında çok farklı görüşler duyuyoruz, özellikle her konunun uzmanı olan konuklar maalesef bu konunun da dehası gibi fikirler ileri sürüyorlar. Bence buraların da denetim altına alınması, milletin doğru bilgilendirilmesi ve doğru işlerin yapılması anlamında çok önemlidir diye düşünüyorum. Fırsatçılarla sonuna kadar mücadele edilmeli ama fırsatçıların aksine neredeyse malını, mülkünü millete infak eden ve her türlü imkânını serdeden vatandaşlarımıza da ayrıca buradan teşekkür ediyorum.

Son cümle: Kıymetli milletvekilleri, robotik çağa geçiyoruz. Bir kere, bunun bilincinde olmamız lazım, artık konvansiyonel silahlar değil robotik silahların iş başında olduğunu bilmemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Efendim.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Bu, bizim için büyük bir imtihandır; ülkemizi, milletimizi, kendimizi bu çağa göre hazırlama yükümlülüğümüz var.

Bu duygu ve düşüncelerle sizleri tekrar selamlıyorum. Kıymetli Bakanımız başta olmak üzere, tüm sağlık çalışanlarımıza, başta Sayın Cumhurbaşkanından başlayarak devletimizin tüm yetkililerine, bu süreçte, büyük özveri gösteren herkese şükranlarımı sunuyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Erkan Baş.

Buyurun Sayın Baş. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu selamlıyorum ama öncelikle, coronavirüs teşhisi konan tüm yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum, hayatını kaybeden yurttaşlarımızın ailelerine başsağlığı diliyorum.

Şimdi, şu ana kadar karşı karşıya olduğumuz bu salgının herhâlde hemen hemen bütün boyutları konuşuldu ama ben konuşulmayan, hele burada neredeyse hiç konuşulmayan bir boyutuyla ilgili konuşmak istiyorum; emekçilerin ve halkın bu salgın karşısındaki çaresizliği. Açıkçası bugün yine belki de iktidarın pek duymak istemediği şeyleri söylemek üzere kürsüye geldim.

Değerli arkadaşlar, çünkü bir ezber var, her yerde aynı şey söyleniyor. Neymiş? Bu virüs zengin, fakir, işçi, patron ayırmıyormuş. Doğru, virüs ayırmıyor, virüs ayırmıyor ama iktidar ayırıyor. 11 Marttan bu yana izlenen süreçte ya da somut olarak dünkü toplantının ardından yapılan açıklamada emekçiler için gerçek bir tek önlem alındığına tanık olmadık. Salgın karşısında kimileri kendilerini çeşitli biçimlerde koruyorlar ama kimileri ise bu salgın karşısında çaresiz ve yapayalnız. Zenginler her türlü imkâna bir biçimde ulaşabiliyorlar; yoksul halkımız, emekçiler ise -deyim yerindeyse- virüsün önüne yem gibi atıldı.

Bakın, 11 Mart günü, ilk vaka açıklandığı gün Erdoğan grup toplantısı için Meclise geldi, etrafında termal kameralar olduğu basına yansıdı; daha düne kadar da kendisini hiç göremedik. Ardından TÜSİAD gibi, TOBB gibi patron örgütleri açıklamalar yaptı. Herkes hep aynı şeyi söylüyor, diyorlar ki: “Herkes evde kalsın.” İyi de bu “herkes” kim? Yani mesela siz evde oturup internetten sipariş veriyorsunuz da bu ürünleri kim hazırlayıp getiriyor size? Marketlerde, kasalarda, reyonlarda, depolarda çalışan işçiler bu “herkes”e dâhil değil mi mesela? Salgın hijyenle aşılır; evet, hijyenle aşılır. Peki, bizim çöpümüzü kim topluyor? Bunlar, bu “herkes”de değil mi? Onlarda mı evde otursunlar? Bankaların gişelerinde, çağrı merkezlerinde kimler çalışıyor?

Bakın, henüz güneş doğmadan işçiler hâlâ servislerine biniyor, metrolarda, metrobüslerde tıkkış tıkkış yolculuk yapmak durumunda kalıyorlar. Bir haftadır milyonlarca işçi fabrikalarda, atölyelerde çalışmaya devam ediyor ama sarayından uzun süredir çıkmayan Sayın Cumhurbaşkanı, halka “Zorunda değilseniz evden çıkmayın.” diyor. Ya, siz evden çıkmayı keyif mi sanıyorsunuz arkadaşlar? Bu insanlar evden çıkmazsa aç kalacaklar farkında mısınız?

Yani, elbette anlıyoruz, sizin de dertlerine deva olduğunuz insanlar var. Mesela büyük sermayenin dertlerine deva olduğunuzu dün gördük. Soruyorum size: Dünkü toplantıdan, milyonlarca işçi ve emekçi için o toplantıdan bir tek şey çıktı mı, bir tek çözüm çıktı mı? Mesela biz bekliyorduk ki yurttaşların gerçek dertleri masaya yatırılacak ve çözüm önerilecek; var mı? Yok. İş koşulları, virüs koşullarına göre düzenlenecek; yok. Ücretsiz izin diye bir kurnazlık başladı; engellenecek mi? Yok. İlaç gibi temel ihtiyaç malzemeleri halka ulaştırılabilecek mi, devlet bu konuda sorumluluk üstelenecek mi? Yok. Ya borçlar, faturalar ne olacak? Hani evde oturuyoruz ya; elektrik, su, internet, telefon faturalarını kim ödeyecek arkadaşlar, hiç soruyor musunuz? E, tabii, patron örgütlerini toplayıp karar aldığınızda bunlar çıkmıyor. Toplantıdan çıkan sonuç özetle şu: Patrona kredi, teşvik, destek; yoksula, emekçiye sabır, dua, kolonya, başka hiçbir şey yok. Böyle bir biçimde bu sorunu çözemeyiz.

Tekrar ediyorum: Virüs zengin yoksul, işçi patron ayırmıyor ama sizler ayırıyorsunuz. Geçici olarak kapanan bir iş yerinde, işçilere ya zorunlu “Ücretsiz izin istiyorum.” diye kâğıt imzalatıyorlar ya çıkış kâğıdı imzalatıyorlar. Peki, bu işsiz kalan ya da ücretsiz izne çıkarılan işçi bu salgınla nasıl baş edecek, nasıl koruyacak kendisini, ailesini, çocuklarını? Evde çoluk çocuğa taş mı yedirsin, ne yapsın? Ne bekliyorsunuz anlayamıyoruz. Erdoğan diyor ki: “Patronların neşesi yerinde.” Patronların neşesi yerinde de işçinin anası ağlıyor.

Sağlık görevlilerinin elinde maske yok, eldiven yok; bununla uğraşıyorlar. Daha hayatımızı emanet ettiğimiz sağlık emekçilerini koruyamıyoruz ama halkı koruyacağız öyle mi? Bence zaten bu sistemin böyle bir derdi yok. Bakın, Sayın Bakan ne diyor? “Kapsamlı bir sağlık sistemi lazım bununla mücadele etmek için.” Ya, sizin yirmi yıldır “sağlık sistemi” dediğiniz şey “Sağlıktan nasıl para kazanacağız?” üzerine kurulu. Yani elini vicdanına koyan herhangi bir insan, sağlığın parayla alınıp satılabilir bir şey olduğunu anlar ya? Özel hastane, özel sağlık hizmeti; parası olana sağlık, parası olmayana yok; bu kabul edilebilir bir şey mi? Ama bu, bu sistemin, kurduğunuz sistemin temeli. Yani yirmi yıldır “Sağlıktan nasıl para kazanılır?” diye bakanların gözü aydın; salgın oldu, bol bol para kazanırsınız şimdi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sen Recep Akdağ'ı dinlememişsin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Siz nerede yaşıyorsunuz Erkan Bey?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Ben İstanbul'da yaşıyorum, metrobüse biniyorum; hiç bindiniz mi? Bugün metrobüse bindiniz mi arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İşi çarpıtıyorsun.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Erkan Bey, ömründe hiç maaş ödedin mi sen?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, yaptığı salgınla mücadele çalışmasına Türk Tabipleri Birliğini bile almayan bir yönetime, bir iktidara biz nasıl güvenebileceğiz, neyine güveneceğiz? Yani şimdi, şahsını ayıralım ama kendisi özel hastane sahibi olan bir Sağlık Bakanının kurduğu sağlık sistemi bu halkın sağlığını nasıl düşünebilir? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yazıklar olsun!

ERKAN BAŞ (Devamla) – Sağlık, para kazanılacak bir şey değil. Halkın sağlığından para kazanamazsınız.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İnsanlar para vermeden tedavi oluyor bu ülkede, ilaç kullanıyor.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, bu coronavirüsleri sizin iktidarınızın bu yanlışlarına rağmen yeneceğiz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ömründe hiç 1 işçiye maaş verdin mi sen ha?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Ama sizin sayenizde değil; en başta, kahramanca mücadele eden sağlık emekçileriyle yeneceğiz; kendi hayatını hiçe sayıp milyonlara sağlık götürən işçiler sayesinde kazanacağız...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, sen hiç 1 işçiye maaş verdin mi? Hiç sigorta primi ödedin mi?

ERKAN BAŞ (Devamla) – ...birbiriyle dayanışan, apartmanındaki yaşlı komşusuna gönüllü alışveriş yapan gençlerimizle biz bu corona virüsü yeneceğiz, yoksul mahallelerde ilaç ve temel gıda yardımı dağıtmaya koşan gençler sayesinde yeneceğiz. Hiç merak etmeyin, coronadan sonra sıra size de gelecek, sizinle de ilgileneceğiz ondan sonra. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ne yapacaksın? Ne yapacaksın? Ne yapacağımı söyle! Milletın kürsüsündesin, tehdit etme!

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin siz efendim.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, yaratıcı öneri yapayım. Neyse, yaratıcı mı çok bilmiyorum da biz iktidar olsaydık ne yapardık?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tehdit etme, ne yapacağımı söyle!

ERKAN BAŞ (Devamla) – Biz iktidar olsaydık: 1) Ücretsiz izin, işten çıkarma yasaklanmalıdır. İşini kaybeden herkese işsizlik maaşı verilmelidir.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Milletın vekilini tehdit edemezsin! Ne yapacağımı söyle!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın Baş, lütfen...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ömründe 1 işçiye maaş verdin mi ha? Yaptın mı bunları?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ERKAN BAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, susturursanız ben konuşayım.

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İşçiye maaş vermemişsin, konuşuyorsun! İşçiye sömüren sensin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müsaade eder misiniz efendim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkanım, müsaade etmeyin milleti tehdit etmesine. Tehdit edemez!

BAŞKAN – Buyursunlar Sayın Baş, buyursunlar.

Selamlayın efendim.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, sosyalistler iktidar olsaydı ne yapardı?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Boş konuşuyorsun! Çıkıyor, masal okuyorsun!

ERKAN BAŞ (Devamla) – Açık söylüyorum, beğenirsiniz beğenmezsiniz...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İki senedir dinliyorum, masal okuyorsun.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Biz diyoruz ki: Herkese ücretsiz izin verilmelidir. İşten çıkarma yasaklanmalıdır, işini kaybeden herkese de işsizlik maaşı verilmelidir.

2) Kimse kirasını ödeyemediği için takip, tahliye gibi sonuçlarla karşı karşıya kalmamalıdır. Herkese elektrik, su, doğal gaz, haberleşme gibi hizmetler temel ihtiyaç düzeyinde ücretsiz verilmelidir. Tüm özel sağlık hastaneleri devletleştirilmeli, halka açılmalıdır. Tüm özel yurtlar, cemaat, vakıf yurtları, hepsine el konulmalı, bunlar karantinaya göre yeniden hazırlanmalıdır.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Rusya vazgeçti bunlardan, Rusya vazgeçti.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Risk gruplarından başlayarak sağlık taramaları ve corona testi uygulamaları herkese ücretsiz olarak yapılmalı, sağlık için kimse bedel ödememelidir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN BAŞ (Devamla) – Sayın Başkan izin verir misiniz?

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, tabii gerçekleri söyleyince hoşunuza gitmiyor ama gerçekler bu.

Ben, izin verirsiniz bir çağrını yurttaşlarımıza yapıyorum: Değerli yurttaşlarım, bakın, en insani şeylerden bahsediyoruz; en temel haklarımızın her birimize ücretsiz sağlanması devletin sorumluluğundadır diyoruz. İşte, bu hakkımızı kazanmak için mücadele etmeliyiz ve örgütlenmeliyiz.

Yaşadığımız salgın şunu net olarak gösterdi: Parayı merkeze koyan sermaye düzeni, halkın yaşamını hiçe sayıyor. Bize toplumcu, halkçı bir düzen gerekiyor. Temel hizmetlerin ve tüm temel hakların alınıp satılmadığı, sömürünün olmadığı bir düzen gerekiyor.

Ben, yıllarca, katıldığım bütün toplantılarda konuşmalarımı “Yaşasın sosyalizm!” diye bitiriyordum, şimdi, corona gösteriyor ki “Yaşamak için sosyalizm!” (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Dünyada kalmadı, dünyada kalmadı!

BAŞKAN – Şimdi Afyonkarahisar Milletvekilimiz Gültekin Uysal.

Buyurun Sayın Uysal. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Çok Kıymetli Başkan, çok değerli milletvekilleri; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni dünyanın, yeni küresel dünyanın belki de ilk büyük kriziyle -küresel ölçekte- diğer milletler gibi milletimiz ve devletimiz de karşı karşıya. Bundan böyle, devlet kapasitesinin sınılandığı, beraberinde devletlerin de bağışıklık sisteminin sınılandığı bir büyük krizle karşı karşıyayız. Bugün, pandemi olarak tanımlandığından itibaren, bu pandeminin ciddiyetine mukabil esaslı değerlendirmeleri de burada hep beraber yapabileme imkânı buluyoruz.

Milletimizin, kamuoyunun, siyasi parti lider ve temsilcilerinin Sayın Bakanın şahsında meseleye açtığı kredibiliteye, bu zamana kadar sürecin yönetilme biçimine baktığımızda maalesef bu kredibilite tanınmasına rağmen çok olumlu bir görüş beyan edemiyoruz. Bütün bunlara rağmen Sayın Bakanın sürecin başından bu yana halisane tavrına da kendi adıma teşekkür etmek isterim.

Biraz evvel Sayın Akdağ da ifade etti, daha evvel yaşanmış pandemiler üzerine Sağlık Bakanlığının bir planı var, bu plana göre uygulamalar yapıyor. Bugün bizim aradığımız, Türkiye’de karşılaşılan bu pandemiyle ilgili tetkik sayıları yeterli midir, tetkiklerden sonuç alma hızı yeterli midir, her şüpheli ve riskli başvuruya maalesef sistemimiz cevap verebiliyor mudur? Bu soruları da bugüne kadar sorduk. Elbette bu andan itibaren, kritik eşiğin Türkiye’de geçildiği andan itibaren, vaka sayısı arttıkça, sağlık sistemimizdeki eksikliklerin, dolayısıyla geçmişteki pandemi deneyiminden ders alınmadığının da ortaya çıktığını endişeyle izliyoruz.

Bir diğer endişemiz de dünyada Covid-19’dan önce ve hızla yayılan “post-truth” dalgasıdır. Sosyal medya kanalları başta olmak üzere, virüsten daha hızlı, olumlu olumsuz haberlerin vatandaşımızı paniğe sevk ettiğini görüyoruz. En büyük endişe ise resmî kaynakların paylaştığı bilgilerin gerçekliğinin sorgulanmasıdır. Zira iktidarın, devletin en güvenilir kurumlarının istatistiki bilgileriyle dahi iktidarın güvenliği için nasıl oynadığını, TÜİK’in malum hesaplamalarından biliyoruz. Şimdi sokağa çıksak sorsak “Bu rakamlara kim ne kadar inanıyor?” diye maalesef ne sizler ne bizler tatmin edici cevaplar alamayız. Bunun nedeni, milletin garip bir şekilde virüsten korkması değil, iktidarın açıklamalarına güvenememesidir. Hâl böyleyken Sayın Cumhurbaşkanının sermaye temsilcilerine “Neşen yerinde.” diye takılarak ve iktidar propagandası yaparak yaptığı açıklamalar bizleri iktidarın farkındalığı konusunda da endişeye sevk etmektedir.

Ulusal bir seferberlik beklentisindeyken siyasal mesaj verilmesini doğru bulsak da bir çözüm makamı olarak addettiğimiz bu çatı altında, milletimizden aldığımız yetkinin bilinci içerisinde belirli sorgulamaları da yapmak mecburiyetindeyiz.

Değerli Genel Kurul, “Tedbir müminden, takdir Allah’tan.” inancıyla bir yaklaşımda bulunmayı itikadî olarak doğru bulabiliriz. Cumhurbaşkanının tedbir salık vermek yerine tevekkül telkin etmesini de açıkçası garip buluyoruz. Salgın hastalıklarla kamu mücadele eder. Devlet milleti için önlem alır, millet bu önlem, uyarı ve telkinlere riayet eder. Ancak devlet, hele ki böyle bir meselede, sabır ve dua tavsiye edemez.

Saatlerce süren bir toplantıdan sonra devletin başı sokaktaki bir vatandaşın önerilerinden öteye gitmeyecek önerilerle milletimizin karşısına çıkmıştır. Böyle bir ciddi meselede dünkü ve daha önce karşılaştığımız başka hadiselerdeki tavrı da sürdürülemez bulmaktayım.

Korkutucu biçimde artan ve kayba sebep olan bu gibi bir durumda, bir taraftan vatandaşlara “Evden üç hafta çıkmayın.” demek, diğer taraftansa nasıl geçineceklerine dair bir tedbir sunmamak şaşırtıcıdır. Yedek akçelerini tükettiği için maalesef bu ölçekte, yasak savma kabilinden bir paket açıklanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim efendim.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Günlük yevmiyeyle çalışan hatta aldığı bahşişlerle hayatını idame ettirenlerin, bu süreçte iş yerleri kapalı kalacağı için çalışanlarına çıkış vermeye başlayan, en iyi ihtimalle ücretsiz izin almaya zorlayan küçük ve orta ölçekli işletme sahiplerinin ve çalışanların içi maalesef rahatlamamıştır. Mevcutta var olan işsizler ordusuna yenilerinin eklenmeye başlaması bizleri daha da endişelendirmektedir. Dünkü açıklamayı heyecanla bekleyen ve düne kadar virtüsten korkan vatandaş, şimdi yeni ve daha büyük bir korkuya; geçim korkusuna, alacaklı korkusuna, yaşam korkusuna düşmüştür.

Değerli milletvekilleri, tüm dünyada yaşanan bu eşi görülmedik krizden en az zararla kurtulmak için Hükümet ve kamu kurumları başta olmak üzere tüm kesimlerin, gerekli tedbirleri, zamanında, bugüne kadar aldığının ötesine geçirmesini beklemekteyiz. Vatandaşlardan ise sorumluluk bilinci içerisinde hareket etmelerini, alınan tüm tedbirlere harfiyen uymalarını da beraberinde bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) – Bu vesileyle, hayatlarını kaybeden 2 vatandaşımıza, hasta, virüs bulaşmış tüm vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum. Daha beterlerinden milletimizi korumasını Yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Saygılarımla. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi de Sayın Bakanın...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakana söz vermeden önce pek kısa bir söz talebim var efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, umreden gelen yurttaşların karantinaya alınması sırasında yardımcı olan polisleri on dört gün kuralının uygulanmadığına, Cumhurbaşkanının Brüksel ziyaretine eşlik eden Bakan ve gazetecilerin virüsü yayma potansiyelinin olup olmadığını öğrenmek istediklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederiz.

Sayın Bakan, hoş geldiniz. Şahsınızda, tüm Bakanlığa ve tüm sağlık çalışanlarına bu zorlu günlerde bir kez daha başarılar diliyoruz.

Konuşmacımızın konuşmasından sonra, önemli bir konuyu not olarak iletiler. Sayın Bakan, umreden gelen yurttaşların karantinaya alındığı gün -özellikle yaşlı insanlar olmasından dolayı çok doğru bir karar- polisimiz kendilerine yardımcı olmuş. Çantalarını taşıdıklarını, onlarla birlikte yurda çıktıklarını, odalarına yerleştirdiklerini, hatta merdiven çıkmakta zorlananlara eşlik ettiklerini, yataklarını birlikte yerleştirdiklerini söylüyor polis arkadaşlar ama “O günden sonra bize ne bir izin verildi ne bir karantina tedbiri...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Çocuğu olanlar korkuların başka yerde yatıyorlar, eve gitmiyorlar.” diyorlar ve “Bu on dört gün kuralı bize uygulanmadı.” diye bir uyarıları var. Bunu söylemek istedik, hatırlatmak istedik.

Bir de Sayın Bakanım, Sayın Mevlüt Çavuşoğlu, Sayın Süleyman Soylu, Sayın Hulusi Akar, Sayın Hakan Fidan, Sayın Fahrettin Altun, Sayın İbrahim Kalın, Sayın Ömer Çelik, Cumhurbaşkanının Brüksel ziyaretine eşlik ettiler; bu 8 Bakan ya da üst düzey Cumhurbaşkanlığı yetkilisi. O günden bugüne kendileri faaliyetlerini sürdürüyorlar. Dün de bir toplantıya hep beraber katıldılar. Ben dün söyledim, inşallah cam bölmeler vardır aralarında dedim. Ama geldiler... Yani bu on dört gün kuralı için herkese dikkatli olmalarını söylüyoruz. Grubumuzdan 11 milletvekilini her sabah arıyorum “Nasil gidiyor ev istirahati?” diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Ama Meral Danış Beştaş bundan muafı geçen gün, değil mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim muafı?

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Meral Hanım muafı.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Meral Hanım geçen gün buraya geldiğinde muafı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hanımefendi, ben Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkan Vekiliyim.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) - Ona bir şey söylemiyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, söyledik, Grup Başkan Vekiliniz de biliyor.

Madem hanımefendi merak ediyor, Halkların Demokratik Partisinin Sayın Grup Başkan Vekiline de yurt dışı ziyareti hatırlatıldı ve kendisini o andan itibaren bir daha Mecliste görmedik. Ben teknik bir şey söylüyorum. Bu tedbirler bu Sayın Bakanlara uygulanmıyor ya, bunun için şöyle bir şey mi var: “Yaptıkları kritik görev gereğince, fayda-risk analizi yaptık, Bakanları bu on dört günün dışında tutuyoruz.” mu diyorsunuz? Bu Bakanların yakın çevresi, takip eden gazeteciler, hepsi bu on dört gün kuralından muaf ama sonuçta bu virüsü kapıp da yayma potansiyelleri var mı, yok mu? En çok da zaten yakın çalışma arkadaşları için tehdit oluşturuyorlar. Bu konunun da açıklığa kavuşturulması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyursunlar.

7.- Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın, görüşlerini paylaşan milletvekillerine teşekkür ettiğine, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklaması ile İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun İYİ PARTİ Grubu adına ve Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, sağlık üzerinden politika yapılmasının hiçbir siyasetçiye şifa olmayacağına, malzeme sorununu çözme noktasında gereğinin yapılacağına, mücadelenin seferberlik hâlinde sağlık ordusuyla gerçekleştirilebileceğine ve bugünlerin hep birlikte açılacağına ilişkin açıklaması

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Tencere dibin kara, seninki benim kara.” diyorsun! Ben bir yanlışı söylüyorum, sen diyorsun “HDP de...” Yazık ya!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – “Sen” demeyin bana! Ben, siz dedim. Böyle bir üslup olmaz!

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – ...öncelikle, tüm parti gruplarımıza konuya gösterdikleri hassasiyetten dolayı teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tencere dibiniz kara, bizimki sizden kara!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – İşinize gelene söylüyorsunuz, işinize gelene söylemiyorsunuz Özgür Bey!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onu da söyledim ben, sor Grup Başkan Vekilimize ya!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Yapmayın!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Siz söylediniz mi Bakanlara?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz Bakanlara söylüyor musunuz?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Siz Bakanlara söylüyor musunuz? Başkalarını işine gelmekle suçlamak kolay, sizin işinize gelmiyor mu?

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyursunlar efendim.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Öyle gülerек olmuyor işte!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sizden öğrendik Beyefendi!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Öyle gülerек olmuyor Hanımefendi, gülerек olmuyor, anladınız mı!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sizden öğrendik!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkalarına “işinize geldiği gibi” derken kendiniz de yapmayacaksınız.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ya, tamam; geldi bir kere, tamam.

BAŞKAN – Sayın Bakan izahatta bulunacak, lütfen sayın milletvekilleri.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Çok ayıp şeyler ya! Size yönelik bir eleştiri varsa ona cevap verin, sadece HDP’ye cevap vermeyin. Elinizde başka hiçbir şey yok mu ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Geldi bir kere, bak, şimdi geldi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, bu işin provokasyon kısmı; hanımefendi yaptı provokasyonu.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Arkadaşlar, tamam.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ne kadar ayıp şeyler ya, çok ayıp ya! Utanmalısınız bu yaptığınızdan, gerçekten.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Nasıl ayıp ya! Ne yapıyorsun sen! Şu anda, Grup Başkan Vekili geldikten sonra, normal şartlarda hepimizin karantinaya girmesi lazım, hadi bakalım!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakanlar?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sizin Bakanlarınız geldikten sonra olmuyor mu?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Bakan konuşacak, ondan sonra; sürdürmeyin, bırakın artık.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Eleştirilere cevap veriyoruz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Sayın Bakan, buyurun.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, tüm parti gruplarımıza konuya gösterdikleri hassasiyetten dolayı teşekkür ediyorum. Bu salgını hep birlikte aşacağımıza inancımın daha da arttığını ifade etmek istiyorum.

Buradan, üzerimize düşen bazı hususları not ettim. Bugün millî iradenin tecelligâhı Gazi Meclisimizde söz alarak görüşlerini paylaşan Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu’na, Sayın Sefer Aycan’a, Sayın Mehmet Ruştu Tiryaki’ye, Sayın Tekin Bingöl’e, Sayın Recep Akdağ’a, Sayın Mustafa Destici’ye, Sayın Erkan Baş’a, Sayın Gültekin Uysal’a ve Grup Başkan Vekillerimize özellikle teşekkür ediyorum.

Konuşulan konularla ilgili birkaç hususta açıklama yapmak istiyorum. Özellikle umreden gelen kişilerle ilgili, sağlık personelimiz -UMKE ve 112 ekibimiz dâhil olmak üzere- çok yoğun bir şekilde, yeri geldiğinde valizlerini, yeri geldiğinde paketlerini, zemzemlerini taşıyarak destek oldular. Ama biz bu dönemde, öncelikle, personelimizi koruma noktasında gereken maskeleri kendilerine verdik ve bu süreçte bu maskeleri kullanmayan, kendilerini koruma altına almamış olan kişiler varsa onlara da biz -dediğiniz şekilde- on dört gün uygulamasını uygularız. Ben buradan, bu desteği sağlayan arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Bunun dışında, özellikle bu dönemde sağlık personeli atamasıyla ilgili, 29 bin kişinin atanmadığı söylendi. Geçen yıl 29 bin kişi atanmıştı, biliyorsunuz kalanı en son -şubat sonunda- bu yıla sarkmıştı; böyle bir aksaklık olmuştu. Bu yıl için de, Sayın Cumhurbaşkanımızın desteğiyle, bu dönemde, özellikle hizmetli ve yardımcı sağlık personeli noktasında bir çalışma ve gayretimizin olduğunu özellikle ifade etmek istiyorum.

Bunun dışında “Kitler yeterli mi?” diye soruldu. Elimizdeki kit, kendi ürettiğimiz bir kit ve PCR yöntemiyle çalışan, artık yetmiş beş dakikaya kadar inebilen bir kit oldu. Üstelik, daha güvenilir çalışmasını ve yoğun çalışmasını sağlamak üzere robot üretimi de yapıldı.

MURAT EMİR (Ankara) – Bakanlık mı üretiyor Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Robot üretimi de yapıldı ve bütün fikrî mülkiyet hakları Bakanlıkta.

MURAT EMİR (Ankara) – Bioekseni Bakanlık mı üretiyor?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Fikrî mülkiyet hakları Bakanlıkta diyorum ve bu dönemde satışını da yapan, yine bizim USAŞ şirketi. Bu dönemde, şu an elimizde 115 bin kit var ve ayda en az 1 milyon üretebilir kapasitede; bu, her an, istediğimizde 2 milyona da çıkabilir. Dolayısıyla şu an bir kit sorunumuz yok.

Merkez sayılarımızı giderek arttırdık. Bunu neye göre arttırdık? Kimlere, ne zaman, hangi durumda test yapılması gerektiğini, algoritmasını belirleyen Bilim Kuruluydu yani hangi hastalar şüpheli görülmeli ve hangi hastalardan alınmalı, bunu tespit eden Bilim Kurulu. Ama dinamik bir yapı olduğu için, her geçen gün bu değişikliğe uğradı yani önce Çin öyküsü olanlar, devamında İran öyküsü olanlar, daha sonra Avrupa’da yaygınlaşınca Avrupa öyküsü olanlar; şimdi ise artık yurt dışı öyküsü olandan çıktık, bu anlamda şüpheli olan her vakadan alabilme noktasında bir algoritmaya gelindi. Dolayısıyla bundan sonraki süreçte bu sayı artmış olacak.

İkincisi, bizim “filyasyon” dediğimiz bulaşıcılığı önlememiz gerekiyor. Yani bir kişi tespit edildiğinde, kimlere bulaştırmış olabilir? Bu, halk sağlığının önemli bir konusudur. Hatta bununla ilgili, bir üniversitemizdeki hocamızı da, bu noktada yetkin ve yetenekli olduğunu bildiğimiz bir hocayı da sorumlu kıldık. Burada, özellikle bu bulaşıcılıkla ilgili de yoğun bir çalışma içindeyiz ve önümüzdeki dönemde hem test sayısı hem vaka sayısı bu anlamda giderek daha artabilir.

Bunun dışında, şu an 18 merkezde çalışılıyor. Ben, üç gün önce, üniversitelerimiz dâhil olmak üzere bu PCR yöntemiyle uyumlu olan -kimler çalışmak istiyorsa- bunu çalışabilir diye de söyledim; Hacettepe, Ankara, Çapa, Cerrahpaşa dâhil olmak üzere. Onlara eğitimleri verildi. Hatta vakıf üniversitelerinden iki tanesi de bugün ayrıca başlamış oldular. Yani süreci şeffaf bir şekilde, kim, neyi, ne kadar yapabilecekse, ülkenin birikimini kullanmak noktasında bir gayret içinde götürdüğümüzden emin olabilirsiniz.

Ayrıca, demin bahsedildi, Sayın Paşamızın, Aytaç Yalman Paşa’nın vefatıyla ilgili... Bu konuyu net ifade etmek istiyorum. Dört gün önce bizim eski “GATA” denilen hastanemize müracaat ediliyor,

gelir gelmez entübe ediliyor. Daha önce KOAH tanısıyla takip edilen bir hasta. Yaklaşık altı saat sonra da “ex” kabul ediliyor ve o dönemde yapılan test de negatif çıkıyor. Fakat klinik bulgusu -özellikle giderek de son dönem yaygınlaşınca- akciğer ve benzeri, KOAH olmasına rağmen, şüpheli olabilir düşüncesiyle çevresi taranıyor. Ne yaptığımızı söylemek için söylüyorum. Yani, orduvi dâhil olmak üzere, kimlerle temas ettiği dâhil olmak üzere, eşi dâhil olmak üzere, herkes taranıyor. Bu tarama sürecinde, eşi dâhil, pozitif çıkanlar oldu. Ne zaman? Dün. Bu durumda, böyle bir vakada, başta negatif, sonra pozitif olabilir mi? Olabilir. Biz bunu yeni tanıyoruz. İki, ben daha tersini söyleyeyim: Başta pozitif olup yine hâlen yoğun bakım şartlarında yatan, üç gün sonra negatif olan, yedi gün sonra pozitif olan vakamız da var. Yani, birinci gün pozitif yoğun bakım şartlarında, üç gün sonra negatif. Bunun -biz bunu yeni tanıyoruz- bir pencere dönemi olduğu söyleniyor. Dolayısıyla, bu dönemde bizim nasıl hassasiyetle yaklaştığımızı, böyle bir vakada bile, beklemeden, erken dönemde filyasyona yani bulaşıcılık, taramaya hızla çıktığımızı... Korumaları dâhil olmak üzere “Aman, herhangi bir yerle temas etmeyin, biz birtakım testleri yapınca kadar ve on dört günlük süreyi koruyana kadar hiçbir şekilde temas etmeyin.” diye önlemini aldık. Eşi ve yakınlarında pozitif çıkması nedeniyle de, geriye dönük, arkadaşlar yani hastanedeki hekim arkadaşlar bunu “Coronavirüs olabilir.” şeklinde yorumladılar. Dolayısıyla, bu anlamda hayatını kaybeden vaka sayımız 3 kişi olmuş oldu. Buradan kendilerine Allah’tan rahmet, yakınlarına sabır ve başsağlığı diliyorum.

Kitle ilgili, önümüzdeki dönemde hızla 36 ilde PCR yöntemiyle çalışmayı ve yarın sabahdan itibaren -demin bahsetmiştim- hızlı antijen kitiyle -bir antikor var, bir de antijen- testini yaptığımız ve yarın sabah itibarıyla da bize teslimi yapılacak olan, on beş dakikada hızlı sonuç verebilen kitle de bütün, 81 ilimizde bu taramayı daha yaygın yapmak istiyoruz. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde bu taramaları ve testleri çok yoğunlaştırmış olacağız. Yani, hedef günde 10-15 bin demiştik; ben, bunun -özellikle bulaşıcılığı sağlamak anlamında- hızlı kitle birlikte sayısının daha da artacağını düşünüyorum. Güney Kore’de bu hızlı kitlelerle 250 bin tamamlandı, bizde bu sayı yakalanır mı? Daha ötesi de yakalanabilir; bunu söylemek istiyorum, test için söylüyorum.

Bunun dışında, meslek örgütleriyle ilgili görüşmeden bahsedildi. Bana milletvekili arkadaşlardan Gamze İlgezdi ve Ali Şeker meslek örgütleri temsilcilerinin görüşmek istediklerini söylediklerinde bir hafta sonra görüştüm ve saatlerce de bu konuları konuştuk. Meslek örgütü kendisini bütün Türkiye’nin birikimi olan, kimin nerede durduğuna bakmaksızın oluşturduğumuz 30 kişilik Bilim Kurulunun içinde hissedemiyor mu? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cevabı TTB’ye sormanız lazım Sayın Bakan, hissediyor mu hissetmiyor mu?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Ben, bak, iyi niyetle... Ne olursunuz... Bu, çok önemli bir dönem, önemli bir mücadele ve bunun ilk günlerde adına “Sorun küresel, mücadele ulusal” demiştik. Gerçekten bu derece önemli bir konu. Bir kişinin bile bu dönemde bu algıyı, bu birlikteliği bozmaya hakkının olmadığını düşünüyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Hep beraber Sayın Bakan, hep beraber.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Çünkü sağlık üzerinden politika yapmanın hiçbir siyasetçiye şifa olmayacağını söylemek istiyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Bu dönemde personelimizin çok önemli olduğunu...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan, bir dakika... Sayın Bakan, bunu kime söylüyorsunuz? Hayır, kime söylüyorsunuz?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Hepimize.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Ben bunu birilerini hedef alarak söyleyeyim, sadece Meclisi de hedef alarak söyleyeyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ha, tamam.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Bunun dışında, malzeme konusunda, gerçekten, fırsatçılık yapan çok firma var ve bu noktada çok kararlı olduğumuzu, yurt dışına ihracı önlediğimizi... Ama bununla birlikte, üretim kapasitemiz yeterli olmakla birlikte, bunu aşmak için çok yoğun bir gayret sarf edildiğini biliyoruz. Bu dönemde malzeme sorununu çözme noktasında üzerimize düşen bütün sorumlulukla gereğini yapacağımızdan emin olun. Ben, üniversiteler dâhil olmak üzere, kendileri talep etmediği hâlde -demin de bahsettim- ellişer bin maske gönderdim. “Herhangi bir ücret, herhangi bir fatura -asla- istemiyoruz.” dedim ve bundan sonra da yapıyor olacağız çünkü bu noktada, bu dönemde, bu mücadelenin bir seferberlik hâlinde yapılması gerektiğine inanıyorum. Bu mücadelenin de gerçekten sağlık ordusuyla yapılabileceği ve bu ordumuzun, gerçekten fedakârca ve özveriyle çalışan, şu dönemde risk taşıyarak hastalara müdahalede bulunan kişilerin çok motive edilmesi gerektiği kanaatindeyim. O nedenle de ben, birkaç cümleyle, konuşmamda da özellikle ifade etmişim.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Bakanım, 1 Şubattan itibaren görülen zatürre hastalarına bu test yapıldı mı?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Ben başka bir şey söyleyeyim. Bu soruyu iyi ki sordunuz. Zannediyorum bundan iki hafta önceydi, Bilim Kurulu dedi ki: “Biz görmüyoruz, ola ki bir şekilde ‘ex’ olan, zatürre nedeniyle hayatını kaybeden vakalar olabilir, gerçekte pozitif olabilir.” Biz, bununla ilgili, örneklerini aldığımız, daha önce çalışmasını yaptığımız 5 ili taradık -burada, İstanbul başta olmak üzere- çıkmadı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son söz olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinde açıklama yapma fırsatı verdiğiniz için hepimize şükranlarımı sunuyorum. Bugünleri hep birlikte aşacağız.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.51

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.09****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeyşa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 71’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçmeden önce 2 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, corona virüsü hakkında söz isteyen Konya Milletvekili Abdullah Ağralı’ya aittir.

Buyurun Sayın Ağralı.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**B) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI**

1.- Konya Milletvekili Abdullah Ağralı’nın, coronavirüs salgınına ve alınan tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşması

ABDULLAH AĞRALI (Konya) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, bu arada yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Dün 18 Marttı. 18 Mart, birliğimizin, beraberliğimizin, kardeşliğimizin, istiklal mücadelemizin sembollerinden Çanakkale Zaferi’nin 105’inci yıl dönümü. Bu vesileyle tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Yine, 16 Mart 1988’de elma kokulu kimyasal gazlarla Halepçe’de katledilen 5 bine yakın Kürt kardeşimizi rahmetle anıyorum.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz üzere, Çin’in Wuhan kentinde 12 Aralıkta ortaya çıkan corona virüsü, çok kısa zamanda tüm dünyayı sardı ve Dünya Sağlık Örgütüncü de tüm dünyada “pandemi” olarak ilan edildi. Ülkemiz, bu küresel salgına karşı zamanında aldığı kararlı tedbirlerle şu ana kadar çok başarılı bir süreç yönetti ve yönetmeye de devam ediyor. Ülkemiz, coğrafi konumu itibarıyla aslında en riskli ülkelerin başında geliyor. Hem Avrupa hem Asya hem Orta Doğu hem Afrika ülkeleri ciddi bir küresel salgın baskısı altında olmasına rağmen, doğru zamanda yapılan politikalar, şu ana kadar çok başarılı bir şekilde yürütüldü. Bu vesileyle bu mücadeleyi çok başarılı bir şekilde yöneten Sayın Sağlık Bakanımız Fahrettin Koca Bey’e ve tüm sağlık ekibi çalışanlarına şükranlarımı sunuyorum.

Şimdi, coronayla ilgili çok şeyler konuşuldu, ben zaman içerisinde kısaca birkaç şeye değinmek istiyorum. Bu mücadelenin birçok boyutu var. Şu anda bu virüsün ülkemize gelmesi ve mevcut olması, muhtemel salgınlara karşı, kötü senaryolara karşı her türlü tedbiri almış durumdayız.

Ülkemizin mevcut sağlık kapasitesini belirtmek adına birkaç veriyi paylaşmak istiyorum. Ülkemizde toplam yatak sayısı 239.046’dır. Erişkin ve çocuk yoğun bakım dâhil olmak üzere yoğun bakım yatak sayımız 40 bine yakındır. Yoğun bakım yatak sayıları diğer ülkelerle karşılaştırdığımızda 100 bin kişiye ulaşan yoğun bakım yatak sayısı açısından Avrupa ortalamasının çok üstündedir. Avrupa ortalaması 11 civarındadır; Almanya’da 29, İtalya’da 12, Fransa’da 11,6 civarında iken ülkemizde 2018 verileri itibarıyla toplam yoğun bakım yatak sayımızın oranı yüzde 40 civarındadır.

Yine, bu hastanelerimizde 99.797 tek kişilik hasta odaları mevcuttur. Bu hasta odaları, gerektiğinde yoğun bakım ve izolasyon sağlanmak şartıyla yoğun bakım odasına çevrilebilecek altyapıya sahiptir.

Yine, temaslı, negatif ve pozitif basınçlı yatak sayımız açısından da iyi bir noktadayız. Yine, ülkemizde 418 hastanemizde toplam 5.842 yataklı palyatif bakım merkezi mevcuttur; ihtiyaç durumunda da bunlar kullanılabilir. Yine, gündeme gelen, teknik donanım açısından erişkin yoğun bakımlarda kullanılmak üzere toplam ventilatör sayımız 20 bin civarındadır.

Şimdi, buralarda çok şeyler konuşuldu ama zaman içerisinde iki şey ifade etmek istiyorum: Bu mikrop, bilinen bir mikrop, koronavirüs ve yapılan çalışmalarda bu virüs, yüzde 80'i atipik semptom göstermeyen, yüzde 14'ü tıbbi tedavi gerektiren, yüzde 6'sı da ciddi yoğun bakım desteği gerektiren bir vaka.

Bundan dolayı, bu virüsün tespiti açısından mücadelenin temel noktalarından biri dışarı çıkmamaktır, evde kalmaktır. Çünkü dışarı çıktığımızda hem bu enfeksiyonu alma ihtimalimiz yüksek hem de asemptomatik olduğu için bunun bulaştırılması daha yüksek.

Sayın Bakanımız gerekli açıklamaları yaptılar. Burada önemli olan husus, bu asemptomatik vakaların çok hızlı bir şekilde tespit edilmesi. Bu önümüzdeki günler şunu gösteriyor: Bu vaka sayıları artacaktır ve beraberinde de ölüm oranları gözükecektir, buna hazırlıklıyız. Panik oluşturmadan, tüm kurum ve kuruluşlarımızla bunu en hafif şekilde atlatacağımıza inanıyorum.

Yapılan çalışmalarda sadece... Deminki konuşmacıların bir kısmı da ifade etti. Yani evde kalmak, evden çıkmamak bilimsel bir gerçekliktir. Buradaki tablo da sadece, yapılan çalışmalardaki virüsün yayılma hızını göstermek açısından... Eğer evde kalan 100 hasta üzerinde yapılan çalışmalarda, evde kalma sıfırına 25 bin vakada ölüm oranı 500; eğer yüzde 25 civarında evde kalmayı sağlayabilirsek 5 bin vaka görülecek ve ölüm oranı 100 civarında gözükecek. Yine, eğer evde kalma oranını yüzde 50 oranında başarabilirsek burada, 2 bin vakadan 40 vaka hayatını kaybedecek, eğer bu evde kalma oranını yüzde 75'te tutarsak vaka sayısı 4 civarında olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

ABDULLAH AĞRALI (Devamla) – Bu, evde kalma süresinin avantajını gösterir. Gerçekten, devlet olarak gereken her şey yapıldı ve tedbirler süratle alınmaya çalışılıyor. Bizim de vatandaş olarak üzerimize düşeni yapmamız gerekiyor.

Bir hususu arz etmek istiyorum Başkanım: Her sağlık sisteminin belli bir kapasitesi vardır. Şu anda, Avrupa içerisinde en hazırlıklı ve sağlık kapasitesi en iyi olan ülkelerden biriyiz. Burada önemli olan, bu salgının bir an önce pik yapıp bu sağlık kuruluşlarının sağlık yükünün ciddi bir baskı altına girmemesini sağlamak. Bu açıdan, vatandaşlarımızın hem dikkatli olması lazım hem önümüzdeki süreçte, özellikle nisan ayı itibarıyla mevsimsel griplerin artacağını, alerjik griplerin artacağını; bu vakalarda da bir panik havasıyla sağlık kuruluşlarına gidilmemesinin önemli olduğunu arz ediyorum.

Yine, özellikle kendi bölgemde önemli gördüğüm için bir şeyi paylaşmak istiyorum: Bizim yurt dışında yaklaşık 4,5 milyona yakın gurbetçimiz var; mayıs ayı itibarıyla ülkelere, ülkemize dönmeye başlıyorlar ve özellikle, bu vatandaşlarımız içerisinde kronik hastalığı olanların, böbrek yetmezliği olanların ve diyalize girmesi gereken vatandaşlarımızın Türkiye'ye geliş sürelerini biraz ertelemelerinin uygun olacağını düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayınız efendim.

ABDULLAH AĞRALI (Devamla) – Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, koronavirüs salgını hakkında söz isteyen Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'e aittir.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Ordu Milletvekili Mustafa Adigüzel'in, coronavirus salgınına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben konuşmama sağlık çalışanlarıyla başlamak istiyorum.

Dün 18 Marttı. Nasıl ki ordumuz, yüz yıl önce bu askerî zaferin mimarıysa bugün de salgınla canla başla mücadele eden bir sağlık ordumuz bu tıbbi zaferin mimarı olacak ama gelin görün ki dün açıklanan ekonomik tedbirler paketinde bu sağlık ordusunun ne kurumlarına ne de askerlerine tek kelimeyle değinilmemiştir. Ne özel ne kamu hastaneleri ne de çalışanları için pakette hiçbir şey yoktur. En azından, özel sağlık kurumlarına yapılan üç ay gecikmeli ödemelerin bu döneme mahsus hemen yapılması bir nefes aldırabilirdi. Sağlık çalışanlarımız, bu zor günlerde ailesinden de ayrı kalarak virüse karşı savaş verirken ve risk altında çalışırken bir alkıştan fazlasını hak ediyorlar. Bunu da yöneticilerin vicdanına ve halkın takdirine bırakıyorum.

Sağlık Bakanının yeterince öveni var, bense bir hekim vekil olarak eksik taraflarını da dile getirmek durumundayım. Çin'de ilk vakanın ortaya çıkışı ile ülkemizde ilk vakanın ortaya çıkışı arasında iki buçuk ay gibi bir süre boşa geçirilmiştir. Bir Bilim Kurulu üyesinin de söylediği üzere, sürecin iyi yönetildiği Güney Kore gibi olmayı başaramadık, şimdi sürecin kötü yönetildiği İtalya gibi olmamaya çalışıyoruz. Sağlık Bakanını neden başarılı diye nitelendiriyorum? Çünkü bu ülkenin iktidarının çoğu bakanı performans olarak çok kötü olduğu için, görevini normal yapan az sayıda bakanı iyi olarak nitelendiriyoruz. Bunun bilimdeki karşılığı izafiyet teorisiyle açıklanabilir. Bu bağlamda, Sağlık Bakanı aslında görevini normal yapandır, iyi olarak değerlendirilecekse bu, diğerlerine göre izafi olarak denilebilir.

Peki, bu süreçte Sağlık Bakanının eksikleri nelerdir?

Bir: İran sınırında, aldığı kararları zamanında hayata geçirememiş, hava trafiği ve yer yer sınır geçişlerinde gevşek kalınmıştır.

İki: Test pozitif vakaların illere göre dağılımı ve temas öyküleri konusunda hiç bilgi verilmemektedir; toplum tedirgin olmaktadır, birçok ülkede bunun aksidir.

Üç: Tanı testlerinin sayısındaki yetersizlik, en kırık not aldığı bölümdür. Dünya genelinde test sayısını yüksek tutan ülkelerde hastalığın iyi kontrol altına alındığı, düşük olan ülkelerde ise işin kontrolden çıktığı görülmektedir. Birçok ülkede temas şartı aranmaksızın klinik şüphleyle test alınırken bizim ülkemizde böyle yapılmamıştır. Milyon başına test çalışması Güney Kore'de 3.800, İngiltere'de 350, bizde ise sadece 24'tür; bizim uyarılarımızla bu, ancak son günlerde milyon başına 100 civarına çıkabilmiştir. Taşrada farklı farklı uygulamalarla testlerin sadece kamu hastanelerinde yapıldığını öğreniyoruz. Bugünden itibaren 81 ilde özel-kamu ayrımı yapılmaksızın her hastaneye test kitlerinin gönderilmesi gerekmektedir.

Dört: Spordaki karar süreci. Benzer durumdaki birçok ülke tüm ligleri erteledi hatta EURO 2020 ertelendi; bizde ise seyircisiz oynatılmasına karar verildi. Kulüpleri ve sporcu sağlığını düşünen bir Federasyon Başkanı şeklinde değil, yayıncı kuruluş ile bahis şirketlerinin CEO'su gibi davranılmaktadır. Bence, şu anda Türkiye'nin en sıkıntılı insanlarından birisi Türkiye Futbol Federasyonu Başkanıdır; bir karar aldı, şimdi arkasında duracak gibi değil, iki arada bir dedededir.

Beşincisi, umre dönüşleri. Bir kere şuradan başlamak lazım: Son umre kafilesi 27 Şubatta gitti, aynı gün Anadolu Ajansının haberine göre zaten Suudi Arabistan umre ziyaretlerini askıya aldığı ilan etmişti. Suudi Arabistan askıya almasa sanki umre ziyaretleri sürecekti. Umre kafilesinin döndüğü günlerde Suudi Arabistan'da 62 vaka vardı. Umrecilerin tamamının karantina altına alınması gerekirken yarısı evde on dört gün, tepkiler üzerine kalan yarısı da karantinaya tabi tutulmuştur. Bu saatten sonra umrecilerin ve temasta buldukları tüm bireylerin, on dört günü tamamlayana kadar yakın tıbbi gözetimi ve kapı önü denetimi gerekmektedir.

Altı: Bundan sonraki süreçte yaşanabilecek en önemli sorun yoğun bakım yatak ve solunum cihazı eksikliğidir. Zaten, salgın öncesinde ihtiyacı karşılamayan yatak ihtiyacı, salgınla beraber büyük ölçüde artacaktır. Her 100 vakanın 6'sı yoğun bakım ihtiyacı göstereceğine göre -benim yaptığım hesaplama göre- yoğun bakım yataklarını ancak yüzde 30-40 boşaltabilirsiniz; bu bağlamda, Türkiye'de vaka sayısı 50 bini geçtiğinde yoğun bakım yatak ve solunum cihazında kriz oluşacaktır. Bu ülkede solunum cihazı yokluğundan hasta kaybetmeyelim. Bu nedenle, Sağlık Bakanına çağırımdır: Zaten 3 firma tarafından yerli üretimi yapılan solunum cihazlarının, devlet, yeterli teknolojiye sahip özel kurumlar ve büyük holdinglerimiz tarafından, ivedilikle el atılıp hızlı bir şekilde üretimine başlanmalıdır. Çünkü o ihtiyaç doğduğunda, her ülke kendi telaşında olacağından dışarıdan tedariki mümkün olmayacaktır. Gerekirse fazla üretip dışarıya biz tedarik edelim. Ülkelerin kriz zamanları hem zordur hem de başka teknolojik gelişmelere açıktır. Tıpkı, İkinci Dünya Savaşı'nda Almanya'da olduğu gibi ülkemizde de bu süreç belki tıbbi cihaz sektöründe bir gelişmeye sebep olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Efendim.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) – Bir de kılalarda sözleşmeli erlere kışla dışına çıkma yasağı var. Diğer askerî personel belli şartlarda evlerine gidebilirken sözleşmeli erler gündür ailelerinden uzaktalar ve endişeliler. Karantina ve tıbbi önlemleri aksatmamak kaydıyla, diğer askerî personelin faydalandığı imkânlardan faydalanmasının sağlanması gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, benim bu eleştirileri yaparken eleştiri olsun diye değil, tespit, uyarı ve katkı olsun diye yaptığımı bilmenizi isterim. Vürüs, AKP, CHP diye ayırmıyor. Daha on gün önce bu kürsünün etrafında kavga etik; halkımız bizi ayıpladı. Bugün ülke olarak topyekûn tehdit altındayken de o gün kavga ettiğimiz bu kürsü etrafında bu ülke menfaatine birleşebileceğimizden herkes emin olmalıdır. Burada, bütün milletvekili arkadaşlarımla ve sahadaki tüm sağlıkçı meslektaşlarımla bu işin üstesinden geleceğimizden hiçbir vatandaşımız endişe duymasın.

Önümüzdeki on beş gün çok kritiktir; mart ayının kalan günlerini iyi geçirebilirsek sonrası iyi gelecek. Bu yüzden “Martın sonu bahar.” diye bitiriyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 15 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Aydemir buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- *Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, en köklü markalardan biri olan Eyüp Sabri Tuncer'in koronavirüs etkisiyle artan kolonya taleplerini karşılamak için üretimini artırırken fiyat artışı yapmamasının örnek olmasını dilediğine ilişkin açıklaması*

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Dün Çanakkale Zaferi'mizin yıl dönümüydü, hep birlikte kutladık, şehitlerimizi teşyî eden tarzı hayata geçirdik, “Allah gani gani rahmet eylesin.” dedik. Onların bugüne yansıyan bir damarını, özellikle bugün, Mecliste, şu millet mabedinde kayda geçmek istiyorum.

Sözüm ona, cismani temizlik peşinde koşanların ruhlarını alabildiğine kirlettiği bir zeminde, bir vasatta, bunlara inat millî bir sima Eyüp Sabri Tuncer, yerli kolonyamız; olanca talebe rağmen fiyatını değil, üretimini artırarak corona illetine karşı milletine destek sunuyor. 18 Mart 1915'teki millî ruhun ticarî damarı budur. Bu nevi yaklaşımlar millet olma bilincimizi perçinliyor, iyilerin artmasına vesile oluyor. Sahiplerini ve bu tarza eş değer hareket tarzını hayata geçirenleri tebrik ediyorum, örnek olmasını diliyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Topal...

9.- *Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı 19 maddelik ekonomik paketin vatandaşın beklentilerinden uzak olduğuna ve vatandaşların sorunlarını çözecek kanunların çıkartılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu sefer sayın iktidara değil, Sayın AK PARTİ milletvekillerine seslenmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Sağlık Bakanlığının aldığı bütün tedbirlere herkes riayet ediyor, bu konuda sorun yok. Ancak dün Sayın Cumhurbaşkanı vatandaşın beklentilerinden uzak 19 maddelik bir ekonomik paket açıkladı. Bu pakette neler yok? Fakir fukara yok, garip gureba yok, elektrik faturası yok, su faturası yok, doğal gaz faturası yok, SSK primi yok, esnafın senetleri yok, esnafın kredileri yok, vergileri yok, ücretsiz internet yok, kiracı esnaf yok. Değerli arkadaşlar, üç ay erteleme var. Yani, üç ay sonra coronavirüsten insanlar ölmeyecek, işsizlikten ölecek, iflastan ölecek, başka şeyden ölecek. Dolayısıyla gelin, birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, milletvekilleri olarak, bu esnafın, bütün vatandaşların sorunlarını çözecek bir proje üretelim, bir kanun çıkaralım. Sizlerden ricam budur, vatandaşların beklentileri budur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

10.- *Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Cumhuriyet Halk Partisinin altı okundan birisi olan devletçilik ilkesinde amaçlananın kâr amacı güdülmeyen kamunun sağlığı ve güvenliği gözetilerek stratejik ürünlerin ülkeye yetecek kadar üretilmesi olduğuna ilişkin açıklaması*

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisinin altı okundan biri devletçilik ilkesidir. Bu ilke, boşu boşuna kabul edilmemiştir. Kamunun iğneden ipliğe her şeyi üretmesi anlamında değildir o ilke. Amaç, stratejik ürünlerin gerektiği zaman ülkeye yetecek kadar üretilmesidir. Kâr amacı değil, kamunun sağlığı ve güvenliğidir esas olan. Şimdi, kolonya ve dezenfektasyon ihtiyacı artınca, etil alkol gerekince, şeker fabrikalarımızı hatırladık. Paranız olsa bile yurt dışından etil alkol alamıyorsunuz. Yağma Hasan'ın böreği gibi sattığımız şeker fabrikalarından o etil alkolü elde edebiliyorsunuz. Birileri “Devlet sırtında yük ve zarar ediyor.” diye yalan yanlış niteleyip satışı isterken biz “Şeker vatandır, vatan satılmaz.” diydük. O şeker fabrikaları olmasa şimdi 1 gram kolonya üretemezdiniz. Cumhuriyeti kuranlar neyse ki sizin gibi değildi de her şeyi düşünmüşler; yaşanan sıkıntılardan gerekli dersleri çıkarıp ona göre bir ekonomik model ve buna uygun fabrikalar kurmuşlar. Biz, AKP'den de yaptığı bir fabrikanın adını duymak istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ünver.

11.- *Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, coronavirüsle mücadelede en ön safta yer alan sağlık çalışanlarına millet adına teşekkür ettiğine, virüs krizinin en az zararla atlatabilmenin salt idari düzenlemelerle mümkün olmadığına, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de oluşabilecek yasal boşluklarla ilgili düzenlemeleri yapması gerektiğine ilişkin açıklaması*

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Coronavirüsle mücadelede sağlık çalışanlarımız en ön safta yer alıyorlar, kendilerine milletimiz adına teşekkür ediyorum.

Hayatın her alanına müessir olan bu krizin en az zararla atlatabilmesi salt idari düzenlemelerle mümkün görünmemektedir. Bu ortamda Türkiye Büyük Millet Meclisine de önemli görevler düşmekte, oluşabilecek yasal boşluklarla ilgili düzenlemeleri derhâl yapması gerekmektedir.

Bu anlamda, avukat meslektaşlarımızın temsilcisi olan 74 ilin barosu, Adalet Bakanlığına müracaat ederek mahkemelerin inisiyatifine bırakılmadan, tüm duruşmaların ertelenmesi, elektronik tebligatlar dâhil adli ve idari yargıdaki tüm sürelerin durdurulması için yasal düzenleme yapılmasını talep etmişlerdir. Bu yasal düzenleme yapılmadığı takdirde, meslektaşlarımızın olası süre kaçırma durumlarında hem kendileri için cezai ve maddi sorumluluk doğması hem de müvekkilleri için hak kayıpları söz konusu olabilecektir. Meclis, bir an evvel seyircilikten, etkin olarak yasama faaliyeti yapan konuma geçmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ceylan

12.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 31 Martta millî iradeye kafa tutan ve İstanbul seçimlerinin yenilenmesini sağlayan saray yargısının şimdi de İçişleri Bakanlığının yardımıyla Cumhuriyet Halk Partisinin seçilmiş belediye başkanlarını hukuksuz şekilde görevden alma yolunu izlediğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Saray, 31 Mart sonrası sandıkta kazanamadığı belediye başkanlarını görevden almak için yeni bir yöntem geliştirdi ve bunu çok sevdi. 31 Martta millî iradeye kafa tutan ve İstanbul seçimlerinin yenilenmesini sağlayan saray yargısı, şimdi de İçişleri Bakanlığının yardımıyla Cumhuriyet Halk Partisinin seçilmiş belediye başkanlarını hukuksuz bir şekilde görevden alma yolunu izliyor. Önce Yalova'da başarılı çalışmalara imza atan Belediye Başkanımız Vefa Salman görevden alındı, ardından Adana Ceyhan'da çalışmalarıyla fark yaratan Kadir Aydar görevden uzaklaştırılmak isteniyor. Vefa Başkan usulsüzlüğü tespit ediyor ve cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunuyor. Sonuç: Hırsız yakalayan görevden alınıyor. Yalova'nın benzerinin yaşandığı Biga Gümüşçay Belediyesinde de yalnızca yolsuzluk yaptığı tespit edilen Hesap İşleri Müdürü görevden alınıyor. Adalet, bu yapılanların neresinde?

BAŞKAN – Sayın Şeker.

13.- İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, coronavirüs salgını sebebiyle yeni askere alımların bir dönem için durdurulması ve yüksek risk altındaki sağlıkçıların çalışma koşullarıyla ilgili önlemlerin artırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Son dönemlerde normal celpeler askere alınmaya devam ediliyor. Bizim Dünya Sağlık Örgütünden öğrendiğimize göre, karantina süresi on dört gün olmasına rağmen bu hastalıklı kişiler ve virüsü kapalı kişiler bunu otuz yedi güne kadar bulaştırabiliyor. Bu konuda önlem alınması gerekiyor. Yeni askere alınmaların gerekirse bir dönem için durdurulması gerekiyor diye düşünüyorum.

Bu arada, en büyük riski taşıyan sağlıkçıların çalışma koşullarındaki önlemlerin artırılması gerekiyor. Sağlıkçılara bu dönem her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. Önce sağlıkçıların sağlığını koruyalım ki halkın sağlığını koruyabilelim.

Bu arada, ironik günler yaşıyoruz, “Alo 184” doktor şikâyet hattıydı, artık doktordan imdat hattına dönüştü. Böylesi ironik günlerde sağlıkçılara hak ettikleri saygıyı gösterelim.

BAŞKAN – Sayın Etyemez...

14.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Büyüklerimiz, kültürümüzü ve manevi değerlerimizi bizlere miras bırakarak yarınlara taşımamızı sağlayan değerlerimizdir. Onları, bizim için birer rehber ve evimizin huzur kaynağı olarak görüyoruz. Peygamber Efendimiz “Herhangi bir genç, yaşından dolayı bir ihtiyara saygı gösterirse Allah da ihtiyarlığında ona hizmet edecek kimseler yaratır.” diyerek yaşlılarımızın önemini vurgulamıştır.

AK PARTİ olarak, yaşlılarımızı kuşatan bir sosyal yardım sistemi kurduk. En düşük emekli maaşını 1.500 liraya çıkarırken emeklilerimize Ramazan ve Kurban Bayramı'nda da ikramiye veriyoruz. Yaşlılarımızın kendi evlerinde hayatlarını sürdürebilmeleri için Yaşlı Destek Programı başlattık.

Değerli büyüklerimiz, sizler bizim en kıymetlilerimizsiniz. Lütfen, bu yaşadığımız süreçte evlerimizden çıkmayalım, ziyaretlerimizi erteleyelim.

Büyüklerimizin Yaşlılar Haftası'nı kutluyor, hayatlarını sağlıklı ve huzurlu geçirmelerini diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

15.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Bahar Kalkanı Harekâtı'nda şehit olan hemşehrisi Piyade Uzman Onbaşı Oğuzhan Taş'a Allah'tan rahmet dilediğine, 21 Mart Miraç Gecesi'ni ve Dünya Nevruz Günü'nü kutladığına, 17 Mart İbni Haldun'un 614'üncü ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bahar Kalkanı Harekâtı kapsamında, teröristlerin roket saldırısı sonucu Kahramanmaraş Elbistanlı hemşehrimiz Piyade Uzman Onbaşı Oğuzhan Taş bugün şehit olmuştur. Şehidimize ve tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

21 Mart Cumartesi Miraç Gecesi, aynı zamanda Dünya Nevruz Günü'dür. Miraç mübarek, Nevruz kutlu olsun.

Yine bugünler İslam âlimi, büyük düşünür, toplum bilimci, sosyolog İbni Haldun'un vefatının da yıl dönümüdür. İbni Haldun'a göre bir toplumun çöküş belirtileri, dayanışmanın yok olması, üretimin zayıflaması, tüketim çılgınlığı, vergilerin artması, liyakatin dikkate alınmaması, adaletsizliğin yaygınlaşması, umutların kırılması, göçün hızlanması, iblisane bir gurur ve kibir, gösteriş, riyakârlık ve yalakalık, en kötüsü de her şey normalmiş gibi bütün bunları görmezden gelen ve kabullenen bir topluluğun olmasıdır.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

16.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı önlem paketine ve alınması gereken tedbirlere ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Coronaya karşı ekonomik paket açıklayan Sayın Cumhurbaşkanı, patron örgütü başkanına “Keyfin yerinde.” dedi. Aynen de öyle oldu: Patronlara neşe; işsizlere, yoksullara dua ve sabır.

Hazinenin barutu geçen yıl bitirildi. Halka kolonya ve maske çıktı. Gıdada, temizlikte ve ilaçta KDV yüzde 1 olacağına, evden çıkmanın mümkün olmadığı bir ortamda uçak biletlerinde KDV yüzde 1 oldu. Halkımızın bu dönemde uçmaya değil, gıdaya, temizliğe ve ilaca ihtiyacı var.

Tüm iş yerlerinde işten atmalar yasaklanmalı, çalışanlara bir ay ücretli izin verilmeli, elektrik, doğal gaz ve su faturaları askıya alınmalı, İşsizlik Fonu işçiler için kullanılmalı, aile sigortası hayata geçirilmeli, derslere giremediği için ücret alamayacak olan 190 bin öğretmen mağdur edilmemeli, sağlık çalışanı eksikliği giderilmeli, dükkânı kapanan esnafa kira desteği verilmeli, çek ve senetler ertelenmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çepni...

17.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, AKP Genel Başkanının açıkladığı önlem paketinin kaygıları daha da artırdığına, çalışanlara ücretli izin verilmesinin yanı sıra sağlık hizmetlerinin de ücretsiz olması gerektiğine ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Coronavirüs salgını yayılıyor ancak emekçi halkımızın kaygıları da bir o oranda artıyor. AKP Genel Başkanı dün bir önlem paketi açıkladı ve kaygıları daha da artırdı. Paket sermayeye kaynak aktarıırken milyonlarca emekçiye ölüme terk ediyor. İşçiler çalışmaya devam ederken iktidar “Evlerde kalın.” çağrısı yapıyor. Bu, tam olarak bir ikiyüzlülüktür.

Midpoint lüks restoran zinciri çalışanlarına on beş günlük ücretsiz izin formu imzalatmaya çalışıyor; bu, sadece bir örnek. Tüm çalışanlara ücretli izin verilmeli, tüm sağlık hizmetleri ücretsiz sağlanmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Ödünç...

18.- Bursa Milletvekili Atilla Ödünç'ün, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 105'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ATILLA ÖDÜNÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

“Şehitler tepesi boş değil,

Toprağını kahramanlar bekliyor!

Ve bir bayrak dalgalanmak için,

Rüzgâr bekliyor!

Destanı öksüz, sükûtu derin meçhul askerin,

Türbesi yakışmış bu kutlu tepeye.

Yattığı toprak belli,

Tuttuğu bayrak belli,

Kim demiş meçhul asker diye?” demiş Arif Nihat Asya “Bayrak” şiirinde.

Çanakkale’de onlar asla geri dönmeyi düşünmediler. Harp tarihinde azmi özetleyen şu diyalog çok anlamlıdır: “Komutanım, benim tüfek bozulmuş, tetik basmıyor” diyen askere Yüzbaşı “Tüfek sağlam oğlum, senin parmağın kopmuş” denilen kahramanlık destanının yazıldığı yerdir Çanakkale. Düşmanda imkân vardı, Mehmetçik’te iman. İşte, buydu Çanakkale’yi geçilmez kılan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Durmuşoğlu.

19.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, ortaya çıktığı günden bu yana küresel sorun hâline gelen coronavirüs salgınının ülkede yayılmasını asgari seviyeye indirebilmek için tedbirlerin alınmasına devam edildiğine ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ortaya çıktığı günden bu yana küresel sorun hâline gelen coronavirüs salgınının ülkemizde yayılmasını asgariye indirmek için tüm tedbirleri almaya devam ediyoruz. Ülkemiz en başından itibaren bu hastalıkla ilgili gelişmeleri yakından izlemiş, tedbirlerini de süratle alarak hayata geçirmiştir. 10 Martta Sağlık Bakanımızın bir vatandaşımızda Covid-19 testinin pozitif çıktığını açıklamasının ardından hızlı bir şekilde tedbirlerimiz alınmış, tespit edilen her vaka, sağlık çalışanlarımızın özverili çalışmaları sayesinde toplum için risk olmaktan çıkarılmıştır. 89 ve 61 yaşında 2 vatandaşımızı da kaybettik. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yakınlarına da başsağlığı diliyorum.

Covid-19’un etkilerini en aza indirmek için, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında 100 milyarlık bir kaynak devreye alındı. İnşallah, hep birlikte bu zorlu süreci atlatacağız. Hiçbir virüsün Türkiye’den, Türk milletinin birliğinden, beraberliğinden, kardeşliğinden aldığımız ve alacağımız tedbirlerden daha büyük olamayacağını tekrar ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altıntaş.

20.- Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş'ın, fedakârca çalışan tüm sağlık personeline şükranlarını sunduğuna, Sağlık Bakanlığının yeterince şeffaf olmadığına, Çin'de ve başka ülkelerde virüsün yayıldığı belli olduktan sonra 20 bin kişinin umreye gidişine kimin izin verdiğini ve İran sınırından kaçak giren 2 milyon kişiyle virüsün taşınması ihtimalinin hesaba katılıp katılmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Sağlık Bakanımız ayrıldılar ama şahıslarında, fedakârca çalışan tüm sağlık personelimize şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Bakana sormak istediğim bazı sorular vardı. Öncelikle Bakanlık yeteri kadar şeffaf değil. Örneğin, hasta ve kayıpların hangi illerden olduğunu bile bilmiyoruz. Virüsün Çin'de ve başka ülkelerde yayıldığı belli olduktan sonra 20 bin kişinin umreye gidişine kim izin verdi. Son 5 bin kişilik kafile hazırlıksız bir şekilde karantinaya alınmak istenirken yurtlarda kalan öğrenciler, gece yarısı apar topar yurtlardan kovuldu. Hâlâ yeteri kadar hijyenik olmayan yurtlar karantina için kullanılıyor. Okullar kapatılırken camilerde toplu namazlara izin verilerek özellikle ileri yaştaki risk gruplarının virüse maruz kalmalarına yol açıldı. İçişleri Bakanlığı iki hafta öncesine kadar açık sınır politikası uyguluyordu. İran sınırından 2 milyon kaçak insan girmiş durumda, hâlâ da giriyor. Onlarla virüs girme ihtimali hesaba katıldı mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

21.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bu hafta Yaşlılar Haftası'dır. Yaşlı, 65 yaş üstü nüfus olarak ifade edilmektedir. Nüfusumuzun yüzde 8'i 65 yaş üstüdür. Yaşlılık organik bir durumdur, her yönüyle farklıdır. Yaşlılıkta hastalıklara direnç farklıdır, daha fazla hastalanma ve hastalıkların ağır seyretme ihtimali yüksektir. Bu nedenle yaşlılara özel bakım gerekir. Yaşlıların tıbbi, sosyal ve psikolojik olarak tüm ihtiyaçları karşılanmalıdır. Bu, sosyal devlet olmanın gereğidir. Unutmayalım biz de bir gün yaşlı olacağız. Başta annemiz babamız olmak üzere, tüm yaşlılara gereken ilgiyi gösterelim.

Saygılarımla teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

22.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'na ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası'nı kutluyorum. Bizim medeniyetimizde yaşlılarımız evimizin, ocağımızın bereketidir. Yaşlılarımız, toplumumuzu bir arada tutan değerleri bize hatırlatan insanlardır. Yaşlılara hürmet ve saygı, dünya ve ahiret saadetimizin temel şartlarındandır. Unutmayalım ki hepimiz yarınların yaşlılarıyız. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde yaşlılarımızın karşılaştıkları sorunların en aza indirilmesi ve bunların çözüme kavuşturulması anlamında birçok projeyi hayata geçirdik ve geçirmeye devam ediyoruz.

Coronavirüs salgınının tüm dünyayı etkisi altına aldığı bugünlerde kimi Avrupa ülkelerinde yaşlıları âdeta gözden çıkartan anlayışlara şahitlik ediyoruz. Bizde ise dün yapılan coronavirüsle mücadele eş güdüm toplantısında alınan kararlar, yaşlılarımıza verilen değerlerin bir ifadesi olarak, tek başına yaşayan 80 yaş üstü yaşlılarımız için sosyal hizmet ve evde sağlık hizmetlerinden oluşan periyodik takip programını devreye aldık diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

23.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Coronavirüsle Mücadele Eş Güdüm Toplantısı sonrası açıkladığı pakette öğrenci ve ihtiyaç kredilerine, çiftçi borçlarına ilişkin hiçbir düzenlemenin olmadığına, 21 Mart Miraç Kandili'ni ve Nevruz Bayramı'nı kutladığına ve Deniz Bölükbaşı'nın ölümünün 2'nci yıl dönümünde manevi huzurunda saygıyla eğildiğine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum.

Milletimiz, Sayın Cumhurbaşkanının coronavirüsle mücadele eş güdüm toplantısı sonrası yapacağı açıklamayı merakla bekliyordu. Açıklanan eylem planında görüyoruz ki dağ fare doğurmuştur. Pakette öğrenci kredilerine, ihtiyaç kredilerine, çiftçi borçlarına ilişkin hiçbir düzenleme yok; buna karşın, konuyla herhangi bir ilgisi bulunmamasına rağmen, 10'uncu maddede, borçlanarak konut almayı teşvik eden ve müteahhitlere yeni imkânlar sağlayan çeşitli düzenlemeler var. Türk ekonomisinin ne tür bir krizle karşı karşıya olduğunu biliyoruz ancak bugün yaşanan ve gelecekte yaşanabilecek muhtemel krizleri sadece virüs salgınına bağlamak milletimizin aklıyla dalga geçmektir.

Ekonomimizdeki bu kriz, bir anlamda saray ekonomi modelinin Türkiye'yi getirdiği noktayı işaret ediyor. Kredi borçları altında ezilen vatandaşlarımızın yükünü hafifletmek varken açıklanan pakette vatandaşlarımızın sırtına yeni kredi maliyetleri yüklemenin derdine düşülmüştür. Hükümet bir yandan “Evden çıkmayın.” uyarısı yaparken diğer yandan açıkladığı pakette iç hat biletlerinde KDV'yi yüzde 18'den yüzde 1'e indirerek uçmayı “Konaklama vergisini kaldırdık.” diyerek tatile göndermeyi, konut satışında ise “Asgari peşinatı yüzde 20'den yüzde 10'a indirdik.” diyerek ev almayı teşvik etmiştir. Küçük esnaf ve işletmeler ile ücretsiz izne çıkarılanlar tedirgin olmaya devam etmektedirler. Bu pakette çiftçiler, dar gelirliler ve küçük esnaf yoktur. İnsanlar ev kiralarnı, kart borçlarını ödeme derindeyken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - ... açıklanan paket hiçbir derde deva olamamış, can suyu oluşturamamış, mağdur vatandaşlarımıza da destek sağlayamamıştır. 100 milyarlık yani yaklaşık 15 milyar Amerikan dolarına tekabül eden bu pakette işçiye dua, esnafa sabır, emekliye ise kolonya düşmüştür.

Bu vesileyle hem önümüzdeki Miraç Kandili'mizi hem de Türk dünyasının Nevruz Bayramı'nı kutlıyorum. Ayrıca, 21 Mart benim için çok önemli bir gün; eski Ankara Milletvekilim, tanışmaktan bahtiyar olduğum, şeref duyduğum emekli büyükelçi ve büyük devlet adamı Sayın Deniz Bölükbaşı'nın ebediyete intikalinin 2'nci yılı. Bu vesileyle onun da manevi huzurunda saygıyla eğiliyorum, hatıraları önünde de... İhtiram nöbeti demeyeyim de... Hakikaten çok duygulandım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Onun bize kattıklarını düşünerek yeri doldurulamayacak bir dostu kaybetmenin hüznünü yaşıyorum.

Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Muhammed Levent Bülbul...

Buyurunuz Sayın Bülbul.

24.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, 21 Mart Deniz Bölükbaşı'nı ölümünün 2'nci yıl dönümünde rahmetle andıklarına, Sağlık Bakanına Meclisi bilgilendirmek amacıyla yaptığı açıklamalarından dolayı teşekkür ettiklerine, atama bekleyen sağlıkçıların atamalarının gerçekleştirilmesi, sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesi yasa teklifinin yasalaşması, sağlık çalışanlarının performans ödemelerinin tavan rakamlar üzerinden yapılması ve virüs salgını süreci içerisinde kişisel koruyucu malzemelerinin temin edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de konuşmamın başında Türkiye'nin yetiştirmiş olduğu nadide hariciyecilerden, önemli, kıymetli siyaset adamı, değerli büyüğümüz Sayın Deniz Bölükbaşı'nın vefatında kendisine tekrar saygılarımızı ve rahmet duygularımızı bildirmek, iletmek istiyorum. Kendisi, Türkiye Cumhuriyeti devletine uzun yıllar boyunca önemli hizmetler görmüş, gerçekten vatan, millet sevdasıyla, meselelere Türk milleti ve Türk devleti gözlüğüyle, nazarıyla bakabilen çok önemli bir şahsiyetti. Kendisini tekrar rahmetle anıyor, yakınlarına tekrar başsağlığı diliyorum. (MHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, biz, tabii, bugün coronavirüsle alakalı olarak Sayın Sağlık Bakanımızın Meclisimize bilgilendirme maksadıyla yapmış olduğu konuşmasını dinledik. Bu manada, yapmış olduğu bilgilendirmeden ötürü kendisine tekrar teşekkür ediyoruz. Mecliste grubu bulunan siyasi partilerimizin ve diğer siyasi partilerin görüşlerini, düşüncelerini paylaştığı bir süreci geçirdik. Burada, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak, sağlık çalışanlarımızla alakalı olarak -tabii, alkıştan fazlasını hak ediyorlar diye bir düşünce ortaya çıktı, Sayın Bakanımız da bu düşünceyi dile getirdi, son derece haklıdır- atama bekleyen yaklaşık 620 bin sağlıkçımızın atamalarının bir an önce yapılması gerektiğinin, sağlık personeline yönelik şiddeti önleme noktasındaki yasanın çıkarılmasının -ki bu noktada Milliyetçi Hareket Partisinin de beklemekte olan bir yasa teklifi bulunmaktadır- sağlık çalışanlarının performans ödemelerinin en üst, tavan rakamları üzerinden yapılmasının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...ve tüm sağlık personeline özellikle bu salgın süreci içerisinde kişisel koruma malzemelerinin temin edilmesinin son derece önem arz ettiğini ifade ediyoruz.

Tabii, bu hususlarla ilgili, Sayın Bakanımızın da bunlara cevap niteliğinde birtakım beyanları da olmuştur. Biz bu ifade edilen hususların ve burada bizim de zikrettiğimiz hususların acilen yerine getirilmesi talebinde bulunuyoruz. Sağlık personelimize, şu an büyük fedakârlıklarla çalışan sağlık personelimize bu noktada ne kadar katkı sağlasak azdır. Bu süreçte Meclisin de kendi üzerine düşen görevi yapması gerektiğini ifade ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Sözcüsü Mehmet Ruştü Tiryaki, Batman Milletvekilimiz.

Buyurun Sayın Tiryaki.

25.- *Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryakî'nin, dünyanın zor günlerden geçtiğine, salgınlara karşı yeterli hazırlığın yapıp yapılmadığının anbean takipçisi olacaklarına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Coronavirüsle Mücadele Eş Güdüm Toplantısı sonrası yaptığı açıklamalarda hüsrana yaşandığına, HDP milletvekillerinin ve belediye başkanlarının kimliği belirsiz araçlarla takip edildiğine, 21 Mart Nevroz Bayramı'nı coronavirüs nedeniyle kitlesel olarak kutlamayacaklarına ilişkin açıklaması*

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Evet, zor günlerden geçiyoruz ve bunun daha başlangıç olduğu anlaşılıyor; evet, yalnız biz değil, bütün dünya zor günlerden geçiyor; âdeti bir üçüncü dünya savaşı yaşıyoruz. Önceki iki dünya savaşıyla aradaki fark şu ki burada bütün insanlık aynı tarafta. İnsanlık hazır olmadığı bu savaşta çok büyük kayıplar yaşıyor, 8 binin üzerinde insan yaşamını yitirdi ve bu insanlar bir sayıdan ibaret değil, her birisi anne, baba, amca, teyze, ağabey, kardeşi ve geride çok acıklı hikâyeler bıraktılar. Büyük insanlık ve ülkemiz elbette bu acı günleri de atlatacak ama büyük kayıplar vererek. Bu acılardan nasıl bir ders alınacak, hep beraber göreceğiz ancak şu bilinsin ki bu tür salgınlara karşı yeterli hazırlık yapıp yapılmadığının anbean, günbegün takipçisi olacağız.

Sayın Cumhurbaşkanı dün ilk kez bir açıklama yaptı, her nedense açıklama Cumhurbaşkanlığı sarayında değil, coronavirüsle mücadele eş güdüm toplantısının gerçekleştirildiği Çankaya Köşkü'nde yapıldı. Emin olun herkes alınacak önlemlerin neler olacağını merak ediyordu. İlk izlenim ise hüsrana oldu, pek çok kişi “Paketten yaşlılara kolonya ve maske çıktı.” diyerek tepki gösterdi ve bu tepki hiç de haksız değil. Oysa herkes gibi bizlerin de soruları vardı, bugün bir kısmını Sayın Sağlık Bakanına ilettik. Herkesin yanıt beklediği sorular vardı. Sağlık Bakanı bir kısmını yanıtlasa da önemli bir bölümü hâlâ yanıtız kaldı.

Değirmek istediğim iki tane konu var Sayın Başkan. Birincisi şu: Milletvekillerimiz, belediye başkanlarımız hâlâ kimliği belirsiz araçlarla neredeyse yirmi dört saat takip ediliyor. Son olarak Batman Belediye Başkanımız böyle bir müracaatta bulundu, neredeyse yirmi dört saat, gittiği her yerde kimliği belirsiz kişiler tarafından takip ediliyor. Önceki gün emniyet müdürlüğüne bir başvuruda bulundu “Bu araçta bulunanlar kimlerdir, güvenlik görevlisi midir, bilginiz dâhilinde midir?” diye. Araçlar değişti, plakalar değişti, içindeki kişiler değişti ama Belediye Başkanımız hâlâ yirmi dört saat takip edilmeye devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yanıt vermek yerine bunu yapan emniyet müdürlüğünün doğru bir yol, doğru bir yöntem izlemediğini düşünüyoruz. Bu, emniyet müdürlüğünün, valiliğin, savcılığın veya her kimin kararıysa açıkça belirtmelerini bekliyoruz.

Son olarak bugün 19 Mart, iki gün sonra “Nevroz Bayramı”nı kutlayacağız. Corona günlerinde “Nevroz Bayramı”nı kitlesel olarak kutlamayacağız. Parti olarak topluca yapılacak bütün etkinliklerimizi, kitlesel kutlamalarımızı iptal ettik. Bayramı evimizde, balkonlarımızda, telefon ışıklarıyla, çakmak ateşiyle ve bir araya gelmeden kutlayacağız. Evet, kitlesel etkinliklerimizi iptal ediyoruz ancak “Nevroz”un ruhunu, direniş ruhunu, dayanışma ruhunu her zamankinden çok yaşayacak ve yaşatacağız. 2020 “Nevroz”unun ülkemize, halklarımıza, coğrafyamıza ve bütün dünyaya barış ve kardeşlik getirmesini umuyor, halklarımızın “Nevroz Bayramı”nı kutluyoruz.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Özgür Özel, buyurunuz.

26.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İdlib'de ve Bahar Kalkanı Harekâtı'nda şehit olan askerlere ve Deniz Bölükbaşı'na ölümünün 2'nci yıl dönümünde Allah'tan rahmet dilediklerine, siyasetin içinden bakarak ama siyasi birliktelikle, yapıcı katkılarla coronavirüs sorununun üstesinden gelinmesi gerektiğine, Sağlık Bakanının "Bilim Kurulunda da doktorlar var, Türk Tabipleri Birliği kendisini burada hissetsin."* ifadesinin doğru bir yaklaşım olmadığına, *Doktor Güle Çınar'ın sağlık çalışanlarını bilgilendirdiği sırada çekilen videodaki sözlerinden dolayı Ankara Üniversitesi tarafından yazılı olarak özür dilemeye zorlanmasının üzüntü verici oluşuna, gerçekleştirilen Coronavirüsle Mücadele Eş Güdüm Toplantısı sonrasında yapılan açıklamayla beklentilerin boşa çıktığına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İyi haberler almaya hasret kaldığımız bugünlerde, bir acı haberi daha biraz önce öğrenmiş bulunuyoruz. İdlib ve Bahar Kalkanı Harekâtı bölgelerinde iki ayrı olayda iki acı haber aldık ve 2 askerimizin şehit olduğunu öğrendik. Askerlerimize Allah'tan rahmet, acılı ailelerine sabır diliyoruz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak.

Bugün ölümünün 2'nci yıl dönümünde Deniz Bölükbaşı'nı, Türk diplomasisinin çok önemli bir üyesi olan ve daha sonra da Türkiye siyasetine çok ciddi katkılar sağlamış olan Deniz Bölükbaşı'nı rahmetle anıyoruz. Ailesiyle birlikte, İYİ PARTİ'deki ve Milliyetçi Hareket Partisindeki siyaset arkadaşlarına da bir kez daha başsağlığı diliyoruz.

Coronavirüs salgınında, dün akşam Sayın Bakanın bilgilendirmesiyle ikinci kayıp haberini aldık ve yavaş yavaş, artık, Türkiye'nin bir İtalya olmamak için çaba göstermesine yönelik yaklaşımları, biraz endişeyle de olsa takip ediyoruz. Bugün Sayın Bakanın varlığında ifade ettik, bu meseleye siyaset dışı değil, siyasetin içinden bakarak ama siyasi birliktelikle, herkesin vereceği önemli, yapıcı katkılarla ve el birliğiyle bu sorunun altından kalkmamız gerekiyor. Kimsenin bir diğerini bu meselede ötekileştirdiği bir süreci hiçbir zaman doğru bulmadık. Sayın Bakan -artık daha fazla karşılıklı konuşma olmasın diye ifade etmedim ama tutanakları dikkatli takip ettiğini de biliyoruz- "Bilim Kurulunda da doktorlar var, Türk Tabipleri Birliği kendisini burada hissetsin." diye bir yaklaşımda bulunuyor. Bu doğru bir yaklaşım değil, şundan dolayı doğru bir yaklaşım değil: Yarın öbür gün -sizler de seçilmiş olduğunuz ve muhatap alınmak gerektiğiniz hâlde- birileri "Ya, biz de birilerini yanımıza aldık, AK PARTİ'liler de kendisini burada temsil ediyor görsünler." diye sizi yok sayarsa, hiçe sayarsa en önemlisi sizin şahsınızı değil ama size oy verenleri, on binleri, tabii ki bu siyaset olduğunda milyonlara dönüşüyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kişinin iradesini yok sayıp "Ya, biz birileriyle muhatap oluyoruz, onlar da kendilerini burada saysın." derlerse işte bu, demokratik meşruiyet, demokrasi, seçim, sandık, millî irade diye her birimizi burada tutan ve kendimize ait olmayan, millete ait, halka ait olan bir gücü temsil ettiğimiz gerçeğiyle bizi burada bulandıran her birimizi sıkıntıya sokar. Bunun alkış alması üzücüdür. Başka doktorlar var, Türk Tabipleri Birliği onlara baksın, kendini burada hissetsin; demokrasi böyle bir şey değil. Bir meslek örgütü, anayasal bir kurum, kanunla kurulmuş, seçimlerini yapmış, üzerinde denetim hakkınız var, üzerinde siyasi vesayet hakkınız bile var. Her şeyi usulüne göre yapıp da seçilmiş olan bir kurumu, siz, sağlık otoritesi olarak, sizin dışınızda seçimle gelmiş en büyük sağlık otoritesi olarak hiçe sayarsanız, bu, sizin demokrasi anlayışınızı da kriz yönetim becerinizi de bir anda sorgulatar hâle gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca, dün -kendi bilgisi dışında- Doktor Güle Çınar'ın bir konuşması sosyal medyada hızla yayıldı. Hekimlik sorumluluğunu yerine getiren ve gerçekleri dile getiren, sağlık çalışanlarına bilgi veren bir sağlık emekçisinin Ankara Üniversitesi tarafından bugün yazılı olarak özür dilemeye zorlanıp sonra bu belgenin sosyal medyada paylaşılması gerçekten üzüntü verici. Hele hele orada kullanılan kelimeler ve “Günlerdir yorgundum, günlerdir uykusuzdum, arkadaşlarımı bilgilendirmeye çalışıyordum. Bu sırada kullandığım bazı kelimelerin yarattığı rahatsızlık...” ifadelerini bir kadın sağlık emekçisine kullandırmaya zorlamak son derece yanlış. Çünkü videodan alınacak ders var, çıkarılacak sonuç var ama üzerinden görülecek bir hesap yok. Bu, elde tutulan kamu gücünün orantısız kullanımıyla ve zaten üniversite üzerinde kurulmuş olan siyasi vesayetin baskısının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Güneş çarığı sıkır, çarık ayağı sıkır.” bu doğru değildir. Orada oluşturulan o baskıyı bütün sağlık çalışanları kendi üzerinde hisseder. Sayın Bakanın bile gelip Mecliste “Sağlık çalışanlarıyla ilgili bir şeyler yapın.” dediği, sağlıkta şiddet yasasının beklendiği, Bakanın “Ben de destekliyorum, Meclis çıkarırsa çok iyi olur bugünlerde.” dediği, bu ifadeyi kullandığı bir süreçte bu baskı, bu zulüm hak değildir, reva değildir.

Son olarak da Sayın Başkan, dün toplantı yapıldı, toplantının katılımcılarının içinde birileri var, o birileri bir şeyler alıyor; sermaye alıyor, patronlar alıyor, bakanlar duruyor, yandaş sendikalar gülümsüyor falan ama halk yok, millet yok, sağlıkçılar yok, emekçiler yok, kimse yok. Kendi kendilerine, aslında karantinada olması gereken bir ekip geliyor ve 100 milyar liralık paket açıklıyor ve iktidarın Pravda'sı mahiyetindeki gazeteler ortak manşetlerle çıkıyorlar “Devlet böyle olur” “İşte büyük paket” falan diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bitireceğim inşallah.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir kere, 100 milyar liralık toplamın 12 milyar lirası emeklilere ödenecek bayram ikramiyesi, sadece bir ay öne çekilmiş, hesabın içine katılıyor. Ya olacak gibi değil; zaten bayramda ödeyeceksin, bayramdan bir ay önce ödüyor, onu da koymuşlar hesabın içine. 5 milyar lira asgari ücret desteği var; zaten ödenecekti, onu orada hesaplatmak doğru değil. Elle tutulan tek şey şu: Biz “1.000 liranın altında bile var, en az 1.500 lira olmalı.” diye kendimizi parçaladık “Yok 1.000 liranın altında olan.” deyip dünden itibaren 1.000 liranın altında olanları da kabul edip “Hepsini 1.500 liraya çıkarıyoruz.” diyorlar. Hakikaten enteresan bir durum ama yıllardır söylediğimiz, aylardır söylediğimiz bir şeyin 2 milyar liralık karşılığı var. Onun dışında, işçiye, emekçiye, sağlık çalışanına, sağlık emekçisine hiçbir şeyin olmadığı, dağın fare doğurduğu, beklentilerin boşa çıktığı bir süreçteyiz. Sayın Başkan, çok üzülerek söylüyorum -ki isim vermeyeceğim, onlara bir paye vermemek için- ama dünyanın, böyle bir de beğenmediğimiz, zaman zaman işte “Tek dışı kalmış canavar.” diye söylediğimiz Batı liderleri herkesin gözüne içine bakarak “Korkmayın, kimse işsiz kalmayacak. Korkmayın, devlet burada, hiç kimse aç kalmayacak. Hiç kimse korkmasın, devletiniz arkanızda, kimsenin ekonomik kayıpları telafisiz kalmayacak.” diye çıkıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vallahi Sayın Başkan, bugün iktidar partisinin gazetelerinin sadece manşetlerini görsek, dünkü toplantıyı görmesek, o “Tek dışı kalmış canavar.” dediğimiz ülkelerin liderlerinin yaptığı konuşmaları duydular da manşetleştirdiler sanacağız. Devlet adamı dediğin, devlet başkanı dediğin, patronun gözüne bakıp şakalaşmaz. En çok oyu aldığımız, oyuna en çok talip olduğunuz

kesimlerin; işçinin, çiftçinin, memurun, esnafın, yoksulun, kimsesizin gözünün içine bakıp da diyorsanız “Korkmayın, devlet burada.” Eyvallah! Hepsinden topladığınız vergilerle patronlara “Korkmayın, devlet burada.” diyorsanız, onun da bir manası vardır ama esas, sizden destek bekleyenlerin yüreği burkulmuştur, gönü kırılmıştır, bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Cahit Özkan.

Buyurun Sayın Özkan.

27.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, Sağlık Bakanının coronavirus hakkında Genel Kurulu bilgilendirmesinin ardından görüşlerini ifade eden siyasi parti gruplarına, grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerine ve milletvekillerine ayrı ayrı teşekkür ettiğine, ülke için, milletin geleceği için fedakârane çalışmalar yapan sağlık çalışanlarının özlük hakları, çalışma koşulları ve ücretleriyle ilgili iyileştirme gayreti içinde olunması gerektiğine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı Ekonomik İstikrar Kalkınma paketine, Sağlık Bakanının almış olduğu tedbirler ile Bilim Kurulunun yapmış olduğu çalışmalar neticesinde virüs salgını sürecinin atlatılacağına, 21 Mart Nevruz Bayramı'na ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle bugün, ülkemizi ve bütün dünyayı tehdit eden coronavirus hakkında Sağlık Bakanımızın bilgilendirdiği ve Grup Başkan Vekillerimizin, parti gruplarımızın kendi görüşlerini sunduğu, faydalı, başarılı bir çalışmayı takip ettik. Ülkemizin hem katılımcı demokrasisine katkısı hem de coronavirusle ilgili mücadelede bugüne kadar gelinen aşamayı ve bundan sonra gidilecek hedefe doğru hangi yolun takip edileceğini istişare ettik. Onun için Sağlık Bakanımıza, siyasi parti gruplarımıza, grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerine, milletvekillerimize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Tabii, yine çok teşekkür ettik sağlık çalışanlarımıza, uzun uzun alkışladık. Sağlık Bakanımızın da ve diğer siyasi parti gruplarımızın da önemle vurguladığı, cephedeki Mehmetçik'imiz nasıl bir vatan müdafaası yaparak canımızı, vatanımızı, bayrağımızı koruyorsa bugün sağlık çalışanlarımız aynı sorumlulukla ülkemiz için, insanımız için, aziz milletimizin geleceği için fedakârane çalışmalar yapıyor. Bu noktada, sağlık çalışanlarımızın özlük haklarıyla, çalışma koşullarıyla ve ücretleriyle ilgili inşallah, hep beraber bir paket düzenleyerek onların durumlarını da iyileştirme gayreti içerisinde olmalıyız.

Tabii, devlet olmak, ülkenin bütün meselelerine, bütün sorunlarına eğilmek ve onlara çözüm üretmekle olur. Bu noktada, Sayın Cumhurbaşkanımız da cumhurun başı olarak, anayasal düzenimizi, birlik ve beraberliğimizi temsil eden bir makamda olarak dün bir paket açıkladı. Tabii, paket, sadece iş dünyasına ilişkin değil, sadece KOBİ'lere ilişkin değil, sadece asgari ücretlilere ilişkin değil, sadece -sosyal devletin bir gereği olarak- çalışmayacak durumda olan emeklilere ilişkin değil, ülkemizin dört bir tarafında, 82 milyon arasında bu ülkenin kaynaklarını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - ...hakça paylaşırma düşüncesiyle adil bir şekilde planlanmış ve devlet olma kudretini, gücünü aziz milletimize hissettirerek “Endişe etmeyin, sizin emanetinizin bekçisi olan bir devlet var. Huzur içerisinde, sadece direktiflere uyarak önümüze bakalım.” anlayışıyla bir paket açıkladı. Tabii, bu pakette çalışma hayatı var. Bakınız, kaderimiz bir, 82 milyonun kaderi birdir. “Kaderimiz bir.” demek... İşçiyi işverene ezdirmeden, sanayiciyi finans çevrelerine ezdirmeden, kadın-erkek, yaşlı-genç arasında bu ülkenin, 82 milyonun kardeşliğini güvence altına alarak adımlar atmak

gerekir. Onun için “İş dünyası batsın, çalışma hayatı güvence altına alınır.” değil. Onun için, kader birlikteliği içerisinde, işçi-işveren, üretici-sanayici, kadın-erkek tüm toplum kesimlerini ortak bir çatı altında buluşturabilmek lazım. Bu anlamda, Sayın Cumhurbaşkanımızın paketi Türkiye kamuoyunun gündeminde değerlendiriliyor. Tekrar bunu ifade etmeyi gereksiz görüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Ancak çalışma hayatından vergi sistemine, kredi ve anapara faiz ödemelerinden KOBİ'lere desteğe, iş dünyasında KGF limitlerinin artırılmasından asgari ücrete yapılacak desteğe ve yine en düşük emekli maaşının ne olacağına ve bunun artırılmasına ilişkin her alanda belirli bir paket hazırlanmış ve Allah'ın izniyle, Sağlık Bakanımızın almış olduğu kararlar, Bilim Kurulumuzun yapmış olduğu çalışmalar çerçevesinde bu süreci de en az hasarla, olabildiğince hasarsız bir şekilde atlatacağımıza olan inancımız tamdır. Bu noktada devletimize aziz milletimiz güvensin, biz de milletimize güveniyoruz. Cumhur ile başının yani devlet ile yöneticiler ile aziz milletimizin omuz omuza vermesi inşallah bu mücadeleyi başarıya götürecektir diye inanıyoruz.

Aynı zamanda Anadolu ve Orta Asya kültürlerinde baharın gelişinin müjdecisi olan Nevruz Bayramı bilindiği üzere ülkemizde, Türkiye’de 21 Martta kutlanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Gece ile gündüzün eşitlendiği, baharın müjdecisi olan Nevruz Bayramı, havaların ısınmaya başladığı, ağaçların çiçeklenmeye, toprağın yeşermeye, göçmen kuşların yuvalarına dönmeye başladığında da müjdecisidir. Bu bağlamda, 21 Mart bütün varlıklar için uyanışın, diriliş ve yaratılışın günü olarak kabul ediliyor. Bu vesileyle zor günler geçirdiğimiz, coronavirüsle mücadele ettiğimiz bugünlerde Nevruz Bayramı’mızı kutluyor, ülkemizin, milletimizin bu beladan da kurtularak yine aydınlık yarınlara yürüyeceğimize inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, bir dakika... Bir eksikim kaldı da şehitlerimizle ilgili, onu tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

28.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine, sınır kapılarında meşakkatli görevleri ifa eden emniyet güçlerine, gümrük memurlarına, Sahil Güvenlik güçlerine ve Jandarmaya şükranlarını sunduklarına ve ihtiyaçlarının takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, ben de haberini almış olduğumuz şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Memleketimize, milletimize, ailesine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Demin ifade ederken eksik kaldı. Özellikle sınır boylarımızda, hudutlarımızda, sınır kapılarımızda bugüne kadar çok önemli, meşakkatli görevleri ifade eden emniyet güçlerimizin, gümrük memurlarımızın, deniz sınırlarımızda görev yapan Sahil Güvenlik güçlerimizin ve Jandarmamızın da bu zamana kadar yapmış oldukları fedakârane mücadelesini burada anmadan geçmek olmaz. Biz de buradan kendilerine şükranlarımızı sunuyoruz. Onların da eksiklikleri, onların da ihtiyaçları bizlerin takipçisi olacağı meselelerdir. Onlara da buradan, özellikle insani dramların önlenmesiyle, göçmen, sığınmacılarla alakalı ve aynı zamanda bu coronavirüs meselesiyle alakalı gece gündüz demeden bugüne kadar yapmış oldukları çalışmalardan ötürü şükranlarımızı sunuyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Tiryaki...

29.- *Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, çiftçilerin ve tarım alanlarının korunması için politikalar geliştirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Atladığımız bir şey var aslında, notlarımızın arasında vardı ama... Çiftçilerin, tarımın korunmasıyla ilgili önlemleri gerçekten hiç konuşmadık, atladık. Çiftçileri korumak için politikalar mutlaka geliştirilmeli çünkü bu halkın beslenmesi gerekecek, tarım alanlarının korunması gerekecek. Köylere giriş çıkışların sınırlandırılması, kontrol altına alınması gerekebilir, Tarım Bakanlığının bu konuda ne tür hazırlıklar yaptığını bilmiyoruz. Eğer köyler ve tarım alanları korunmazsa Hükûmetin bu eleştirdiğimiz bir kısım politikalarıyla salgın her yere yayılabilir. Tedarik zincirinin en başındaki çiftçilerin korunmasıyla tarımın yapılabilmesiyle ciddi tehditleri önleyebiliriz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi gündeme geçiyoruz.

Alınan karar gereğince, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2633) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 196)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve 1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- *Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve 1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 197) (x)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 197 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ PARTİ Grubu adına Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin.

Buyurunuz Sayın Sezgin. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle bugün şehit düşen Mehmetçiklerimizi rahmetle anıyorum. Keza, coronavirüs salgını başladığından bu yana hayatını kaybeden vatandaşlarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum. Enfekte olmuş durumdaki hastalarımıza acil şifalar diliyorum. Sağlık personelimize teşekkürlerimi sunuyorum. Bundan böyle Covid-19 tartışmalarında kimsenin kimseyi hain ilan etmemesini temenni ediyorum.

(x) 197 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi üzerinde İYİ PARTİ adına söz aldım.

Afrika Kalkınma Bankasının sermayesi yüzde 125 oranında artırılmıştır. İktidar ise sermayesi yüzde 125 oranında artırılan bankadaki ülkemizin sermaye iştirak taahhüdünü yüzde 752 oranında arttırmak istemektedir. Herhâlde ehem ile mühim yine karıştırılıyor. Bu kadar derdimiz varken ve ekonomik darboğaz içindeyken bunun için uygun vakit bugün müdür? Bu kadar mı aceledir bu konu?

Ülkemiz uzun bir süredir ciddi bir ekonomik krizin içindedir. Sayın Cumhurbaşkanı, bu defa “Teğet geçecek.” tarzındaki ifadeleri telaffuz edememektedir. Tüm dar gelirli perişan hâldedir. Türkiye’de bir şey büyümektedir, o da yoksul kesim.

Öte yandan, dünyanın tahıl ambarı olması gereken ülkemizde tarımsal destekler aylarca hatta yıllarca bekletilmektedir, bölgem Aydın’ın çiftçisi bundan muzdariptir. Dünya standartlarının çok altında destek primleri belirlenmektedir. Çiftçiler borçlarını ödeyememekte; borçları nedeniyle elektrik dağıtım şirketleri tarafından sadece borçlu çiftçilerin değil, bütün köyün elektriği kesilmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde, elektrik dağıtım şirketi tarafından çiftçilerin borçları nedeniyle bankadaki paralarına el konulduğuna dair şikâyetlere bölgedeki ziyaretlerimde bizzat şahit oldum. Her 4 gençten 1’i işsiz durumdadır, toplumda ekonomik krizin ve işsizliğin yarattığı buhran ağır şekilde derinleşmektedir. Bütün bunlara bir de coronavirus nedeniyle alınan tedbirlerin ekonomi üzerinde yaratacağı etkiler ilave edildiğinde, ülkemizin Afrika Kalkınma Bankasında ağalık rolüne soyunacak bir hâlde olmadığı apaçık ortadadır. Afrika Kalkınma Bankasındaki sermaye payımızın arttırılmasının arkasında ne gibi bir ekonomik ya da diplomatik akıl olduğunu keşfedemiyorum. Ancak, şundan eminim: Bunun ne Afrika’daki çıkarlarımıza ne de vatandaşlarımızın refahına katkısı olacaktır. Bu durumda, bu sermaye artırımından kimlerin, nasıl bir nemalanmaya heves ve arzu duyduğu sorusu akıllara geliyor ister istemez. Ellerinizi milletin cebinden çekin artık.

Ülkemizi çok kritik bir süreç bekliyor. İçeride riski giderek artan coronavirus tehlikesi, dışarıda riski giderek artan İdlib ve Libya tehlikeleri var. Diğer tehditlere değinmeyeceğim bile.

Coronavirus riski artış seyrine devam ederken dün Sayın Cumhurbaşkanı tarafından yapılan açıklamalar topluma hiçbir olumlu mesaj vermemiştir, bunların içinde vatandaş yoktur. Grup Başkan Vekilimiz de söyledi, dağ fare doğurmuştur. Açıklanan tedbirler, Sayın Cumhurbaşkanının belirttiği gibi, birkaç kişi ve kesimin neşesini canlandırmış olabilir ancak tedbirler ne geniş kesimlere, dar gelirliyle anlamlı bir katkı işaret ediyor ne de ekonomi için toparlanma, canlanma umudu veriyor, Covid-19’la mücadele için de bir şey vadetmiyor. Londra’da Imperial College’ın dünyaca ünlü uzmanlarının hazırladığı rapora göre, Birleşik Krallık ve ABD’de 2,5 milyon insanın ölebileceğinden söz ediliyor. Merkel krizi, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonraki en ciddi kriz olarak tanımlıyor. Biz de ise krizi fırsata çevirmekten söz ediliyor. Hiçbir insani cümle, şefkati ima eden bir ifade yok Sayın Cumhurbaşkanının konuşmasında. Macron’un bu konudaki ulusa seslenişinin metnine bir bakın, ekonomi ve sağlık konusunda hemen uygulamaya koyduğu tedbirleri anlamaya çalışın. İmkândan değil, zihniyetten söz ediyorum. Diğer ülkeler milyarlarca doları, avroyu seferber ediyorlar; biz yapamıyoruz, zira kaynak yok; iktidar tüketti, kendisi de tükendi.

Tali gibi gözükene ama çok anlamlı başka bir garabet şu: Bakın, Avrupa’da ve ABD’de tüm futbol ve diğer spor ligleri günler öncesinden ertelendi. Rusya’daki buz hokeyi müsabakaları dâhil, günler önce hatta haftalar önce... Bizde ise bıçağın kemiğe dayanması beklendi. Yine, en geç biz ertelemeye gittik; karar az önce alındı. İki hafta yayıncı kuruluşu, ihvancı Katarlı kardeşleri mi koruduk, ne yaptık iki hafta?

Ülkemizin karşı karşıya bulunduğu risklerden diğeri ise dış politikadaki risklerdir. Libya'da durum giderek daha vahim bir hâl almaktadır. Libya'ya sözde ateşkes ve sükûnet getirecektik ama çatışmalar yoğunlaşıyor, ülkede her an yeni bir trajedi yaşanabilir; Türkiye de bu trajedinin baş aktörlerinden biri olmak üzeredir, ağır zarar da görebilir. Hafter, Trablus'u ağır tasallut altında tutuyor. Serrac Hükûmeti, ABD ve İngiltere'den talep ettiği askerî desteğe hiçbir karşılık alamadı, alamayacağı açık kaynaklarda bolca işleniyor. Türkiye, altından kalkamayacağı taahhütlerle cesaretlendirdiği Serrac Hükûmetini destekleyebilecek tüm imkânlarla hâlihazırda sahip değildir. Bu da ülkedeki iç savaşın daha kritik bir hâle gelmesine ve krizin askerî olduğu kadar insani risklerinin de artmasına neden olmaktadır.

Suriye'de ise 5 Mart mutabakatı, sahadaki realiteyi kağıt üzerinde de teyit etmiş, Hükûmetin yeni söylemine göre, Suriye Arap Cumhuriyeti'nin Aralık 2019'dan bu yana kaydettiği ilerlemeyi, İdlib'in yeni gerçekliği olarak onaylamıştı. M4 Kara Yolu'nun etrafında bir güvenlik kalkanı oluşturulmuş ancak kara yolunun güneyi fiilen rejimin kontrolüne bırakılmıştı. Kontrolümüz dışında kalan askerî gözlem noktalarımızla ilgili herhangi bir düzenleme henüz ortada yoktu.

Maalesef, iktidar, ikazları dinlemiyor. Coronavirüs konusunda 30 Ocakta bir araştırma önergesi verdik, reddedildi. İdlib konusunda iki yıldan beri ikazlarımızı sürdürüyoruz, dinlenmedik. İktidar, anlamak için felaketi yaşamayı veya yaratmayı bekliyor hep. Oysa hükûmet etmek tercih yapmaktır, öngörebilmektir. Tercihler hep kötü, öngörü namevcut.

Bugün Rusya, ABD, Esad rejimi ve PKK/PYD-YPG, bölgedeki cihatçı silahlı grupların, hatta, adını daha net koyalım, terör örgütlerinin, İdlib'in kuzeybatısında, Türkiye sınırına çok yakın olan bölgede toplanmalarına razı görünmektedir. Oysa bu, ancak kısa vadeli bir çözüm olmalıdır. Uzun süredir dile getirdiğimiz ve artık giderek daha kaçınılmaz hâle gelen korkumuz bölgenin Peşaverleşmesidir. Peşaverleşmek nedir? Peşaver, Pakistan'ın Afganistan sınırında cihatçı terörizmin yuvası, kampı, bölgesi hâline gelmiş yöredir. İşte, öyle bir şey olursa o zaman Hatay'ımız ve diğer sınır illerimiz tehdit altına girecektir. İdlib, biraz önce söylediğim gibi, yıllardır yaptığımız ancak iktidara bir türlü dinletemediğimiz uyarılara rağmen Orta Doğu'nun Peşaver'i olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Peşaverleşme, aslında "Peşaver sendromu" denen bir süreci de beraberinde getiriyor. Peşaver sendromu, cihatçı terör örgütlerini destekleyen, bunlara hamilik yapan devletlerin bir süre sonra bizzat bu örgütlerin hedefi hâline gelmesini ifade eden bir kavram. Kısacası, cihatçı örgütleri desteklemenin bumerang etkisi olduğu söylenebilir. Suriye'de rejimi devirmesi için destek verilen örgütler, bu hedeflerini gerçekleştiremediklerinde dönüp bizleri vurabilecekler ve bu tür olayların dünyada çok sayıda örneği mevcuttur. Astana süreci aslında bu durumu önlemek için önemli bir fırsattı; maalesef kötü müzakere edildi, boynumuz bükük şekilde uygulandı, yanlış politikalar bizi başkalarına tabi hâle getirdi. Soçi Mutabakatı, cihatçı terör örgütlerinin tasfiyesi için yeni bir fırsat penceresi açmıştı, bu da değerlendirilemedi. 5 Mart mutabakatı, Soçi Mutabakatı'nın bir uzantısı gibi görüncü de aslında Rusya'nın ve yeniden -iktidarın tabiriyle- Suriye Arap Cumhuriyeti Hükûmetinin elini kuvvetlendirmiştir. Tabii ki çatışmanın yoğunluğunun düşmesini alkışlıyoruz ama Rusya ve Suriye rejimi, bölgede kendileri için lojistik ve stratejik açıdan hayati önem taşıyan M4 ve M5 Kara Yollarının güvenliğini ve kontrolünü temin etmiş durumdadır; M4'ün güneyindeki grupları da kuzeye iteceklerdir. Moskova toplantısında maalesef ve maalesef iktidar süklüm püklüm kalmıştı.

İran'a gelince şöyle: İran'ın, bölgedeki yeni düzende hâkim rol oynama iddialarının aşındığı gözüküyor. Bu durumda, İran'ın, bölgede yeniden etkili bir aktör hâline gelebilmek için, bölgedeki Şii örgütler aracılığıyla muhtelif provokasyonlara giderek 5 Mart mutabakatını da işlevsiz hâle getirmesi ihtimaller arasındadır. İran'a yakın milisler tarafından yapılabilecek provokasyonlara dikkat çekiyorum ve şu sorumu tekrarlıyorum: Madem İdlib için böyle bir mutabakata "evet" diyecektiniz, size masada daha önce önerildiği herkes tarafından bilinen benzer çözüm önerisini, hatta aynı çözüm önerisini niye kabul etmediniz? İdlib'de verdiğimiz şehitlere yanıyorum; onları rahmet ve saygıyla anıyorum.

Değerli arkadaşlar, Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisinin paylaştığı verilere göre, hâlen Suriye’de yaşamakta olan insanların 11 milyonu bir şekilde yardıma muhtaç durumdadır ve bunların 4,8 milyonu çocuktur. Ülkedeki hastanelerin durumu, sağlık hizmetleri fecidir. Doktorların birçoğu, Suriyeli doktorların yüzde 70’i ülkelerini terk etmişlerdir. Hastanelerin potansiyellerinin ancak yüzde 60’ını kullanabildiklerini herkes bilmektedir. Bu koşullar altında İdlib’deki nüfusun karşı karşıya olduğu coronavirüs salgını tehdidi de ciddi bir şekilde ele alınması gereken insani bir meseledir. Bölgedeki insanların salgın riskinden korunmasına yönelik tedbirlerin alınması için Türkiye tarafından herhangi bir girişim yapılmakta mıdır? Ayrıca, bölgeden Türkiye’ye doğru nüfus hareketliliğinin terör riski ve mülteci boyutlarına şimdi, bir de kamu sağlığına ilişkin riskler eklenmiştir.

İktidarın sicili her alanda kötüdür. Ekonomide krizi yönetemeyen iktidar, sağlıkta coronavirüs salgınını da tam olarak yönetememektedir. İktidar, aynı şekilde İdlib ve Libya’da da dış politikayı iyi yönetememiş, her iki sahada da giderek artan risklerin müsebbibi hâline gelmiştir. Bunun maliyetini, acısını Türkiye çekmektedir ve çekmeye devam edecektir.

Covid-19 hızla yayılırken biz, İdlib faciasına saplandık; bu bile akıl almaz bir yaklaşımdır, bir tercihtir. Velhasıl iktidarın bu ülkeyi yönetme ehliyetine sahip olmadığı her yaşanan olayda bir defa daha acı bir gerçek olarak yüzümüze çarpmaktadır. Tek adam rejimi, bu ülkeyi yönetemiyor. Coronavirüse karşı mücadeleyle birlikte önceliğimiz, bir an evvel iyileştirilmiş demokratik parlamenter sisteme geçiş olmalıdır.

Tüm fedakâr sağlık personelimize en içten şükran duygularımı sunuyorum. Bir daha söylüyorum: Önümüzdeki dönemde kimse, kimseyi hain ilan etmesin.

Genel Kurula saygılarımı sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Abdurrahman Başkan.

Buyursunlar Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkanı, Gazi Meclisimizin değerli milletvekillerini ve televizyonları başında bizleri izleyen büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle İdlib’de şehit olan 2 uzman onbaşımıza rahmet diliyor, tüm ailelerine ve Türk milletine de sabırlar diliyorum.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de en gündemdeki konu başlığı olan coronavirüs hakkında alınan önlemler, Cumhurbaşkanımızın riyasetinde Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca ve ekibinin çalışmaları Avrupa standartlarının üzerinde bir profesyonellikte devam etmektedir. Bu konu, toplum sağlığımızı ilgilendiren ve her vatandaşımızın uyması gereken, küresel çapta önem arz eden bir konudur. Sağlık çalışanlarımızın vatandaşlarımızın sağlığı için gece gündüz çalıştıklarını biliyoruz. Onlara ne kadar teşekkür etsek azdır. Yeri geliyor, ailelerinin yüzlerini günlerce göremiyorlar. Sağlık çalışanlarımıza kolaylıklar dilerken her birisinin Türk milletinin vicdanında birer kahraman olduğunu da ifade etmek istiyorum. Her vatandaşımızın, Sağlık Bakanlığımızın yayınladığı genelgedeki tedbirlere uyması gerekmektedir. Ne kadar az temas o kadar az yayılım demektir. Bu sayede virüsün yayılım zincirini hep birlikte kıracağız. Yurt dışından gelen vatandaşlarımız on dört günlük karantina kurallarına kesinlikle uymalıdır. Özellikle umreden gelen vatandaşlarımızın bu konuda hassasiyet göstermeleri de önemlidir. Ülkemiz, bu sorunlarla en iyi şekilde başa çıkacaktır. Nitekim önlemler yerinde ve isabetli şekilde alınmıştır, gün birlik ve beraberlik günüdür. Aziz Türk milletimiz ezelden ebede her türlü zorluğu yenmiş ve yenecektir de. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey’in açıklamasında belirttiği gibi, corona musibetini aklın, bilimin ve duanın gücüyle yeneceğimizden hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır. “Geçmişte daha müşkül anlarda bile yeise ve yılgınlığa kapılmayan

Türk milletinin, bu virüs kuşatmasını da yaracağına inanıyorum. Bu süreçte karamsarlık aşılayanlara, kötümserlik yayanlara, provokasyonlara yeltenenlere, fırsatçılık, stokçuluk ve karborsacılık yapanlara azami derecede dikkat ve uyanıklık mühim bir sorumluluktur.”

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün, Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi hakkında bir değerlendirmede bulunacağız. Bilindiği üzere Afrika Kalkınma Bankasına olan sermaye iştirak taahhüdü ve bu taahhüt kapsamında yapılacak ödemelerin 67 milyon 790 bin SDR (Özel Çekme Hakkı) karşılığını geçemeyeceği düzenlenmiş ve gerektiğinde söz konusu tutarın 5 katına kadar artırılmasına imkân tanınmıştır. Ancak 31 Ekim 2019’da yapılan Olağanüstü Governörler Kurulu Toplantısı’nda, banka sermayesi yüzde 125 oranında artırılmıştır. Kurulda, sermaye artırımı konusunda ülkemize olumlu oy kullanılmış ve ülkemizin bankadaki sermayesinin 577 milyon 950 bin SDR’ye yükseltilmesi öngörülmüştür. Bu tür sermaye artırımına onay vermemiz hem bankaya olan desteğimizin bir kanıtı hem de Afrika Kıtası’ndaki ülkelerin kalkınması yönündeki çabalarımızın bir göstergesi olacaktır.

2019 yılı TASAM raporuna göre, Afrika’nın borcu sürekli artmakta ve bu borç bölgede sosyal yaşamı da etkilemektedir. Fakat, mali yapının giderek düzelmesi de öngörülmektedir. Hızla artan genç nüfusa nitelikli işlerin oluşturulması öne çıkmaktadır. Afrika’nın çalışan nüfusu 2018 yılında 705 milyon kişiyken bu sayının 2030 yılında 1 milyar kişiyi bulması beklenmektedir. Kayıt dışı istihdam, Afrika’daki en büyük sorunlardan da birisidir. Yükselen işsizlikle mücadele için Afrika, her yıl en az 12 milyon yeni istihdam sağlamak zorundadır, güçlü büyüyen ekonomisi talebi tek başına karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Yapısal değişiklikler mutlaka gereklidir. İstihdam oluşturma noktasında özel sektörü güçlendirmek ve yeni meslekleri bu sektörlere kazandırarak değişik sektörlerin de önünü açmak gereklidir. Girişimciliğe teşviklerin artırılarak yeni istihdam alanları oluşturulması hedeflenmelidir. Bu alanda küçük ölçekli firmalar pazarı domine etmekte ama sahip oldukları sermayenin bilgi ve deneyim eksikliğinden ömürleri kısa olmakta ve sürdürülebilir istihdam imkânları sağlamanın önündeki en büyük engeli oluşturmaktadır. Özellikle orta ve büyük ölçekli işletmeleri daha girişimci kimliklere büründürmek istihdamın sürdürülebilir olmasında artı değer katacaktır. Sanayileşmesinin artması için hükümetlerin bu alanda yeni politikalar gerçekleştirmesi gereklidir. Gümrük tarifelerinin azaltılması, Afrika’daki sınırların ortadan kaldırılması, iş gücünün serbest dolaşımı, finansal entegrasyon, bölgesel organizasyonların, yerel hükümetlerin iş birliklerinin güçlendirilmesi önemlidir.

Kıtasal Serbest Ticaret Anlaşması yani AFCFTA’nın tüm kıtaya artı değer katacağı değerlendirilmiştir. Havacılık sektörünün entegre edilerek tek bir yapıda toplanması Afrika’nın hava trafiğini artıracığı gibi, kaynakların daha verimli kullanımını ve rekabetçilerin daha üst seviyeli kuruluşlardan olmasını sağlayacağından en iyi hizmetin en rekabetçi fiyatlarla sunulabileceği de bu konuda değerlendirilmektedir.

Afrika Kalkınma Bankasına ülkemiz 2013 yılında üye olmuştur. Yapacağımız sermaye artırımımızla hedef olarak Afrika Kalkınma Bankasının yapacağı çalışmalarla bölgede bulunan ekonomik ve sosyal yapının iyileştirilmesi öngörülmektedir.

Son verilere göre, Afrika’daki her 5 insandan 1’i açlıkla mücadele etmektedir. Milyonlarca çocuk yetersiz beslenmeden dolayı gelişimlerini tamamlayamamaktadır.

Afrika hakkında veriler ürkütücü boyuttadır. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütüne göre, dünyada yaşayan her 100 kişiden 11’i yani yaklaşık 800 milyon insan yetersiz beslenmeyle karşı karşıyadır. Bu konu hepimizin içini de acıtmaktadır. Afrika’daki bu insanların yüzde 92’si gelişmekte olan ülkelerde yaşamaktadır yani gelişmekte olan ülkelerde yaşayan her 8 kişiden 1’i yaşamını devam ettirmek için asgari gıdaya bile ulaşamamaktadır. Bu yokluk hastalıkların yayılması gibi başka sorunları da beraberinde getirmektedir.

Açlık çeken her 5 kişiden maalesef 3'ü kadındır. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, az gelişmiş ülkelerde yaşanan cinsiyet ayrımcılığı nedeniyle kız çocukları ve kadınlar erkeklere göre daha fazla açlık çekmektedir. Maalesef Afrika'daki bazı ülkelerde kadınların ancak ailedeki herkes yemek yedikten sonra karınlarını doyurma hakkı bulunmaktadır. Bu adaletsizliğin ancak eğitim ve gelişmişlikle düzeltilebileceğini de hepimiz çok iyi bilmekteyiz.

Ayrımcılık gebe kadınları da etkilemektedir; gelişmekte olan ülkelere doğan her 6 bebekten 1'i bu yüzden yetersiz kiloyla hayata gözlerini açmaktadır. Henüz yeni doğmuş bebeklerde bu sorunların baş göstermesi durumun ne kadar da kötü olduğunun önemli bir kanıtıdır.

5 yaşın altında hayatını kaybeden çocukların yarısı açlık nedeniyle vefat etmektedir arkadaşlar. Birleşmiş Milletler verilerine göre her yıl yaklaşık 6 milyon çocuk, yani günde 16.500 çocuk yetersiz beslenme veya açlık sebebiyle hayatını kaybetmektedir, 16.500 çocuk... Gelecek nesillere ne kadar etki edeceğini de burada ifade etmek isterim.

Aynı rapora göre, gelişmekte olan ülkelere yaşayan her 4 çocuktan 1'i ise yetersiz kiloyla doğmaktadır. Bu durum ise sorunun sadece başlangıcıdır. Yetersiz beslenme nedeniyle ölmeyen çocukların önemli bir kısmı da gelişim bozukluğu, vücut ve beyin gelişimlerinin eksik olması gibi temel sorunlarla mücadele etmektedirler yani hayatlarının önemli bir kısmını engelli olarak sürdürmeye çalışacaklarını da burada ifade etmek istiyorum. Tüberküloz, AIDS ve sıtma nedeniyle ölen insanların toplamından daha fazla insan maalesef açlık sebebiyle ölmektedir.

Tüm bu kötü yaşam şartlarına karşı durabilmemiz ve bir nebze de olsa Afrika'daki insanların yaşamlarına imkân sağlamak için elimize bir fırsat geçmiştir. Ayrıca, bölgede temiz su kaynağı olmadığından salgın hastalıklar dört bir yanı da sarmış durumdadır.

Kanun teklifinin kabulüyle Afrika Kıtası'nda 100 ile 200 milyon arasındaki nüfusa elektrik, ulaştırma ve temiz su imkânı sağlanacaktır yani milyonlarca insana umut olacaktır. Küresel anlamda geçirdiğimiz bu zor günlerde global olarak yardımlaşmak ve insanların yaralarına merhem olmak en önemli görevimizdir.

Ekonomik açıdan incelediğimizde, Türk müteahhitlik firmalarının Afrika'da üstlendiği yatırım tutarının 65 milyar Amerikan dolarını aştığı görülmektedir. Bölgede firmalarımızın en çok ihtiyaç duyduğu şey ise finansman desteğidir. Afrika Kalkınma Bankasına yapılacak olan bu sermaye artırımıyla bölgede faaliyet gösteren Türk firmaların finansman sorunu iyileşecektir. DEİK'in raporuna göre, Türk müteahhitlik firmalarının uluslararası proje hacminde Afrika ülkelerindeki payı ise yüzde 21'e yükselmiş ve 41 Afrika ülkesinde 67,3 milyar dolar değerinde, toplam 1.377 proje gerçekleştirilmiştir. Bunun ülkemiz adına gurur verici bir tablo olduğunu da burada belirtmek istiyorum.

Müteahhitlik firmaları oluşturdukları konsorsiyumlarla ve yap-işlet-devret modeli uygulamalarıyla kıtada daha yüksek ölçekli ve daha fazla sayıda projeyi süresinde ve bütçe dâhilinde gerçekleştirmeyi başarmışlardır. Müteahhitlerimizin ve iş adamlarımızın arkasındaki Türk devletinin duruşu takdire şayan olmuştur. Afrika ülkeleri aynı zamanda siyasi ve ekonomik açıdan da, ülkemizin geleceği açısından da önemlidir. 2018 yılında Türkiye'nin Sahra Altı Afrika'da en büyük ticari ortakları Güney Afrika Cumhuriyeti 1,4 milyar dolar, Nijerya 489 milyon dolar, Sudan 433 milyon dolar, Senegal 400 milyon dolar, Fildişi Sahili 377 milyon dolar, Etiyopya 355 milyon dolar ve Gana 353 milyon dolar olurken, Kuzey Afrika'da ise Mısır 5,2 milyar dolar, Cezayir 3,1 milyar dolar, Fas 2,7 milyar dolar, Libya 1,8 milyar dolar ve Tunus 1,1 milyar dolar olarak en büyük ekonomik paydaşlarımız olmuşlardır.

Türkiye Cumhuriyeti, her zaman mazluma kucak açmış, hep zor durumda olanların yanında olmuştur. Dünyanın gözü Afrika üzerindedir; siyasi ve ekonomik çıkarlarımız açısından önemli olup buradaki varlığımız olmazsa olmazdır. Türkiye Cumhuriyeti olarak Afrika'nın önemini önceden anlamış, kavramış ve önemli adımlar atılmıştır. Gerek Dışişleri Bakanlığımız gerek TİKA ve gerekse

sivil toplum kuruluşlarımız Afrika ülkelerinin kalbinde önemli yerler edinmişlerdir. Oralarda yapılan su kuyuları ve sağlık taramaları ile sağlık yardımları Afrikalıların gönlünde çok önemli bir yer oluşturmaktadır çünkü en önemli sorun olan temiz suya kavuşabilmeleri için bir sürü sivil toplum örgütümüz temiz suya ulaşmalarına çok önemli destek ve yardımda bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere virüs belasından önce Antalya'mız turizm sektöründe rekor üstüne rekorlar kırmaktaydı. Maalesef ülkemiz bu gidişte dünyadaki global sorunlardan biraz da nazara uğramış gözükmektedir.

Coronavirüsle birlikte, aldığımız bilgilere göre, otel rezervasyonlarında ciddi bir düşüş yaşanmış, sektörde sorunlar baş göstermeye başlamıştır. Bu sene turizm sektöründe çok ciddi sorunlar yaşanmaması için gerekli tedbirler üzerinde hassasiyetle durmaktayız. Bilindiği üzere, Antalya'mızın ekonomisinin büyük bir kısmı turizm ve tarımdan sağlanmaktadır. Özellikle turizm sektörü, küçük işletmelerimiz, KOBİ'lerimiz, restoran, lokanta işletmeleri, taşımacılık sektörü gibi alanlarda işler durma noktasına gelmiştir. Henüz ihracat kapılarımız kapanmadığı için en azından ihracatla ilgili çalışmalarımız devam etmekte, bu da sevindirici bir haberdir.

Antalya'mızın bu olumsuz gelişmelerden en az şekilde etkilenmesini sağlamak üzere AK PARTİ Antalya milletvekillerimizle birlikte Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'yla bugün istişare toplantısı yapılarak gündem değerlendirilmiş ve "Bu sorunlardan en az hasarla nasıl çıkarız?" bu konuyla ilgili istişarelerde bulunulmuştur. Ayrıca Sayın Cumhurbaşkanımız dün tüm Türkiye'yi kapsayan önemli tedbirler paketini de açıklamışlardır.

Bu tedbirlerden bazıları da şunlardır: Kapatılması istenen iş yerlerinde muhtasar ve KDV tevkifatı ve SGK prim ödemelerinin nisan, mayıs ve haziran ödemeleri 6 ay süreyle ertelenmiştir. İç hava yollarında KDV oranı 3 ay süreyle yüzde 18'den yüzde 1'e indirilmiştir. 500 bin TL altındaki konutlar için kullanılan kredilerde peşinat tutarı yüzde 20'den yüzde 10'a indirilmiş, kredi kullanım oranları da yüzde 90'lara çıkarılmıştır. Konaklama vergisi kasım ayına kadar uygulanmayacaktır. Esnafımızın kredi ödemeleri ise 3 ay ertelenecektir. Kredi Garanti Fonu'nun limiti 25 milyar liradan 55 milyar liraya çıkarılmış, likidite açığı olan firmalara ve KOBİ'lere de kredi imkânları sağlanmıştır. Uzaktan çalışma sistemi de daha etkin hâle getirilecektir. Eğitimde de belki de yeni bir modele geçilecek olup uzaktan eğitimle birlikte gelecekle ilgili önemli bir kazanım da belki bu sayede sağlanmış olacaktır. Hani bazen "Şerden hayır doğar." derler ya, belki de bu konularda bazı şerlerden hayırlar doğacaktır.

Türk Hava Yollarına gerekli destek verilecek ve aksama yaşanmaması sağlanacaktır. İnşallah bu tedbirlerle ekonomimiz en az yarayla küresel felaketten çıkacaktır. İnanıyorum ki aziz Türk milleti el ele vererek ve mücadele ruhunu şahlandırarak bu musibeti de defedecektir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Erol Katircioğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Afrika Kalkınma Bankasıyla ilgili olarak, gündemimize gelmiş olan konuyla ilgili olarak birkaç şey söyleyeceğim.

Bir kere, 2013 yılında biz de Afrika Kalkınma Bankasına katılmışız, bir taahhüdümüz olmuş fakat zaman içinde banka sermayesini artırma ihtiyacı hissetmiş, dolayısıyla da donör ülkelerden sermayelerini artırmalarını istemişler ve bu çerçevede bizim de sermayemizi 67 milyardan 577 milyar civarında bir rakama artırmamız isteniyor ve böylelikle Afrika Kalkınma Bankasının Afrikalı olmayan 26 donör ülkesinden biri olarak biz de bu bankanın bir iştirakçisi olmuş oluyoruz, bir destekçisi olmuş oluyoruz.

Afrika, doğrusu, tabii ki kalkınmakta olan ülkeler coğrafyası ve orada bizlerin eğer destekleriyle bir şeyler olabilirse bunlar iyi şeyler sonuç olarak. Yoksulluğun, insanlık dışı yaşamın, özellikle de biliyorsunuz, birçok ülkede susuzluğun giderilmesine bir katkısı olması itibarıyla desteklenebilecek olan bir mesele. Fakat yani “Tam olarak ne isteniyor?” diye ben rakamlara baktığımda, şimdi, bir kere, biz 2013’te bu işe katılırken taahhüt ettiğimiz rakamın 5 katına kadar artırılabilmesi kararını vermişiz Bakanlar Kurulunca, kanun öyle çıkmış. Fakat, şimdi, bu kanunla, Bakanlar Kurulu olmadığına göre ya da işte Cumhurbaşkanlığı sistemine geçtiğimiz için bu yetki Cumhurbaşkanına verilmiş. Arkadaşlar, bu rakamlardan giderek yaptığım hesaba göre, aşağı yukarı 4-5 milyar dolar civarında bir parayı Cumhurbaşkanının, doğrudan, kendi yetkisine bırakmış olacağız. Bu, bana doğru bir yaklaşım gibi gelmiyor. Bakanlar Kurulu gibi ortak bir aklın üretilebileceği bir mekanizma yerine, tek bir kişinin aklına güvenerek bir karar verilmiş olması zaten “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denilen sistemin en önemli zayıf tarafı ve o sebeple de biz buna o çerçevede razı değiliz, karşıyız.

Şimdi, ben sizlere bir konuyu gündeme getirmek istiyorum, şöyle ki: Ekonomideki krizler ile şimdi yaşadığımız koronavirüs gibi salgınların benzer yanları var. Yani küreselleşmiş olan bir dünyada, hatırlayacaksınız, 2008 krizi Amerika’da çıktı ve birden bire bütün dünyayı sardı, tıpkı virüs gibi ve panikledi herkes çünkü aşağı yukarı 1929 yılından... Referans olarak 1929 yılında yaşanan büyük buhranı alırsak, 2008 krizi ondan da kat kat daha kötü bir kriz olarak yaşanmaya başlandı.

Arkadaşlar, hatırlayanlarınız olacaktır mutlaka, o sırada bu konu G20’lerin gündemine geldi ve G20’ler -biliyorsunuz G20’leri, bizim de içinde olduğumuz grup, ülke- birlikte karar alarak bu krizden çıkmanın planını yaptılar. Yani burada önemli olan, krizde, ekonomik krizde önemli olan ülkeler ki “G20” dediğimiz ülkeler; birlikte davranarak, aynı politikayı uygulayarak bu krizden çıkmayı denediler ve başardılar, belki biraz uzun sürdü ama sonuç olarak 2008 krizi belli bir süre sonra etkisini yitirdi ve ülkeler kendi refah trendlerinin bir yerine yine oturmuş oldular. Fakat arkadaşlar, bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu hadiseler olurken dünya değişti yani küreselleşmenin artık çok fazla ileri gittiğini söyleyen ve dolayısıyla da tıpkı geçmiş dönemlerde olduğu gibi milliyetçi, korumacı politikalara dönmeyi gerektiren bir gelişme olarak ortaya çıktı.

Başta, hatırlayacaksınız, Amerika Birleşik Devletleri’nin korumacı ve bir anlamda serbest ticaret teorilerine aykırı olarak uyguladığı politikalara döndü ve bu -arkadaşlar, hatırlayacaksınız yine- döviz savaşlarına döndü. Çünkü krizden çıkarken aynı senkronizasyonu yapamadılar, çünkü ülkelerin perspektifleri değişmişti ve küreselleşmenin zorunlu bir sonucu olarak birlikte davranmak yerine, tek tek ülkelerin -affedersiniz- paçayı kurtarmak üzere davranması biçiminde bir gelişme ortaya çıktı ve hepimiz biliyorsunuz, bunun sonuçları dünyada ticaretin giderek yavaşlaması ve bugün itibarıyla baktığımızda, özellikle gelişmekte olan ülkeler bakımından baktığımızda, hani şu son günlerde bir resesyon olmasaydı Amerika’da bugünleri de göremeyecektik, muhtemelen çok daha kötü bir ekonomik krizin içinde yuvarlanmış olacaktık ama biliyorsunuz, sadece Türkiye değil, bu ekonomik krizi yaşayan başka ülkeler de var özellikle Güney Afrika ülkeleri var vesaire.

Şimdi, buradan nasıl bir ders çıkarabiliriz? Açıkçası yani zaten söylerken anlamış olmanız lazım, ders şu: Bir bela, dışımızdan bir bela geliyor ise eğer bu ekonomik bir bela da olabilir, biyolojik bir bela da olabilir ama buna karşı birlikte davranmak en azından başarımın en önemli sırrı diye düşünüyorum. O sebeple de bugün koronavirüs hikâyesine baktığımızda bence hepimiz korkuyoruz ama daha da korkmamız gerektiğini düşünüyorum çünkü dünyada böyle bir ortak davranış ülkeler arasında henüz ortaya çıkmış değil. Herkes, kendi evinin içinde çözümü sağlamaya çalışıyor ve mümkün olduğu kadar az zararlı işi kurtarmaya çalışıyor fakat arkadaşlar, bu yanlış. Tam da esasında sizlerin sesinizi yükseltmesi gereken bir noktadayız bence ama -geçen gün, dün de konuştum- bunu yapmıyorsunuz çünkü yaparsanız Türkiye’deki siyasetinizi de değiştirmek zorundasınız.

Tayyip Erdoğan çok doğru, çok haklı bir laf ediyor bir zamandan beri, ne diyor? “Dünya 5’ten büyüktür.” diyor yani şunu söylüyor: “193 ülke var, e, 193 ülke varsa niye 5 ülke bunların hayatlarını etkileyecek kararları alabiliyor, veto hakkına sahipler vesaire...” Bu, haklı bir durum değil ve esasında buradan çıkan şey, Sayın Cumhurbaşkanının cümlesinin ima ettiği gerçek, birlikte davranmaktır. “Dünya ülkeleri, birlikte alınacak kararlara katılarak dünya üzerindeki karşılaşılan sorunları çözmeye çalışırsa çok daha iyi sonuçlar alınacaktır.” iddiasını taşıyor bu cümleler fakat arkadaşlar, benim bu hadiseyi görüşüm, yani olaya başından itibaren bakıyorum, birkaç defa da sizleri uyarmak ihtiyacı hissettim ve zaman buldukça şurada sizlere hitap ederken bu düşüncelerimi söylemek istedim ve söyledim de ama bu sabah, yine mesela, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayıştay seçimleriyle ilgili toplantımızda biz grup olarak, aslında diğer partiler, muhalefet partileri de grup olarak, bir öneride bulunduk ve biz bu öneriyi esasında bir hafta, on gün önce teklif ettik bir bakıma ki -önerimiz çok basit- o sırada bu önlemler yoktu. Bu önlemlerden önce Sayın Hazine ve Maliye Bakanı gelse virüs mücadelesini nasıl gördüklerini, ekonomide ne tür zararlar beklediklerini bize anlatsa, bizim de önerilerimizi dinlese çok daha yararlı bir iş olmuş olacaktı. Ama öyle olmadı yani bugün de bizim bu önerimiz reddedilmiş oldu, biz de protesto ettik ve çıktık.

Şimdi, arkadaşlar, dün de söyledim: Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisini destekleyen insanlardan daha büyüktür; Türkiye, sadece Adalet ve Kalkınma Partisini destekleyen insanlardan oluşmuyor, farklılıklarımız var ve esas itibarıyla özellikle dışarıdan gelen bir belaya karşı birlikte davranmamızın daha etkili olacağı gerçeği ortadayken bunu yapmıyorsunuz ve yapmayacağınızı da artık anlıyorum. Ben bu gidişe dur demek gerektiğini düşünen bir insan olarak naifçe bir şeyler söylemeye çalışıyorum ama anlıyorum ki bir kulağınızdan giriyor, bir kulağınızdan çıkıyor gibi geliyor bana.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, sosyal bilimciler -özellikle sosyolojiyle ilgili olarak söylüyorum- bize çok önemli bir bilgi sağlıyorlar. Bu bilgiyi ben size kısaca özetleyeyim. Eğer bir toplumda gruplar varsa yani bu Meclis gibi düşünün, değil mi, farklı gruplar var, bu, bir; gruplar içinde bir “biz” duygusu gelişmişse ve dolayısıyla da diğerlerine “ötekiler” diye bakılarak değerlendiriliyorsa, bu, iki; gruplar arasında bir yabancılaşma varsa, bir ortak dil yoksa veya giderek bozuluyorsa, bu, üç; arkadaşlar, sosyologlar diyorlar ki böyle bir toplumda çatışma kaçınılmazdır.

Şimdi, arkadaşlar, bu laflar lafıgüzaf değil. Geçen gün burada yumruklaştık, bildiğiniz gibi, değil mi? Niye yaptık bunu? Çünkü bu söylediğim üç varsayım, esasında tam da oturuyordu yani gruplar var, partiler var; her bir partinin mensubu sadece kendi partisini ve kendi arkadaşlarını “biz” diye görüyor ve diğerlerini “öteki” olarak görüyor; bu duygu, çok gelişmiş bir duygu; olabilir ama üzerine gruplar arasında iletişimin tümüyle koptuğu, birbirine yabancılaşmış insanlar topluluğu olduğu zaman çatışma kaçınılmazdır. İsterseniz bunu, bu formülasyonu daha da geniş tutabilirsiniz, bir ülkeye teşmil edebilirsiniz. Ben bir ülkeye de teşmil etmenin çok yararlı olacağını düşünüyorum çünkü ülkemize baktığımızda da gördüğümüz şey bu arkadaşlar. Farklı insanlarımız var, farklı fikirlerimiz var, farklı düşüncelerimiz var; bunların bir zararı yok ama bu farklı insanların birbirleriyle temasları yok olduğu zaman, birbirlerini anlamaya yönelik davranmaktan vazgeçtikleri zaman işte orada bence bir felaket kaçınılmazdır. Ben bu lafları söylüyorum, uzun bir zamandan beri uğraştığım bir alan bu; ben bir iktisatçıyım ama bu işin bir de bu tarafı var, onu da görüyorum. Bakın, çatışmalı olan alanlara bakın, böyle baktığınızda bunu göreceksiniz; Yugoslavya’ya bakın veya başka bir ülkeye bakın. O sebeple de arkadaşlar, şunu gündeminize almayı ya da düşüncelerinizin içinde en azından tartışmayı önermiş oluyorum: Evet, sizin de benim de farklı düşüncelerimiz olabilir ama farklı düşüncelerimizin olmuş olması bizi birbirimize düşman kılmamalıdır. Dolayısıyla da birbirimize saygı göstererek, birbirimizin düşüncesine, fikrine saygı göstererek...

Yani bilmiyorum ama bu anlayış çerçevesinde, gerçekten, Türkiye'nin bir yere gitme şansı yok ve üstelik arkadaşlar, şunu da açıkça size söyleyeyim, vaktim var birkaç dakika daha: Demokrasiye geçtiğimizden beri Türkiye'deki siyasetin hâli pürmelali budur zaten. Yani bir zamanlar, bu siyasi partilerden dolayı -hatırlayanlar olacaktır- köylerde farklı kahvelerde oturulurdu, birbirinin kahvesine gidilmezdi. Arkadaşlar, böyle bir ülke olamaz, böyle bir toplum olamaz. Böyle bir toplum "biz" duygusunu toplum olarak yaşayamaz.

O sebeple, ben diyorum ki -konuyu gündeme getirmeye çalışayım- virüsle mücadele, doğrusunu isterseniz, tamamen yukarıdan bakan bir bakış açısıyla, tamamen, merkezden, balkondan bakan bir bakış açısıyla birtakım önerilerin bizim önümüze getirilmiş olduğundan ibarettir ve ben bunu hakikaten, asla doğru bulmuyorum, kınıyorum ve böyle bir yaklaşımın bir kere insancıl olmadığı kanaatindeyim.

Ya, bakın arkadaşlar, burada, üyesi olan aşağı yukarı 5-6 tane partimiz var. Ya, bize hiçbir şey sorulmadı. İşte bugün Sayın Bakan geldi, sağ olsun, bize bir şeyler söyledi, biz de zaman buldukça ona sorular sorduk, olay bitti. Sanki birlikte bir şey yapmışız gibi oldu. Hâlbuki öyle değil arkadaşlar, burada bizler birlikte bir şey yapmıyoruz, böyle bir duygu bende yok. Siz bir şey yapıyorsunuz, çoğunlukta olduğunuz için sizin yaptıklarınız geçerli oluyor. Ama insanoğlu şunu düşünüyor: Ya, iyi de bizim de düşündüklerimiz doğru olabilir, belki sizinkinden daha doğru şeyler düşünüyor olabiliriz. Olamaz mıyız? Gerçek bu, olabiliriz pekâlâ. Ama arkadaşlar, buradaki siyasetin oluş biçimi, yapılaşmış hâli inanın, asla üretken olmayan, bizi hiçbir yere götürme şansı olmayan bir duruma tekabül ediyor.

Ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bence... Sayın Cumhurbaşkanı bunu gördü belki de, bilemiyorum ve siyaseti buradan kaçırdı. Burada siyaset olmuyor artık, siyaset doğrudan doğruya Külliye'de -sizin tercih ettiğiniz kavramla, bana göre sarayda- oluyor. Ve bunu açıkçası şöyle bir lafa getirebilirim: Yani aslında Cumhurbaşkanı sizden de kaçırdı bence, siz de Bakanlarınızı göremiyorsunuz, Bakanlarınızla herhangi bir şey tartışma imkânı bulamıyorsunuz. Çünkü siyaset burada olmuyor arkadaşlar, siyaset orada bir yerde oluyor. Dolayısıyla da ben bu on beş dakika konuşma şansını yakalayarak bunları sizlere iletme ihtiyacı hissettim.

Bu Meclisin 27'nci Dönem milletvekilleri olarak bizler burada bir devrim yaratabiliriz, bir devrim yaratabiliriz, "Ya, arkadaş, yıllardan beri devam eden bir çıkmaz sokak bu ya, bu sokaklarda yürümeye gerek yok, bırakalım bunu." diyebiliriz. Bu bize ait bir şey, biz yapabiliriz bunu ama bunu yapabilmemiz için de bizim gerçekten bir iradeye sahip olmamız ve bir isteğe sahip olmamız lazım. Bunları görmüyorum ve görmediğim için de Türkiye siyasetinin önünün çok karanlık olduğunu, Türkiye ekonomisinin önünün çok karanlık olduğunu görüyorum. Oysa Türkiye, bunların çok daha ilerisinde bir ülke olabilecek, potansiyel olarak her türlü şeye sahip olan bir ülke. Hatta daha ileri giderek söyleyeyim size: Eğer biz becerbilsek inanıyorum ki -bugün dünyada özellikle temsilî demokrasiler kriz yaşıyorlar, bir arayış içinde bütün ulus devletler- Türkiye esasında -üzerinde şu an durmamızın anlamı yok ama- özellikle kendi yapısından gelen özellikleri dikkate alarak öyle bir hamle yapılabilir ki bütün dünyaya da bir demokrasi örneği verebilir yani "Önümüzdeki yüzyılın demokrasisi budur." diyebilir. Bu bizim elimizde olan bir şey ama ya yeteri kadar bu ihtiyacı hissetmiyoruz ya da böyle bir irademiz yok.

Evet arkadaşlar, son olarak birkaç cümle, aklımda kalmış olan birkaç şeyi daha söyleyerek bitireceğim konuşmamı. Evet, aramıza mesafe koyalım, bu çok önemli bir şey ama aslında ülkelerin aralarındaki mesafeyi kaldırmamız lazım. Ülkelerin aralarındaki mesafe kalktıkça, ülkeler birbirleriyle danışarak bu mücadeleyi sürdürdükçe emin olun başarı ancak böyle mümkün. Bu birincisi. İkincisi de, hani "el yıkama" falan diye arkadaşlar söz ediyorlar, el yıkayalım tabii ki ama bence asıl önemli olan bilgi arkadaşlar, bizim doğru bilgilennememiz lazım. Emin olun bize "Elini yıka, şöyle yap, böyle yap." demekten çok daha öte Hükümetin özellikle, Hükümetin yetkili kurumlarının, kuruluşlarının, bakanlığın vesaire bize doğru bilgiyi vermesi lazım ve bizim de "Ha, bu bilgi doğrudur." duygusunu taşımamız lazım. Hepimiz aklı başında insanlarız, kendi tedbirlerimizi alırsız zaten, sosyal mesafe vesaire vesaire...

Dolayısıyla da arkadaşlar, ben uzun konuşmuş oldum galiba, hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun görüşülmekte olan 197 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hatip kürsüden samimi demokrasinin ne olması gerektiği, katılımcılık, çoğulculuk, özgürlük noktasında demokrasiyi nasıl inşa etmemiz gerektiği konusunda samimi duygularını ifade etti. Ancak, tabii, demokrasimizle ilgili ümitvar olmak zorundayız. İnanın, kürsüden yapılan hiçbir konuşmayı bizler milletvekilleri, Grup Başkan Vekilleri olarak göz ardı etmiyoruz. Onun için ki burada her konuşmayla ilgili, gerek olduğu takdirde, siyasi düşüncemizin, siyasi tekâmülümüzün inşası noktasında kayda geçmesi için ayrıca ifadelerde bulunuyoruz. Bu noktada, biz -özellikle, iki dönemdir milletvekilliği yapan, Hocama göre eski bir milletvekili olarak ifade edeyim- burada konuşulan her bir hadisenin siyaseti bir kül hâlinde inşa ettiğini zaman içerisinde göreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Burada, kuvvetler ayrılığıyla ilgili yaklaşımında Montesquieu, özellikle yürütmenin olabildiğince az sayıda, yasamanın da olabildiğince çok kişiden teşekkül etmesi gerektiğini ifade ediyor. Yani Parlamento, Türkiye'nin farklı renklerini temsil edebildiği oranda görevini tam anlamıyla yapmış olur. Yaşlısından gencine, kadınından erkeğine, işçisinden işverenine, finansçısından üreticisine ve kuzeyinden güneyine, doğusundan batısına tüm renkler temsil edildiği ve burada söylemler ifade edildiği müddetçe demokrasimiz inşa ediliyor. O anlamda, sadece hatibin, sadece herhangi bir AK PARTİ milletvekilinin veya herhangi bir siyasi parti grubunun tek başına söylediği hadise eğer yasama organını tek başına ifade etmiş olsaydı, o modern demokrasilerdeki parlamento tasarımı çok kişiden değil, az kişiden yasama organı teşekkül ederdi.

Bu anlamda, ben hatibin samimi duygularına katılıyorum ancak bunun olumsuzluk değil, çok daha aydınlık yarımlara doğru demokrasimizi inşa etme istikametinde olduğunu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir katkı sağlayabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, bir satışma yok ama bu kıymetli fikir alışverişine bir katkı sağlayayım.

Montesquieu bugünleri görseydi herhâlde şunu derdi: “Beni AK PARTİ’de bir kişi anladı, o da yanlış anladı.” Çünkü -söylediği kısım doğru ama- Montesquieu kuvvetler ayrılığıyla ilgili “Kuvvetlerin birbirinden tamamen bağımsız olması, birbirleri üzerindeki denge ve denetleme mekanizmalarını kurması lazım. Burada zafiyet olursa, kuvvetler ayrılığı yerine kuvvetler birliğine gidilirse devletler sürmez, devletler çöker.” diyor. Yani Montesquieu Adalet ve Kalkınma Partisinin siyaset teorisyenlerinin

en çok pratize etmeye çalıştıkları “beka” söylemini, bir ülke için bir beka sorunu varsa bunu kuvvetlerin tek elden yönetiminde görüyor.

Bunu kayıtlara geçirmek istedim, teşekkür ediyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bir cümle de...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

32.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, uygulanmış olan anayasal modellere bakıldığında kuvvetler ayrılığının Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde çok daha iyi noktada olduğuna ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Özellikle, uygulamış olduğumuz son üç anayasal modele baktığımız zaman -1921, 1924, 1961, 1982 ve son, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi- kuvvetler ayrılığının şu anki sistemde çok daha iyi bir noktada olduğuna biz inanıyoruz. Cumhuriyet İttifakı olarak bu yasal düzenlemeyi milletimize sunduk, milletimiz de buna inandı. Ama kuvvetler ayrılığının tam da ne olması gerektiği Sayın Grup Başkan Vekilinin ifade ettiği noktada düğümleniyor. Acaba tam bir kuvvetler ayrılığının ne olması lazım? Eğer kuvvetlerin birbirleriyle tamamen bağımsız olduğu bir sistemi biz teorik olarak kitaplarda hayal ediyorsak bunu ancak yasama organını başka bir ülkeden, devletten, millettten; yürütmeyi başka bir ülkeden; yargıyı da başka bir ülkeden seçmek suretiyle yaparsınız. Böyle bir şey mümkün değil. Onun için bugün modern demokrasilerde -Avrupa'nın öykünülen demokrasilerine baktığımız zaman dahi-yerine göre buradaki geçişkenliğin denge denetimi sağlayacak şekilde olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, bu konuları başka bir oturumda konuşalım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Son cümlem.

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Biz, özellikle denge denetimi önemsiyoruz ve mevcut sistemin de denge denetim ve kontrol mekanizmalarını hayata bu şekilde geçirebileceğine inanıyoruz.

Bu açıklamayı da özellikle sayın vekilin, sayın hatibin biraz önce kürsüden yaptığı konuşmadaki yakınmalarına gerek olmadığını, dikkatle dinlediğimizi ifade etmek için yaptım.

Teşekkür ediyorum.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve 1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 197) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Ali Şeker...

Buyurun Sayın Şeker. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, bugün maalesef yine İdlib'den şehit haberleri aldık. Ben Mehmetçik'imizin bir an önce yurda dönmesi için gereğinin yapılmasını talep ediyorum. Hayatını kaybedenlerin yakınlarına sabır, hayatını kaybedenlere de Allah'tan rahmet diliyorum.

Coronavirüsle ilgili maalesef dün bir konuşmaya çıktığımda sayı 200 binlerdeyken bugün şu saatlerde 227 bini geçti. Yani hızla artan bir hastalık ve dakikalar içinde insanlar ölüyor. Ölü sayısı dün 8.200'lerdeydi, bugün 9.300'lerde. Yani durumun ne kadar ciddi olduğu açık bir şekilde ortada. Hastalık sayısı açısından 159 ülke arasında 45'inci sıraya geldik. Maalesef, bugün ve yarın açıklanacaklarla çok daha yukarı çıkacağımız açık. Eskiden saadet zinciri vardı: 1 kişi 2 kişiyi sisteme katıyordu ve böyle gidiyordu, bir dolandırıcılık sistemiydi. Bu da bir hastalık zinciri. Yani 1 kişi 5 kişiye, 5 kişi 25 kişiye, 25 kişi 125 kişiye, 125 kişi de 625 kişiye bu hastalığı bulaştırıyor. Bu şekilde gittikçe katlanan bir hastalık ve biz bunların daha başlangıç günlerindeyiz. Bunun farkında olalım, durumun ne kadar ciddi olduğunu bilelim, el birliğiyle bu belayı nasıl defedeceğimizin çözümünü bulmaya çalışalım, akıllarımızı ortaklaştıralım, çözüme en yakın noktada bu belayı defetmek için mücadele verelim.

Bilim Kurulunun görüş ve önerilerine riayet edilmesi gerekiyor ve bütün bilgilerin şeffaf bir şekilde paylaşılması gerekiyor. Bir yandan test sayılarının, bir yandan şüpheli vaka sayılarının, bir yandan da -Allah göstermesin ki artacak- ölüm sayılarının net bir şekilde anlatılması, aktarılması lazım, şeffaf bir şekilde gösterilmesi lazım. Çünkü en çok problem şüpheli vakaların çokluğu ve bunların da teyit edilmemesinden dolayı vaka olarak tanımlanmamasından kaynaklanıyor. Ben, ayrı bir şüpheli vaka sayısı bildirimini de günlük yapmak bu şüpheleri de giderecektir, daha da güveni artıracaktır diye düşünüyorum.

Test sayısının fazla olduğu Güney Kore gibi ülkelerde durumun farkına erken varılıp burada bulaşık olan kişilerin izolasyonları daha hızlı mümkün olmuştur ve bunun neticesinde Güney Kore bu konuda hastalığı en başarıyla atlatan ülkelerden biri olmuştur. Bu tecrübelerden bizim de istifade etmemiz gerekiyor. Türk Tabipleri Birliğinin sürecin içerisine katılması gerekiyor, meslek örgütlerinin bu sürecin içinde olması gerekiyor. Bu süreç ağır bir süreç, tek başına Bakanlığın, tek başına sağlık çalışanlarının bunun altından kalkması çok kolay değil. Onun için, bu meslek örgütlerini, Hemşireler Derneğini, Eczacılar Birliğini mutlaka birer temsilciyle bu Bilim Kuruluna katmamız mücadeleye daha da faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Sağlık emekçilerinin kamuoyu önünde özür dilemek zorunda bırakılması doğru bir yaklaşım değildir. Yani bir hekim olaya ciddiyetle sahip çıkmaları için çalışanlara bir bilgilendirme yapıyor ve bu bilgilendirme izinsiz bir şekilde kaydedilip servis ediliyor ve orada gayet iyi niyetle, gayet samimiyetle bu sürecin üstesinden gelmek için emek veren bir hekim arkadaşımız rencide ediliyor, bunu kabul etmek mümkün değil. Bizim bu günlerde sağlık çalışanlarına daha çok destek olmamız gerekiyor. Onların bu sürecin en büyük bedelini ödeyecek grup olduğunu da bilmemiz gerekiyor.

Sağlık çalışanlarıyla ilgili uzun süredir çıkartmadığımız, bir türlü çıkartmadığımız -özellikle iktidar partisine seslenmek istiyorum- sağlıkta şiddet yasasını bugünlerde acilen çıkaralım, o sağlıkçılara moral destek, immün destek verelim ki bu süreci atlama konusunda daha güçlü olsunlar. Bugün saat 21.00'de, akşam saat dokuzda bütün Türkiye balkonlara çıkıp sağlık emekçilerini alkışlayacak ve ben bütün Türkiye'yi buradan akşam saat dokuzda balkonlarından emektar sağlıkçıları alkışlamaya davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, burada OECD ülkeleri arasındaki durumumuzun ne olduğunu hepimiz biliyoruz, Bakan Bey de bu durumu anlattı. "Çok iyi bir durumdayız, altyapımız çok iyi, bu işin üstesinden geleceğiz." diye gerçekleri saklamanın âlemi yok; bu gerçekle biz yüzleşeceğiz. OECD ülkeleri arasında gerideyiz, yatak sayısı konusunda maalesef ki gerideyiz ve bu yeni yapılan şehir hastanelerinin bitime yakın olanlarının yoğun bakımlarının da bu süreçte hazır hâle getirilmesi -o bölümlerinin en azından- karantina uygulamaları açısından da faydalı olacaktır. Şehir hastanelerinin şehrin uzağında yapılmasının belki bir faydası, karantina hastanesi olarak kullanılması açısından elverişli olması, bu dönemin şanslı bir durumu diyebiliriz.

Sağlık ordusunun ek desteklere ihtiyacı var. Bu konuda açıklanan pakette; sağlık çalışanlarına, sağlık emekçilerine, oradaki personele, oradaki hemşireye, oradaki doktora, oradaki röntgen teknisyenine bir şey sunulmadı. Bu da bu paketin çok büyük bir eksikliği, bunun mutlaka ve mutlaka giderilmesi gerekiyor. Sağlıkçıların herhangi bir şeyde gözü yok, sağlıkçılar, bu cefakâr mesleği yaparken önce hastasının sağlığını düşünüyor ve kendi sağlığını göz göre göre feda ediyor ama bu, uzun zamandır eksik kalan ihtiyacı da gidermek bizim görevimiz diye düşünüyoruz.

27 Şubat tarihinde -daha önceden de- söylemiştim: Sağlık Komisyonunu acilen toplayalım, durum çok ciddi. Meclisin üzerine düşen neler var, bir kanun gerekiyor mu, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu yeterli mi bu konuda? Bir an önce bu konularda konuşalım, görüşelim istedik ama Komisyon Başkanımız bize ne dedi? “Dut pekmezi yersek hiçbir şey olmaz. 15 Marttan sonra zaten hastalık kalmayacak.” dedi ve bunu Anadolu Ajansının arşivine işledi aynı Cahit Aral’ın “Radyasyonlu çayı içersek bir şey olmaz.” dediği gibi. Bu tür gayribilimsel davranış ve tutumlardan siyasetçilerin ve yöneticilerin şiddetle uzak durması gerekiyor.

Burada, Güney Kore’de bu mücadelenin en önemli taraflarından birisi 1 milyon kişi başına düşen test sayısı. Bu, az önce de söylediğim gibi kişileri tespit edip toplumdan soyutlamak için önemli ancak görüyoruz ki artık salgın başka bir aşamaya geçti. Artık yurt dışına çıkmayanlarda, yurt içinde olduğu hâlde yurt dışından bulaşık olanlar ve yurt dışından bulaşık olanların da bulaştırdığı içerideki vakalar var ve bunların bir an önce toplumdan izole edilmesi gerekiyor. Bir yandan okulları kapatırken çocuklarıyla birlikte insanları AVM’lere göndermek kabul edilebilecek bir şey değil. Mutlaka ve mutlaka ek tedbirler alınması gerekiyorsa bunları da gecikmeden, hiçbir tereddüde mahal bırakmadan almamız gerekiyor.

Devlet dairelerinin bazı kurumlarının çalışmasına gerek yok yani acil değil, bu kurumlar tatil edilebilir. Bu kurumlar çalıştığı müddetçe toplu taşımaya çok sayıda insan karışıyor ve toplu taşımaya karışan insanlar da bulaşma olasılığını artırıyor, bunlar da ailelerine bulaştırıyorlar ve olayın çok daha hızlı seyretmesine sebebiyet veriyorlar.

Vakalar 25, 50, 100, 200, 400, 800, 1.600 gidecek gibi gözüküyor ki salgının karakteri bu, salgın hastalıkların karakteri bu. Bunun da bulaşıcılığı, virülansı, hastalık yapıcı etkileri yüksek bir hastalık olduğu gayet net bir şekilde görülüyor. Onun için toplu taşımalarda tıkiş tıkiş olmaya yol açacak bu nüfus hareketlerini engelleyecek tutumların ve o konuyla ilgili olarak tatil yapılacak kurumların sayısının tekrar gözden geçirilmesi, buna ilaveler yapılması gerekiyor.

Bu dönemin en büyük sıkıntılarını yaşayacak olanlar yine yoksul halk kitleleri. İlk salgının olduğu kişiler ve bulaştığı yapılar, daha çok yurt dışıyla temaslı ve seyahat etme olanağına sahip nüfusun üst gelir grubundaki insanlar. Bugün öğreniyoruz ki hayatını kaybeden eski orgeneralimiz İran’dan gelmiş. Yani üst gelir gruplarında bile ölümlerin yüksek oranda olduğu durumda -İtalya örneğinde de biz bunu gördük- yoksul halk kitleleri, beslenme sorunu olan, sağlığa erişim sorunu olan o kitleler çok daha geniş bir şekilde hastalandığında durumun çok daha vahim olacağını bilmemiz gerekiyor.

İşsizlik konusunda çok ciddi bir sorun yaşıyoruz; genç işsizlik çok ciddi noktalarda artmış durumda ve bizim genç işsizlerimiz var. Bunlar kim? Sağlıkçılar. Bunlar mezun olmuş, senelerdir iş bekliyorlar ve genç sağlıkçılara en çok ihtiyacımızın olduğu dönemdeyiz çünkü sağlıkçılar, özellikle genç sağlıkçılar bu hastalıkla mücadele etme konusunda daha şanslılar. Bizim, ileri yaştaki sağlık çalışanlarının, hocalarımızın, değerli sağlık emekçisi hekim arkadaşlarımızın, hemşire arkadaşlarımızın ve çalışanlarımızın, gerektiğinde tecrübelerinden yararlanmak üzere belki de uzaktan çalışmalarına, uzaktan tavsiyelerini almaya ihtiyacımız olacak. Bu sürece bu 620 bin atanamayan sağlıkçının önemli bir kısmının katılması, avantajlı durumlarından dolayı daha hızlı, daha güçlü bir mücadele etmemize olanak sağlayacak.

Sağlıkçıların çalışma düzenlerinde bir değişikliğe gitmek gerekiyor. O sağlıkçı arkadaşlarımız gerekirse uzun süre çalışabilecek ve bunlar çalıştığında, ailelerinin yanına sürekli gidip geldiğinde toplu taşımada ciddi riskler oluşturacaklar. Onun için, sağlıkçıların ulaşımı olsun, sağlıkçıların barınması olsun bu konuda da tedbirler alınması gerekiyor. Bunların bir kısmını -gerektiğinde- daha sonraki атаға hazırlamak gerekiyor çünkü dediğim gibi bu daha başlangıç; mücadele etmemiz gerekiyor, sağlığın daha da bozulacağı ve kapasitemizin yetersiz kalabileceği günler için bir hazırlık yapmamız gerekiyor.

Bizim, bu süreçte, esnafa da paket, bir şey vermemiz gerekiyordu yani kira ödeyen esnaf iş yapmadığı için kira ödeyemiyor, bununla ilgili de mutlaka bir düzenleme yapmak gerekiyor. Esnaf, küçük esnaf, küçük, orta büyüklükteki KOBİ'ler, maalesef, işçilerinin parasını ödeyemeyecek durumda, mutlaka onlarla da ilgili bir şey yapmak gerekiyor. Bu konuda, çalışanların mağdur olmaması için pakette çok daha fazla bir pay ayrılması gerekiyor. Biliyorsunuz, paket konusunda dünyanın değişik ülkeleri değişik miktarlarda pakete pay ayırdılar. Burada, Kanada pakete 75 milyar euro ayırırken, Almanya 550 milyar euro ayırırken biz 14 milyar euro ayırıyoruz. Bu tabii ki çok yetersiz. 83 milyon nüfuslu bir ülkede bununla krizin üstesinden gelebilmek mümkün değil. Güney Kore 25 milyar euro ayırmıştı bu süreçte o nüfusuna rağmen. Sırf sağlıkla ilgili alandaki mücadele için ayırmıştı bunu. Onun için bizim bu konuyu tekrar gözden geçirmemiz gerekiyor. İspanya 200 milyar euroluk bir pay ayırmıştı, bunlara da dikkat etmemiz gerekiyor.

Turizm işçileri ciddi zarar görecektir, turizm sektörü ciddi zarar görecektir, tarımdaki çalışanlar ciddi zarar görecektir. Halkın geniş gruplarına bu paketten pay ayrılması gerekiyordu. İhraç edilen sağlık görevlileri var, bunların da mutlaka istifade edilmek için göreve gelmesi gerekiyor. Atama bekleyen ve atamasında sırf güvenlik soruşturması var diye bekleyenler var, bunların da hızla göreve getirilmesi gerekiyor. Aile hekimlerinin bu konuda koruyucu olanaklara kavuşturulması gerekiyor. İlk günlerde hastanelere giden ekipmanları maalesef herkes yağmaladı tabiri caizse. Artık o konuda bir tedbir almak gerekiyor, o sağlık emekçileri için ayrılmış olan o koruma malzemelerini hastanelerin dışına çıkartmamak gerekiyor. Cezaevlerine bu dönemde çok özel ihtimam göstermek gerekiyor, orada da çok hızla yayılabilir, koruyucu tedbirleri almak gerekiyor.

Mustafa Koçak var, Mustafa Koçak, maalesef, bir yalancı şahidin, bir itirafçının, bir gizli tanığın ifadesiyle mahkûm edildi bir dosyayı kapatmak adına ve bunun sonunda ölüm orucuna girdi. Tek talebi adil yargılanma. Adil yargılanma herkesin hakkıdır. Mustafa Koçak da adil yargılansın, bir an önce kimse sağlığından olmasın diyoruz.

Dünya Sağlık Örgütü "Bu hastalığın hızla yayılmaması için tedbir almak gerekiyor ki sağlık kapasitesi yetersiz hâle gelmesin." diyor. Özellikle umreden gelenler başta olmak üzere, yurt dışından gelen 400 bine yakın insan var. Bunların sadece on dört gün karantinadan sonra evlerine gitmeleri doğru değil. Bilimsel çalışmalar bu sürenin otuz yedi güne kadar uzayabileceğini gösteriyor. On dört günden sonra da "Bende bir şey yok." deyip kimseyle görüşmeye kalkmasınlar, yine izolasyonlarını bir aya kadar uzatsınlar ki bu hastalık sevdiklerine bulaşmasın, hastalık zincirine katılmasınlar.

Dünya Sağlık Örgütünün verilerine göre, ölüm oranı yüzde 3,8. Güney Kore'de bu oran binde 7 seviyesinde kaldı. Bu da gösteriyor ki ne kadar çok test yaparsanız, ne kadar çok insana ulaşırsanız hasta sayısını o kadar daha fazla tespit ediyorsunuz. Aksi takdirde, sadece hastanelere gelen ve ağır durumda olanlara test yapıp onların sonucunda bir oran tespit ederseniz doğal olarak ölüm oranları yükseliyor.

Biz bu pakette yine ekonomiye değil betonomiye katkı verdiğinizi gördük. "İnşaat firmalarına nasıl katkı sağlarız?" diye yine gözünüzü betona diktiniz. Bu doğru bir yaklaşım değil. Bizim, geniş istihdam alanları yaratacak katkıları vermemiz lazım. Geçmiş yıllarda yaptığınız bu betona yatırım

ülkeyi betona gömdü. Artık bu betonu kıralım, hep beraber üretken bir ekonomiyi inşa edelim. Aksi takdirde, en yüksek işsizliğin olduğu bir dönemde bir de coronavirüs belası ülkeyi çok daha büyük bir işsizliğe doğru götürecektir. Bu konuda şimdiye kadar sorumlu davranmadı iktidar, bundan sonra sorumluluğa davet ediyorum.

Doların önü alınmıyor, ne zaman ne olacağını kimse kestiremiyor.

Buradan sağlık emekçilerine bir kere daha teşekkür etmek istiyorum. Covid-19 Önleme ve Tedavi El Kitabı'nı dün akşam ben o arkadaşlarımıza -tabip odalarında çeviri yapan o tıp öğrencilerine ve doktorlara- gönderdim, yarım günde çevirisini yapıp Türkçeleştirdiler ve Türk hekimlerine bunun dağıtımını yaptılar. Ben onlara buradan bir alkış almak istiyorum, onlara bir kere daha teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

İktidarın politikaları özellikle yurt dışından gelen hastaların artmasına sebebiyet verdi. Özellikle Suriye'deki yangına benzin dökülmesi oradan göçleri artırdı ve kızamık vakaları 2016'da sadece 9'ken 2019'un ilk 8 ayında 2.391 oldu. Yani, sınırlarımızdan gelen yabancılar vesilesiyle nasıl bu coronavirüse muhatap olduysak kızamığa da muhatap olduk, tüberküloza da muhatap olduk, uyuza da muhatap olduk. Bu sene biz Trakya'da ve İstanbul'da Batı Nil virüsü diye bir hastalığa muhatap olduk ve bu da ciddi sonuçlara yol açabilecek bir hastalık. Bu konuda da özellikle sivrisinek mücadelesini önümüzdeki süreçte dikkatle yerine getirmemiz gerekiyor.

Aşılabilirliği konusunda "şarlatan" diyeceğim kişiler televizyonlara çıkıp konuşmalar yapıyorlar yani halk sağlığına en büyük zararı şarlatanlar veriyorlar. Titri ister profesör olsun, ister doktor olsun şarlatan şarlatandır ve bu şarlatanlara RTÜK gereğini yapmalıdır, halka daha fazla zehir vermelerine fırsat vermemelidir.

Mülteciler sınıra geldi yaslandı ve o sınırdaki 10 bine yakın mülteci perişan durumda. Bu salgının olduğu dönemlerde mültecilerin bir araç olarak kullanılmasının utancı hem Türkiye'ye hem de Avrupa Birliği'ne ait. Bu utancı daha fazla sürdürmeyelim, o mültecilerle, siyasal sığınmacılarla ilgili mutlaka bir önlem alalım, onlarla ilgili bir tedbir alalım diyorum.

Bizim yapmamız gereken, iş birliği içerisinde bu sürecin üstesinden gelmek. Eğer, biz, iş birliğinden kaçınırsak, bu süreci siyasete kurban edersek bu süreçten çok daha fazla zararlı çıkacağız. Kapasitemiz konusunda da şöyle bir ifade de bulunuluyor: "Bizim yoğun bakım yataklarımız yeterlidir." 25 bin kadar yoğun bakım yatağımız olduğunu biliyoruz. Sizler de milletvekilisiniz, sizleri de her gün "Yoğun bakım bulamadık." diye arıyorlar mı? Arıyorlar ve bunların bir kısmı boşaltılıyor, boşaltılması lazım ama biz bunun belki üçte birini boşaltabileceğiz. Yani bizim kullanabileceğimiz kapasite belki 5-6 bin olacak. Onun için, mutlaka, servis yataklarının da yoğun bakım gibi kullanılabilmesi şeklinde, vantilatör desteğinin artırılması gerekiyor. Bizim, kamu olsun, özel olsun bütün yoğun bakım kapasitemizi tek merkezden ciddiyetle yönetecek ve önceliklere göre kullanacak bir sistemi kurmamız gerekiyor. Ben, saat dokuzda herkesi sağlıkçıları alkışlamaya davet ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi de şahıslar adına Tokat Milletvekili Kadim Durmaz.

Buyurunuz Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkanım, yüce Meclisin değerli üyeleri, bizleri televizyonları başında izleyen aziz milletimiz; ben de hepinizi saygıyla selamlıyor, ülkemizi ve dünyamızı etkisi altına alan corona virüsü sonucu hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, tedavisi devam eden yurttaşlarımıza acil şifalar diliyorum. Temennimiz ve dualarımız can kaybının daha fazla artmaması.

Bu bağlamda, virüsle mücadele eden başta Sağlık Bakanlığımız olmak üzere tüm sağlık çalışanlarımıza, doktorlarımıza, hemşirelerimize, sağlık memurlarına, yardımcı personele teşekkür ederek sözlerime başlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanını dün hep beraber dinledik. İşte, yaklaşık olarak 90'a yakın kişiyle yaptığı bir toplantı ama bazı sivil toplum örgütlerinin ya da bu ciddi konunun bileşimlerinin o salonda olmayışından, bazı konuların çok ciddi aksadığını gördük. Ama sonuç olarak, şöyle sade bir yurttaş dinleyince -birçoğundan telefon da aldık- herhâlde biz on dört gün dikkat eder evimizde kalırsak böyle bir coronavirus mikrobuna bulaşmadan yaşamımıza devam edeceğiz gibi. Ama gerçekleri bilenler, konuya yetkin insanlar; hepimiz, bunları dinlediğimizde olayın ciddiyetinin çok daha farklı boyutlarda ve vahim olduğunu bilmek durumundayız, ona göre gerek biz gerekse bileşenler üzerine düşeni yapmak zorunda.

Tabii, Sayın Cumhurbaşkanımız 21 maddeden oluşan birtakım önlemler açıkladı. Bunları şöyle dinledik ama bunların birçoğu alelacele yani konu bileşenleri olmadan açıklanmış. Bunun en büyüğü... Tabii, memlekette birtakım şeyleri, sanayicilerin, KOBİ'lerin yaşamını kolaylaştırıcı ertelemeleri yaptık ama bunların yanı sıra, yaklaşık 120 bin meslek çalışanın olduğu TÜRMOB üyelerini, muhasebecileri, mali müşavirleri unuttuk. Bunlar onlarca, yüzlerce, yüz binlerce belgeyi, nasıl, hangi ortamda kesildiği belli olmayan fatura, fiş ve benzeri belgeleri bir oraya götür, bir buradan getir, bir ilgili kuruma götür... Konunun bileşenleri yaklaşık 120 bin, bunları aileleriyle topladığımız zaman 1 milyon, işte size farklı bir alan. Bu yüzden, o ertelemelerin bu bileşenlerin ve meslek örgütlerinin görüşü alınarak yapılması çok daha doğru olacaktır. Esnafımız bu süreçte perişan olacak. Geçmişe yönelik vergi borçlarını ödeyemez durumdayken bugünlerdekini de ödeyemeyecek; bir bölümü ertelendi ama hiçbiri yeterli değil, yeniden bunun üzerinde çalışılması gerekiyor. Küçük esnaf BAĞ-KUR borçlarını ödeyemez durumda. Yine, dış hekimlerine çekince konuldu, herkes tedavisini erteledi. Bu adamların iş yeri kirası, sair giderleri, çalışanları ne olacak, bu konu da açık değil. Çiftçi zaten ülkedeki tarım politikasızlığı yüzünden perişan durumda ve işçinin mutlak bu dönem sonundaki mahsulüne kadar tarım kredi kooperatiflerine, Ziraat Bankasına, farklı bankalara olan ödemelerinin ötelenmesi gündeme alınmalıydı. Yine, destekleme bazında olan sektörler yeniden incelenip bu sektörler önümüzdeki günlere mutlak hazırlanmalıdır diyoruz.

Yine "Kahvelere, belli, toplu insanların buluşacağı mekânlara gitmeyin." diyoruz ama bu insanlar ne yapacak, ne olacak, bu konuda da açıklık yok. Bunların üzerinde birazcık çalışılması gerekiyor. Ve en önemlisi de hep başından beri hassas olduğumuz, Peygamber ocağı bildiğimiz Türk Silahlı Kuvvetlerinin, 100 bine yakın Mehmetçik'in şu anda sınır ötesinde, sınır boylarında mücadele ettiğini, mücadele verdiğini hep beraber görüyoruz. Ama dinlediğimizde, bunlarla ilgili de çok ciddi önlemlerin alınmadığını... 100 bine yakın Silahlı Kuvvetler mensubunun, bunların ailelerinin, bunun dışında, ne zaman o bölgeye gideceği belli olmayan 300 binin üzerinde Silahlı Kuvvetler personelinin kafasında bazı sorular var. Bu bağlamda, ülkemizin geleceği için zor şartlarda mücadele eden Mehmetçik'imizin corona virüsünden korunması hususunda yapılması gerekenlerin bir bölümünü paylaşacağım.

Ülke güvenliği, her koşulda alınan tedbirlerin kesintisiz olarak devam etmesini zorunlu kılan bir gerçektir. Bu konu değerlendirilirken, Kurtuluş Savaşı'nda bile harp okullarının eğitim ve öğretime devam ettiği gerçeğini unutmamamız gerekiyor. Şu an itibarıyla bir ay kapatılan askerî okulların, genel konjonktürü -Çin ve benzeri ülkelerdeki uygulamaları- görünce, üç ay gibi bir süre kapalı kalabileceği -uzatılabileceği- görülüyor. Diğer üniversitelerde bu açığı kapatabilirsiniz ancak bu tür önlemlerle Türk Silahlı Kuvvetlerinde belli açığı ve aşamayı kapatma şansınız yoktur değerli arkadaşlar.

Harekât alanı Suriye ve fiilen birçok bölgede çalışma ortamında bulunan ordumuzun mensuplarının sisteminin kesintisiz devam ettiğini, etkin olarak yürütülmesi gerektiğini bilmek durumundayız. Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin sisteminin önemli bir fonksiyonu olan eğitim sistemine uzun süre ara verilmesinin ordumuzu personel takviyesi yönünden, moral ve motivasyon yönünden olumsuz yönde etkileyeceği gerçeği unutulmamalıdır. Bölgede, operasyona giden ve dönen birliklerin ateşlerini ölçme ve halka tavsiye edilen uyulması gereken hijyen kurallarının, alınan önlem ve tedbirlerin dışında farklı bir şeyin olmadığını da hepimiz bilmekteyiz. Askerî sağlık hizmetleri, savaş yaralanmalarının, yaralıların tedavisinden ziyade, koruyucu hekimlik uygulamaları yönüyle çok önemlidir.

Arkadaşlar, nitekim, tarihimizde, savaş dışında salgın hastalıklar nedeniyle oluşan kayıpların önüne geçilebilmesi amacıyla, ihtiyacın karşılanabilmesi için ta 14 Mart 1827’de “Tıphane-i Amire” adıyla modern bir tıp eğitimi veren merkez açılmıştır. Ve o günden bu yana, Türk Silahlı Kuvvetlerinde belli gelenekler gibi bu devam etmekte idi ama ne acı ki ülkemizde yaşanan 15 Temmuz hain kalkışması sonucu Türk Silahlı Kuvvetlerindeki bu yapıyı da bozduk ve dağıttık arkadaşlar. Şimdi soruyorum Sağlık Bakanımıza: Çalışma bölgelerinde görev yapan personele yönelik kurduğu herhangi bir sistem, teşkilat ya da bir tedbir var mıdır? Ne acı ki yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vazgeçtim çatışma bölgelerine yönelik alınan tedbirlerden, Sağlık Bakanlığının yurt içindeki askerî birlik ve kurumlara yönelik kurduğu herhangi bir teşkilat ve aldığı herhangi bir tedbir var mıdır? Ne acı ki o da yok.

Yine, sıcak askerî harekât bölgemizde yaklaşık 100 bine yakın Mehmetçik’in bulunduğu tahmin edilmekteyken, burada, uzmanların corona virüsünden korunmak için birinci tavsiyesi dengeli beslenmedir. Şu anda hudut boylarında ve sınır ötesinde, bu ücra yerlerde canı pahasına hizmet veren Mehmetçik’imize yeterli, dengeli bir beslenme imkânı sunabiliyor muyuz? Sunamıyoruz. Alınan bilgilere göre en problemleri birlikler İdlib’deki gözlem noktalarında görev yapan evlatlarımız. Zira, İdlib’de şu an 5 gözlem noktası kuşatma altında; ikmal, iaşe, tahliye ne acı ki Rusya ve rejimin kontrolüne tabidir. Şu anda, dengeli beslenme konusunda Türk Silahlı Kuvvetlerinin mevcut mevzuatına göre hesap edilen istihkak miktarları ve besin çeşitliliği acilen gözden geçirilmelidir.

Yine, en uzak birliklere kadar gıdaların bozulmadan ve zamanında ulaştırılabilmesi için ulaşım, nakliye konusuna özel önem verilmeli, riskli ve kritik bölgelerde ihale mevzuatında acilen esneklik sağlanmalıdır. Bugünkü enfeksiyon ortamı ve Mehmetçik’in görev yaptığı arazi koşulları dikkate alınarak, mevcut mevzuata göre hesap edilen temizlik maddeleri istihkak miktarları gözden geçirilip çeşitlendirilmelidir. Alandaki birlikler kendi imkânlarıyla temizlik ve hijyen maddeleri temin etmeye çalışmaktadır. Yeterli sıvı sabun, kolonya, alkol ve bazı hijyenik maddeler istihkaka acilen dâhil edilmeli, kullanım miktarları mevcut koşullara göre de artırılmalıdır.

Aktif olarak terörle mücadele harekât alanında ve Suriye’de fiilen bir çatışma ortamında bulunan Mehmetçiklerimizin mesai kavramı olmaksızın yirmi dört saat esasına göre görev yaptığını hepimiz biliyoruz. Bu kahraman evlatların, büyük kısmında altyapı ve hijyen problemleri olan derme çatma mevzilerde ya da barınaklarda dinlendikleri de aklımızdan çıkmamalıdır. Yatakları genelde toprağın üzerine serilmiş ya da çevreden temin edilmiş karton, tahta vesair malzemelerden oluşup üzerine attıkları kauçuktan matlarıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Devamla) – Dinlenme yerleri görev yaptıkları mevzilere yakın olup ihtiyaç durumunda dinlenmede olan personel de silah başı yapmakta ve vazife almaktadır. Bu koşullarda ne kadar sağlıklı uyku ve dinlenme imkânı oluşturulabilir, sizlerin takdirine bırakıyorum.

Koruyucu sağlık tedbirlerine yönelik olarak Sağlık Bakanlığının yurt içinde ve dışında görev yapan askerî birlik ve kurumlara yönelik kurduğu herhangi bir teşkilat ve aldığı herhangi bir tedbir de ne acı ki mevcut değildir. Basına yapılan açıklamalarda bu konu da yer almamaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin askerî sağlık sistemi kaldırıldığından, bu konuda Türk Silahlı Kuvvetlerinin aldığı özel tedbirler de kendi bünyesinde bulunmamaktadır.

Yine, bölgedeki askerlerimizin yerel halkla, oradaki milisle, ÖSO ve benzeri silahlı güçlerle iç içe olduğunu da hepimiz biliyoruz ve onlardan da mikrop alması kaçınılmazdır. İşte, 100 bine yakın asker ve aileleri, bu noktada son derece merak içerisinde buradaki durumu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Selamlayalım efendim.

KADİM DURMAZ (Devamla) – En önemli konuların başında gelen, gerek Mehmetçiklerimizin, kınalı kuzuların ailelerinin gerekse 82 milyonun, aziz milletin bu durumdan endişesi Hükûmet tarafından giderilmelidir. Yani Mehmetçik’in on dört gün sokağa çıkmama durumu söz konusu değildir. Gerekli önlemler acilen alınmalı ve alınan önlemler kamuoyuyla paylaşılmalıdır diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.43

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.01****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 71’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

197 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

1’inci maddeyi okutuyorum:

AFRİKA KALKINMA BANKASI KURULUŞ ANLAŞMASINA KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUNUN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 17/1/2013 tarihli ve 6398 sayılı Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun’un 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “67.790.000” ibaresi “577.950.000” şeklinde, “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu.

Buyurunuz Sayın Tatlıoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Parlamentomuzun saygıdeğer mensupları, hepinizi şahsım ve partim adına saygıyla selamlarım.

Gerçekten içinde bulunduğumuz olağanüstü bir dönem. Bunu söylüyoruz ve genel olarak kabul edilen de şu: İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra yeryüzünün gördüğü en büyük global tehdit. İnsanlığın yüz yüze geldiği en büyük küresel afet. Bütün dünya afet bölgesi, tabii Türkiye de bir afet bölgesi. Küresel bir olağanüstü hâl söz konusu. Çin kaynaklı bir virüs salgını. Bu nedenle, ülkeler, özellikle, Çin’le ve Çinlilerle temasları paralelinde hastalıktan öncelikle etkileniyorlar. Bu nedenle de ülkeler, sahip oldukları sağlık altyapılarına ve tedbirlerine oranla bu salgından etkileniyorlar ve bu tehdidin ülkeler bağlamında 2 tane ayağı var: Birincisi, sağlıkla ilgili ve sağlık alanında alınacak tedbirler. İkincisi de tabii olarak ekonomiyle ilgili ve ekonomik olarak alınması gereken tedbirler olarak karşımızda duruyor.

Dün, Sayın Erdoğan yürütmenin başı olarak alınan tedbirleri açıkladı. Tabii olarak Türkiye’yi, Türkiye ekonomisini birinci dereceden etkileyecek uygulamalar bunlar. Ama tabii, şunu söylemek lazım ve bunu çok açık zaman zaman söylüyoruz: Genel olarak yapıcılık muhalefetten beklenir ama iktidarların da yapıcı olması gerekiyor. Dolayısıyla, AK PARTİ iktidarlarının ilk döneminde çok ses getiren bu ortak akıl üretme, gerçekten son zamanlarda çok arzu edilir bir ihtiyaç olarak ortada, özellikle bu virüsle ilgili. Gönül isterdi ki bu politikaların belirlenmesinde Parlamentoda grubu bulunan partilerin görüşleri önceden alınsın ve ortak bir politika üretilsin. Bu nedenle, özellikle ekonomik ayağıyla ilgili düşüncelerimizi açıklamak ve uygulamaya sokulan bu paketi bu anlamda değerlendirmek istiyoruz.

Çok değerli milletvekilleri, esasen, ekonomideki alınacak tedbirler üç temel hedefe yöneliktir. Birincisi: Mevcut ekonomik işleyişin durdurulmaması. İkincisi: Ekonomide yavaşlama döneminin mümkün olduğunca kısa geçilmesi. Üçüncüsü de: Canlanmanın öncelenip hızlandırılması. Bu bağlamda, bütün ekonomilerde ilk yapılması gereken şey, maliyet endişesine bakılmaksızın tüketim mallarının arz ve talebinde dengeli bir akışa devletin bizzat vaziyet etmesidir. Bu anlamda, lojistik sektörü

geçici korumaya alınıp hatta, kamusallaştırılabilir bile. Çünkü ekonomik işleyişin engellenmesinin önlenmesi temel olarak buradan geçmektedir ve bu anlamda, tedbirlere buradan başlayarak hareket edilir. Dünyadaki uygulamalara da baktığımızda Türkiye'deki uygulamanın birinci olarak temel eksiği şudur: Bakın, ekonomide hiçbir sektörü ayıramazsınız böyle hâllerde çünkü bir domino etkisi vardır, mutlaka ekonomideki bir kriz, bu anlamdaki kriz bütün ekonomiyi etkiler. Ama ne yazık ki dünkü açıklamada gördük ki 10 iş kolundan ibaret bir tedbirler paketi; son derece yanlış, eksik akıl. Bakın, ortak akıldan yoksun bir akıl işliyor, bu olamaz. Nasıl deriz ki biz turizmi, kimyayı, makine imalatını, imalat sanayisini, tarımı bu kriz etkilemez? Dolayısıyla bütün uygulamalar şunu gösteriyor: Bütün ekonomi, bütün sektörler ve sektörlerdeki bütün kurumlar, işletmeler... Bakın hem Fransa hem Almanya hem Amerika şunu dedi: "Hiçbir şirketin iflasına müsaade etmeyeceğiz." Bu tedbirlerin iki önemli ayağı vardır: Birincisi, işletmeleri ayakta tutmak yani arzı. İkincisi, harcamacı kalemlere hane halkına harcama enjekte etmek ki, onlar da talep etsin, arz ve talep dengesi böyle bulunur. Şimdi bu anlamda birinci derecede temel olarak nedir ekonomideki birinci acil durum? İşletmelerin nakit akış bozukluklarıdır. Bakın, tedbirler katma değer vergisinin ve muhtasar beyannameye dayalı kamusal ödemelerin ertelenmesidir. Hâlbuki, mart ayı ve nisan ayı hem gelir vergisi hem de kurumlar vergisi mükellefleri için ödemedir ve bu yüklü ödemedir. Mart ayındaki ödemeyi, beyannameyi nisan ayına aldık ama bu nisanda ödenmesi ve nisan ayında kurumlar vergisinin ertelenmemesi gariptir. Bütün ülkeler bunu ertelemiştir ve bu erteleme, sadece ertelemeyle kalmamalıdır. Şimdi bunlar ertelendiğinde, üç ay sonra o günkü yükümlülükleriyle beraber bugün elde edilemeyen gelirleri nasıl ödeyecektir firmalar? Bunların tamamına yakını üç ay erteleden sonra bir yıl faizsiz vadelenmelidir. Bunlar her ülkenin uyguladığı temel örneklerdir. Bu temel olarak bu şekilde olmalıdır ve bizim önerimiz de budur. Hatta Türkiye, iki ay vergi tatili yapmalıdır çalışanlarıyla beraber, mali müşavirleriyle beraber, maliye çalışanlarıyla beraber ve vergi ödeme yükümlülükleriyle beraber, SGK'siyle beraber; çok basit, iki aylık vergi tatiline gitmelidir.

Bir başka önemli husus, Çin'de de birinci madde şudur, diğer ülkelerde de: Maaşlar asla kesintiye uğramamalıdır; özel sektör ödemeleri, maaşları. Kamu tamam. Şimdi, bizdeki tedbir şudur: Bizdeki tedbir, kısa çalışma ödeneği devreye sokulmuştur. Bu kısa çalışma ödeneği ne demek? Yani bu krizden etkilenen işletmeler işçilerini, çalışanlarını çıkarmaktansa SGK'ye başvuracaklar ve İşsizlik Fonu'ndan yararlanan çalışanlarına SGK'den kısa çalışma ödeneğinden ödeme yapılmasını isteyecekler. Bu nedenle, şirket başvurduğunda ve şirketin işi yoksa, zor durumdaysa buna SGK brüt asgari ücretin yüzde 60'ını ödeyecek yani 2.300 lira alan bir çalışan 1.780 lira ödeme alacak. Değerli arkadaşlar ama bunu alabilmesi için altı yüz gün prim ödenmiş olması lazım ve o iş yerinde de yüz yirmi gündür çalışıyor olması lazım. Dolayısıyla bu açıdan baktığımızda, bakın, marttan itibaren yığınla bir işsizlik ve iş eksikliği gelecek. 14 milyon çalışmamız var, bunların ne kadarına bir ödeme eksikliği hissedilir? Mutlaka büyük. Bu anlamda, bu çalışanların önemli bir kısmı bu işsizlik ödeneğinden yararlanamayacakları için bu ödenekten de yararlanamaz. Acilen bu kısa çalışma ödeneğinde çalışanların tamamını kapsayacak şekilde bir düzenlemeye gitmemiz ve çalışanların –bırakın işsizleri- ödemelerinin, aylık maaşlarının kesilmesine izin vermememiz lazım. Bu, onlar için değil, ekonominin tamamı için geçerli olan bir husustur. Temel olarak kaynak budur.

Yine, Sayın Erdoğan'ın açıklamalarında bu çerçevede finansal maliyeti tamamen işletmelere ve çalışanlara yükliyoruz. Şu an itibarıyla yüzlerce, binlerce esnafın ve ihracatçının malları yüklenmiş ve gelir yok. İnanın, Bursa'dan bir tekstil üreticisi beni aradı ve yirmi bir yıllık hayatında ilk defa çeklerini ödeyemez duruma geldiğini söylüyor.

Şimdi, bunlarla ilgili bir işlem sicile işlemecek ama geliri bozulduğu için, nakit akışı bozulduğu için bunlarla ilgili maliyeti taşıyamaz, bu ödemeleri yapamaz. Kredinin de... Bir şekilde düşük faizli olarak orta vadeli işletme kredileri sağlamak lazım.

Bu Sayın Erdoğan'ın açıkladığı paketin maksimum değeri 40-45 milyar lira tutuyor. Bu ekonominin... Gerçekten eğer -Sayın Albayrak'ın konuşmasından anladığım kadarıyla- bir iki haftada geçer bir şey olursa ki inşallah öyle olur, mesele yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Ama bu nisan ayı sonunu bulursa ekonominin tamamıyla ilgili 200 milyar liralık bir fonlama gerekir. Devlet tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de işletmelerin bu nedenle finansal maliyetlerini yani faizlerin bir kısmını yüklemek zorundadır, bu anlamda özel sektör işletmelerinin iflasını ve ekonominin dışına çıkmasını engellemeli ve çalışanların da ekonomiyi işletecek derecede harcamacı olarak kalmasını sağlamalıdır. Bu dün açıklanan tedbirler eğer nisan ayını bulursa gerçekten ekonomimize kalıcı hasar bırakır. Bakın, zaten Türk ekonomisi maalesef dünyanın en kırılgan ekonomilerinden biri olarak bu krize yakalanmıştır, çok açık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – 30 Ocakta verdiğimiz corona araştırma önergesi reddedildiğinden beri, Borsa İstanbul yüzde 28,9 düşmüş öyle 17 falan değil, 29 düşmüş ve bütün dünya paraları dolar karşısında yüzde 2 değer kaybederken, Türk lirası son bir ayda yüzde 7 değer kaybetmiş, dolayısıyla kırılgan bir ekonomide yakalandık. Bakın son olarak şunu belirtmek istiyorum: Sistemlerin etkinliği toplumda inşa ettiği güvene dayanır ve bu güven, yatırım ve tüketim iştahı bırakmalıdır. 2017'deki referandumdan itibaren çok dikkatle takip ediyor bütün kamuoyu, sizin de dikkatinize sunuyorum: Türk milleti, Türk lirasından kaçıyor. 130 milyar dolardan 201 milyar dolara çıktı mevduat, bu bir dip dalgadır, faizlerin yüksekliğinden daha önemlidir. Bu referandumdan itibaren ortalama ekonomik büyüme bakın, son iki yılda 1,7.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Bu nedenle, bütün bu açıdan baktığımızda, inşallah, bunu telafi edici tedbirleri hep birlikte alırız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer.

Buyurunuz Sayın Çakırözer.

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; corona salgınından ülkemizin en az zararlı çıkması dileğimle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ifade etmeliyim ki görüşmekte olduğumuz Afrika Kalkınma Bankasının sermaye artırımına Türkiye'nin astronomik bir iştirak payıyla katılımının şu kriz ortamında Genel Kurula getirilmesinin arkasındaki aciliyeti, bunun gerekçesini anlayabilmiş değiliz. Ayrıca madem bu kadar acil, bu kadar gerekli, neden Komisyon sıralarında bir bakan ya da bakan yardımcısı bulunmamaktadır, bunu da sormak isterim.

Tabii ki Afrika'nın kalkınması önemlidir, insaniyet açısından hem de Türkiye'nin vizyonu açısından. Bir bankanın donörü olmak önemlidir, faydalıdır ama bu anlaşmayla bankanın sermaye artırımında limitlerin üzerine çıkan olağanüstü bir artırım söz konusudur. Şimdi, Afrika Kalkınma

Bankasının sermayesinin yüzde 125 artırılması için karar veriliyor. Bu karar için tüm donör ülkeler oy kullanmıyor ki üzerimize düşen yükümlülük artıyor. Metinde görüyoruz ki ülkemizin iştiraki, özel çekme hakkı olarak 67 milyon 790 bin özel çekme hakkıymış, şimdi bunu 577 milyon 950 bine yükseltiyoruz. Yani sermaye artırımını yüzde 125 ama Türkiye'nin taahhüdündeki artış yüzde 752. Bu, yüksek değil, çok yüksek değil, çok astronomik bir artıştır. Yani bugünkü kur üzerinden 800 milyon dolarlık bir taahhütten bahsediyoruz. Öte yandan, yine bu anlaşmada Cumhurbaşkanına bu miktarı 5 katına kadar artırma yetkisi veriliyor. Biz bu yetkinin doğrudan doğruya tek kişiye verilmesini de doğru bulmuyoruz. Bu yetkiyi kullanması hâlinde ise Türkiye'nin taahhüdünü 4 milyar dolara yani bugünkü kurla 25 milyar liraya artırabilecektir değerli arkadaşlarım.

Dünyada iki kriz var; biri corona krizi, diğeri ekonomik kriz ve bunlar iç içe geçmiş durumda. Daha dün Sayın Cumhurbaşkanı bir paket açıkladı, adı 100 milyarlık paket. İşte bugün biz, az sayıda olumlu önlem olmakla birlikte bu paketin ne kadar eksik, ne kadar yetersiz olduğunu görüşüyoruz. Türkiye'de 8 milyon işsiz var ve işte görüyoruz, bireysel, toplu işten çıkarmalar var, yüz binlerce emekçi daha sosyal güvencesi olmaksızın kapı önüne konuyor ama dün açıklanan pakette emekçiye hiçbir güvence yok, işverenlere teşvik bağlamında getirilen önemler için bireysel ya da toplu işçi çıkarmama şartı dahi yok; çocuğuna bakmak zorunda olan ebeveynlere kamuda idari izin ve özel sektörde ücretli izin yok; halkın ödeyemediği kredi ve kredi kartlarının ertelenmesi yok; su, doğal gaz, elektrik faturalarının ertelenmesi yok; esnafın kirasına erteleme yok. Hâl böyleyken bizim "Bu eksikleri nasıl tamamlarız?" diye konuşmamız gerekirken Afrika Kalkınma Bankasının sermaye artırımına olağanüstü oranda artışla katılmanın özellikle böylesine bir dönemde doğru bir yaklaşım olmadığını vurgulamak isterim.

Bu anlaşmayla, hemen taahhüt edilen 800 milyon dolar yani 5 milyar lira ve Cumhurbaşkanının kararıyla 5 katına çıkarılması hâlinde taahhüt edilen 4 milyar dolar yani 25 milyar lira hepimizin bütçesinden çıkacak, 83 milyonun vergilerinden çıkacak. Peki, böyle büyük bir kriz döneminde bu para Afrika Kalkınma Bankası yerine nereye harcanabilirdi? İşte bugün Genel Başkan Yardımcımız Sayın Faik Öztrak ve İstanbul Milletvekilimiz Sayın Akif Hamzaçebi açıkladılar. Salgın nedeniyle kapatılan işletmelerde çalışanların ödenemeyen maaşlarına harcanabilir. Vergi, sigorta borçlarının sıfır faizle yapılandırılmasına, gelir ve kurumlar vergisinde geriye doğru zarar mahsubunun getirilmesine, işverenlerin bekleyen KDV iadelerinin avans olarak verilmesine, çocuğu olan ebeveynlerin birine verilecek ücretli izinlere, yoksul yurttaşlarımıza, emeklilerimize ve üniversite öğrencilerimize, toplumsal dayanışma desteği ödemelerine, yüz binlerce çiftçimizin tarım kredi borçlarının faizsiz ertelenmesine, kredisini aksatan girişimcilerin sicil affına, halkın bilgilendirme ihtiyacını giderecek basın kuruluşlarının desteklenmesine, bu çerçevede yerel televizyonların ödemekte zorlandıkları uydu ücretlerinin, gazetelerin vergi ve prim borçlarının karşılanmasına harcanabilir, harcanmalıdır ve tabii, özveriyle çalışan sağlık emekçilerimize verilecek birer maaş ikramiyelere verilmelidir. Onlara buradan bir kez daha yürekten minnetimizi ifade etmek isterim.

Değerli arkadaşlarım, bu salgın döneminde toplumumuzun şeffaf ve tatmin edici bilgilendirilmesi çok önemli. Bunu yapacak olan da haberciler, gazetecilerdir. Ancak, Türkiye'nin dört bir yanında salgınla ilgili haber yapan gazetecilerin soruşturmalar ve hatta gece yarısı baskınlarıyla gözaltılar yaşamaları kaygı vericidir, bu yanıltan bir an önce vazgeçilmelidir. Bu vesileyle OdaTV haber sitesinin hukuksuz bir biçimde kapatılması ve 3 çalışanı Barış Pehlivan, Barış Terkoğlu, Hülya Kılınç ile gazeteciler Murat Ağurel, Ferhat Çelik ve Aydın Keser'in sürmekte olan hukuksuz tutukluluğuna değinmek isterim: Mesele neydi? Libya'da şehit düşen bir MİT mensubumuzun cenaze haberlerinin verilmesi. Haberin içinde millî güvenliği zarara uğratacak hiçbir şey olmamasına rağmen olağanüstü yaptırımlar uygulanmakta ve uygulanıyor. Öncelikle milyonlarca yurttaşın bilgilendiği, haberlerini aldığı OdaTV sitesi kapatıldı hem de haberin kendisine erişim yasağı getirilmiş olmasına rağmen. OdaTV sitesi çalışanları yayın hayatını

başka isimlerle sürdürme çabasında ama her biri basmakalıp kararlarla kapatılıyor. Aradan geçen iki haftalık süreçte mahkeme kapatmalara bir gerekçe dahi sunamıyor. OdaTV sitesinin hâlâ kapalı olması bir skandaldır, bir büyük ayıptır. Kapatma kararıyla ilgili İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan başvuru dosyasında ise bir başka skandal yatmakta. Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, İçişleri Bakanı adına BTK'ye ivedi notuyla siteye erişim yasağı başvurusunda bulunuyor. Bu belgede bir cenaze törenine ilişkin rahatsızlığın çok ötesinde kaygı uyandıran, çok genel, çok soyut suçlamalar var. Bakın, belge ne diyor: "Genel yayın politikası olarak herhangi bir teyit ya da kaynak göstermeden halkı kin, nefret ve düşmanlığa tahrik ettiği, toplumda karışıklık çıkardığı, ülkenin huzur ve güvenliğini bozmaya çalıştığı değerlendirilen haber ve içerikler yayınladığı, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunmasını ihlal ettiği..." İşte, hiçbir mahkeme kararına, hiçbir resmî belgeye dayanmayan bu değerlendirmelerin beraberinde kapatma talep ediliyor ve 7 Martta kapatılıyor.

Şimdi, buradan Adalet Bakanına sormak isterim: Hani birlikte yargı reformu yapmıştık? Hani artık sitelerin tamamına yasak getirmek ifade özgürlüğünün ihlali olacaktı? Hani Anayasa Mahkemesi kararlarına uyum esastı? Anayasa Mahkemesi diyor ki: "Wikipedia'nın tamamını yasaklamak, 'sendika.org' sitesinin tamamını yasaklamak hak ihlalidir." O zaman nerede kaldı bu yüce çatı altında çıkardığımız yasalara, reformlara uyum? Nerede kaldı yüksek yargının kararlarına uyum?

İçişleri Bakanına da yine buradan sormak isterim: Adınıza yapılan bu başvurudaki bu soyut değerlendirmelerin, iddiaların dayanağı nedir? OdaTV, Barışlar hangi haberleriyle halkı tahrik etmişler, hangi haberleriyle toplumda karışıklık çıkarmışlar, hangileriyle huzur ve güvenliği bozmaya çalışmışlar? Bu ağır ithamlarla ilgili elinizde hangi mahkeme kararları var? Bir karar, belge olmadan yaygın biçimde izlenen bir haber sitesine bu kadar kolay kapatma kararı alınması hukuksuzluktur.

İşin bir başka boyutu daha var. Açılan dava ağır cezalı değil, asli ceza mahkemesinde görülecek. Ama bu 6 gazeteci sanki adam öldürmüş gibi, sanki terör yapmış, darbe yapmış gibi on beş gündür tecrit hâлиндeler. Barış Pehlivan tutuklanma esnasında bir infaz görevlisi tarafından darbedildi.

Değerli arkadaşlarım, masum insanlara bu çektirilenler sadece hukuksuzluk değildir, aynı zamanda ayıptır, günahtır. FETÖ kumpasında Barışlar on dokuz ay Silivri zindanında yatırdı, bu kadar zulüm görmediler. Bu kürsüden bir kez daha sesleniyorum: OdaTV'ye yönelik bu siyasi amaçlı hukuksuz yargı süreci sona ermeli, yine hukuksuz kapatmalar son bulmalıdır. Hem tutuklu gazeteciler hem de görüşleri nedeniyle yargı eliyle özgürlüğünden yıllardır mahrum bırakılan tüm siyasi tutuklular derhâl serbest bırakılmalıdır.

Değerli arkadaşlarım, son olarak corona salgınıyla ilgili bir değerlendirmeyi de sizinle paylaşmak isterim. Tüm dünya bu virüsle kavrulurken Türkiye, gerekli önlemleri çok geç aldı; bu bir gerçek. Yurt dışından gelenlerin uzun süre sağlık kontrolünden geçirilmemesi, umreden dönenlerin on dört günlük karantina uygulanmadan evlerine gönderilmesi virüsün ülkemize yayılmasına neden oldu.

Bu ihmallerden birine burada dikkat çekmek isterim, ülkemiz önemli bir turizm merkezi. Her yıl olduğu gibi bu yıl da Uzak Doğu'dan turistler geldi, corona salgını çıktıktan sonra da gelmeye devam ettiler. Tatil yerlerini, ören yerlerini, Topkapı, Dolmabahçe gibi saraylarımızı ziyaret etmeye devam ettiler. Maalesef önlem almakta çok geç kalındı. Size somut bir örnek vermek isterim: Millî Saraylar bünyesinde gişe görevlisi bir kardeşimiz, Mustafa Kabul 17 Martta vefat etti, dün toprağa verildi. Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine başsağlığı diliyorum. Vefatıyla ilgili çeşitli iddialar var. Zatürreden öldüğü söylendi ama yaptığı iş itibarıyla sürekli turistlerle yüz yüze olması dolayısıyla salgından etkilenmiş olmasından da şüphe ediliyor. Çalışma arkadaşları, ailesi endişeli. Çalışma arkadaşlarına yani Millî Saraylar çalışanlarına, konunun kamuoyuna yansıtılmaması için baskı yapıldığı yönünde iddialar var. Merhum gişe görevlimizin kızı, babası hastanedeyken sosyal medyadan

“Dolmabahçe Sarayı neden açık, babama yazık değil mi, vebalini kim öder?” diye paylaşımında bulunuyor. Peki, ne zaman kapanıyor bu saraylar ziyarete? Çok ama çok geç, Mustafa Kabul’ün toprağa verildiği gün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

Değerli arkadaşlarım, burada, Millî Saraylar olsun bağlı olduğu Cumhurbaşkanlığı olsun ya da önlemleri alan bakanlıklarımız olsun iyi bir sınav verememişlerdir. Bakın, Millî Saraylar Başkanlığı dün “tweet” atarak tüm turistik saray, köşk, kasır ve müzelerin kapatıldığını duyurdu ama bakıyoruz, sadece bir hafta önce, 11 Martta, Mustafa Kabul hayattayken bir “tweet” daha atmışlar. İşte burada, size göstermek isterim. Dolmabahçe’yi ziyaret eden Tayvanlı grubun fotoğrafı Millî Sarayların sitesinden paylaşılıyor. Mesajda ne deniyor, okuyorum: “Dünyayı tehdit eden corona virüsü, turizm gelirlerini düşürse de tarihî mekânları ziyaret edenlerin oranı azımsanmayacak sayıda. Dolmabahçe Sarayı’nı maskelerle gezen Tayvanlı grup, onlardan biri. Kristal Merdiven’i hayranlıkla inceleyen grup, neşeli tavırlarıyla ilgi odağı oldu.” Fotoğrafta Tayvanlı ziyaretçiler var, hepsinin yüzlerinde maske var değerli arkadaşlarım. Bu mesajı, bundan bir hafta önce yazanlar nasıl bir ruh hâlinde, buradan sormak isterim değerli arkadaşlarım. Merhum gişe memurumuz ve onlarca, yüzlerce arkadaşımız gişede ve diğer birimlerde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Selamlayalım.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – ...hiçbir korunma önlemi alınmadan çalışırken Tayvan’dan ve dünyanın dört bir yanından ve havalimanında hiçbir kontrolden geçmeden gelen turistlerin fotoğrafını koyarak salgını bir fırsat gibi gösteren mesajı atmak nasıl bir ruh hâlidir? Bu mesaj bugün silinmiş durumda ama hem bu duyarsızlık hem de varsa çalışanlara yönelik o büyük ihmaller soruşturulmuş mudur, merak ediyorum ve buradan çağrıda bulunuyorum: Bu duyarsızlığın, bu ihmallerin bedeli mutlaka bunu yapanlardan sorulmalıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına Aydın Milletvekili Mustafa Savaş...

Buyurun Mustafa Savaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi’ne ilişkin şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Suriye’nin İdlib bölgesinde şehit düşen kahraman askerlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, ailelerine sabır, yaralı askerlerimize acil şifalar diliyorum.

Tüm dünya ülkelerinin önemli bir mücadele gösterdiği coronavirüsün bir an önce önüne geçilmesini temenni ediyorum. Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, başta sağlık alanında olmak üzere, ekonomik ve sosyal her türlü tedbir alınarak coronavirüsle dünyaya örnek bir mücadele vermekteyiz. Bu mücadelemizi sürdürürken Sağlık Bakanlığımız ve yetkili makamlarla yapılan uyarılara ve alınan tedbirlere uymamız hayati önem taşımaktadır. Bu açıdan, Sayın Bakanımıza ve tüm sağlık çalışanlarımıza teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afrika Kalkınma Bankasının 31 Ekim 2019 tarihinde genel merkezinde yapılan başkanlar kurulu toplantısında sermaye artırımını hususunda ülkemiz adına olumlu oy kullanılmış olup kurul kararı uyarınca ülkemizin bankadaki sermaye payının yaklaşık 800 milyon dolara yükseltilmesi öngörülmüştür. Ülkemizin bahse konu sermaye artırımına katılması hem bankaya olan desteğimizin hem de Afrika Kıtası'ndaki ülkelerin kalkınması yönündeki çabalarımızın bir göstergesi olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, Afrika ülkeleriyle güçlü tarihsel bağlara sahiptir. Bu açıdan ülkemiz Afrika'yla ilişkilerine büyük bir önem atfetmektedir. AK PARTİ hükümetleri döneminde, Afrika kıtasıyla hem siyasi hem insani ilişkilerimizin güçlendirilmesini sağlamak amacıyla ekonomik ve sosyal birçok adım atılmıştır. Bu kapsamda Afrika ülkelerindeki temsilciliklerimizin sayısı artırılmıştır. 2002 yılında sadece 12 büyükelçiliğimiz bulunurken 2019 yılı sonu itibarıyla Afrika'da faaliyet gösteren büyükelçilik sayımız 42'ye yükselmiştir. Afrika ülkeleriyle güçlenen ilişkilerimizin en somut göstergelerinden biri ise gelişen ekonomik ilişkilerimiz ve katlanarak artan ticaret rakamlarımızdır. Afrika kıtasıyla toplam ticaretimiz, 2002 yılında 4,3 milyar dolar seviyesinden 2019 yılı sonu itibarıyla 24 milyar dolara yükseltilmiştir, ihracatımızdaki payı ise yaklaşık yüzde 9,4 olarak gerçekleşmiştir. 2003 yılı başında Dış Ticaret Müsteşarlığımızca hazırlanan Afrika Ülkeleriyle Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi Stratejisi'yle, ticaretimiz hız kazanmaya başlamıştır. Ayrıca, 2005 yılının Hükümetimiz tarafından "Afrika yılı" ilan edilmesiyle de katlanarak büyümeye devam etmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afrika Kalkınma Bankasının amacı bölgesel üye ülkelerde sürdürülebilir ekonomik büyümenin teşvik edilmesi ve Afrika'da yoksulluğun azaltılmasıdır. Bankanın yaklaşık 91,1 milyar dolar kayıtlı sermayesi, yaklaşık 6,8 milyar dolar ödenmiş sermayesi bulunmaktadır. Bölge ülkelerinden en büyük 5 hissedar; Nijerya yüzde 9,3; Mısır yüzde 5,6; Güney Afrika yüzde 5; Cezayir yüzde 4,2; Fildişi Sahili yüzde 3,7'dir. Bölge dışı ülkelerden en büyük 5 hissedar ise; ABD yüzde 6,6; Japonya yüzde 5,5; Almanya yüzde 4,1; Kanada yüzde 3,8; Fransa yüzde 3,7'dir.

Afrika Kalkınma Bankasına üyeliğimiz 2013 yılında 6398 sayılı Kanun çerçevesinde olmuştur. Afrika'daki Türk girişimcilerimizin sayısı her yıl artmaktadır; iş adamlarımız inşaatın tekstile, sanayi makinelerinden tarıma kadar birçok alanda faaliyet göstermektedir. Afrika Kalkınma Bankasına üyeliğimiz, özellikle inşaat sektöründe faaliyet gösteren firmalarımızın Afrika'daki altyapı projelerinden pay alabilmesi için büyük önem taşımaktadır. Afrika Kalkınma Bankasına üyeliğimiz, kıtada çeşitli alanlarda faaliyette bulunan Türk şirketlerine yeni iş imkânları sağlayacaktır. Uluslararası finansal kuruluşlar ve kalkınma bankaları iş birliği, dünya genelinde, ülkeler üzerinde ekonomik kriz ve resesyonlarla başa çıkmanın önemli bir aracıdır. Türkiye'nin dış ticareti ve özel sektörümüzün dışarıda iş imkânları bulabilmesi yine iş birlikleriyle daha da etkin hâle gelecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA SAVAŞ (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Afrika Kalkınma Bankası ve Asya Kalkınma Bankası gibi ciddi bölgesel finansal kuruluşlarda yer almamız ve bunları desteklememiz ülkemiz ekonomisinin faydasına olacaktır. Özellikle bankadaki sermaye payımızı yükseltmemiz ve görünürlüğü artırmamız, bankadaki temsil edildiğimiz ülke grubu içerisindeki varlığımızı da daha etkin hâle getirecektir. Ayrıca, Afrika Kalkınma Bankası tarafından finanse edilen projelerdeki ihalelere sadece Afrika Kalkınma Bankası üyesi ülkelerdeki gerçek kişiler ve tüzel kişiler katılabildiğinden, ülkemiz firmalarının söz konusu projelerde ihale fırsatlarından yararlanmaları da böylece mümkün olmaktadır. Firmalarımız, üyelikten bu yana Afrika Kalkınma Bankasının finanse ettiği projelerden 145 milyon dolarlık ihale almıştır; bu durum, kıtadaki dönüşüm sürecini de destekleyecektir. Bu noktada, özellikle Türk müteahhitlik sektörünün, altyapısı büyük oranda inşa sürecinde olan kıtadaki etkinliğini artırması mümkün olacaktır.

Kanun teklifinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir kısa söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 38 bin eczacının 27 bin eczaneyle, altmış dört yıllık örgütlenmesiyle, 54 eczacı odasıyla cansiparane sağlık hizmeti verdiği, sağlık çalışanlarına yönelik şiddetten en çok etkilenen taraf olduğuna, kendi sağlıklarını hiçe sayarak hizmet veren eczacıların vatandaşlardan anlayış, Sağlık Bakanından ve kural koyuculardan haklarının teslim edilmesini beklediğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, tüm hafta boyunca coronavirüsün ülkeye etkilerini konuştuk, sağlık çalışanlarını konuştuk. Mensubu olduğum eczacılık mesleği Türkiye’de 27 bin eczaneyle, 38 bin eczacıyla, altmış dört yıllık örgütlenmesiyle, 54 eczacı odasıyla cansiparane sağlık hizmeti veriyor ve bugünlerde eczaneler başvuru sayısı açısından çok ciddi bir patlama yaşıyor. Özellikle her birisi ayrı ayrı birer sağlık emekçisi olan eczacıların bugünlerde sistemdeki bütün sorunlardan ve kişilerin haklı olarak olumsuz etkilendikleri psikolojilerinden... Eczaneye gidip bir basit maskeyi bulamadıklarında, bir el dezenfektanı bulamadıklarında ya da maalesef çeşitli uluslararası kaynaklarda “Tedaviye iyi geliyor.” diye ismi geçen etken maddeli ilaçları bulamadıklarında da çok beklenmedik tepkilerle karşılaşıyor eczacılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Zaten, hep, sağlık çalışanlarına karşı şiddetin en önemli, olumsuz etkilenen taraflarından birisi de meslektaşlarımız oldu. Dün açıklanan pakette, toplumun birçok kesimine hiçbir şey olmadığı gibi eczacılarla ilgili de beklenenler yoktu. Halk Bankası kredileri ötelendi esnaf grupları için ama eczacıların kullandıkları kredilerle ilgili herhangi bir değişiklik olmadı. Sağlık Bakanlığı maske konusunda veya diğer ekipman konusunda eczanede çalışan personeli bir sağlık emekçisi olarak düşünmediğinden ve eczacılar da o ihtiyaç duyulan yüksek korunaklı maskeleri piyasadan temin edemediklerinden dolayı vatandaşla karşı karşıya oldukları durumda ciddi sıkıntı çekiyorlar. Özellikle son günlerde hekime gitmeden ilacı direkt eczaneden alabilecek, vatandaşın lehine ve doğru bir düzenleme var ama bu, vatandaşın eczanede kalış sürelerini çok uzattığı için de yine coronavirüs konusunda ciddi bir riskle karşı karşıyalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Her birisi sağlık emekçisi olan, toplumun sosyal lideri pozisyonunda olan; dertlerin danışıldığı, tasaların paylaşıldığı, en acılı günde vatandaşın yanında bulduğu meslektaşlarımız bu süreçte çok ciddi sıkıntılı bir durumla karşı karşıyalar; Sağlık Bakanından, sağlık otoritesinden, Hükûmetten beklentileri var ama özellikle de vatandaşlardan anlayış bekliyorlar. Sistemde vatandaşın karşı karşıya geldiğinde sorunların kendisine iletiildiği taraf eczacı ama eczacının sorunu dağları aşmış durumda. Büyük bir sabırla, büyük bir emekle, büyük bir güler yüzle ve kendi sağlıklarını hiçe sayarak hizmet veriyorlar ama vatandaşlarımızdan birazcık anlayış ve Sayın Sağlık Bakanından ve diğer sağlık otoritesinden, kural koyuculardan da emeklerinin görülmesini, haklarının teslim edilmesini bekliyorlar.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- *Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve 1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası Kuruluşa Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 197) (Devam)*

BAŞKAN – 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) 6398 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Murat Emir.

Buyurunuz Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, İdlib’de şehit olan askerlerimize Allah’tan rahmet diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

İdlib anlaşmasının, Moskova’daki anlaşmanın en yumuşak karnı olan M4 Otoyolu’nun altışar kilometrelik her 2 bölümünün nasıl kontrol altında tutulacağı önemli bir sorundu ve umuyoruz ki bu sorun daha büyük tehlikeler ve daha büyük acılar yaşatmadan bir an evvel çözülür.

Değerli arkadaşlar, yeni aldığım bir bilgiyi Genel Kurulla paylaşmak isterim; o da hidrosiklorokinin yani sıtma tedavisinde kullanılan bir ajanın koronavirüs tedavisinde kullanımına dönük olarak FDA’den yeni bir onay çıktı. FDA, Amerika’daki en üst kuruluş, ilaçlarla ilgili onay verebilen kuruluş. Dolayısıyla bu bir umuttur, bu umudun büyütülmesi gerektiğini düşünüyorum; bunu da sizlerle paylaşmaktan sevinç duyduğumu belirtmeliyim.

Değerli arkadaşlar, altını çizmek istediğim önemli bir nokta: AKP Grubunu bu hafta çok hassas hatta biraz kibirli bulduğumu ifade etmeliyim. Şimdi biz, özellikle koronavirüsle ilgili sakıncaları, gördüğümüz eksiklikleri elbette ifade edeceğiz. Bu kürsü, hep olumlu şeylerin konuşulacağı değil olumlu şeylerin az konuşulacağı ama daha çok eksikliklerin tartışılacağı bir kürsü olmak zorunda. Sözlerime başlarken şunu açık yüreklilikle söyleyebilirim, bir hekim olarak da söylerim, bir siyasetçi olarak da: Biz, Sağlık Bakanlığının aldığı tedbirleri neredeyse eksiksiz olarak destekliyoruz. Bunlar doğru tedbirlerdir, iyi ki alınmıştır. Burada bir sorun yok ama biz burada her bir eksikliği söylediğimizde siz ellerinizi böyle açıp tepki vererseniz olmaz. Buradan yararlanmaya gayret edin çünkü bu günlük siyasi polemiklerin dışında ve hatta üstünde bir tartışma olmak zorundadır.

Değerli arkadaşlar, uzunca bir süredir diyoruz ki “Testleri az yapıyorsunuz.” Az test yapmak az hasta demektir, az hasta demek bir rahatlama demektir, görece bir başarı demektir. Başarıymış gibi zannedersiniz, sanal rakamlarla rahat edersiniz, hatta biraz da övünürsünüz ama sonunda gerçeklik kapınıza gelir ve dayanır. Dolayısıyla Dünya Sağlık Örgütünün dediği gibi “Test yapacaksınız, vakaları bulacaksınız.” Test, başından beri çok az yapılmıştır, dünyanın en az test yapan ülkelerinden birisiyiz. Biz bunu eleştiregeldik, nitekim bugün Sayın Bakan test sayılarının arttırılacağını söyledi; bugüne kadar 10 bin vaka yapılmış olması asla kabul edilemez, dikkatinizi çekerim. Deniyor ki: “Her defasında söylüyorsunuz, şu, umreden gelenler meselesi...” Evet, umreden gelenler... Kaç kişi geldi umreden? 20 bin kişi geldi. Kaç test yaptınız? 10 bin. Bakın, umreden gelenlere bile daha tam test yapmamışsınız,

bu nasıl başarı? Nereden biliyorsunuz onların şu anda taşıyıcı olmadığını? Nasıl emin olabilirsiniz bundan? Olamazsınız. Burada biraz akli ve bilimi ön plana getirmek zorundayız. Test kiti konusunda şaibeler var, kusura bakmayın. Bakanlık bir kit konusunda ısrarcı olmuştur, niye? İlk başta yerli ve milli kit ısrarı. Evet, kitin ülkemizde üretilmesi bir başarıdır, böyle olsa çok iyi olur, böyle olmuştur ve bizde bundan mutluyuz ama ilk başta yapılması gereken bir an evvel tanı koymak değil midir? Türkiye’de 7 ayı kit üretilmişken 1 kit üzerinde niye ısrar edilmiştir?

Peki, niye sadece bir merkezde yapılmıştır bu tetkikler? Bunları düşünmek zorunda değil miyiz? Tüm Türkiye’deki tetkikler uzunca bir süre Ankara’ya gelmiştir. Devam edelim; sonrasında sadece Hıfzıssıhhada yapılması kararı alınmış, üniversitelere dahi bu izin verilmemiştir. Yine bugün Sayın Bakan dedi ki: “Evet, bu hakkı nihayet üniversitelere verdik, hatta 2 vakif üniversitesine de verdik.” Niye bu kadar gecikildi, niye bu kadar gecikildi? Bunları konuşmamız gerekiyor mu arkadaşlar?

Şimdi, daha önce vaka tanımı çok dardı, ben bu kürsüden eleştirmiştim. Vaka tanımı şuydu: Yurt dışına gidenlerle bir şekilde ilişkisi olacak, bir şekilde bulaş alma riski olacak. E, bunu yaparsanız tabii ki sadece yurt dışı bağlantılı kişileri bulursunuz. Sonra Sayın Bakan açıkladı, dedi ki: “47 hastamız var, hepsi de yurt dışı bağlantılı.” E, ne bekliyordunuz ki zaten? Yurt dışı bağlantılı olanlara sadece test yaptınız çünkü ama siz vaka tanımını genişletince yani bugün olduğu gibi şüpheli, ateşi olan, halsizliği olan... Olası tanı, olası hasta tanısına geçtikten sonra şimdi göreceksiniz vakaları.

Biz elbette ki Bilim Kurulundaki bilim insanlarıyla görüşüyoruz; Bakanlıktaki arkadaşlarımızın, Sayın Bakanın dâhil ne kadar çalıştığının farkındayız ama şunu da bilin: Türkiye’de şu anda yoğun bakımlarda bir sürü hasta hayatını kaybediyor ve bunların çok büyük bir ihtimalle corona olma riski var. Ben onların coronadan öldüğünü ispatlayamıyorum, söyleyemiyorum evet ama siz de corona olmadığını söyleyemezsiniz. Niye? Çünkü onlara test yapmadınız. Onların çoğu, bakın ölüme teşhis, “Acaba bu corona olabilir mi?” teşhisi tomografik bulgular üzerinden yapılıyor. Zaten, nitekim yine Sayın Bakan bugünkü konuşmasında, Aytaç Yalman’ın testinin negatif geldiğini ama tomografisinin coronaya çok benzediğini, bu nedenle “Acaba corona olabilir mi?” diye testi tekrar ettiklerini söyledi. Yani demek istediğim şey şu: Bizim hazır olmamız lazım.

Şimdi, biz diyoruz ki: Bu salgın geldiği zaman sağlık altyapımız bizim iyi mi? İyidir ama biz en çok sağlık ordumuza güveniyoruz; doktorlarımıza, hemşirelerimize, sağlık çalışanlarımıza, eczacılarımıza güveniyoruz elbette. Onlar isimsiz kahramanlar ve bir destan yazacaklarını ben buradan söyleyebilirim ama o güne kadar, yeterli solunum destek cihazı sağlandı mı acaba? Bunu niye sorgulamıyor bu Meclis? Yani bunu sorgulayınca biz bütün o yapılan çabaları karartmış mı oluyoruz? Bunların üzerinde durmamız gerekmez mi?

Şimdi, maske reçeteye bağlandı. Bu, beni rahatsız ediyor.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Hangi maske?

MURAT EMİR (Devamla) – N95 standardındaki maskeler şu anda reçeteye bağlandı arkadaşlar. Siz bulabiliyor musunuz bilmiyorum ama ben bulamıyorum. Kimse bulamıyor bunları, sağlıkçıların bile yok. Yeteri kadar tulum yok, yeteri kadar maske yok. Yeteri kadar ilaç var mı? Bilmiyoruz. Çünkü henüz daha on binlerce hasta akını olmadı. Dezenfektanda çuvallamadık mı? Karantinaların bir bölümünde çuvallamadık mı?

Mesela, bir sorun daha, dikkatinizi çekerim. 33 askerimizin şehit edildiği gece büyük bir askerî deha, büyük bir stratejik deha olarak mültecileri sınıra yağma buluşunu buldunuz; akla zarar. Yani Rusya, geliyor, sizin askerinizin tepesine bomba atıyor, şehit ediyor bizim askerlerimizi, sizin vere vere misilleme olarak aklınıza gelen, insanları Pazarkule Kapısı’na yağmak. Ne oldu oradaki insanlar? Ne yapıyorlar şimdi? Neredeler? Onları geri getirdiniz. Çünkü o yanlış arkadaşlar, yanlış ve sürdürmediniz.

Şimdi, peki, orada yüz binin üzerinde... Hatta, Soylu söylüyordu "İşte, sular azalınca göreceksiniz; daha bu bir başlangıç." diyordu. Bakın, sular azalsa da hiçbir şey fark etmiyor, yanlış hesap Bağdat'tan dönüyor ve şimdi, oradaki insanların, o koşullarda yaşamak zorunda kalan insanların şimdi nerede, nasıl ve hangi sağlık koşullarında tutulduğundan haberdar mıyız? Peki, bunlara corona testi yapıldı mı? Ya, şimdi, bunlar varken nasıl biz rahat edeceğiz? Bunları burada konuşmayacaksak nerede konuşacağız? Elbette ki konuşmamız lazım.

Şimdi, inanmadım, Sayın Bakan sağlık çalışanlarına buradan alkış istiyor yani trajikomik. Biz, Sağlık Bakanından sağlık çalışanlarının sorununun çözümünü istiyoruz, o, bizden onlar için alkış istiyor. Alkış işi kolay, elbette ki alkışlarız, sağlık çalışanlarımız alkışı elbette hak ediyorlar ama yapılması gereken bu mudur?

Bakın, "sağlıkta şiddet yasası" diye diye dilimizde tüy bitti, kulağımızın üstüne yattınız. Sağlıkta şiddet bitmek bilmiyor. Şimdi, bunu yapmak varken, sağlık çalışanlarının özlük haklarını düzeltmek varken, sağlık çalışanlarının şu anda ihtiyaç duyduğu en temel sağlık malzemelerini olması gerektiği kadar hazırlamak varken siz, her şey rahat, her şeyi hallettik rahatlığında; bunu anlamak mümkün değil. Yapılanları takdir ederiz ama bu eksiklikleri de yüce Meclisin, sizin görmeniz lazım. Bu sanal başarı hikâyelerine, bu erken havaya girmelere gerek yok.

Umuyorum ki biz, coronavirüs salgınından İtalya'dan çok daha başarılı çıkacağız, hep beraber çıkacağız, bütün millet olarak çıkacağız, sağlık çalışanlarımızın kahramanlığıyla çıkacağız ve buradan da umuyorum ki tekrar bir karşılıklı nezaket, anlayış, ortak akıl, akla ve bilime inancımızı büyüterek çıkacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun söz talebi var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- *Dışişleri Komisyonu Başkan Vekili Ahmet Yıldız'ın, sermaye artırımının onaylanacağı toplantının 25-29 Mayıs tarihlerinde olması nedeniyle 197 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin gündeme alındığına, Türkiye-Suriye ilişkilerine katkılarından dolayı merhum Orgeneral Aytaç Yalman'a Allah'tan rahmet dilediklerine ilişkin açıklaması*

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ AHMET YILDIZ (Denizli) - Sağ olun Sayın Başkan.

Efendim, bazı hatipler bu anlaşmanın bu aşamada görüşülmesinin isabetini sorguladılar, Genel Kurula bir bilgi verme gereği doğdu.

Şimdi, bu anlaşma bankadaki oy gücümüzün korunması ve özel sektörümüzün Afrika'daki yatırım ve ticaret imkânlarından pay almasının sağlanmasıyla alakalı. Sermaye artırımının onaylanacağı toplantı da 25-29 Mayıs tarihlerinde. Dolayısıyla, bazı ön prosedürler de gerekeceğinden bunu yetiştirmek için bu aşamada gündeme alındı, onu bilgiye sunmak istedim.

İkinci olarak, hatipler haklı olarak bu görüşmeler sırasında Suriye, İdlib, coronavirüs ve merhum Orgeneral Aytaç Yalman'dan bahsettiler. Biz de Dışişleri Komisyonu olarak merhum Orgeneral Aytaç Yalman'ı, Türkiye-Suriye ilişkilerine katkılarından dolayı anmadan geçmek istemedik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; merhum Orgeneral 2'nci Ordu Komutanlığı sırasında Suriye'yle Adana Mutabakatı'nın yapılmasında çok büyük rol oynamıştı. Bilahare de birkaç yıl Türkiye-Suriye Ortak Güvenlik Komitesi Türk tarafı Başkanlığını yapmıştı. Bu görevleri sırasında ben de Şam Büyükelçiliğimizde ve Dışişleri Bakanlığındaki görevim nedeniyle kendisiyle teşrikimesai etmek, maiyetinde toplantılara katılmak imkânı bulmuştum. Hakikaten, Türkiye-Suriye ilişkilerinin gelişmesine çok büyük katkısı oldu. Barışı ve demokrasiyi önceleyen bir askerdi, uluslararası ilişkilerin değerini bilen bir komutandı. Kendisine biz de Komisyon olarak Allah'tan rahmet diliyoruz, milletimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN – Sayın Örs, 60'a göre söz talebiniz var.

Buyurun.

35.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, coronavirüs pandemisi nedeniyle Sağlık Bakanlığının belirlediği dezavantajlı gruplara 16 Mart tarihinden itibaren on iki gün idari izin verilmesinin doğru bir karar olduğuna ancak çocuklu ailelerin çalışan ebeveynlerinden birine sadece kamuda değil özel sektörde de resmî izin verilmesinin doğru olacağına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, corona virüsü tedbirleri kapsamında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızca alınan bir kararla kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan hamileler, yasal süt izni kullananlar, engelliler ve yönetici olmayan 60 yaş ve üzerinde çalışanların 16 Mart 2020 tarihinden itibaren on iki gün idari izinli sayılacağı duyurulmuştu. Bu, doğru ve isabetli bir karardır. Bu noktada anne-babası çalışan çocukların bir durumuna yüce Meclisimizin dikkatini çekmek isterim. Türkiye'nin birçok bölgesinde anne-babası çalışan çocuklar sabahları nenelere, dedelere bırakılır. Yani çocuklar gün boyu, bazen de yatılı şekilde, riskli grup olan nenelerde, dedelerdedir. Bu durumu dikkate alarak çocuklu ailelerin anne-baba çalışanlarından birine ve özellikle anneye sadece kamuda değil, özel sektörde de resmî izin verilmesinin doğru olacağını düşünüyorum, bu talebi yüce Meclise arz ediyorum.

Söz verdiğiniz için de teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.53

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.01****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 71’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

V.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

2.- *Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve 1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 197) (Devam)*

BAŞKAN – 197 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3.- *Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 139)*

BAŞKAN – 139 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bugünkü gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 24 Mart 2020 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.03

VI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, Şırnak ilinde bazı HDP yöneticilerinin gözaltına alınmasına ve kötü muamele iddialarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26073)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nuran İMİR
Şırnak Milletvekili

Şırnak'ın merkez ve ilçelerinde HDP yöneticilerine yönelik şiddet, baskı, gözaltı ve tutuklamalar sürekli bir hale dönüştürülmüştür. Şırnak ve ilçelerinde kolluk güçleri hukuki ve ahlaki hiçbir kural tanımadan insanların evlerini basarak darp etmekte ve gözaltına almaktadır.

Şırnak'ın İdil ilçesinde seçilmiş belediye eş başkanı Murat Şen'in evi basılarak 90 yaşındaki annesi kardeşleri ve yeğeni darp edilerek, yeğeni gözaltına alınmıştır. Haklarında somut hiçbir iddia olmayan insanlar darp edilip gözaltına alınmaktadır. Özellikle İdil'de kolluk güçlerinin keyfi muamelelerine şahit olunmuş, basın açıklamaları esnasında seçilmiş milletvekillerimiz ve belediye başkanlarımız defalarca hedef gösterilerek darp edilmiştir.

Yaklaşık 4-5 yıldır yurttaşlar gerekçesiz ve hayali delillerle gözaltına alınmakta yargılanmakta, keyfi ve hukuksuz bir şekilde tutuklamalar yaşanmaktadır.

Ne zaman nerde ve nasıl elde edildiği bilinmeyen somut bir geçerliliği olmayan delillerle dosyalar açılmakta ve bu dosyalarla insanlar terörist ilan edilerek tutuklanmaktadır.

HDP il ve ilçe yöneticileri adım adım takip edilip atıkları her adım hukuksuz bir şekilde dava dosyalarına dönüştürülmektedir. Muhafif olan herkes baskı altında tutulup göçe zorlanmakta, yerlerinden yurtlarından edilmektedir. Sistematik bir politika haline dönüştürülen gözaltı ve tutuklamaların yanında her türlü baskı uygulanmaktadır.

Şırnak ve ilçelerindeki kolluk güçleri adı altında hukuki hiçbir gerekçe göstermeden gözaltı ve tutuklama furyasını gerçekleştirenler bir an önce araştırılmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Şırnak ve ilçelerinde uygulanan periyodik gözaltı, tutuklama ve baskıcı uygulamaların nedeni nedir? Bu hukuk dışı uygulamaları gerçekleştirenler hakkında bir araştırma yapılmış mıdır?
2. Bakanlığınız tarafından Şırnak ve ilçelerindeki yerel mahkemeler nasıl bir yöntemle denetlenmektedir? Hâkim ve savcıların hukuki gerekçeler yerine istihbaratın kararıdır şeklinde hiçbir gerekçe ve somut delil olmadan insanları gözaltına alıp tutuklamalarıyla ilgili bir girişimde bulunacak mısınız?
3. Bu güne kadar yurttaşlara hukuk dışı uygulamalar yapan bu polisler hakkında bir araştırma yapılmış mıdır? Ya da yapılacak mıdır?
4. İdil Belediye Eş başkanı Murat Şen'in evinin hukuksuz bir şekilde basıldığından 90 yaşındaki annesi kardeşleri ve yeğeninin polisler tarafından darp edildiğinden haberdar mısınız? Bu konuda herhangi bir işlem yapılacak mıdır?
5. Şırnak ve ilçelerinde yapılan basın açıklamaları esnasında ve insanları gözaltına aldıkları zaman hakaret, şiddet, baskı uygulayan ve insanları darp etmeye kadar yapılan keyfi uygulamaların yasal bir dayanağı var mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12731

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Şırnak Milletvekili Sayın Nuran İMİR tarafından verilen 7/26073 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

2.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir 'in, Türkiye'deki farklı dillerin korunmasına yönelik yapılan çalışmalara ve ana dilde eğitime ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26074)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı Milletvekili

Ulusların kendi anadillerinde eğitim alma ve eğitim dillerini tayin etme hakkı; kültürel bir miras olan dillerini korumanın ötesinde, bilimsel olarak da kanıtlandığı gibi bireylerin başarı veya başarısızlıklarında büyük bir rol oynamaktadır. Bugün dünyanın birçok ülkesinde anadilde eğitim ve öğretim hakkı anayasal güvence altındadır. Ancak bugün Türkiye'de farklı dil ve lehçelere yaklaşım sadece yasakla sınırlı kalmamakta; anadiller yok sayılmakta, inkâr edilmekte ve Türkçe dışındaki tüm diller üzerinde kısıtlama ve yasak politikaları yürütülmektedir.

Bugün hala ilkokula başlarken bile tek kelime Türkçe bilmeden eğitim alan binlerce çocuk var. Yalnızca anadilinde konuşabilen ve en önemlisi anadilinde düşünebilen bu çocukların vatandaşı oldukları ülkenin en temel görevi olan eğitim haklarını sadece resmi dil ile almaya ve bununla düşünmeye zorlanmaları, başarılı olma ihtimallerini çok büyük bir oranda düşürmektedir. Anadilin kullanımının engellenmesi toplumun bütün bireylerini değişik boyutta etkilese de, tartışmasız olarak en fazla çevresi ile iletişimini anadili ile sağlayan çocukları etkilemektedir.

Türkiye çok dilli bir ülke olmasına, Türkçe, Kürtçe, Arapça, Rumca, Ermenice, Hemşince, Lazca, Süryanice, Adigece, Pomakça ve çok sayıda dile ev sahipliği yapmasına rağmen, anadilde eğitim halen yasaktır.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'de yaşayan farklı dillerin tanınması ve korunması için herhangi bir çalışma planınız var mıdır?
- 2) Bugün Türkiye'de hangi diller yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır? Bu dillerin korunması ve geliştirilmesi için herhangi bir çalışmanız var mıdır?
- 3) Türkiye halklarının kendi anadillerinde eğitim alma hakları neden engellenmektedir?
- 4) Kürt dilini, kültürünü ve edebiyatını araştıran Kürt kurumlarının, televizyonların ve yayınevlerinin kapatılmasının yasal dayanağı nedir?
- 5) Kürtçenin, Türkiye'de yasal statüye kavuşması için yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?
- 6) TBMM Genel Kurulu'nda yapılan Kürtçe konuşmaların tutanaklara halâ "bilinmeyen dil" olarak geçirilmesinin sebebi nedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12738

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Ağrı Milletvekili Sayın Dirayet Dilan TAŞDEMİR tarafından verilen 7/26074 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

3.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in ana dilde eğitim ve kamu hizmeti talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26075)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98'nci ve İçtüzüğü'nün 99'ncü maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim.

Zeynel ÖZEN
İstanbul Milletvekili

Türkiye Cumhuriyeti olarak ülkemizin imzası olan, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde anadilde eğitimin ve hizmetin önemi belirtilmektedir. Avrupa Birliği ile Türkiye arasında başlayan müzakere sürecinde anadilde ilgili engellerin kaldırılması için bazı kısmı değişiklikler yapılmasına rağmen halen yasaklar devam etmektedir.

Bu kapsamda;

1. Türkiye cumhuriyeti vatandaşları neden halen anadilde kamu hizmetlerinden faydalanamamaktadır?
2. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinde vurgulanan esaslar ve Avrupa Birliği uyum süreci kapsamında üstlenilen yükümlülükler kapsamında anadilde eğitim ve kamu hizmetinin gerçekleştirilmesi için herhangi bir planınız var mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12739

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel ÖZEN tarafından verilen 7/26075 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, ana dilde eğitim ve kamu hizmeti talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26076)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcı Fuat OKTAY* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Şevin COŞKUN

Muş Milletvekili

Kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla Birleşmiş Milletler (BM) Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından, 1999 yılında 21 Şubat tarihini, "Uluslararası Anadil Günü" ilan etmiş ve ilk kez dünyada 2000 yılında, "Dünya Anadili Günü" olarak kutlanmaya başlamıştır.

UNESCO'nun 2016 yılında güncellenen "Tehlike Altındaki Diller Atlası" verilerine göre; dünyada konuşulan 6 bin dilin yüzde 43'ü yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. BM verilerine göre dünyada her iki haftada bir dil, içinde geliştiği entelektüel ve kültürel ortamla birlikte yok olmaktadır. UNESCO'ya göre, dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 40'ı konuştuğu veya anladıkları bir dilde eğitime erişememektedir. Bu çalışmaya göre Türkiye'de de 18 anadil ve lehçe yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde, evrensel hukuk gereğince; Anadilde eğitim- öğretim ve Anadilde sağlık hizmeti talebi en temel haktır. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde, bireyin anadilinde eğitim alması en temel insan hakkıdır. Bireylerin kendi anadillerinde eğitim almasının engellenmesi, hak ihlalidir.

2016 yılında ilan edilen OHAL ile birlikte; günlük Kürtçe yayın yapan tek gazete olan Azadiya Welat, Kürtçe yayın yapan İMC TV, Zarok TV, Jiyan TV, Azadi TV, Van Tv ve TV10 TV kanalları, Kürt haber yayınlayan JINHA, DİHA gibi ajanslar kapatılmıştır. İstanbul Kürt Enstitüsü, Kürt Dili ve Kültürü üzerine araştırma yapan KURDÎ- DER (Komeleya Lêkolîn û Pêşvexistina Zimanê Kurdî), Kürtçe anadilinde eğitim veren okullar, akademiler ve dernekler kapatılmıştır. 2016 yılında belediyelere atanan Kayyumlar, Kürtçe hizmet veren kreşleri kapatmış, Kürtçe oyunlar sahneleyen şehir tiyatrolarının sözleşmeleri feshetmiş ve çok sayıda Kürtçe kurum, park, sokak ve cadde isimleri Türkçe isimlerle değiştirmiştir.

Herkese kendi anadilinde ulaşım hizmeti vermek temel bir insan hakkıdır. Türkiye'nin yolcu kapasitesi en yüksek olan, dünyanın önde gelen firmalarından biri olan THY, 36 dil 80 lehçede çeviri hizmetleri sunmaktayken, Kürtçe çeviri hizmeti ve Kürtçe anons yapılmamaktadır.

Bu bağlamda,

1. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda yapılan Kürtçe konuşmaların tutanaklara hala "bilinmeyen dil" "Anlaşılmayan dil" ve "x dili" şeklinde yazılmasının gerekçesi nedir?
2. UNESCO tarafından 2016 yılında 'Tehlike Altındaki Diller Atlası verilerine göre, Türkiye'de 18 dil ve lehçe tehlike altındadır. Tehlike altında olan dil ve lehçelerin korunması için yürütülen bir çalışma var mıdır?
3. Anadili hakkın, temel hak olarak kabul edilmesi, anadillerin anayasal güvence altına alınması, anadillerin korunup geliştirilmesi için yürütülen çalışmalar nelerdir?
4. Türkiye'de konuşulan tüm anadillerde eğitim ve öğretim hakkının anayasal ve yasal güvenceye alınması için çalışma yapılacak mıdır?
5. Anadilinde eğitim-öğretim hakkı, kamusal alanda kişilerin anadillerini kullanması ve var olan engellerin kaldırılması için Bakanlığınız çalışma yapmakta mıdır?
6. Anadilde sağlık hizmeti talebi; sağlık hakkı, tedavi hakkı, hasta hakkı en temel insan haklarıdır. Sağlık hizmetlerinin her alanında ana dillerin kullanılması için Anayasal düzenleme yapılacak mıdır?
7. Kürt dil kurumları ve Kürtçe yayın yapan gazete ve dergilerin kapatılması, Kürtçe kurum, park, sokak ve cadde isimlerinin değiştirilmesinin gerekçesi nedir?
8. Kürtçe Türkiye'de en çok konuşulan diller arasında olmasına rağmen; uçaklarda ve havalimanlarında Kürtçe anons yapılmaması, Kürtçe çeviri hizmetinin verilmemesi ve Kürtçe gazete bulundurulmamasının nedeni nedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12742

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Muş Milletvekili Sayın Şevin COŞKUN tarafından verilen 7/26076 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere ilgili bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

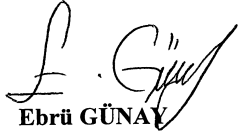
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

5.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, 16 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de yapılan bir hentbol müsabakasında yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26077)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Ebrü GÜNAY

Mardin Milletvekili

Mardin Büyükşehir Belediyesine hukuksuz bir şekilde kayyum olarak atandığı günden beri adı pek çok usulsüzlük ve yolsuzlukla anılan Mardin valisi, son olarak geçtiğimiz günlerde oynanan bir maçta yaşandığı iddia edilen bir olayla gündeme gelmiştir.

16 Şubat 2020 tarihinde Mardin'de, Mardin Büyükşehir Başakspor ile Görele Belediyespor kadın hentbol takımları arasında oynanan maçta Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne kayyum olarak atanan Vali Mustafa Yaman'ın sahaya inerek karşı takımın oyuncularının ve hakemlerin üzerine yürüdüğü, hakaretler yağdırdığı ve rakip takımın teknik direktörü ile eşini gözaltına aldığını iddia edilmiştir.

Basına yansıyan haberlere göre Vali Mustafa Yaman'ın Görele Belediyespor kadın hentbol takımının teknik direktörü Mehmet Ali Binen ve yaşananları videoya kaydeden eşini gözaltına aldırması sonrasında da Emniyet Müdürlüğü'nden gelen bilişim uzmanları aracılığıyla Mehmet Ali Binen'in eşinin telefonuna kaydetmiş olduğu video kaydını zorla sildirmiştir.

Bu bağlamda;

1. 16 Şubat 2020 tarihinde Mardin’de Mardin Büyükşehir Başakspor ve Görele Belediyespor kadın hentbol takımları arasında oynanan maçta Mardin Valisi Mustafa Yaman’ın rakip takımın teknik direktörü ile eşini gözaltına aldırıldığı iddiaları doğru mudur?
2. Basında yer alan iddialar doğru ise Mardin valisi hangi gerekçe ve yetkiyle Görele Belediyespor kadın hentbol takımının teknik direktörü Mehmet Ali Binen ile eşini gözaltına aldırılmıştır?
3. Yaşandığı iddia edilen gözaltı olayına ilişkin herhangi bir soruşturma açılmış mıdır? Açılmamışsa bunun gerekçesi nedir?
4. Yetkisi olmadığı halde bahsi geçen kişilere yönelik gözaltı kararı veren Vali Mustafa Yaman hakkında Hürriyeti tahdit suçundan cezai işlem başlatılacak mıdır?
5. Mardin Büyükşehir Belediyesine kayyum olarak atandığı günden beri adı pek çok usulsüzlükle anılan Mardin Valisinin görevden alınması için herhangi bir girişiminiz olacak mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12734

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Mardin Milletvekili Sayın Ebrü GÜNAY tarafından verilen 7/26077 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

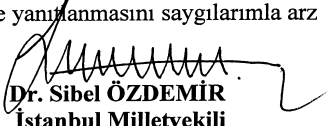
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

6.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Vize Serbestisi Yol Haritası kapsamındaki kriterlerin tamamlanma süreci ve Avrupa Birliği Eşgüdüm Kurulu'nun kurulmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26078)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından Anayasanın 98'nci ve İçtüzüğün 99'uncu maddeleri gereğince yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.25.02.2020

Dr. Sibel ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

17 Eylül 2019 tarih, 2019/19 sayılı ve “AB ile Vize Serbestisi Diyalogu Süreci” başlıklı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile, “Ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında 16 Mart 2013 tarihinde imzalanan Geri Kabul Anlaşması ile eş zamanlı olarak başlatılan Vize Serbestisi Diyalogu süreci çerçevesinde Avrupa Birliği tarafı ile yapılan görüşmeler, Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı eşgüdümü ile kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülmektedir.” denilmektedir. Bunun yanında, “Vize serbestisinin önümüzdeki süreçte tamamlanmasını teminen Vize Serbestisi Yol Haritası’nda kayıtlı kriterlerin karşılanmasına yönelik çalışmaların hız verilmesi” yönünde bir hedef de ortaya konularak, başta Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı olmak üzere, Adalet ve İçişleri Bakanlıklarının da bu süreçte çalışmalarına hız kazandırması talimatı verilmektedir.

16 Ekim 2019 tarih, 2019/22 sayılı ve “Avrupa Birliği ile İlgili Çalışmaların Eşgüdümü” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile, “Avrupa Birliği müktesebatına uyum çalışmalarına ve üyelik müzakerelerinin yürütülmesi ve eşgüdümü amacıyla Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Avrupa Birliği Başkanı başkanlığında bilgilili bakanlıkların bakan yardımcıları ve kurumların üst yöneticilerinden oluşan ‘Avrupa Birliği Eşgüdüm Kurulu’ (ABEK)” kurulduğu, Kurulun yılda en az bir kere olmak üzere ihtiyaç duyulduğu zamanlarda toplanacağı belirtilmiştir.

Reform Eylem Grubu (REG) VI. Toplantısı, 9 Mayıs 2019 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiş ve toplantı sonrasında yayınlanan Basın Bildirisi’nde, bir sonraki REG toplantısının Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın ev sahipliğinde 2019 yılının ikinci yarısında gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu bağlamda;

- 1) 17 Eylül 2019 tarih, 2019/19 sayılı ve “AB ile Vize Serbestisi Diyalogu Süreci” başlıklı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi’nde ortaya konulan hedeflere ilişkin olarak, Vize Serbestisi Yol Haritası kapsamında eksik kalan kriterlere ilişkin eksik kalan her bir kriter özelinde süreç hangi aşamamadır? Kriterleri ne zaman tamamlamayı planlamaktasınız? Kriterleri tamamlamamış olmanızın gerekçesi nedir?
- 2) 16 Ekim 2019 tarih, 2019/22 sayılı ve “Avrupa Birliği ile İlgili Çalışmaların Eşgüdümü” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile kurulduğu ilan edilen Avrupa Birliği Eşgüdüm Kurulu bugüne kadar toplanmış mıdır? Yakın bir tarihte kurulması gündeminizde midir?
- 3) VII. REG toplantısının Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın ev sahipliğinde 2019 yılının ikinci yarısında gerçekleştirilmesi kararlaştırılmasına rağmen, toplantının 6 Şubat 2020 tarihi itibari ile toplanamamasının gerekçesi nedir? Hangi tarihte toplanması öngörülmektedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12726

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Sibel ÖZDEMİR tarafından verilen 7/26078 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Dışişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

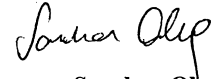
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

7.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Türkiye tarafından Suriye Milli Ordusu üyelerine maaş ödenip ödenmediğine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26079)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saruhan Oluç

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

10 Aralık 2019 tarihinde tarafınıza iletmiş olduğum 7/22024 sayılı yazılı soru önergesine Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar tarafından yanıt verilmiştir. Verilen yanıt, bahsi geçen önergede belirttiğim ifadelerin benzeri olup: *“İstanbul Milletvekili Saruhan Oluç tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına yöneltilip Milli Savunma Bakanlığı koordinatörlüğünde cevap verilmesi talep edilen, 7/22024 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur. Milli Savunma Bakanlığı bütçesinden Suriye Milli Ordusu mensuplarına herhangi bir ödeme yapılmamaktadır.”* şeklinde olmuştur.

Bahsi geçen beyanlar, hâlihazırda 2020 Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin görüşmeleri esnasında komisyon sürecinde de sarf edilmiş olup, sorularımın muhatabının Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar olmadığını belirtir, tekrar etmek isterim;

- 1- Suriye'de Suriye Milli Ordusu adı altında faaliyet gösteren kişilere Türkiye tarafından herhangi bir ödeme yapılmakta mıdır? Yapılmakta ise bu ödemeler merkezi bütçenin hangi kaleminden gerçekleşmektedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12744

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Saruhan OLUÇ tarafından verilen 7/26079 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Savunma Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

8.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, son iki ay içinde Denizli'ye gelen İranlılara ve koronavirüse karşı alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26080)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27.02.2020

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Denizli ilimizde Birleşmiş Milletler nezdinde çeşitli anlaşmalar çerçevesinde uluslararası koruma altında bulunan İranlı Mülteci sayısı Eylül-208 verilerine göre 5000'in üzerindedir. Denizli ilimiz; başka ülkelere talepleri değerlendirilinceye kadar mültecilerin bekletildiği pilot illerimizden biridir.

Türkiye, İran'da corona virüsü vakalarının artması üzerine 23 Şubat saat 17.00'de Gürbulak, Kapıköy, Esendere ve Dilucu sınır kapılarını kapatmıştır.

Pegasus Havayolları, İstanbul-Tahran, Tahran-İstanbul uçuşlarını 11 Mart 2020'ye kadar durdurmuş; THY ise, İran'dan yapılan tüm seferlerini 10 Mart'a kadar iptal ettiğini duyurmuştur.

Bu doğrultuda aşağıdaki sorularımın ilgili Bakanlıklara (Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı) yönlendirilerek cevaplandırılmasını hususunu arz ederim:

- 1- Son iki ay içerisinde BM çerçevesinde koruma altına alınmak amacıyla Denizli'ye yerleştirilen İranlı sayısı kaçtır?
- 2- Sınırların kapatılması nedeniyle, İran'daki karantina uygulaması bitene kadar uluslararası koruma kapsamında İran'dan gelen kişilerin kabulünü durdurmayı düşünüyor musunuz?
- 3- Son iki aylık dönemde Denizli'de bulunan İranlılar arasında İran'a giriş-çıkış yapan kişilerin tespiti yapılmış mıdır?
- 4- Son 2 aylık dönemde, Denizli-Tahran, Tahran- Denizli arası gidiş dönüş yapan İranlı kişiler önlem amaçlı corona virüsüne karşı sağlık taramasından geçirilmiş midir? Geçirilmedi ise, bu kişilere sağlık taraması yaptırmayı düşünüyor musunuz?
- 5- Corona virüsü şüphesiyle Denizli'deki hastanelerimizde 14 günlük müşahede altında bulunan İranlı kaç kişi vardır? Bu kişiler arasında virüs tespiti yapılan hasta bulunmakta mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12745

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından verilen 7/26080 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Sağlık Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, Kızılay'da bazı yöneticilerin maaşlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26081)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Parlamente Sistemde birden fazla Bakanlığın yetki alanına giren yazılı soru önermeleri Başbakan ya da Başbakan Yardımcılarına sorulduğunda, ilgili yazılı soru önermeleri ilgili Bakanlıklara tevcih edilirken, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde de ilgili yazılı soru önermeleri ilgili Bakanlıklara tevcih edilmektedir.

Bahse konu yazılı soru önermesinde ise “Kızılay”ın herhangi bir Bakanlığın yetki alanında olmaması sebebiyle yazılı soru önergesi Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY’a sorulmuştur.

Kızılay Kurumsal Gelişim Direktörü'nün 16 bin 750 TL maaş aldığı ve eşinin de 14 bin 484 TL maaşla Genel Başkan Danışmanlık Ofisi'nde Genel Başkan Danışmanı olarak işe başladığına dair iddialar basına yansımıştır.

Kurum içerisinde danışman kadrosunda çalışan bazı kişilerin akademisyen olduğu ve kurumdaki yüksek tutardaki maaşlarla birlikte çift maaş aldıkları da yine basına yansıyan detaylar arasındadır.

Bu bağlamda;

1. Kızılay Kurumsal Gelişim Direktörü'nün 16 bin 750 TL maaş aldığı ve eşinin de 14 bin 484 TL maaşla Genel Başkan Danışmanlık Ofisi'nde Genel Başkan Danışmanı olarak işe başladığı iddiaları doğru mudur?
2. İddialar doğruysa Kurumsal Gelişim Direktörü eşinin kuruma Genel Başkan Başdanışmanı olarak atanmasındaki liyakat durumu nedir?
3. Kurum içerisinde bazı yöneticilerin akademisyen olduğu ve kurumdaki yüksek tutardaki maaşlarla birlikte çift maaş aldıkları iddiası doğru mudur?
4. Kızılay kurumu içerisindeki maaşlar neye göre belirlenmektedir?
5. Kızılay tarafından 2010 – 2020 yılları arasında yıllar bazında 27 Şubat tarihi itibarıyla toplanan kan miktarı nedir? İllere göre dağılımı nedir?
6. Kızılay tarafından 2010 – 2020 yılları arasında yıllar bazında 27 Şubat tarihi itibarıyla toplanan bağış miktarı nedir? İllere, kişilere ve kurumlara göre dağılımı nedir?
7. Kızılay tarafından 2010 – 2020 yılları arasında yıllar bazında 27 Şubat tarihi itibarıyla bağış yapılan şirketler mevcut mudur? Mevcutsa, bu şirketler hangileridir?
8. Kızılay tarafından 2010 – 2020 yılları arasında yıllar bazında 27 Şubat tarihi itibarıyla kaç hastaya kan verilmiştir?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12737

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/26081 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

10.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2002 yılından itibaren yıllar itibarıyla farklı gelir gruplarının milli gelirden aldıkları paylara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26084)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ednan Arslan
İzmir Milletvekili

AKP hükümetlerinin yanlış ekonomi politikaları tarım ve sanayi başta olmak üzere üretimde ciddi azalmaya yol açarken iç piyasalarda da büyük bir durgunluğa neden olmaktadır. Döviz kurunda yaşanan dalgalanma nedeniyle yatırımlar durma noktasına gelmiştir. Bu tablo işsizliği artırırken, derinleşen yoksulluk intiharlar başta olmak üzere beraberinde ciddi sorunlar yaratmaktadır.

İşsizlik, yoksulluk gelir dağılımındaki eşitsizlik çözüm bekleyen en önemli sorunlar olarak karşımızda durmaktadır. Bölgesel kalkınmışlık farkı, en az gelire sahip yüzde 20'lik dilimle en fazla gelire sahip yüzde 20'lik grup arasındaki gelir uçurumunun her geçen yıl artarak büyümesi ekonomik ve sosyal kalkınmanın önündeki en büyük engellerden biridir.

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat) verilerine göre, Türkiye gelir dağılımı eşitsizliğinde Avrupa 2'nci sırada yer almaktadır. Nüfusunun en zengini olarak tanımlanan yüzde 20'lik kısmının genel gelirin yüzde 47,30'una sahip olurken en yoksul yüzde 20'lik kesim ise genel gelirin sadece yüzde 6,29'unu almaktadır. Gelir dağılımı eşitsizliğinde Sırbistan'ın Türkiye'den 0,7 puan önde olarak, 9,4 oran ile Avrupa'da ilk sırada olduğu kaydedilmektedir. Türkiye'yi 8,2'lik oran ile Bulgaristan takip ederken, Slovenya ise 3,4 puan ile en az gelir eşitsizliğine sahip ülke konumundadır.

Dengeli kalkınma, toplumsal refah ve eğitim, sağlık gibi alanlar başta olmak üzere hizmet ve fırsat eşitliğinin sağlanması ile mümkün olacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- 2002, 2005, 2010, 2015, 2019 ve 2020 yıllarında nüfus gruplarının yüzde 20'lik gruplar halinde milli gelirden aldıkların pay nedir? Bu yıllarda en fazla gelire sahip gelir grubu ile en az gelire sahip gelir grubu arasındaki değişim ne olmuştur? Bu değişimin gerekçeleri nelerdir? Aradaki farkın azaltılması için hangi önlemler alınmıştır?
- 2- 2002, 2005, 2010, 2015, 2019 ve 2020 yıllarında il ve bölge bazında gelir dağılımı oranı ve sıralaması nedir? Bu oranda ciddi bir değişim söz konusu ise bunun nedenleri nelerdir? Bu farkın azaltılması için hangi önlemler alınmıştır?

- 3- Söz konusu dönemde yıllar itibariyle açlık ve yoksulluk sınırı altında yaşayanların sayısı ve toplam nüfusa oranı nedir? İllere göre dağılımı nedir?
- 4- Bu tür soru önermelerinin özel çalışma gerektirmektedir ya da TÜİK verilerine yönlendirme yapılarak yanıtlanmadığı görülmektedir. Bir ülkede sosyal ve ekonomik verilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi ilgili kurumların öncelikli görevi ve sorumluluğudur. Bu bağlamda ekonomik ve sosyal veriler ilgili bakanlıklar tarafından kaç personelle takip edilmektedir? Bu personellerin unvanlarına göre dağılımı nedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12743

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İzmir Milletvekili Sayın Ednan ARSLAN tarafından verilen 7/26084 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

11.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, ekonomik nedenlerle gerçekleşen intihar vakalarına ve intihar girişimlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/26086)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez Orhan
Van Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ekonomik kriz dönemlerinde “geçim zorluğu” ve “ticari başarısızlık” nedeniyle yapılan intiharlarda astronomik artışlar yaşanabilmektedir. Bu kapsamda hem 1929 ve 1973 dünya ekonomik krizleri dönemlerinde dünya örnekleri hem de 2001 ve 2009 krizlerinin Türkiye genelindeki etkileri vaka örneği olarak verilebilir. 2001 yılında sadece bir yılda 673 kişi, 2009 yılında ise 408 kişi ekonomik nedenlerle intihar etmiştir. Özellikle cinsiyetçi iş bölümü nedeniyle ekonomik kriz durumlarında erkek intiharlarının artma riski daha yükselmektedir. Ekonomik kriz tüm yurttaşların depresyon, çaresizlik ve bunalım durumlarını artırmaktadır. Ekonomik kriz; işçi, işsiz, esnaf, çiftçi, emekli, öğrenci, ev kadını gibi dar gelirli ve yoksul yurttaşları bu anlamda daha çok etkilemektedir.

Türkiye'deki ekonomik, siyasal ve sosyolojik kriz ve bunalım, toplumda gittikçe artan oranda güvensizliğe yol açarken, bireylerde de intihar eğilimine neden olmaktadır. 24 Şubat 2020 tarihinde sadece 24 saat içerisinde 8 kişinin intihar ettiği, çok daha fazla sayıda kişinin de intihar girişiminde bulunduğu kamuoyu bilgisine yansımıştır. Kimi zaman Mersin'de yüklü miktarda banka borcu bulunan ve uzun süredir işsiz olduğu öğrenilen Gökhan Ş. gibi kimi zaman Adana'da Karaömerli Mahallesinde yüklü bir kredi borcunu bulunan Fatih G. gibi ekonomik nedenler intihara yol açabilmektedir. Selim D., Fatma B, Mustafa Ö., Mehmet K. sadece bir gün içerisinde ülkenin değişik bölgelerinde intihar eden yurttaşlarımızdır. 20 Şubat 2020 tarihinden önce sadece bir hafta içinde Van, Konya, Şırnak, Ankara ve Antalya illerinde ekonomik nedenlerle insanların intihar ettiği kamuoyuna yansıyan haberlerde görülmüştür. Son iki ayda ekonomik nedenlerle kırktan fazla insanın yaşamına son verdiği ifade edilmektedir.

2018 yılı ağustos döneminde Türkiye'de başlayan ekonomik kriz sonrasında işsiz kalan kişi sayısının bir milyondan fazla artması, istihdamın azalması, icra ve haciz takiplerinin artması, yükselen enflasyon nedeniyle geçimin daha da zorlaşması, elektrik-doğalgaz-su ve ulaşım faturalarının fahiş oranda yükselmesi yurttaşlar açısından güçlüklerle geçen bir dönemi başlatmıştır. Hatay valiliğinin önünde “Çocuklarım Aç” diyerek kendini ateşe veren ve yaşamını yitiren Adem Y., Cizre kaymakamlığından iş bulunması talebi ret edildiği için intihar eden Nezir K. Vakalarının yanı sıra intihar girişimleri de günden güne artmaktadır.

Ankara'da Güvenpark'ta kendini yakan Recep P. İsimli yurttaş gibi TBMM dahil birçok yerde; borçlar, işsizlik ve yoksulluk nedeniyle insanlar yaşamına kast edecek düzeye gelmiştir.

Bu bağlamda:

- 1) Son ekonomik krizin miladı sayılan Ağustos 2018 döneminden bu yana kaç insan ekonomik nedenlerle intihar etmiş veya intihar girişiminde bulunmuştur? Bu veri, önceki dönemlere göre ne kadar artmıştır?
- 2) Son ekonomik kriz döneminde işsiz kaldığı ve iş bulamadığı gerekçesiyle intihar eden kişi sayısı kaçtır?
- 3) Son 10 yıl içerisinde yıllar itibariyle haciz ve icra işlemi uygulanan yurttaş sayısı kaçtır? Bu sürede bu nedenle intihar eden kişi sayısı kaçtır?
- 4) İntihar girişiminde bulunan yurttaşların sosyal, ekonomik ve psikolojik destek alması için bir mekanizma kurulacak mıdır?
- 5) Özellikle ekonomik nedenlerle intihar vakalarının önlenmesi için herhangi bir araştırmanız mevcut mudur?
- 6) İşsizlik fonundan yararlanmayan işsiz sayısı kaçtır? İntihar eden işsizlerden kaç 130 milyarı aşan bu fondan yararlanma imkanına sahipti?
- 7) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonundan yararlanan kişi sayısı son 10 yıl içerisinde yıllar itibariyle nedir? İntihar edenlerden kaç bu fondan yararlanma imkanına sahipti?

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Sayı : 48360949-610-E.12724

19.03.2020

Konu : Soru Önergeleri-180

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 10.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-
E.630599 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Van Milletvekili Sayın Muazzez ORHAN tarafından verilen 7/26086 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 3

71'İNCİ BİRLEŞİM
19 MART 2020 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 174 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin, İÇTÜZÜĞÜN 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9 uncu maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 10 ila 18 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.02.2020 tarihli 57'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

24, 25, 26 ve 31 Mart 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde saat 24:00'a kadar çalışmalarını sürdürmesi;

19, 24, 25, 26 ve 31 Mart 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmesiyle bu birleşimlerinde Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

196 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İÇTÜZÜĞÜN 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 20 nci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ila 40 ıncı maddelerden oluşması; önerilmiştir.

(Genel Kurulun 04.03.2020 tarihli 64'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun, 19 Mart 2020 Perşembe günü Birleşiminde 174 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.03.2020 tarihli 70'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

* **Plan ve Bütçe Komisyonu**

19.03.2020 Perşembe - Saat: 13.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

71'İNCİ BİRLEŞİM

19 MART 2020 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 196) Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2633) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.03.2020) (*) (**)(X)

2.- (S. Sayısı: 197) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve 1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2020) (X)

3.- (S. Sayısı: 139) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

4.- (S. Sayısı: 174) Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger ile 55 Milletvekilinin Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu Teklifi (2/2555) ve İçişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2020) (**)

5.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

6.- (S. Sayısı: 29) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

7.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

8.- (S. Sayısı: 66) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

9.- (S. Sayısı: 50) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi'nin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimi Türkiye'de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

10.- (S. Sayısı: 61) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- (S. Sayısı: 51) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1460) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

12.- (S. Sayısı: 34) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

13.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

15.- (S. Sayısı: 88) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 33) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

17.- (S. Sayısı: 54) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

19.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

20.- (S. Sayısı: 24) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

21.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

22.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

23.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

24.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

25.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 60) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 63) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim Öğretim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 65) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1601) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 67) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 77) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1800) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 78) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayırık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1803) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 80) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 81) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşme (COTIF) Hakkında Kısmi Revizyonun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 82) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1582) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 83) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 85) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Tebdiline İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1595) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyona veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalanan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 89) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1896) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

45.- (S. Sayısı: 96) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gemiadamı Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1775) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

46.- (S. Sayısı: 97) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Doğu Karayip Devletleri Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1780) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

47.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

48.- (S. Sayısı: 101) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Cezaî Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1950) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

49.- (S. Sayısı: 107) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1196) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

50.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

51.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

52.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

53.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

54.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

55.- (S. Sayısı: 115) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2022) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

56.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

57.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

58.- (S. Sayısı: 121) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2020) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

59.- (S. Sayısı: 122) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Veri Paylaşımına İlişkin İş Birliği Uygulama Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

60.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

61.- (S. Sayısı: 124) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayınlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2218) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

62.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

63.- (S. Sayısı: 126) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün 5.4.1.10 Maddesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2224) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

64.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

65.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

66.- (S. Sayısı: 137) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kendi Sınırları Dahilinde ve Ötesinde Tarifeli Hava Hizmetlerine İlişkin İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2027) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

67.- (S. Sayısı: 138) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2028) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

68.- (S. Sayısı: 140) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna-Hersek Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokol ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2274) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

69.- (S. Sayısı: 142) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2276) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

70.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

71.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

72.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

73.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1779) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

74.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

75.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

76.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

77.- (S. Sayısı: 156) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

78.- (S. Sayısı: 157) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Tarım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

79.- (S. Sayısı: 163) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2020) (X)

80.- (S. Sayısı: 164) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

81.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

82.- (S. Sayısı: 166) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2222) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

83.- (S. Sayısı: 167) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1583) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

84.- (S. Sayısı: 168) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1795) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

85.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

86.- (S. Sayısı: 170) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşması'na Ek Altıncı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

87.- (S. Sayısı: 171) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2496) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

88.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

89.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

90.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

91.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

92.- (S. Sayısı: 180) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik ve Hidrokarbon Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

93.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

94.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

95.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

96.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

97.- (S. Sayısı: 185) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2221) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

98.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarçı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

99.- (S. Sayısı:187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

100.- (S. Sayısı: 188) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2032) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

101.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

102.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

103.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

104.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

105.- (S. Sayısı: 193) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2029) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

106.- (S. Sayısı: 194) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

107.- (S. Sayısı: 195) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

TBMM Basımevi/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 197

**Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve
1 Milletvekilinin Afrika Kalkınma Bankası
Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun
Bulduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi
Hakkında Kanun Teklifi (2/2691) ve Dışişleri
Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2691 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

- Madde Gerekçeleri 4

• **Dışışleri Komisyonu Raporu**..... 5

• **Muhalefet Şerhleri** 9

• **Teklif Metni**..... 11

• **Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin**..... 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

17/1/2013 tarihli ve 6398 sayılı Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Volkan Bozkır
İstanbul

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2691)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

6398 sayılı Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun'un ikinci maddesi ile Türkiye Cumhuriyeti'nin Bankaya olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt kapsamında yapılacak ödemelerin 67.790.000 Özel Çekme Hakkı (SDR) karşılığını geçemeyeceği düzenlenmiş ve gerektiğinde söz konusu tutarın beş katına kadar artırılmasına imkân tanınmıştır. Ancak Bankanın 31 Ekim 2019 tarihinde Abidjan'da yapılan Olağanüstü Governörler Kurulu Toplantısında, Banka sermayesinin %125 oranında artırılarak 69.472.550.000 SDR'den 153.191.360.000 SDR'ye çıkarılmasını düzenleyen Yedinci Genel Sermaye Artırımına ilişkin Governörler Kurulu Kararı alınmıştır. Bahse konu toplantıda sermaye artırımı hususunda ülkemiz adına olumlu oy kullanılmış olup anılan Governörler Kurulu Kararı uyarınca ülkemizin Bankadaki sermaye payının 577.950.000 SDR'ye yükseltilmesi öngörülmektedir.

Ülkemizin bahse konu sermaye artırımına katılması, hem Bankaya olan desteğimizin hem de Afrika kıtasındaki ülkelerin kalkınması yönündeki çabalarımızın bir göstergesi olacaktır. Ayrıca bahse konu sermaye artırımına katılım, ülkemizin Bankadaki oy gücü ve etkinliğinin korunması bakımından da önem arz etmektedir. Bununla beraber ülkemize tahsis edilmesi öngörülen 577.950.000 SDR'lik sermaye payı, 6398 sayılı Kanunun ikinci maddesiyle belirlenmiş olan 67.790.000 SDR tutarının beş katından fazlasına karşılık gelmektedir.

Bu kapsamda bu kanun teklifi ile 6398 sayılı Kanunun ikinci maddesinde yer alan tutarın 577.950.000 olarak belirlenmesi, ayrıca Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile uyumlu olacak şekilde aynı Kanunda geçen "Bakanlar Kurulu" ibarelerinin "Cumhurbaşkanı" olarak değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 6398 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan tutar, Olağanüstü Governörler Kurulu toplantısında alınan karara uygun biçimde yeni tutara göre düzenlenmiştir. Ayrıca bu tutarın beş katına kadar artırımına karar verme yetkisi Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uygun olacak biçimde Cumhurbaşkanına tanınmıştır.

Madde 2- 6398 sayılı Kanunun yürütme maddesinde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine uygun olacak şekilde düzenleme yapılmıştır.

Madde 3- Yürürlük maddesidir.

Madde 4- Yürütme maddesidir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

13/3/2020

Esas No: 2/2691

Karar No: 145

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ile İstanbul Milletvekili Volkan Bozkır tarafından hazırlanarak 10/3/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/2691 esas numaralı “Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Değıştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi”, 10/3/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiş; Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 11/3/2020 tarihli 21’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriğı

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Afrika Kalkınma Bankasının sermayesinin %125 oranında artırılarak 69.472.550.000 SDR’den 153.191.360.000 SDR’ye çıkarılmasını düzenleyen 31 Ekim 2019 tarihli Yedinci Genel Sermaye Artırımına ilişkin Governörler Kurulu Kararı doğrultusunda ülkemizin Bankadaki sermaye payının 577.950.000 SDR’ye yükseltilmesi amacıyla Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun’un 2 nci maddesinde yer alan tutarın 577.950.000 olarak belirlenmesinin, ayrıca Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile uyumlu olacak şekilde aynı Kanun’da geçen “Bakanlar Kurulu” ibarelerinin “Cumhurbaşkanı” olarak değıştirilmesinin amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışışleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran tarafından;

Türkiye’nin Afrika Kalkınma Bankasına 2013 yılında üye olduğu, Bankanın Afrika ülkelerinin ekonomik ve sosyal alanda gelişmelerini sağlamak amacıyla başta tarım, ulaştırma ve yoksulluğu azaltma olmak üzere çok çeşitli sektörlerde faaliyet gösterdiği,

Merkezi Fildişi Sahili’nin başkenti Abidjan’da olan Bankada ülkemizin bölge dışı donör ülke statüsüne sahip olduğu,

Bankaya üye olduğumuzda sermayemizin 88 milyon dolar olduğu, sonrasında Bankanın önceden yapmış olduğu sermaye artırımına katılmamız ve diğer ülkelerin taahhüt etmedikleri dağıtılmamış sermayeleri almamız ile toplam sermayemizin yaklaşık 358 milyon dolara yükseldiğı,

Afrika Kalkınma Bankasının 2019 yılında 7’nci genel sermaye artırımını sürecini başlattığı ve 31 Ekim 2019 tarihinde yapılan Governörler Kurulu Toplantısı’yla sermayesini yüzde 125 oranında artırmayı kararlaştırdığı, Toplantı’da Türkiye’nin de olumlu oy kullandığı, bu kararlar Bankanın sermayesinin 115 milyar dolarlık bir artışla 90 milyar dolardan 200 milyar dolara yükseldiğı, böylece Bankanın faaliyetlerini artırabilecek şekilde sermayesini güçlendirmiş olduğu,

Bu kapsamda somut çıktı olarak Afrika Kıtası'nda 100 ila 200 milyon arasındaki nüfusun elektrik, tarım, ulaştırma, temiz su ve atık su imkânlarına kavuşacağı,

Ülkemizin Bankadaki oy gücünün hâlihazırda binde 38, ilk üye olduğumuz dönemde ise binde 11 seviyesinde olduğu,

7'nci genel sermaye artırımında oy gücümüzü koruyabilmek için Banka sermayesine yaklaşık 440 milyon dolar katılım yapmamız gerektiği, bu tutarın toplam sermaye taahhüdü olduğu, ödenmiş sermaye taahhüdümüzün ise 26 milyon dolar olacağı,

Yükseltilmesi istenen sermaye taahhüdünün Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun'daki üst limiti aşması dolayısıyla mevcut Kanun'da değişiklik yapma ihtiyacı ortaya çıktığı,

Komisyon üyeleri tarafından;

Türkiye'nin Afrika Kıtası'yla olan ilişkileri ve Afrika Birliğinin stratejik ortağı olması açısından bu gelişmelerin olumlu karşılandığı, Afrika Kalkınma Bankasının Afrika'nın kalkınması ve geleceği için önemli bir kuruluş olduğu, Türkiye'nin Bankaya üye olmasından bu yana bütün faaliyetlerinin büyük bir memnuniyetle izlendiği,

Anlaşma'nın görüşülmesindeki aciliyetin tam olarak anlaşılamadığı,

Görüşülen Kanun Teklifi'ne konu sermaye artırımında belli limitlerin üzerine çıkan olağanüstü bir durumun söz konusu olduğu, Afrika Kalkınma Bankasının sermayesinin yüzde 125 oranında artırılması için karar verildiği fakat bu karara bütün üyelerin olumlu oy kullanmadıkları, bu durumun ülkemize düşen yükümlülüğü artırmayacağı,

Mevcut bilgilere bakıldığında ülkemizin sermaye iştiraki taahhüdünün 67 milyon 790 bin Özel Çekme Hakkı olduğu, bunun 577 milyon 950 bine yükseltilmek istendiği, sermaye artırımının yüzde 125 olduğu, ancak Türkiye'nin sermaye iştiraki taahhüdünün yüzde 752 olduğu, bu sayının muhtemelen sermaye artırımı için gerekli olan miktarın sadece olumlu oy kullanan ülkelere dağıtılması sonucu ortaya çıktığı,

10 Mart tarihli kura göre bir özel çekme hakkının 1,39 Amerikan dolarına tekabül ettiği, bunun Türkiye'nin Bankaya olan taahhüdünün Sayın Cumhurbaşkanı tarafından 4 milyar ABD dolarına kadar artırılacağı anlamına geldiği,

Afrika Kalkınma Bankasının kendi doğal üyelerinin dahi "ret" oyu kullandığı bir sermaye artırımında, sadece donörü olduğumuz, üyesi olmadığımız bir bankaya böyle bir sermaye taahhüdü verilmesinin özellikle mevcut ekonomik koşullar nazara alındığında doğru olmadığını değerlendirildiği,

Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran tarafından Komisyon üyelerinin soru ve görüşlerine cevaben;

Anlaşma'nın aciliyet kesbetmesinin yaklaşan Governörler Toplantısı öncesinde taahhüdümüze dair niyet beyanımızın iletilmesi ihtiyacından doğduğu, Mart ayı sonuna kadar bu niyet beyanını gerçekleştirmemiz gerektiği,

Bankaya sermaye taahhüdümüzün bir anda aşırı yükselmesinin söz konusu olmadığı, esasen, ülkemizin ara dönemlerde de taahhütlerini artırdığı ancak bu artışların Kanun'daki üst limiti aşmadığı

için Meclis gündemine gelmediği, hâlihazırda üst limiti aşan bir taahhüt olduğu için “577 milyon SDR” rakamının zikredildiği, ara dönemlerde yapılan taahhütlerle birlikte değerlendirildiğinde bunun çok yüksek bir artış olmadığı,

Türkiye’nin Afrika Kalkınma Bankası’nda 26 donör ülke arasında 20’nci sırada olduğu, esasen bu sıranın ülkemizin Afrika Kıtası’na bakışını çok iyi yansıtmadığı,

Sadece Türk müteahhitlik firmalarının Afrika’da üstlendiği yatırımların tutarının 65 milyar doları aşığı ve bu Kıta’da müteahhitlik firmalarımızın en çok ihtiyaç duyduğu şeyin finansman desteği olduğu,

Bu bakımdan Afrika Kalkınma Bankasının destek kapasitesini güçlendirmeye yönelik her adımın ülkemizce desteklendiği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci, 3’üncü ve 4’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
	(Muhalefet şerhim vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>
Erzurum	Eskişehir	Gaziantep
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

Üye <i>Mehmet Güzelmansur</i> Hatay (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Ünal Çeviköz</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul
Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ümit Özdağ</i> İstanbul	Üye <i>Zafer Sırakaya</i> İstanbul
Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)		Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri

Muhalefet Şerhi

Türkiye, 30.01.2013 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan 6398 sayılı kanunla Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşması’na katılmış, Banka’nın sermayesine 67.790.000 SDR’yle iştirak etmeyi taahhüt etmiştir. Bakanlar Kurulu da söz konusu tutarı beş katına kadar artırmaya yetkili kılınmıştır. 11.03.2020 tarihli Dışişleri Komisyonu toplantısında görüşülen teklifle, Türkiye’nin söz konusu taahhüdü artırılmakta ve Bakanlar Kurulu’nun yetkisi Cumhurbaşkanlığı’na verilmektedir.

Afrika Kalkınma Bankası’nın sermayesinin %125 oranında artırılması kararına bu bankaya üye olan bütün devletler olumlu oy vermemişlerdir. Zira, ülkemizin sermaye iştiraki taahhüdünün 67.790.000 SDR’den (Özel Çekme Hakkı) 577.950.000 SDR’ye yükseltilmesi, Bankanın sermayesi için yapılan %125 artışın çok üzerindedir. Söz konusu teklifle, Türkiye’nin sermaye iştiraki taahhüdü %752 artırılmaktadır. Bu durum, sermaye artışı için gerekli olan miktarın sadece olumlu oy kullanan ülkelere pay edildiğini göstermektedir.

Ülkemizde büyük bir ekonomik kriz yaşanır ve dünya genelinde resesyon tartışmaları artarken, Afrika Kalkınma Bankası’nın sermaye artırımına katılmamızın ülkemizin çıkarları için doğru olmadığını düşünüyoruz.

Türkiye, Afrika kıtasındaki ülkelerin ekonomik kalkınmalarını desteklemek için birçok ikili anlaşma yapmış ve yapmaktadır. Bu nedenle, Afrika Kalkınma Bankası’nın sermaye artırımına astronomik olarak nitelendirilebilecek bir meblağla katılmak Afrika kıtasındaki ülkelerin kalkınmasına yardımcı olmanın yegâne yolu değildir.

Öte yandan, Türkiye’nin Afrika Kalkınma Bankası’na taahhüt ettiği miktarın beş katına kadar artırılmasına ilişkin yetki, yeni sistem uyarınca Cumhurbaşkanlığı’na verilmektedir. 10.03.2020 tarihli kura göre 1 SDR’nin 1,39 ABD Dolarına tekabül ettiği göz önüne alınırsa, Türkiye’nin Banka’ya olan taahhüdünün Cumhurbaşkanlığı tarafından 4 milyar ABD Dolarına kadar artırılabilmesi demektir. Bir kişiye bu kadar geniş yetki verilmesinin, ülkemizin siyasi, ekonomik ve dış politika dengeleri açısından yanlış olacağı kanaatindeyiz.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle söz konusu teklife muhalifiz.

Ahmet Ünal Çeviköz
İstanbul

Ahmet Haluk Koç
Ankara

11.03.2020
Utku Çakırözer
Eskişehir

Mehmet Güzelmansur
Hatay

Yunus Emre
İstanbul

Muhalefet Şerhi

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

11- 2/2691 Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop ve İstanbul Milletvekili Volkan Bozkır'ın; Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi'ne Muhalefet Şerhimizdir:

Yapılacak olası değişikliklerin onaylanmasına dair meclis yetkilerinin anayasada belirtilen “güçler ayrılığı ilkesi” ve halk iradesinin temsili ile çelişecek bir şekilde anlaşmada düzenleme yapma ayrıcalığının Cumhurbaşkanı'na devredilmesine özellikle karşı çıkıyoruz.

11.03.2020

Tulay Hatimoğulları Oruç

Adana

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP VE
1 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**AFRİKA KALKINMA BANKASI KURULUŞ
ANLAŞMASINA KATILMAMIZIN UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUNUN
DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 17/1/2013 tarihli ve 6398 sayılı Afrika Kalkınma Bankası Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun'un 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "67.790.000" ibaresi "577.950.000" şeklinde, "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- (1) 6398 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**AFRİKA KALKINMA BANKASI KURULUŞ
ANLAŞMASINA KATILMAMIZIN UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUNUN
DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4- Teklifin 4'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

